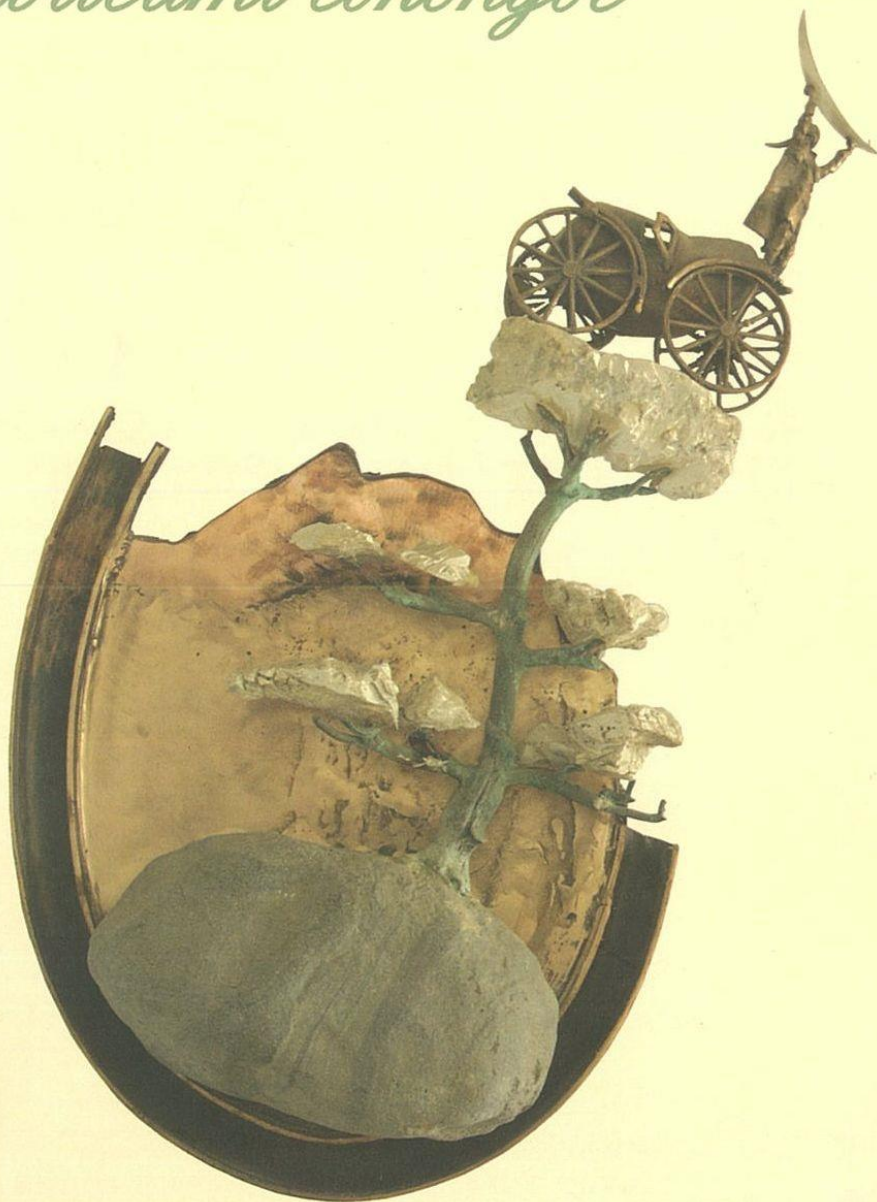

*A nyíregyházi
Krédy Gyula Gimnázium
jubileumi évkönyve*

2003-2004

A
NYÍREGYHÁZI
KRÚDY GYULA GIMNÁZIUM
ÉVKÖNYVE
2003-2004

Felelős kiadó

Sallai Judit

igazgató

Szerkesztők

Birkó Sándorné

Kajatin Béla

Dr. Tóthné Kéner Beatrix

Készült

Örökségünk Kiadó Bt.

Nyíregyháza, Bercsényi u. 13.

Tel./fax:

(42) 401-011

(20) 9333-423

E-mail: oroksegunk@chello.hu

Tettük a dolgunkat

Újra magunk mögött hagyunk egy esztendőt. Ez az év is hasonló volt az előzőekhez, sokat sírtunk és sokat neveltünk, de mindent együtt tettünk, és ez sok erőt adott diáknak és tanárnak egyaránt.

A szeptemberi iskolakezdés az új iskolában találta a gimnázium minden dolgozóját és tanulóját. Az épület után elkészült az udvar is, amit persze már tavaly évvégén is lehetett látni, de valódi szépségében szeptemberben csodálhattuk meg a friss pázsitot, a helyüket megkedvelő fákat, a görög mintára készült arénát. Először tartottunk az egész iskolát befogadó rendezvényt az aulában, és lám mindenki elfért!

Új tanárok jöttek közénk, erősítve ezzel a régi jó krúdys hagyományokat, gondolok itt arra, hogy izmosodott az iskolában a magas követelményeken alapuló munka. Páll Csilla tanárnő magyart és történelmet, Homoki Erika tanárnő földrajzot, Hogyinszki Éva tanárnő filozófiát, Schmied Péter tanár úr rajzot tanított a 2003-2004. tanévben.

A napok, hetek, hónapok repültek... Tapsoltunk a verebeknek az avatásukon, majd hirtelen egy országos rendezvény közepében találtuk magunkat. Iskolánk névadójának jubileuma alkalmából országos novellaíró pályázatot és prózamondó versenyt hirdetett az iskola. A hazai pálya előnyét élvezve a prózamondóink meghódították a nemzetközi zsűrit, egy első Kristofori Szilvia 11.D és egy harmadik díjat Gergely Márta 11.C hoztak el a versenyről, és az iskolába került Nyíregyháza város különdíja is, amit Tukacs István alpolgármester adott át, és Mészáros Mária 11.C osztályos tanuló kapott meg. A fiatal íróknak meghirdetett pályázaton Szabó Kornélia 11. D osztályos tanuló harmadik díjat kapott a bírálóktól.

Az iskola hagyományainak megfelelően novemberben a végzős diákok fergeteges műsorral lepték meg szalagavatójukon az őket ünneplő közönséget. Decemberben együtt ünnepeltük a legszebb ünnepet, a karácsonyt az iskola nyugdíjas dolgozóival. És persze elindultak a versenyek is, sok diák tette próbára tudását az Országos Középiskolai Tanulmányi versenyeken, ahol számos nagyszerű eredmény született. A teljeség igénye nélkül Lukucz Balázs matematikából az országos döntőben tizedik helyen végzett, de ott volt az országos élményben Virga Gábor fizikából, Raizer György biológiából és kémiából, Krámos Balázs kémiából Szalaga Ágota és Balogh László matematikából, Kótyuk Gergely számítástechnikából. Gratulálunk valamennyiüknek, és kívánunk nekik további sikereket az életben!

A félév zárása után ebben az évben is volt 24 órás kosármeccs, ahol együtt játszott tanár és diák, önkormányzati képviselő és volt krúdys, mentős és tűzoltó.

A tavasz meghozta a külföldi testvériskolák diákjait és tanárait. Országjárás, kirándulások, közös bulik tették színessé az együtt töltött napokat.

Ám március idusa fekete ünnep volt ebben az évben valamennyi krúdys számára. Március 13-án késő este futótűzként terjedt a borzasztó hír, Vasas Dávid 11.D osztályos tanuló egy osztoba balesetben életét veszítette. És amikor a végeláthatatlan tömeg utolsó útjára kísérte, való-

színű, hogy szülőnek, tanárnak és diáknak ugyanazok a gondolatok kergették egymást a fejében, miért kellett ennek bekövetkeznie?

A fájdalom nem múlik, az idő azonban telik. Eljött és elmúlt a ballagás, ami a hagyományokhoz és Háhn tanár úrhoz híven szép volt, bensőséges és nagyon megható. Elkezdődtek az érettségi vizsgák. A végzősök nagyszerű eredményeket produkáltak, az osztályfőnökök pedig amikor utoljára végignézték az immár érett arcokon, megállapították, hogy nem volt hiábavaló a sok fáradtság, mert jó szellemű, kötelességtudó, toleráns fiatalokat eresztettek ki a szárnyaik alól.

Ha összegezni kéne tehát az évet, elmondhatjuk, hogy tettük a dolgunkat, ahogy eddig is tettük, és ahogyan ezután is fogjuk. Hiszen ennek az iskolának éppen ez az erőssége. Feltűnés nélkül tenni a dolgunkat. Reméljük, hogy az idő minket fog igazolni...

*Dr. Tóthné Kéner Beatrix
Ig.h.*

Az iskola története

1969-re készült el az iskola első épülete, amelynek a környékén akkor még zöldséges és gyümölcsös kertek voltak. A gimnázium a nevét a város polgáraitól kapta: mivel az épület a Krúdy közben állt, egyszerűen csak „Krúdy”-nak nevezték. Így Krúdy Gyula, az ismert író, a város szülőtte, lett az iskola névadója. Az ünnepélyes avatón díszvendégként az író lánya, Krúdy Zsuzsa is jelen volt.

A kezdetben meglévő szakközépiskolai osztályokat 1974-ben egy másik iskola vette át, így iskolánk tisztán gimnáziumi profilú osztályokkal működött. A matematika és biológia tagozatos képzés mellett általános tantervű osztályok is indultak.

Az 1978-ban bevezetett fakultáció miatt a tagozatos képzést nem folytathattuk, 1987-ben azonban újra indulhatott egy speciális matematika tantervű osztály.

A tantestület folyamatosan dolgozott a pedagógiai és szakmai fejlesztéseken, így 1991-ben megkezdődhetett egy hatosztályos gimnáziumi képzés programjának kidolgozása. A kísérlet dokumentumait a Művelődési és Közoktatási Minisztérium minden változtatás nélkül elfogadta. Ez a tagozat 1992/93-ban indult.

Az 1995/96-os tanév végén – a tantestület, a tanulók és a szülők példás összmunkájának köszönhetően – két hét alatt átköltöztünk új iskolaépületünkbe (Epreskert út 64).

Az épületcserére a városi Önkormányzat döntése alapján került sor, mivel a régi, számunkra szűkké vált iskolaépület felújítását pénzügyi okok miatt nem engedélyezték, bár a bővítési tervek már készen voltak. Az új épület megfelelő nagyságú, de igen leromlott állapotú volt. Az épület felújításának tervei igen gyorsan elkészültek.

Az 1997/98-as tanévet végigkísérő építkezés munkálatai azonban csak az oktatási szárnyat érintették. Így az 1998/99-es tanévet egy nagyon felemás épületegyüttesben kezdhettük el, de bíztunk a közeli folytatásban.

Örömteli előrelépésünkhöz soroljuk azt is, hogy 1998. szeptemberétől – régi hagyomány újraélesztésével – emelt szintű biológiaoktatás indult.

2002 tavaszán elkezdődött az épületfelújítás II. üteme, mely szeptemberre, az iskolakezésre készült el. 2003 tavaszán újra gyarapodott az iskola: elkészült a belső udvar, amely a díszburkolattal és a parkkal a tanulók kedvenc pihenőhelye lett a tanév végi hetekben.

A 2003/2004-as tanévet évfolyamonként egy hatosztályos, egy emelt szintű matematika tagozatos, egy emelt szintű biológia tagozatos és egy általános tantervű osztállyal indítjuk. Az összesen 18 osztályban 633 tanuló kezdi meg az új tanévet.

The history of our school

The first building of our school was completed by 1969 which was surrounded by vegetable gardens and orchards. The citizens gave the name of our school: as the building was situated in Krúdy alley the inhabitants called it simply „Krúdy”. This way our school became Krúdy Gyula Secondary Grammar School. Krúdy was a well-known writer who was born in this town. One of our guests at the ceremonial naming of our school was Zsuzsa Krúdy, the writer's daughter.

The vocational classes were taken over by another school, so our school operated as a secondary grammar school. Besides the classes that specialised either in mathematics or in biology we have classes on the basis of the general curriculum.

In 1978 specialised classes could not be continued because a new system of optional subjects was introduced instead. However, we managed to revive classes specialising in mathematics in 1987.

Our teachers worked on improvement in pedagogy and in their subjects, as well. So 1991 we launched the plan of the six-year-system at secondary school. The Ministry of Culture accepted the documents of the programme without any change. The six-year-system was introduced in the 1992/93 school year.

At the end of 1995/96 school year thanks to our staff's work, our pupils and their parents' outstanding help we moved into our new building within two weeks. (64 Epreskert street)

We had to change buildings because of the city council's decision. They did not allow us to extend our building, though the plans for it were ready. The „new” building was big enough but it was in a bad state of repair. But the reconstruction plans for the building were worked out very soon.

By the first of September 1998 the reconstruction work of the educational wing had been completed.

We consider our classes specialised in biology to be a joyful progress, which was started again in 1998. It was a revival of an earlier tradition.

In the spring of 2002 the second phase of the renovation began which was completed by September, the beginning of the term.

In the spring of 2003 the school grew in beauty again: the inner yard was completed, which with its ornamental pavement and park became the students' favourite resting-place during the last weeks of term.

We will start the 2003/2004 school year with a class worked on six-year-system, with a class specialised in mathematics, a class specialised in biology and a class on the basis of the general curriculum. Some 633 students can start their new school year in eighteen classes.

Kurze Geschichte der Schule

Das Schulgebäude, das damals noch von Obst- und Gemüsegärten umgeben war, wurde 1969 fertiggestellt. Das Gymnasium erhielt seinen Namen von den Bürgern der Stadt. Da das Gebäude in der Krúdy-Gasse stand, wurde es kurzerhand „Krúdy“ genannt. Gyula Krúdy, der bekannte Schriftsteller, der Sohn der Stadt wurde so nach dem Volksmund der Namensgeber der Schule. Der feierlichen Namensverleihung wohnte auch die Tochter des Schriftstellers, Zsuzsa Krúdy als Ehrengast bei.

Die anfänglichen Fachmittelschulklassen wurden von einer anderen Schule übernommen, so funktionierte unsere Schule mit reinen gymnasialen Zügen weiter. Neben den Klassen mit erweitertem Mathematik- und Biologieunterricht wurden auch Klassenzüge mit allgemeinem Lehrplan eingeführt.

Wegen der Einführung der Fakultation im Jahre 1978 wurden die Spezialklassen nicht weitergeführt. 1987 ist aber wieder eine Klasse mit speziellem Lehrplan in Mathematik eingeführt worden.

Das Lehrerkollegium arbeitete ständig an der Weiterentwicklung der pädagogischen und fachspezifischen Projekten. So konnte 1991 ein sechsjähriger gymnasialer Zug eingeführt werden. Die Dokumentation des Projektes wurde von dem Ministerium für Bildung und Unterricht ohne Änderung angenommen. Dieser Klassenzug im Schuljahr 1992/93 Startete.

Am Ende des Schuljahres 1995/96 zogen wir – dank der vorbildlichen Zusammenarbeit des Lehrerkollegiums, der Schüler und der Elternschaft – in unser neues Schulgebäude (Epreskert Str. 64.) in zwei Wochen um.

Zum Tausch der Gebäude kam es auf Grund einer Entscheidung der städtischen Selbstverwaltung, da die Erweiterung des alten, klein gewordenen Schulgebäudes aus finanziellen Gründen nicht genehmigt wurde, obwohl die Erweiterungspläne bereits fertig waren. Das neubezogene Schulgebäude war groß genug, war aber in einem heruntergekommenen Zustand. Die Rekonstruktionsentwürfe wurden schnell fertiggestellt und im September 1998 war schon die erste Phase der Rekonstruktionsarbeiten – die des Unterrichtsflügels – abgeschlossen.

Ein weiterer erfreulicher Fortschritt ist für uns, dass wir ab September 1998 – treu den alten Traditionen – die Biologie wieder in erhöhter Stundenzahl, in Spezialklassen unterrichten können.

Im Frühling 2002 begann die zweite Phase der Renovierung des Gebäudes, die im September, zum Beginn des neuen Schuljahres abgeschlossen wird.

Im Frühling 2003 wurde die Schule noch attraktiver: man beendete die Arbeiten am Innenhof, der mit seinem gezierten Pflaster und dem Park in den letzten Wochen des Schuljahres zum beliebtesten Ruheplatz der Schüler wurde.

In dem neuen Schuljahr 2003/2004 beginnen wir den Unterricht mit einem sechsjährigen gymnasialen Zug, mit je einer Spezialklasse in Mathematik und Biologie und mit einer allgemeinbildenden Klasse insgesamt mit 18 Klassen und 633 SchülerInnen.

125 ÉVE SZÜLETETT KRÚDY GYULA

*Az életörömtől
jajgatva,
torkában dobogó
szívvel
járt-kelt a világban.*

*Nyugodjatok meg,
apátok is szenvedtek a
szerelmi kínoktól,
bűbánattól és asszonyok
tréfáitól.*

*Nem kell olyan
tragikusan venni az életet,
mintha velünk történné
legetször.*

Légy vig olvasó!é

Krúdy Gyula

Születésnap ajándék névadónknak

**Tablók
Krúdy ihletésben**

„Mi az ifjúság?”

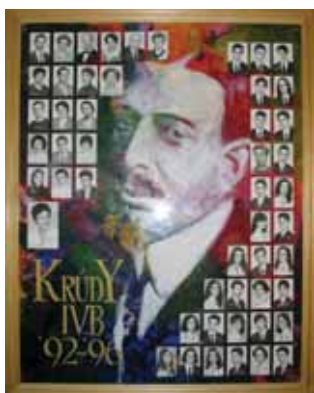
Amikor éljük: nem is tudjuk.

*Amint elmúlt: a templom köveihez
verjük érte a homlokunkat.*

*Az egyedüli jó,
amit az élet nyújthat.*

*A szent, amelynek
mindent szabad.*

*A bátor, amely
mindent
megbíré
(Krúdy)*

SZÓ-KÉP MONTÁZS

Tisztelgő megemlékezéseinkről

I. Iskolai emlékműsor

Nem játszik megszabott kottára

(Részlet Sallai Judit igazgatónő „szellemidéző” köszöntőjéből)

...Mivel az író Nyíregyháza szülötte, így értelemszerűen adódott, hogy a város egyik oktatási intézménye viselje a nevét. Az elmúlt 35 esztendőben iskolánk – a maga eszközeivel – az eredményeivel igyekezett a Krúdy nevet folyamatosan a hét-köznapok köztudatában is elevenen tartani.

Egy kisdíák számára Krúdy képeit, álmvilágát, nyelvezetét megérteni és átérezni – sok művében – nehéz feladatot jelent. Azonban én remélem, hogy az iskolánkba járó diákok nagy részének Krúdy stílusa már néhány sor után könnyen felismerhető.

Kemény Gábor így vélekedett erről: „Krúdy Gyula azok közé az összetéveszthetetlen stílusú írók közé tartozik, akikre néhány mondatukból vagy akár sorukból nyomban ráismerünk. Ha közvéleménykutatást tartanánk egyre nagyobb számú rajongója között, és megkérdeznénk tőlük, hogy voltaképpen mit is szeretnek Krúdyban, a legtöbben valami ilyesmit válaszolnának: a stílusát, a hangját.... Igen, azt a bizonyos sokat emlegetett „gordonkahangot”, amely már **Schöpflin Aladárt** is elbűvölte: „Legjobban azonban a hangja tetszett, az a mély férfias bariton, mint magányos gordonkázó a kert bokrai mögött, aki nem játszik megszabott kottára írt dallamokat, hanem csak a maga számára fantáziál, ahogy éppen eszébe jut, s ahogy belső sugallat igazítja kezét.” S, hogy mi a titka ennek a stílusnak, mik az összetevői, a forrásai a sajátos „gordonkahangnak”? Egyszóval: **mitől is Krúdy-stílus Krúdy stílusa?**

Ennek megízleléséhez – egy számomra is vonzó –, igazi békebeli időszakot és hangulatot festő tárcacikkéből idézek, amely jellegzetes Krúdy-elemeket vonultat fel, és a mai állandón rohanó, robotoló világban nagyon aktuális vágyakozásokat fogalmaz meg.

„De jó lett volna akkor élni. Mikor a húsvéti reggelnek olyan illata volt, mint a fiatal nők hajának.

De jó lett volna akkoriban Pesten járni, amikor valódi krinolinban repült a dáma, a szerelmesek nyugodtan bíztak az időben, s évekig epekedtek az első csókért; senki nem sietett, csak a lóvasút; a tavaszi séta nagy élmény volt, és esténként mindenkinek volt ideje a hold állását megfigyelni.

De jó lett volna farsangban maszkabálra járni a régi redoutba, Patikáriussal muzsikáltatni, Nagy Ignác beszédjein épülni, Vörösmarty urat személyesen ismerni, és valóban ábrándosan tölteni el az életet, mint az emlékkönyvbe írtuk.

De jó lett volna a régi, boldog, békés és naiv Magyarországból éldegélni és forsponton utazni húsvétkor tavasz-zöld mezőkön. És manapság csak néha visszatérni, körülnézni a felfordulásban, a nagy szélfúvás előtt megnyugodva visszahúzódni.” (...)

A láthatatlan hegedűs

Sorok az N.N. című Krúdy regényből. A teljesebb szöveget elmondta Mészáros Mária (11. C), az iskola által szervezett országos prózamondó-verseny városi különdíjasa.

„A városban még nádasházak voltak, amelyekben kis ablakok mögött epedő fiatal nők, mániákus vénasszonyok, bogarászó, elgondolkozó öregemberek laktak. S bár köztük éltem, soha sem tudhattam meg, hogy mit csinálnak a vályogfalak mögött. (...)

Hosszú-hosszú kíváncsi estéken hányszor jártam be a várost, hogy valamit észrevehessek e nyírségi nagy falu éjszakájából! Csak egyetlen éjszakai regényt láthassak, amelyekről a szép színdarabok szólnak, költők énekelnek! Egy érzelmes hangot szerettem volna felfogni a nyíregyházi éjszakából. Legfeljebb részeg emberrel találkoztam a „3 Rózsa” táján, aki öklendezve szidta a fekete szakállú Frid borát. A tornyok csodálatos nyugalommal nézegették az alant elterülő házakat, udvarokat, mintha bizonyosak lettek volna arról, hogy odalent nem történhetik semmi rendellenesség. Mindenki ágyában van, a részeg ember is külön hazavergődik, nagyot csattan a kapu a háta mögött, a Kocsma-csillag egyedül marad az égen, idelent kialszik az utolsó világosság is a csárdásleány pacsuliillatú, rossz kis szobájában. (...)

Egyedül barangoltam az őszi éjszakában, mint egy eltévedt vándorló. Szerettem volna szerelmessé tenni magamat? De kibe? A kantinos kisasszonyba tán, aki rám se nézett? Valamelyik zsidó kisasszonyba, kit nem ismertem? Az alispánnéba, aki után olyan sóvárogva néztem (a gömbölydedségével), mint azóta sem nőre?

Magányos tücsök voltam.

Csak jönne valaki, akivel néhány szót válthatnék. Ó, siralmas alvó, szomorú kisváros!”

Hangulatidéző részlet Krúdy Rozina című novellájából. A művet életre keltette Kristofori Szilvia (11. D), az országos prózamondó verseny I. helyezettje.

„... – Szenyóra – mondá mély elkomolyodással Szinbád –, én már többé nem tudnék maga nélkül élni.

Rozina viszonzta Szinbád kézszorítását.

– Beszéljen – sóhajtotta halkan. – A szavai úgy repkednek a fejem körül, mint láthatatlan madarak csodálatos éneklése.

A fejét féloldalra hajtotta, mintha a hold útját követte volna. Fekete szemét olykor csodálkozva felnyitotta, mintha nem tudná, hova került. Erősen a férfi karjába kapaszkodott, és sírós hangon szóltott.

– Nekem senkim sincs, csak maga... Ha te is elhagynál, Szinbád, árva volnék. Beszélj hozzám szépen, gyöngéden. Mintha igazán szeretnél.

Szinbád egy felhőbe nézett, amely a hold előtt úszott, és most meg volt győződve, hogy a jáspisszínű vitorlákra voltak írva azok a szavak, amelyek most eszébe jutottak... szerelem... szerelem... (...)

Krúdy: Új virágregék

Az író vadszóló című rendhagyó művének, szeszélyes ötletének színpadi feldolgozása (11. A Tóth Józsefné tanárnő segítségével). A művészi fantázia krúdys működését jelzi, hogy a virágok szirmaiban is az emberi lélek színeit, rejtőző titkait látja, s írja le megejtő költőiséggel.

Az első ibolyához

...Az első ibolya olyan, mint az élet ábrándossága. Ha gomblyukba tűzzük azt gondoljuk, hogy Ábrándinak hívnak és nem öreg csontnak. Ha megszagoljuk sietni kezdünk, mintha valaki várna valahol, utcasarkon, vagy fasorban, öreg templom előtt... Jöjj hát, mindenható tavasz! (...)

Begónia

Ám de a begónia mindig mosolyog, mint a magyar vendégszeretet. Virága lehetne leányszem is, mely még nem ismeri a csalódás könnyeit. De kandi menyecske szem is, amely azt várja, mikor fordulnak be a sarkon az éjjeli zenészek... Mindenképpen jámbor örömet jelent ő az ablakokban (...)

Vadszóló

Virágját még senki sem tűzte a kalapja mellé, mert olyan jelentéktelen, mint a mindennapi élet. De levelén regény van felírva, hogy órákig elolvashat rajta, aki ért a növények nyelvén. Olvashatjuk a levélről azoknak a régi házaknak a történetét, amelyeket a tetőig ellepelt a vadszóló, zöld kastélyá változtatván, a legkopottabb házikót is. Szerénységét nem találni a mai emberek között. Csendesesen éli le mindennapi életét, és tán nem is búsul sorsán, mert két felvevő ruhja van. A zöld, amelyben az emberek barátja. És az őszi piros, amelyben már nem tud hasznot hajtani, csak mosolyogni, mint a jó öregember a háznál. (...)

Pávatoll

Különleges szobadísz volt ő, mint valamely nem minden napos vágyakozása a szívnek. Cifraság, amelyhez nem lehetett hasonlatos a négy fal közé zárt élet. Örökös vendég, amely mindig ki van nyalva, és folyton igyekszik kellemetes és feltűnő formában mulattatni a hölgyeket, akik a magányos házat lakják (...)

Fehér ciklámen

Miért járnak ők megkülönböztetett külsőben a szívszínek e báli társaságában? Talán hosszú vándorutat jártak be, hogy elmúlt arcukról otthonmaradt testvéreinknek pirossága, csalódtak és szenvedtek, mint azok a tékozlók, akik meggondolatlan ifjúságot éltek? (...)

II. Záróünnepély a Móricz Zsigmond Művelődési Házban

2003. október 20.

18.00 **A Vikár Sándor Zeneiskola tanárainak
ünnepi műsora**
*Helyszín: Vikár Sándor Zeneiskola,
Kürt u. 5-11*

*A hangversenyt megnyitja: Tökács István,
Nyíregyháza Megyei Jogi Váron,
alpolgármestere*

2003. október 21.

14.00 **Színház nyomában
Irodalmi délután a Móricz Zsigmond Megyei
és Városi Könyvtár szervezésében**
*Helyszín: Váci Mihály Városi Művelődési
Központ és Gyermekcentrum,
Hangversenyterem*

*Közreműködők: Az Óbudai Krúdy Irodalmi Kör
és a nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium*

Kísérő rendezvény:
**Krúdy Gyula a képróművészetben címmel
kiállítás a Városi Galeria földszinti
kiállítótermében**
Helyszín: Selyem u. 12
*A kiállítás megtekinthető: 2003. október 9. és
2004. január 5. között*

125 éve született
Krúdy Gyula

Meghívó

Krúdy Gyula: Anna-bál

(A vörös postakocsi színpadi feldolgozásának II. felvonása)
Rendezte Dr. Durucz Istvánné Kazinczy-dijas tanárnő

Színpadi képek, szavak

Alvinczi Eduárd (Szoboszlai Balázs 11. C)

„Emelem poharam a hazáért. – És a magyar nőkért...”

Az országot csak az mentheti meg a pusztulástól, ha mi, igaz magyarok összetartunk. Zrínyi Miklós áfiuma lehet mindenkori medicínája ennek a nemzetnek. Én csak annyit látok ma is, hogy eltűnünk a világtörténelem homokjában, ha mindig csak egymást marjuk, egymással viaskodunk, mint a szelindekek.

Fogjunk össze magyarok, s akkor a poklok sem győzedelmeskedhetnek felettünk.”

„Én réam hallgass, én a boldog, zajgó, csengő-bongó életet kínálok neked, én varázsló vagyok. Megismertetem veled a boldogságot és a félelmet. A bánatot és a rakéta módjára süvöltő örömet. Tudom az útvesztőket, amelyekből kikerülni az újjászületés gyönyörével ér fel. Én ismerem az élet hangjait, amelyek harangjátékok játszanak az emberszív felett. Én megrázlak, mint a tetszhalottat. Megtanítlak teleszájjal kacagni, és elmondatom veled a kétségbeesés litániáját. Én vagyok a titokzatos utazó, aki éjszakánként elmegy az ablak alatt, s az alvók nyugtalanul felébrednek csendes álmukból. Én vagyok a Szerelem...”

Rezeda Kázmér
(Kiss Gábor, volt krúdys)

Eszte (Szabó Kornélia 11. D)
és Rezeda Kázmér

Rezeda: *(köpönyeget borít Esztellára)* Gyere!

Eszte: Istenem!

Rezeda: A postakocsi az országúton vár. Holnap Pesten vagyunk. *(el)*

Eszte: *(kalapban, köpenyben)* Bocsásson meg, nem tudok búcsú nélkül elmenni... Azért jöttem vissza, hogy megmondjam, hálátlan, gonosz, szeretetére nem érdemes vagyok. Azért jöttem vissza, hogy ne szégyellje miattam magát dacos, nagy lelke. Visszajöttem, hogy könnyebben elfelejtsen.

Alvinczi: *(az ajtóra mutatva)* Kérem, ne éljen vissza azzal hogy úriember vagyok.

Eszte: Nem, én nem akarok innen elmenni addig, amíg egy olyan szót nem kapok öntől, mely egész életemre útravaló lesz. Itt maradok a küszöbön... Letérdepek ön előtt... Kérem, egy szót, melyre halálom órájáig gondolhatok...

Alvinczi: *(elfordul)* A szó nagyon drága. Ez talán olcsóbb lesz. *(pénztárcáját nyújtja E. felé)* Talál benne olyan összeget, amely elég lesz útravalónak. Ezt a pénzt máskor is megkaphatja tőlem; Hisz pártfogója voltam.

Eszte – Alvinczi Eduárd

Eszte: Irtózáttal gondolok a házra, ahol az úgynevezett csendes, boldog napok várnak vissza. Olyan elhagyott leszek, mint amilyen gyermekkoromban voltam... Maradjon... Vagy menjen, de vigyen magával.

Rezeda: Hová vihetném?

Eszte: Ahová megy.

Rezeda: Szenvedés, gyötrellem, szegénység várja.

Eszte: De a közelében lehetek.

Rezeda: Üldözik, és elragadják.

Eszte: Ön majd megvédelmez.

Rezeda: Korán meghal, mert hívni fogja a halált.

Eszte: Szívesen meghalok még ezen az éjszakán, ha a kezemet fogja, és a szemembe néz.

Rezeda: Majd megvet, meggyűlöl.

Eszte: A szolgálja leszek. Hosszú évek csöndes boldogtalanságáért fizet a sors egy boldog nappal.

Rezeda: Még nem ismer engem. Talán verni fogom, talán áruba bocsátom... Meneküljön tőlem.

Eszte: Ha a pokol várna rám a küszöbön túl, akkor is veled mennék.

Esztella: Nem kell pénz. Egy szó kell csak. Egy szép, jó szó.
Alvinczi: *(elfordul)* Nincs. Nincs...
Esztella: *(hátrólva)* Egy szót kérek, mely megment az elkárhozástól... *(el)*
Alvinczi: Esztella! Leányom! Kincsem! Én nem haragszom...

Függöny

Szereplők:

Alvinczi Eduárd
Szoboszlai Balázs
Alvinczi Esztella
Szabó Kornélia
Rezeda Kázmér
Kiss Gábor
Eszterházy gróf
Orsovszki Gergely
Színésznők
Kristofori Szilvia
Horváth Lejla
Énekesnő
Sinka Fruzsina
Rendezte
Dr. Dárucz Istvánné

1. Szerelmespár
Szoboszlai Balázs
Gergely Katalin
2. Szerelmespár
Forgony Mihály
Gergely Márta
3. Szerelmespár
Estók Tamás
Kiss Éva
Virágáru slány
Pataki Hajnalka
Báli vendégek
Nádasi Eszter
Bécsi Gábor
Kótyuk Gergely
Tóth Renáta

III.

A Krúdy Országos Novellaíró Pályázat díjazott művei

Mottó: „Az élet, álom”

I.hely

VERESS MÁTÉ

Nyíregyháza, Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium

Vázlatok

(1)

Hosszú és unalmas éveket töltöttem el a műteremben, föl-le járkálva a lefüggönyözött ablakok között. Egyszer sem jutott eszembe, hogy félrehúzzam a függönnyt és kitekintsek a világra; egyszer sem jutott eszembe, hogy létezik a világ odakint is, nem csak idebent. Habár gondolhattam volna, mikor Jób letette a vésőt, egy tál poshadt vízben megmosta a tenyerét és a szemem előtt, ha kissé szemérmesen is, de átöltözött, majd kiviharzott az ajtón, a válla fölött még hátrakiáltva, hogy visszajövök; de gondoltam, csak az előszobába ment, és nemsokára tényleg vissza is jön. Őszintén szólva fogalmam sem volt, mit takarhat az a nem sokára, máskor, ha elment, nem mondta, hogy visszajövök, csak elment és visszajött, úgyhogy csak vártam hosszú és unalmas évekig, föl-le járkálva a lefüggönyözött ablakok között.

Úgy sejtem, önöket ez az egész nem igazán érdekli. Önök csak azért szálltak fel, hogy eljussanak valahova, valahova máshova – mióta kijöttem a műteremből, alig öt perce, már biztos vagyok benne, hogy vannak még helyek egészen máshol is –, habár nem értem, hogy ha egy ilyen csikorgó-pöfögő fémmonstrum is gyorsabb önöknél, mért nem kértek nagyobb vagy erősebb lábakat, esetleg többet is, netalán szárnyakat, habár a szárnyakkal biztos sok gond van, nagy kezűgyesség kell a kifaragásukhoz, viszonyulniuk kell a test többi idomához is, elvégre milyen furcsán állna önnek, már bebocsásson, ehhez a puffedt és ráncos alakhoz egy gyönyörű, mívés szárny, mint amilyen azoknak a madaraknak van, akiket az elébb, mielőtt felszállt volna, azokkal a rettentő sietős lépteivel szétrebentett, pedig igazán ki is kerülhette volna őket. Láttam az ablakból. Ja, ne haragudjon, látom az arcán, hogy megsértettem, pedig csak azt akartam mondani, hogy akárki faragta is azokat a madarakat – milyen furcsa, annyit hallottam már rólok, mégis teljesen másnak képzeltem őket! –, kiváló munkát végzett, talán még Jóbnál is ügyesebb lehet. Ne haragudjanak, látom az arcukon, hogy ez önöket nem igazán érdekli.

Mégis, bocsássanak meg, de mégis, hosszú és unalmas éveket töltöttem a műteremben, egy idő után már untam a többiekkel való bújócskázást, lévén akárhogy noszogattam őket, meg sem mozdultak. Igen, Jób is mondott valami olyasmit, hogy én nem mindennapi vagyok, de ezt sokáig csak bóknak vettem a valóban nem mindennapi külsőm miatt, aztán mikor letette a vésőt, egy tál poshadt vízben megmosta a tenyerét és a szemem előtt átöltözött, majd kiviharzott az ajtón, és én egyedül maradtam a többiekkel, egyre bizonyosabb lett, hogy itt valami egészen másról van szó.

Aztán próbáltam én elszorakoztatni magam, elvégre akkor sem nagyon lehetett zavarkodnom, mikor Jób nagyon belemerült a munkájába, habár régebben mindig szakított rám időt, mostanában meg mintha a munkájába menekült volna, amikor pedig készen volt egyikkel-má-

sikkal, akkor is kitalált valamit, hogy a feje fáj vagy hogy nagyon fáradt. Ez nekem kicsit rosszszul esett, de azért még ugyanúgy szerettem őt, és sohasem hazudott nekem, tudtam tehát, hogy ha azt mondta, visszajön, akkor visszajön, az én dolgom pedig az, hogy várjam, úgy várjam, hogy mikor belép az ajtón, lássa rajtam, hogy egy pillanat nem telt el úgy, hogy ne gondoltam volna rá. Örülni fog, lelkesedtem, és mindvégig rá gondoltam.

Ma reggel nem bírtam tovább, óvatosan, hátha odakint áll lesben arra várva, hogy kinyitom-e, lenyomtam a kilincset, és kikukucsáltam. Egy kicsit akadályozott ugyan a kilátásban az ajtóra font pókháló – igazi műremeknek találtam, nagyon szomorú voltam, mert több helyen is elszakítottam –, de láttam, hogy az ottani ablakon nincs függöny, tárva-nyitva áll, és a párkányon madarak ülnek. Nem értem, miért, de ez arra az elhatározásra vitt, hogy ne maradjak tovább bent, és akkor nem érdekelt a pók meg a hálója, kinyitottam az ajtót, és elhatároztam, hogy kimegyek a következő ajtón is. De előbb kinéztem az ablakon, és megláttam az embereket, és láttam, hogy ők nem mezítelenek, mint én, és akkor eszembe jutott, hogy Jób is többnyire meztelenül járkált a műteremben, kivéve, ha valami ragadósabb anyaggal dolgozott, de ha kiment mindig csak pár percre, nem évekig, mint legutóbb, akkor felöltözött. Ezért visszamentem és kerestem magamnak néhány ruhadarabot. Nem sejtettem, hogy férfiak és nők mást-mást hordanak, de odabent csak férfiruhák voltak, viszont most látom csak azon a kis hölgyön például nadrág van, ezt majd egyszer tessék nekem elmagyarázni.

Az első, amit megláttam, az a hely volt, ahol ön a sietős lépteivel szétbentette szegény madarakat, és ahol az emberek gyülekeztek, aztán láttam, hogy felszállnak egy-egy ilyen csikorgó-pöfögő fémmonstrumra, ami aztán elviszi önöket valahová. Ezért gondoltam, hogy ha Jób elment valahová, akkor biztosan ő is egy ilyenre szállt fel. Felszálltam én is, és csak az előbb vettem észre, hogy néhányan jegyet váltanak, azért tudom ezt így mondani, mert valami ilyesmit emlegetett Jób is a bajsza alatt morogva. Nekem viszont nincs pénzem, de amíg hosszú évekig bent voltam a műteremben, megtaláltam Jób kedves könyveit, és elkezdtem olvasgatni őket, mert hogy megtanított engem olvasni, nem tudom, miért, azt mondta, különben szégyellnie kellene, bár nem értettem, ki előtt, elvégre az egész műteremben csak ő tudott olvasni.

Jób sokat beszélt nekem az irodalomról, azokról, akikre felnéz – furcsa volt, hogy ezt mondja, elvégre én meg órá néztem fel –, de inkább azokról, akiknek szerinte soha nem lett volna szabad tollat venni a kezükbe. Visszakérdeztem, hogy ugye vésőre gondol, és akkor nagyon furcsán nézett rám, ami tetszett, mert akkor már hosszú ideje egyáltalán nem nézett rám. Mindenesetre annyit megtanultam az irodalomról, hogy nincs két ugyanolyan szerző, mindenki azt mondja el, ami őt érdekli, és ha ez esetleg másokat is érdekel, akkor sikeres lehet, de általában csak a szerzők olvassák egymást, miközben őket nem érdekli az, amit a másik elmond, de ha ők nem olvassák el a másikat, a másik se fogja elolvasni őket. Egyszer mesélt egy hercegnőről, aki azzal váltotta meg az életét, hogy történeteket mesélt, ezért arra gondoltam, ha az életért cserébe az irodalom megfelel, akkor egy érdekes történet egy buszjegyet megér, ezért most elmesélem önöknek a saját történetemet, hátha önöket is érdekelni fogja –, bár ehhez előbb tudnom kellene, van-e önök között is szerző.

Azt is megtanultam az irodalomból, hogy egy szerző akkor lehet sikeres, ha nagyon komolyan veszi magát. Márpedig ha magamról fogok mesélni, akkor igazán lehetek magabiztos, néznek csak rám, Jób igazán tehetséges, talán ön is hozzá fordulhatna, asszonyom, hogy kezdjen valamit a puffedt testével és a ráncaival – jaj, ne haragudjon, látom, hogy megsértődött –, és azt is tudom, hogy önök szívesen hallgatják mások történeteit, nem akartam hallgatózni, de hát olyan hangosan beszélték ki egymás között mások ügyes-bajos dolgait, hogy nem lehetett meg nem hallani.

És különben is, talán önök segíthetnek nekem kiigazodni ebben a világban, elvégre hosszú és unalmas éveket töltöttem a műteremben, föl-le járkálva a lefüggönyözött ablakok között, és nem sokat tudok arról, ami idekint van, és hogy Jób hova mehetett. Bízom önökben, habár úgy

sejtem, alapvetően különbözünk, mármint önök és én, az én bőröm, mint az alabástrom, Jób legalábbis mindig ezt mondta, de az utóbbi időben egyre kevesebb meggyőződéssel, úgy, hogy közben rám sem nézett, önök meg, nem is tudom, mintha durva kavicsokból lennének összehajigálva, de azért bízom önökben, ezért jól esne, ha figyelnének rám, és nem az ablakon bámulnának ki folyton. Ő bámult ki így az ablakon, az utóbbi időben egyre többször és egyre hosszabban. Ilyenkor hiába szólongattam, nem felelt, majdnem derékig eltakarta a függöny, úgy-hogy csak a fenekét és a lábait láthattam, azt is csak akkor, ha épp nem valami ragadósabb-fröcskölősebb anyaggal dolgozott, később aztán már mindig ruhában volt, mintha meg akarná vonni magát tőlem, mint mikor kitalált valamit, hogy a feje fáj vagy nagyon fáradt. Még sohasem hazudott nekem, úgyhogy kénytelen voltam elhinni, hogy tényleg ez a helyzet. Csakhogy ilyenkor mindig elszorult szívem, és a régi időkre gondoltam, mikor még hiábavaló kísérleteket tett arra, hogy a szépségemről áradozzon. Azt mondogatta, mindennél jobban szereti az arcvonásaim féltékenységét, szemérmes szempillantásaimat, hogy ilyen alakkal még soha nő nem született a földre, s hogy félt megérinteni alabástrom-bőrömet, nehogy érintése nyomán folt maradjon rajta. Ajándékokat hozott nekem, kavicsokat és kagylókat és virágokat, és mindig azzal fejezte be, hogy szépségem kifejezésére ő képtelen.

Ne haragudjanak, talán illetlenség felelgetnem mindezt, talán szomorúvá tettem önöket, legfőképpen talán önt, asszonyom, akinek a bőre, mint a megsárgult papír, és gyűrődött, kiváltképp az arcán, talán azért, mert olyan sietősen halad, és mert olyan nehéz szatyrokat cipel. Vigyáznia kellene magára. De egészen biztos vagyok benne, hogy Jób segítene önnek. Habár mostanság nagyon elfoglalt, valamiféle határidőről beszélt nekem, egy alkuról, de hiába faggattam, nem mondott semmit, pedig láttam rajta, hogy milyen gondterhelt. Egyszer azt is mondta, hogy értem feláldozza magát, én pedig hiába csitígtattam, ő egyre csak mondta, és nem értettem, miért.

(2)

A hónap első péntekjeinek délutánjai voltak a mieink, egészen a szombat délelőttökig, hiába szerettem volna többet. Eleinte még próbált a lelkemre beszélni, hogy ha túl sokat vagyunk együtt, az egész olyaná válhat, mint mikor a perecről leszopogatják a sőt, csak persze ő sokkal szabatosabban adta elő. Később aztán nem vesztegette az idejét holmi szócséplésre, egyszerűen csak ütésre emelte az öklét vagy keresztül döfött a tekintetével.

Utólag könnyű okosnak lenni, mégis azt hiszem, rég észre vehettem volna. Egyszer például nem bírtam tovább, szabadnapot vettem ki, és már csütörtökön beállítottam hozzá. A műterem ajtaja le volt lakatolva, ő pedig sehol. Máskor széthagyott női fehérneműt találtam a szobrokra aggatva vagy éppen a szobrok mellett, darabokra cincálva. Volt, hogy parfümillet terjengett a félhomályban, olyannyira elviselhetetlenül erős, hogy egyszerűen nem lehetett véletlen; akarta, hogy megérezsem. S ha benyitottam az egyik tiltott ajtón a hétből, feldúlt paplanú ágyakat találtam, a lepedőn finom vonalak lenyomatával, és nemsokára ugyanazokat a formákat láttam viszont a vázlatfüzeteiben is. Anatómiai tanulmányok, morogta, hacsak meglátott, miközben lapozgattam őket, és szinte kitepte a kezemből a lapokat. A közönség csak a kész remekművet láthatja, mondogatta ilyenkor, és a szeme szikrákat hányt.

Az első alkalom volt legjobb, aztán csak néha-néha, veszekedések után vagy közben voltak olyan pillanatok, amelyekért megérte. Irodalmi estet szerveztünk egy könyvtárban, és nekem kellett felolvasnom néhány rövidebb írást. Óriási tapsot kapott minden egyes műve, mit csak felolvastam. Aztán mikor az egésznek vége lett, odajött hozzám, és vigyorogva közölte, hogy ennél gyatrábban képtelenség lett volna előadnom. Nem mutatkozott be, és később sem tudtam meg soha az igazi nevét.

Nem sokkal később már az autójában ültünk. Úgy vezetett, mint egy megszállott, és közben arról beszélt, hogy a gép eggyé válik vele, a gyatra test szabta korlátok ledőlnek, úti cél nem létezik, csupán maga az út. En pedig féltem, és egyre jobban összekuporodtam az anyósülésen, ismeretlen helységnévtáblák suhantak el mellettünk, mialatt ő végig arra próbált rábeszélni.

Másnap reggel a magnetofon hangjára ébredtem, amint a szalagot csévéli oda-vissza, mint mikor a korcsolya karcolja a jeget, és két karcolás között egy-egy rövid hangfoszlány szűrődött be a szobába. Percek kellettek ahhoz, hogy ráébredjek, saját magamat hallom, az egyre szaporább lélegzetvételemet, a sikolyaimat, a dorombolásomat és végül a monoton szuszogást.

Felháborító, de a dühöm elpárolgott, amint kilestem a félig nyitott ajtón, és megláttam, hogy anyaszült meztelenül ül egy füzet fölött, és elmélyülten rajzol. Akkor hatalmasodott el rajtam az érzés, ahogy a fedetlen hátát és fenekét bámultam percekig, hogy nekem adta a másik test érintésének, nem csak a sajátja, de valahány test érintésének vágyát. Reszkettem a sírhatnéktől, mikor felöltözött és kitessekelt a lépcsőházba, mintha egy szikével kettémetszettek volna, s valamelyik fejem ott maradt volna, anyaszült meztelenül egy füzet fölött, fedetlen hátal és fenékkal, míg a másik egyre jobban összekuporodik az anyósülésen, mialatt ismeretlen helységnévtáblák suhannak el mellette.

Soha többé nem írt, legalábbis nekem azt mondta, hiába szerettem volna olvasni a gondolatait, ha már nem osztotta meg velem őket. Megszűnt az íráskényszerem, mosolygott rám hibás fogsorával, megszűnt, mikor megszereztelek, hogyha valaha újra írnék, csak úgy tenném, ahogy vezetek, cél nélkül, magáért az útért. És szombat délelőttöként mindig felöltöttem, mint egy kisgyereket, és kirakott a lépcsőházba, és hiába dörömböltem az ajtón, direkt felvette a hangerőt, hogy az előző éjszaka hangjai elnyomják a toporzékolásomat.

Győzködtem, hogy írjon, imádtam, ahogy egymás után fűzte a szavakat, ő viszont azt állította, azok közé tartozik, akiknek sohasem lett volna szabad tollat venniük a kezükbe. Egy idő után megunt, hogy állandóan emiatt rágom a fülét, és azt mondta, ha minden alkalommal mesélek neki valamiről, amiről érdemes, akkor írni fog a kedvemért, de ha nem tudok mit kitalálni, be sem enged a műterembe.

A rákövetkező hónapban csak azt lestem, mi lehetne az, amiből valami zseniálisat hozhatna ki. Szabadidőmben természetfilmeket néztem a delfinekről, a társadalmat alkotó, egymással szervezeten háborúskodó és alkoholista rovarokkal, könyveket olvastam a világirodalom legnagyobb szerelmeiről és a legkegyetlenebb sorozatgyilkosokról, a metron lestem az emberek arcát és próbáltam kitalálni, milyen sors állhat mögöttük, a napfelkeltét lestem és figyeltem, ahogy a fény megjelenik a horizonton és befutja a tájat, míg el nem éri az ablakpárkányt és be nem teríti a szobát.

Elégedetten kerestem fel a következő pénteken, de mikor előadtam mindezt, egyre dühösebben csóválta a fejét, végül felugrott a székéből, befogta a számat és egyszerűen kihajított a műteremből, és hiába dörömböltem az ajtón, direkt felvette a hangerőt, hogy elnyomja a toporzékolásomat. Végül minden dühömet összeszedve túlkiabáltam azzal, hogy letört a műkörülmöm – és akkor, akkor elhallgatott a magnó, kinyílt az ajtó, magához ölelt és újra olyan volt, mint legelőször. Mégsem írt újra. Tolvaj vagyok, lihegte a fülemben, és belőled is tolvajt csináltam.

Akkor emelte először ütésre az öklét, mikor felvettem, hogy hozzáköltözök. Sohas ütött meg, de maga a lehetőség is elég volt, hogy lenyeljem a könnyeimet, és elhallgassak. A következő héten azzal fogadott, hogy nyitott egy bankszámlát nekem, de csak a havi kamatot vehetem le. Mínek képzel engem, kiabáltam rá, mire azt felelte: hogy mi vagyok, azt már első alkalommal tisztáztuk, már csak a részletekben kell megegyeznünk. Mikor rátámadtam, könnyedén leszerelt és azt mondta, vegyem úgy, a testemmel neki, a véremmel a természetnek tartozom, és mindkettőt havi részletben fizetem.

Mindig hangoztatta, hogy nem kell hűségeseknek lennem, elvégre ez nem egy igazi kapcsó-

lat, én a nyersanyagot adom neki a munkáihoz, cserébe ő segít megtalálni önmagamat. Sokáig mégis képtelen voltam rá mással, pedig az első alkalom után annyira megváltoztam, hogy egyre többen fordultak meg utánam az utcán, valaki meg is jegyezte, hogy szinte kivirágoztam. Belül pedig egyre betegebb és betegebb lettem, és az nem segít, mikor végre odaadtam magam valaki másnak is, aztán megint másnak és megint másnak, de egyre csak rosszabb és rosszabb lett az egész.

Éreztem, hogy lassan az egész olyanná válik, mint mikor a perecről leszopogatják a sót. Mikor már végképp üresnek éreztem magam, udvarolni kezdett, mintha először találkoznánk, és nem lettek volna azok az autós száguldások, mikor mindig arra akart rávenni, a fenyegetések, melyek épp elegek voltak ahhoz, hogy lenyeljem a könnyeimet, és elhallgassak, a sértések és a bankszámla, a szombat délelőtti veszekedések és azok a bizonyos anatómiai tanulmányok a hét tiltott ajtó mögötti ágyak lepedőin és a vázlatfüzetekbe firkált grafitrajzokon.

A bókoktól és a csókoktól újra embernek éreztem magam, egyre többen fordultak meg utánam az utcán, valaki meg is jegyezte, hogy szinte kivirágoztam. Boldog voltam, mint még soha, és minden együtt töltött péntek éjszaka végighallgattam, amint elmondta, mit szeret rajtam a legjobban: azt az arckifejezést, mondta, azt a félszeg mosolyt, amikor az ajkaim sarkában ott bujkál a bujaság, de a szememet szemérmesen lesütöm, ahogyan a jól nevelt kislányok teszik.

Aztán egy éjjel arra ébredtem, hogy valaki más hangja hallatszik a magnetofonszalagon. Kilestem a félig nyitott ajtó résén, és láttam, hogy anyaszült meztelenül ül egy füzet fölött, és elmélyülten rajzol. Minden erőmmel azon voltam, hogy el ne áruljam magam kislányos szipogással, visszafeküdtem és álmatlanul hánykolódtam, hallgatva egy másik nő egyre szaporább lélegzetvételét, sikolyait, dorombolását, végül pedig monoton szuszogását.

Másnap reggel a Múzsáról beszélt, arról, hogy semmi másról nincs meggyőződve a romantika maszlagos eszköztárából, de ez az egy létezik és működik; az ő neve nem fontos, mert úgyszemint őt hirdeti, hanem azt, aki megihlette, még ha egy személyben nem is létezik – hiszen majd minden nőben van valami, mondta, amit kiemel, és az ideálképhez csatol. Aztán mintha stimelne valakire, motyogja, aztán meg persze kiderül, hogy mégsem.

Mikor legközelebb nála voltam, észre sem vett. Meztelenre vetkőzve bementem a műterembe, ahol elmélyülten rajzolt, és csak szólongattam órákon át, de nem figyelt rám. Akkor elvettem néhány vázlatfüzetét, és lapozgatni kezdtem. Meglátta, és szinte kitépte a kezemből lapokat. A közönség csak a kész remekműveket láthatja, kiabál rám, és a szeme szikrát hányt. Aztán felöltötetett, mint egy kisgyereket, és kirakott a lépcsőházba, és hiába dörömböltem az ajtón, direkt felvette a hangerőt, hogy az előző éjszaka hangjai elnyomják a toporzékolásomat.

Legközelebb már zárva volt a műterem, de hallottam, amint a szalagot csévéli oda-vissza, mint mikor a korcsolya karcolja a jeget, és két karcolás között egy-egy rövid hangfoszlány szűrdött ki az ajtón túlra. Nem engedett be, nem engedett be soha többé, csak a bankszámlám maradt meg nekem. A hetedik, a lépcsőházban töltött éjszaka után nem mentem többet.

Sokáig képtelen voltam rá mással, belül pedig egyre betegebb és betegebb lettem, és az sem segített, mikor végre odaadtam magam valaki másnak is, aztán megint másnak és megint másnak, de egyre rosszabb és rosszabb lett az egész. Kirúgtak az állásomból. Autóbalesetem volt, mikor próbáltam úgy vezetni, mint ő tette. Az anyósülésen ülő apám azonnal szörnyethalt. Háromszor vágtam fel az ereimet, de még meghalnom sem sikerült. Évekkel később megházasodtam, rá hat hónappal elváltam.

Huszonnégy évvel később kaptam egy képeslapot egy szoborról. Gyönyörűen megformázott alabástrom nőalak volt rajta, s a hátoldalán kézírással egy sor: „a Közönségnek, a Múzsának”. És ahogy elnézegettem a képet, felfedeztem rajta azt az arckifejezést, azt a félszeg mosolyt, amikor az ajkaim sarkában ott bujkál a bujaság, de a szememet szemérmesen lesütöm, ahogyan a jól nevelt kislányok teszik.

Tehetetlenül bolyongtam az utcákon, tereken, a városomban, a morajló tömegben, de az

egész kívül áll rajtam. És akkor, akkor, talán csak a szemem káprázott, ó, bárcsak a szemem káprázott volna, egy buszmegállóban megláttam egy nőt, egy csetlő-botló nőt, akinek bőre, mint az alabástrom, és arcán ott az a félszeg mosoly, egy nőt, aki egy az egyben a fényképen látható szobor, és csak álltam tátott szájjal, mintha egy szikével kettémetszettek volna, s valamilyik felem ottmaradt volna, anyaszült meztelenül egy füzet fölött, fedetlen háttal és fenékkal, míg a másik egyre jobban összekuporodik az anyósülésen, mialatt ismeretlen helységnevtáblák suhannak el mellette.

II. hely

NAGY VIKTÓRIA

Gyöngyös

Berze Nagy János Gimnázium

Álarc

A kihalt utcákon februári hideg tombolt, a csípős szél bömbölve recsegett a megkorhadt fákat és villanypóznákat. Az örületen kavargó légáramlattal száguldó hópelyhek még a legvastagabb télikabát alá is bepimaszkodtak, csak hogy aztán büntetésképp jeges vízcseppekké olvadjanak a pamutpulóverek szövetszájai között. Márton, hosszú télikabátjának magas gallérját felhajtva, nyakát behúзва sietett végig a pislákoló lidércfényekre emlékeztető ablaksorok előtt s bár teljes erejével ellenállt a szembe fújó szél erős rohamainak, lassabban haladt, mint szeretne volna. Az egész városra kísérteties csend borult, csak néhány fedél nélkül maradt szerencsétlen nyöszörgött reményvesztetten a múzeumok szélvédett konvektorainak meleget lehelő biztonságában. Márton nagyon izgatott volt, hisz ez élete első önálló megbízása. Eddig kezdő újságíróként a programajánló rovatot szerkesztette a helyi kulturális lapnál, de most az év egyik, minden bizonnyal legtarkább eseményéről írhat címlap sztorit, a központi egyetem farsangi jelmezbálgjáról. A városi templom este nyolcat kondult, s a hold eddig elmaszatolódott fénye utat vágva a szürkés-kék felhőtakarón éles reflektorként világította meg az egyetem robusztus, fekete épületét és az előtte üldögélő, örült vigyorgó bohócalakot.

– Kérem a jegyét! – ismételte a maszkon átszűrődő torzhang – Kérem a jegyét!...

Köszönöm... Jó szórakozást!

Az éjszaka sötétjében koromfeketének tetsző falat vastagon futották be a pókhálószerűen szerteágazó vadszőlőindák és a hajszálvékony repedések, melyek néhol kiszélesedve azt a benyomást keltették, hogy az épület mindjárt a belépő fejére omlik. Márton az ódon, fényesre koptatott kilincs után nyúlt, de a hatalmas, kétszárnyú ajtó legnagyobb döbbenetére és nem kisebb riadalmára magától kitérült. Persze. A fotocella – nyugtatta magát, és belépett a tágas előcsarnokba. A hirtelen fényességtől a jó tizenöt méter magas teremben egy pillanatra semmit sem látott, csak nagy, világító fehérséget, ami ragyogó hótakaróként borult átfagyott arcára. Miután szeme megszokta a benti világosságot, tekintetét a mennyezetre festett valósággal lebegő bárányfelhőkre, a vidám nyári napokat idéző kéké égre a nehéz vascsillárok között repkedő madárképekre emelte. A terem két oldalán katonás rendben korinthuszi oszlopok sorakoztak, mintegy jelezve az épület nemes komolyságát. A falakat mindenhol falikárpitok, a természetet megörökítő gobelinek, és az alkalomhoz illően cifra lampionok borították, s a hétköznapiokon tükrőfényesre polírozott márványpadlón most konfettik ezrei hevertek szerteszórva a kinti havat idézve. Márton most a táncosokat vette szemügyre, a sok végzős egyetemistát, akik itt, ezen a helyen tanulták meg az élet kemény alapszabályait. Elégedetten szemlélődött. Fi-

gyelte a hullámzó, tarka tömeget, amint egy furcsa körtáncot járva nevetnek a rájuk váró megpróbáltatásokra. Meglepő módon senki nem viselt jelmezt, csupán egy festett maszk alá rejtette arcát a kutató tekintetek elől. És nem is akármilyen maszk alá! Az álarcok többségében képtelenség volt bármilyen élőlényt is felismerni, vagy akár egy tárgyat. A maszkok személyiségjegyeket tükröztek, s most, hogy jobban megfigyelte, az egyes figurák tánca is egyéni volt. Az élénksárga arcú Irigység mohóságtól csillogó szemmel méregette a többieket, táncával leginkább a másokét utánozta, míg az arcát fátyollal takaró Bizonytalanság szinte egyhelyben állt a sarokban. A körtánc monotonná, ritmusa pergőbbé vált, s Mártont egyre jobban feszélyezték a zene nyughatatlan, zaklatott, egyre erősödő, gyorsuló taktusai. Lassan a falhoz hátrált, előhúzta fényképezőgépét, megtisztogatta a lencséjét és a társaságra meredt. Egy kattintás, egy dobbanás, egy fordulat. Az egymás mellett állók összeérintették kezüket, majd egymással szembe fordultak, és ellentétes tenyerüket szorosan egymáshoz nyomva egy fél fordulat alatt lecserélték maszkjaikat. Még egy kattintás, egy újabb dobbanás, másik félfordulat, s az álarc ismét mást takart. A táncolók kis csoportokra bomlottak szét, a teremben valóságos káosz támadt. Márton később is nagyon jól emlékezett a szomorú tekintetű, hamuszürke maszkos leányra, aki szelíd táncát lejtve belekarolt a cifra tollakkal ékesített Fennhéjázóba, s egy félfordulat után, már büszke, gőgös tangót lejtett a láncait csörgető Keményfickóval. Aztán a terem másik oldal felé fordult, ahol Vidám és Búskomor lejtették közös táncukat bohócalarcuk alatt. A táncoló tömeg ismét apró csoportra oszlott, s Márton furesálkodva állapította meg, hogy az egyes csoportok tagjai ugyanolyan álarcot viselnek. Az így egy körbe rendeződött Gazdagok – akiknek lyukas edzőcipőjéből Márton levonta a következtetést, nem is lehetnek olyan gazdagok, inkább Hazudósak – és más csoportok is elindultak körbe-körbe, s mindeközben kézről-kézre jártak a maszkok. A fiatalamber valósággal beleszedült. A zene hihetetlen erővel lüktetett a fülében, s a teremben támadt monoton lábdobogástól már többször végigfutott a hátán a hideg. Hirtelen síri csend támadt. A résztvevők egy gyors meghajlással búcsúztak egymástól, majd, úgy ahogy voltak, álarcban távoztak az épületből. Mire vélje ezt? Ezt a váratlan, néma befejezést? Mit lehetne egy ilyen furcsa, hátborzongató táncról és a maszkok – vagy talán jellemek – cseréltetéséről leírni öt oldalon keresztül? Kétségbeesetten kutatott megfelelő riportalany után, de csak egy emberre tudott gondolni. Az egyetem rideg, sötét árnyékában ülő bohóca, aki egész éjjel odakint fagyoskodott. Vajon ő miért nem táncolt? Miért nem cserélte le azt a rémesen vigyorgó maszkot egy gyöngyökkel kirakott, szolid álarcra? Hisz lett volna rá lehetősége. Vagy úgy gondolta, hogy az a maszk az övé és senki nem veheti el tőle? Ki tudja? Sietve előhúzta barna szövénadrágja zsebéből a megviselt noteszt és a megrágott végű ceruzát, levette orráról a vastag keretű, fekete álszemüveget és megindult a kijárat felé. Odakint változatlan idő uralkodott, a szél ugyan csitult kissé, de a fák ugyanazzal a fájdalommal nyögtek a csendben. Mintha mindannyian azt a bohócot sajnálnák, hogy nem tudott vagy nem akart részt venni a bálon. Márton barátságosan közeledett a kuporgó alakhoz, majd a hidegrel mit sem törődve kabátját a didergő bohóc vállára terítette. Az hálásan nézett fel rá álarcra üres tekintetével, és egy bólintással megköszönte a kedvességet.

– Mit tudnál mondani arról a furcsa táncról, amit bent jártak a többiek? – szegezte neki a kérdést – Miért cserélgették az álarcokat olyan sebességgel, mint a társaságot?

A bohóc valamit motyogott az álarc mögött, de a festett műanyag annyira eltorzította a hangját, hogy Márton egy szót sem értet az egészből. Értetlen arcát fürkészve a bohóc még kétszer elismételte a mondatot, de ő még mindig nem értette. Türelmetlenül az álarc után kapott, mire egy tökéletesen érthető dalfoszlányt sodort feléje a szél: „Tanulj meg fiacskám komédiázni, mert az élet egy komédia...”

Márton leemelte az idegesítő maszkot, és elszörnyedve hátrált az egyetem előtt kuporgó, dúdolgató bohóctól. Az álarc alatt nem volt senki.

III. hely

SZABÓ KORNÉLIA

Nyíregyháza, Krúdy Gyula Gimnázium

A merengő

Fáztam. Igen hűvös szél fűjt. A kezem jéghideg volt, hiába húztam fel a kesztyűmet. A bordó kabátkámat vettem fel, amely inkább volt mutatós, mint meleg. Ráadásul a szoknyám sem bizonyult a legalkalmasabb viseletnek. Nagyon kellett vigyáznom, hogy egy erősebb légáramlat fel ne fújja. A tegnap vásárolt kalapom sem volt biztonságban a fejemen.

Minden porcikám reszketett, ezért sietősebbre szedtem lépteimet. Már szabályszerűen rohantam, pedig a vonat indulásáig még egy óra volt. Olyan jól esett futni. Néhány járókelő furcsán nézett rám, mert biztos érdekes látvány lehettem azokkal a hatalmas bőröndökkel a kezemben. Nem sokáig bírtam az iramot, ezért kénytelen voltam megpihenni. Egy ott árválkodó padra letelepedtem. Lihegve dőltem hátra, és kacagtam egy jó nagyot saját magamon.

Ez voltam én: örökös kiszámíthatatlanság, bohó és életvidám teremtés. Folyton bizonyítani akartam a sorsnak, megmutatni, hogy nekem semmi sem lehetetlen. Ha társaságba kerültem, mindig fogadásokat kötöttem, így a legelképezetőbb mutatványokat is megpróbáltam végrehajtani. Épp ezt mutatta az a tervem is, hogy egy külföldi leánynevelő intézetben tanulok majd. Erről mindenki próbált lebeszélni, de én nem engedtem. Pedig mikor először maradtam egyedül a vasútállomáson, megbántam tettemet. Haragudtam magamra, hogy ennyire makacs voltam. Hiányzott a családom, a megszokott léghő. Azonban az új környezetben is megtanultam élni. Mennyi átmulatott és átsírt éjszakát töltöttem el a barátnőimmal! Legtöbbjükről azóta nem hallottam semmit.

Azon a napon sem hagyott el az örökös bizonyítási vágyam. Bár tudtam, hogy a fizika törvényivel nem szállhatok szembe. Tisztában voltam vele, hogy ha kimelegszem, utána csak megfázhatok abban a csípős szélben. De nem érdekelt. Az volt az utolsó nap, amit kint töltöttem. Várt az otthonom. És én minél hamarabb haza akartam érnem. Ezért rövid pihenés után ismét nekivágtam az útnak. Gyorsan róttam a métekeret, mert a szívem már hazahúzott. Egy év sok idő. A szeretteimet azóta nem láttam. Magyar szót is csak néhányszor hallottam ott-tartózkodásom alatt. És ezek szomorúsággal töltötték el a szívemet. Azonban sikerült világot látnom, és nagyon sokat tanulhattam. Kikötöttem egy kis szigetre, mert a hajómat egy vihar ripityára törte. De most rám talált egy másik csónak, amely haza fog vinni. Olyan voltam, mint Robinson Crusoe, akinek a szívéhez nőtt a börtöne. Bár ezt a raboskodást én vállaltam.

Végre feltűnt a vasútállomás épülete a sárguló fák mögött. Zizegve ropogott az avar a lábam alatt, míg elértem a főbejáratot. Épp be akartam lépni, mikor eszembe jutott, hogy talán soha többet nem látom azt a kedves városkát, ahol egy esztendőt töltöttem. Ezért letettem minden csomagomat a lépcsőre. Szertartásosan becsuktam a szememet, és óvatosan megfordultam. Mint egy születésnapját ünneplő kisgyermek, akinek a szülei meghagyták, addig nem nézhet oda, amíg azt nem mondják: most! Vártam néhány másodpercet. Mélyen magamba szívtam a hajnali friss levegőt. Az ébredező város zaja kezdett egy zenekarrá kiteljesedni. Előbb csak a hangosabb „szólamokat” hallottam: fékcsikorgás, autóduda, biciklicsengő. Majd felfigyeltem a csendesebbekre is: újságpapírzörgés, cipőkopogás és néhány szófoszlányt is sikerült elkapnom. Hátborzongató volt utoljára érezni azt a különös illatot, amely pontosan egy évvel ezelőtt csapta meg az orromat, és amelyhez már úgy hozzászoktam. A péksütemények illata vegyült a mozdonyfüsttel. És az a csodálatos hegyi levegő! Kinyitottam a szememet. Ősz

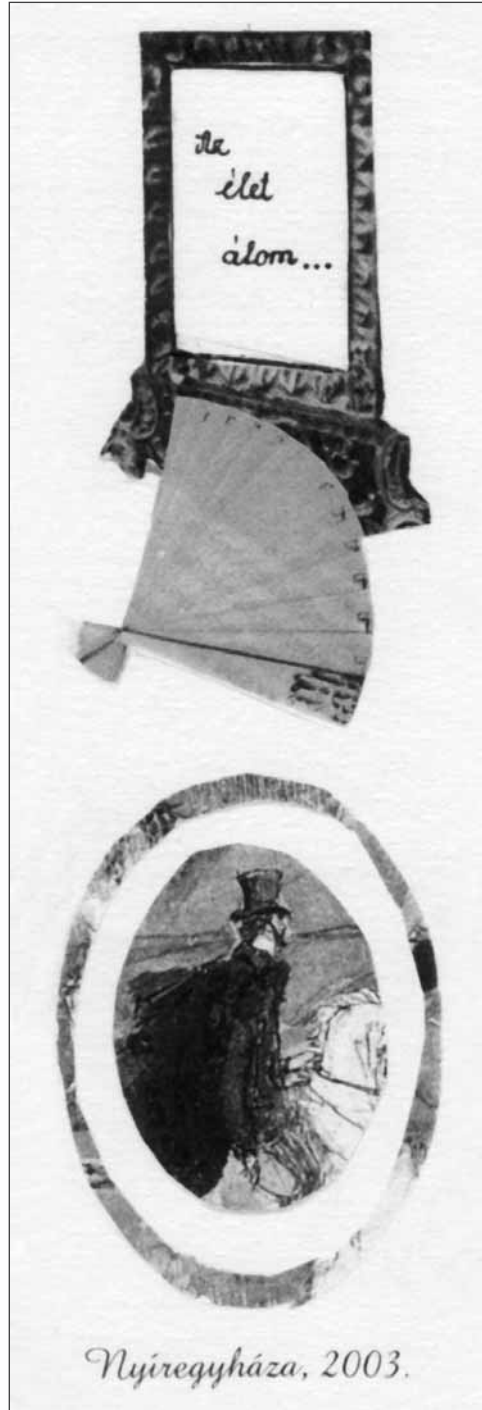
volt. Csupa barna, bíbor és arany színben pompázott a táj. A narancssárga égbolton már megjelent a nap. Körbevették a hegyek, az erdők, amelyek téli álmukra készülődtek. Szoborrá meredtem a látványtól. Talán, talán ez az utolsó... Beigazolódott a sejtésem.

Elérzékenyültem. A lelkem már felmelegedett ettől a képtől, de a testem még mindig didergett. Jobbnak láttam bemenni, és várni a vonatomra. Most valahogy sokkal nehezebbnek tünnek a csomagjaim, mint az előbb. A váróterembe beérve ülőhely után kutattam, miközben véletlenül leejtettem a kesztyűmet. Próbáltam érte nyúlni, azonban megelőztek. Egy férfi felvette a kesztyűmet, és tartotta felém. Meglepetten néztem. Nem tudom, hogyan történhetett, de magyarul szólaltam meg.

– Köszönöm.

– Szívesen, kisasszony – válaszolt mély zengésű hangon. Szomorú tekintetet pillantottam meg. Napbarnított bőre, sötét haja és markáns vonásai voltak, amelyek nem árultak el csodálkozást. Barna szemek különös csillogása rögtön megfogott.

Hirtelen sietett a segítségemre és váratlanul el is viharzott. Néztem a távozó alakot. Szürke, hosszú kabátot viselt, kezében egy barna irattartó táskát. Magas alakja a teremben várakozók tekintetét magára vonta. Kábultan álltam ott azzal a sok pakkal. Nem tudtam mire vélni az előbbi jelenetet. Hiszen magyar volt! Itt, idegenben találkozok egy hazáival, aki udvariasan felvette a kesztyűmet. Egy igazi lovaggal. És képes így elmenni! Minden búcsúzás nélkül. Mintha ő minden nap összefuthatna egy otthonival több ezer kilométerre Magyarországtól. Miért nem maradt még egy kicsit? Miért nem akart beszélgetni? Ezek a kérdések kezdtek el foglalkoztatni, és az előbbi melankolikus hangulatom megszűnt. Csak rá tudtam gondolni. Még most is kiráz a hideg, ha eszembe jut. Képtelen vagyok megmagyarázni, hogyan változhattam meg így egyik pillanatról a másikra. Kérdések sokasága kavargott bennem: vajon hova megy? Ő tudta rólam, hogy magyar vagyok? Miért nem árult el semmi érzelmet az arca? Csak a szemei beszéltek. Biztos voltam benne, hogy

Évfordulós könyvjelző

közöttünk történt valami akkor és ott. A pillantásától bizsergető érzés fogott el. A lelkünk találkozott.

Talán butaságnak tűnik mindaz, amit most összehordok. Igaz. Nincsen benne semmi logika. Ezekre a miértekre nem léteznek válaszok.

Ahogy eltűnt a szemem elől, hirtelen megdőlt minden addigi feltevés, hogy ennek a találkozásnak valamiféle misztikus jelentősége van. Végképp összezavarodtam. Be kellett volna látnom, hogy a képzelőerőm néha túl élénken dolgozik. Leültem, és a hosszú utazásra szerettem volna terelni gondolataimat. Azonban ilyenkor ez lehetetlen. Így telt el legalább egy félóra, mikor megtudtam, hogy már fel lehet szállni a vonatra. Beléptem egy üres kupéba. Furcsa, hogy pontosan olyan volt minden, mint mikor egy évvel ezelőtt megérkeztem. Mégis, mintha teljesen megváltoztam volna. Talán örökre felnőttem.

A csomagokat felraktam a helyére, majd elhatároztam, megkeresem azt a férfit. Nem gondoltam át, hogy egyáltalán mit is szeretnék neki mondani. Kevesen voltak az állomáson, így attól nem kellett tartanom, hogy a helyemet elfoglalják. Az pedig az eszembe se jutott, hogy a bőröndökkel történhet valami. Leszálltam a vonatról. Először megnéztem, nincs-e ott, ahol vártam. Nem volt. Aztán elindultam abba az irányba, amerre a találkozásunk után ment. Ott sem találtam. Egy ajtó is nyílt abból a helyiségből, így kiléptem. Az utcára lyukadtam ki, ahol a hordárok járnak. De még az élet nem indult be. Ezért könnyen átláttam az állomás ezen részén. Sehol nem volt a magas férfi. Ekkor észhez tértem. Kicsit komikusnak tűnt a helyzet. Itt szaladgálok egy idegen után, akivel jóformán csak egy szót váltottam. Hirtelen nagyon dühös lettem. A fejembe veszek mindenfélét, és csak akkor látom be, hogy nincs igazam, mikor már bohócot csináltam magamból. Legalább ha mondtam volna valamit, mikor visszaadta a kesztyűmet... Ha nem bámulok olyan bambán, hanem megszólítom, minden másképp alakult volna.

Ekkor a vasutas megfújta sípját. Felocsúdtam, és a nyakamba szedtem a lábam. Épp, hogy sikerült felugranom az induló vonatra. Arra vágytam, hogy leülhessek a kényelmes ülésre, és gyönyörködhessek a tájban. Láttam, hogy idő közben szert tettem egy útitársra. Beléptem. Az újság mögül kitekintett egy szempár. Ő volt az. Nem mosolygott, nem volt zavarban. De a pillantása árulkodott. Most is csillogott a szeme:

– Jó reggelt kívánok, kisasszony!

Kábultan álltam az ajtóban. Hihetetlen volt mindez. Sokszor képzeltem el magamat ehhez hasonló csodálatos jelenetek főszereplőjeként, bár sohasem hittem a megvalósulásukban. Hányszor álmódtam, hogy egy kalandos és végzetes találkozás során megismerem álmaim férfit! Az egész olyan igaznak tűnt! És reggel, amikor kinyitottam a szememet, elmúlt a varázs. Hiába próbáltam folytatni a történetet, nem ment. Mindig a legizgalmasabb részekenél szakadt félbe a kép. A végét soha nem tudhattam meg. Vissza kellett zuhannom a szürke valóságba. Most megtörtént az, amire annyira vártam: egy regénybe illő véletlen találkozás a titokzatos idegennel. Átfutott agyamon, hogyan kell egy hősnőnek viselkednie. Igyekeztem hozzájárulni a helyzet különlegességéhez, de semmi sem sikerült úgy, ahogy oly sok éven át terveztem.

– Jó reggelt kívánok! – Kis szünetet tartottam és leültem. Arra számítottam, hogy majd valamilyen bókot. Esetleg utal arra, milyen különös, hogy pont együtt fogunk utazni. Hiába. Nem szólt. Csak nézett. Nem vette le rólam a szemét. Még jobban zavarba jöttem, de igyekeztem leplezni. Így vettem a bátorságot, és folytattam a társalgást, miközben a táskámat rendezgettem. – Milyen jó magyar hangot hallani idekinn! Már rég nem beszéltem az anyanyelvemen. Jó lesz ismét otthon lenni... nem igaz?

Szívem azt súgta, kérdezd meg, hova tart, honnan jött. Azonban amint lopva rá pillantottam, elbizonytalanodtam. Arca komor volt. Attól tartottam, terhesnek tartja jelenléte, és feleségem idegesíti. Ezért hallgattam el. Vártam, mit fog mondani.

– Nem tudni, itt külföldön nem vagyunk-e nagyobb biztonságban, mint a saját hazánkban! – szólt kimerően.

Erre a válaszra nem számítottam. Azt hittem, kapva kap az általam felajánlott témán, és érdeklődik, miért voltam ilyen sokáig külföldön. De nem tette. Sohasem azt a választ adta, ami kiszámítható volt. Itt esett hiba a számításomba. Az álmaimban a hercegem mindig azt mondta, amit hallani akartam. Ez pedig a valóság volt. Épp ezért volt olyan gyönyörű.

Látta rajtam, hogy meglepődtem, ezért hozzátette:

– Igazán remélem, hogy odahaza minden mihamarább megoldódik!

Nem mertem felelni. Fogalmam sem volt, mennyi minden történt otthon. Habár kaptam leveleket, azokban legtöbbször megkíméltek a politikától.

Csend állt be a kupénkba. A vonat lassan zakatolt. Én néztem a tájat, de gondolataim nem kalandoztak messzire a kis helyiségből. Néha lopva az olvasó férfit pillantottam, de tekintetemet azonnal el is kaptam, mert mindig felnézett rám. Ugyanúgy érezte, hogy figyelem, ahogy én is észrevettem, mikor arcomat fürkészte. Zavaromban sokat lestem az óráim mutatóját. A percek olyan lassan múltak. Csodálkoztam, hová tűnt a bátorságom. Miért voltam feszengő én, akinek korábban oly könnyedén ment a társalgás. Megszokhattam már, hogy középpontban vagyok. Sőt szerettem is, ha az emberek rám figyeltek. Most mégis olyan voltam, mint egy szerény kisdíák, aki attól tart, hogy rosszul felel. Elhatároztam, újra kísérletet teszek a beszélgetésre:

– Úgy érzem, különös varázsa van ezeknek a hegyeknek. Nem tudtam betelni szépségével az itt eltöltött egy esztendő alatt.

Az etikettórán mennyi ilyen beszélgetést kellett kezdeményeznünk és folytatnunk! Úgy hittem, ez nem okozhat gondot, hiszen már elsajátítottam minden tudást. De bebizonyosodott, hogy nem volt igazam.

– Bocsásson meg, hogy ellenkezem, de szerintem a magyar tájhoz semmi sem hasonlítható. Ezt nem hagyhattam annyiban:

– Ha minden áron ellent akar nekem mondani, csak tegye! – szóltam pajkosan.

– Ha minden áron beszélgetni akar, nem utasíthatom udvariatlanul vissza.

Hihetetlen volt. Agyam zakatolt, és kerestem a megfelelő szavakat a visszavágásra, nehogy azt higgye, övé a diadal. Arca továbbra sem rezdült. Szeme folyamatosan fürkészve nézett engem. Attól tartottam, átlát rajtam, és ismeri minden gondolatomat. Ezért megkérdeztem:

– Azt gondolja, csak akkor kell megszólalnia, mikor ilyen cinikus megjegyzéseket tehet?

– Távol álljon tőlem!

Komolyan dühös lettem.

– Itt fixíroz már hosszú ideje. Ha azt hiszi, átlát rajtam, és kitalálja minden gondolatomat, akkor nagyon téved. Attól, hogy ilyen szenttelen tud maradni, nem biztos, hogy mindenki úriembernek tartja.

Ekkor hirtelen megálltam. Talán kicsit túllöttem a célon.

– Elnézést kérek, ha zavarba hozom a tekintetemmel. Azt azonban nem tudom megígérni, hogy nem nézek önre. Igazán sajnálom, de előfordulhat még azt út során, hogy magán felejtsem a szememet. Kérem, ne haragudjon érte.

Mit jelentsen ez? Miért ilyen kiszámíthatatlan? Fejembe szökött a vér. Lesütöttem fejemet. Ő nyugodt maradt. Hallottam lassú lélegzetvételt. Úgy tettem, mintha mi sem történt volna, azonban ő folytatta:

– Bocsánat, de meg kell engednie, hogy megvédjem magam, az ellenem felhozott vádak ellen. Igazán bántana, ha félreismerne engem és szándékomat. Valóban próbálom kitalálni, mi járhat a fejében, és hogy miért nem azokat mondja ki. Azonban sajnos még nem sikerült megfejtenem a titkát. Remélem, most már nem tart olyan érzéketlennek.

Mintha feloldódott volna az addig kínos légkör. Mindketten megváltoztunk. Annyira

meglepett a bátorsága és szókimondása. Máskor, más társaságban, egyórás ismeretség után, az időjárás volt terítéken. Vele azonban ilyenről nem tudtam beszélni, de már nem is akartam.

– Nem. Igazán sajnálom, hogy félreismertem. Bocsássa meg a kitörésem. Nem szoktam így viselkedni. Tudja, még soha sem találkoztam önhöz hasonló titokzatos emberrel.

Már meg sem lepődtem azon, hogy nem felelt. Sejtelmesen mosolygott. Eltűnt egy pillanatra az arcán lévő komolyság. Álmodozva kitekintettem az ablakon. Néztem az őszi tájat. Egyszer megszólalt:

– „Hová merült el szép szemed világa? / Mi az, mit kétes távolban keres? / Talán a múlt idők setét virága, / Min a csalódás könnye rengedez? / Tán a jövőnek holdas fátyolában / ijesztő képek réme jár feléd, / S nem bízhatol sorsodnak jóslatában, / Mert egyszer azt csalúton kereséd? / Nézd a világot: annyi milliója / S köztük valódi boldog olly kevés. / Ábrándozás az élet megrontója, / Melly, kancsalul festett egekbe néz...”

Innen együtt mondtuk a verset. Már nem kaptam el a pillantásomat. A szemébe néztem és együtt szavaltunk. Mindketten kívülről tudtuk. Ő nekem szánta a szavakat, én neki. A levegő izzott körülöttünk. Szívem sebesen vert. Ajkam kiszáradt. A kezem fagyos volt. Figyeltem dús, barna haját, sima homlokát, vastag szemöldökét, hosszú szempilláit. Találkozott pillantásunk. Nagy, barna szemében egy arany napocska fénylett. Tudtam, hogy beleszerettem. Nem ismerem, még csak a nevét sem mondta meg. Mégis ő volt a végzetem. Akit nekem teremtettek, és akinek engem teremtettek...

...

Hosszú volt az út. De a vonat egyszer csak csikorogva megállt. Mennem kellett. Már vártak rám. Csendesesen álltunk egymás előtt. Erős akartam lenni. Mindhiába. Lesütöttem a szemem, miközben a könnyeimet nyeldestem. Képtelen voltam ránézni.

– Nem hittem, hogy ilyen nehéz lesz a búcsú – mondtam.

Lassan felemeltem fejemet. Szeme sugárzott a boldogságtól. Gyengédség és szenvedély áradt belőle. Szerettem volna megölelni és soha el nem engedni. De tudtam, nem szabad. Mosolyt erőltettem magamra és mély lélegzetet vettem:

– Isten önnel! Soha sem fogom elfelejteni!

Kitekintettem az ablakon. Nagy köd volt. Nem lehetett messzire ellátni. Csak a peronon álló alakokat tudtam kivenni a homályból. A vonatról leszálló utasok a szeretteiket üdvözölték. Böröndök kerültek egyik kézből a másikba. Közben a most érkezettek belekezdtek az élménybeszámolójukba. Őket ámulva figyelték a rokonok, a barátok. Senki nem maradt egyedül. Az állomás nyüzsgött az élettől. Merengve néztem a boldog arcokat.

Talán ha nem szállnék le... Ha vele mennék...

Hirtelen visszatértem a valóságba. Mély, gordonkahangján megszólalt:

– Induljon!

Letöröltem könnyeimet. Most már tudtam, mit kell tennem. Felemeltem a bőröndömet. Út-rakész voltam.

– Köszönöm – mondtam alig hallhatóan.

Utolsó pillantás. Elindultam.

Már nem emlékszem, hogyan kerültem a peronra, egy erős férfi biztonságot nyújtó karjaiba...

Mellettünk a vonat sípolva folytatta útját. De már nélkülem. Hosszú percek teltek el így, míg nagyapád elengedett szorító öleléséből. Megfogta kezemet, és megcsókolta. Mosolyogva nézte az eljegyzési gyűrűmet. Nem tudhatta, ezt a kis ékszert egy másik férfi is észrevette, és tiszteletben tartotta szentségét.

...

Ez volt az én történetem. Még soha senki nem hallotta. Te vagy az első. És most, drága kis unokám, engedd meg, hogy én tegyem fel rád az esküvői fátylat!

IV.

Szinbád magánya

*„Pestre! Már majdnem meghaltam,
úgy vágyakoztam Pest után!
Krúdy 1896-ban*

Aki a szerelemben szerelmes, az senkibe sem szerelmes. Aki sok testet kíván, az egy lélekhez sem tud vagy mer közelkerülni. S Szinbád azt sem tudta, hogy leöltözve valójában minden nő egyforma...

Valószínűleg Casanova sem tudta. Ezért hajszolták öregségükig, rogyadozó térdrel, és fáradt tekintettel is a szalagok, boglárok, harisnyák és magas sarkú cipők, fűzők és selymek titkait... A bontogatás, az elérés, a megpillantás csodáját... Mert a „vágy titokzatos tárgya” a sóvárgás utazásától lesz az, ami... Aztán a beteljesülés eufóriája vagy ismétlődik és magas hőfokon még egy ideig tart, vagy hamar kihuny, vagy már a beteljesülés után ellobban... A vágy-utazók örök vándorok. Lehet, hogy ez fátumuk, erre születtek...

Krúdy, Szinbád, Casanova, Rezeda Kázmér... Szomorú, vágyakozó, illúziókban élő és illúziókat adó emberek... Álom-utazók, örök keresők, akik belül – szomorúan bár – megmosolyogják a szót „szeretem”,

akik belül rettegnek az otthon-kalodától, mégis minden puha karban arra vágyódnak, akik belül tudják, hogy örök ígéretőként örök hitegetők és fájdalomt okozók; akik tudják, hogy senki sem tudja őket megváltoztatni.

Hogy miért lettek ilyenek? Ki tudja? De ezek az utazók egyetlen asszonyt tisztelnek igazán, egyetlen asszonyhoz vágnak vissza igazán, egyetlen asszonyt szeretnek igazi szeretettel, egyetlen asszony melegségét hiányolták igazán...

Ez az asszony ez édesanyjuk. Szinbád ezt érzi megöregedve, mindent tudva a nőkről:

„Már csak az anyákat tisztelte, s csak olyan nőnek csókolta kezét, akinek keze fogásán a lúg, a mosószappan édességét érezte, akinek keze fogásán érezte, hogy pelenkát is mosott életében...”

Csak az anyákat tisztelte a hajós, csak nekik csókolta kezét a városban.” (Márai Sándor)

S hogy milyen férfiakat tisztelt? Nem a magafaját. Hanem a szemérmesen szeretőt, a hűségest, az egy-szerelműt...

„Szinbád ismerte még e férfiakat, s csak őket becsülte már a becsvágyó, hiú és fecsegő városban. Ismert még egyfajta férfit a régi Magyarországon, akinek szerelmi ügyeiről, érzéseiről, hevületeiről soha nem jelentek meg hírek pletykarovatokban, akik élethosszat egy néma eskü, egy érzés szolgálatában éltek... Arany János, Mikszáth és Gárdonyi egy életet éltek le úgy, hogy senki nem hallotta ajkukról egy nő nevét. S Szinbád még tünődött, mi lehetett e szemérmes, érzékeny és büszke szívekben?” (Márai Sándor)

Huszárik Zoltán és Latinovits Zoltán filmcsodája azt adja vissza, ami Krúdy és Szindbád tragédiája: a szépségbe szerelmes, és ebben keresi az igazságot; s közben elmulasztja befogadni az igazság drámai szépségét... Megszállottan sóvárogja és issza be a rakott asztalban, az aranyművesné fésű alatt szikrázó fürtjeiben, „tó tündére” kecces mozdulataiban, a sör habjában vagy a húsleves aranyló zsírkarikáiban, a velő remegésében, a női idomok soha meg nem unt látványában, Setétke balzsamos suttogásában...

Egy 1999-es Szindbád interpretáció a Krúdyban
Kormos Zsuzsa és Kiss Gábor

Lecsöndesedett szívvel.
„Ezüstlakodalmat ülhetett volna a bánattal.”
Az öreg Krúdy

Gazdagsága náobbi; 55 éve felér három emberöltő élménygazdagságával. De hiánya is óriási: szomorú közömbösséggel megy el az igazság drámái mellett, mélézva szedi fel az öngyilkos virágáruslány kosarát és rózsáját, tehetetlen ürességgel emlékezik a 20 éves Pasziánsz folyóból kifogott halott, dermedt testére...

És Szindbád élete utolsó pillanatában fizet. Az orgona alatt földrergő ember szíve megáll, annyi adatott meg neki, hogy rémült női szempár és elhaló orgonamuzsika zárja le az 55 éves utazást.

A tenyér „premier plánja”, a sorsvonal – valóban Isten terve a tenyérünkben. Szindbád sorsa beteljesedett, az örök vándor megpihent. Elárvult lelke döbbsen nézhette, hogy hurcolják a csüggedt lovak tehetetlen, élettelen testét egyik volt szeretőjétől a másikig...

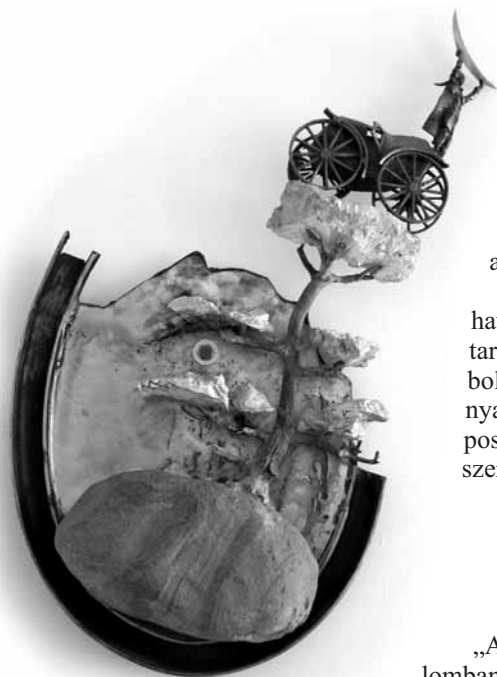
Szindbád gazdag életéért a halál iszonyatos magányával fizetett...

Tóth Józsefné, Klári néni
(tanár)

V.

**Elemző kísérletek
a Krúdy-dombormű (?) rejtély megfejtésére**

(Válogatás a tavalyi Krúdy-vetélkedő írásos anyagából)

„A domborművet Nyíregyháza jeles művésze, Sebestyén Sándor alkotta. A mű központi részét egy akácfa foglalja el. Az akác a Nyírség jellegzetes fája, mely gyökereivel úgy kapaszkodik a homokba, mint más fák a szilárd talajba. Krúdy is ilyen erővel kapaszkodott környezete kevés szellemi táplálékot adó talajába.

Az akác tetején a vörös postakocsi látható. Tetején áll alkotója, Krúdy, aki a Holdat tartja a kezében. A művész ezzel azt szimbolizálja, hogy Krúdy olyan könnyen szárnyalt az irodalom ege felé, mint ahogy a vörös postakocsi utazott fantáziavilágának álomszerű útjain.”

12.A

***

„Az író egyedít alkotott a magyar irodalomban, munkássága senkihez nem hasonlítható. Ezt jelképezi a szikláról nőtt fa. A bibliai motívum is megjelenik: a kopár, terméketlen talajba vetett mag, mely áttöri a földi lét korlátjait. A fán lévő kődarabok Krúdy műveit ábrázolják, a csúcsponton áll a postakocsi. Ha az író nevét említik, mindenkinek A vörös postakocsi jut az eszébe. Ezen utazott Krúdy is a halhatatlanság felé.”

*Kristofori Szilvia
11. D*

***

„Ez a dombormű Krúdy életútját, életművét mutatja. A kő a születést, a családot, a gyökereit jelképezi. Ebből nő ki az életét szimbolizáló magasra törő fa. Minden ágán kő. Mely az élet terheit jelképezi. Csúcsán pedig ott áll a vörös postakocsi, a halál. Ahogy a domborművön

szinte a magasba tör, sugallja a mennybemenetelt, a túlvilági élet kezdetét. Krúdy Gyula számára a művei jelentették az életet, egyik teremtménye, A vörös postakocsi jelképezi a halálát. Bár Krúdy meghalt, műveinek sajátos hangulata még mindig közöttünk él. Ezt idézi fel a dombormű is.”

Ratkó Borbála

11. C

* * *

„Szerintem ez a dombormű sokban tükrözi Krúdy bohém lelkivilágát. A dölt talpazat utal arra, hogy az író életében sokszor kicsúszott talpa alól a talaj. Ám a termékeny talajból szép fa nőtt. Ez jelképezi a sikeres pályát, gyönyörű műveit. Ez a fa továbbá dús írói képzeletének, fantáziájának szimbóluma is. Az, hogy a talpazat kerek, utalhat írói életének teljességére, mert Ő aztán ismerte az élet ízeit szó szerint és átvitt értelemben is.

A postakocsi tetején valószínűleg Szindbádöt akarja ábrázolni, bár neki nem sok köze van a Vörös postakocsihoz, esetleg az, hogy ez a két mű állt Krúdy pályájának csúcán, a »fa tetején«.

6/III.

* * *

„Utazás a vörös postakocsin – Krúdy, mintha saját vágyait írná le – elutazik, messze, még messzebbre, egész messze, távol az emberektől, akik nem értik meg. A dombormű igazán kifejezi azt az érzést, amint az élet fáján felfelé haladó Krúdy egyszer csak eléri a fa csúcsát, nem tud tovább kocsikázni, elérte az eget, mint a mesebeli Babszem Jankó, aki az égigérő paszulyt megmászta, és elérte a végtelent. De Krúdy, mikor a fa tetejére felért, nem tudott se tovább, se visszamenni, és véglegesen elkocsikázott. Felállt a kocsi tetejére, még utoljára visszapillant a világra, hazájára, Nyíregyházára és a Gimnáziumra, a nagybetűs Gimnáziumra, mely tőle kapta a nevét.”

Raizer György

12. B

* * *

(Meglépő, hogy egyetlen – egyébként okosan, érzékenyen, cizellálan – elemző diák fantáziáját sem érintette meg az alkotás hátterében álló, szép, ovális „képződmény”. Ez – remélem, jól látom – egy művesen keretezett tükör. Idézheti a századelős polgári otthon milliőjét is, de valószínűbb, hogy a művészet = világtükör hagyományos szimbólumaként ragyog sejtelmesen, rózsaszínes, vöröses, krúdys derengéssel. Az író tükre magas-középen, az élet derekán – 55 évesen – tört ketté.

Villámcsikázásra emléktető, szeszélyes vonallal rajzolva a torzót sejteti az alkotó a hiányt.)

Az részleteket válogatta, és a tanáros „okoskodásért” engedelmet kér:

Birkó Sándorné

tanárnő

35 ÉVES A KRÚDY

Született 1969. szeptember 1-jén

Majdnem egyidős vagyok az iskolával, így olyan most visszaemlékezést írni az elmúlt három és fél évtizedről, mintha saját életemet próbálnám kicsit kívülállóként felidézni, újranézni. Érdekes érzés ezen a párhuzamon gondolkodni, hiszen az iskola és az én múltam 15 éven keresztül szorosan összekapcsolódott. Négy évig diákja, és most 11. éve tanára vagyok a Krúdynak. Így hát engedtessek meg Kedves Olvasó, hogy egy kicsit elfogult legyek! Nézzük hát először a tényeket!

A **Krúdy Gyula Gimnázium** Nyíregyháza fiatalabb középiskolái közé tartozik. Erre utal a városon belüli földrajzi helye is, hiszen a több évtizedes hagyományokkal rendelkező gimnáziumok a belvárosban, többségében patinás épületekben működnek, mi a központtól egy kicsit távolabb, a város fiatalabb részében kaptunk helyet.

35 év telt el az iskola alapítása óta, így még nincsenek igazán nagy öregjeink a volt diákok között, hiszen az első krúdys diákként érettségizők ma még csak 52 évesek.

A 35. év nem igazán kerek évforduló, de egy iskola életében – ahol évről-évre változik a diákság – 5 évenként jó egy kicsit megállni, és visszatekinteni, számvetést készíteni.

Az elmúlt 35 év, bár nem túl hosszú múltat jelent, mégis **bővelkedik eseményekben**.

Az iskola létrejöttét 1969-ben Nyíregyháza város ütemesen gyarapodó népessége indukálta. A Vasvári Pál Gimnázium tanári karát, diákságát, és szemléltető eszközeit osztották szét a tovább működő Vasvári és az északi szőlőskertek között épült, új intézmény között. Alapításakor a Krúdy-közi új iskolának neve sem volt, így a városlakók az utcanév alapján, spontán módon keresztelték el az intézményt. A hivatalos névadóra 1 évvel később, 1970. október 24-én került sor Krúdy Zsuzsa – az író lánya – részvételével.

Az iskola indulásakor matematika-fizika, biológia-kémia és általános tantervű gimnáziumi, valamint rádióműszerészeket képző szakközépiskolai osztályokkal működött.

Tiszta profilú gimnáziumként 1974-től működik az intézmény. A reáلتagozatos képzéseknek rövid idő alatt városi és megyei szinten is igen nagy népszerűsége és diákokat vonzó jó híre lett. Ez köszönhető volt a lelkes, jól felkészült, igényes szakmai munkát folytató tanári karnak, amelyet Banner László igazgató úr vezetett. Laci bácsi 1992-ig – nyugdíjba vonulásáig – igazgatta az itt folyó munkát. Sajnos 3 éve már nem lehet köztünk fizikálisan, csak alakját megidéző gondolatainkban.

Az 1974-es profiltisztítás után 1979-ben következett újabb változás, mivel az 1978-as oktatási törvény változása megszüntette az eredményesen működő tagozatos képzést, helyébe a fakultatív oktatással kiegészülő általános képzést tette kötelezővé.

A tagozatos képzések újraélesztésére 1987-ben kerülhetett sor, elsőként a matematika tagozatos osztállyal. A biológia tagozatot csak 10 évvel később, 1998-ban tudtuk újraindítani. A 90-es években még egy igen jelentős változás történt az iskola életében, az oktatáspolitikai által engedélyezett új alternatívák közül dr. Molnár Zoltán igazgató úr vezetésével a nevelőtestület döntése révén 6 osztályos képzés is indult a gimnáziumban. Mára ennek a képzési formának a létjogosultsága már megnyugtatóan beigazolódott, hiszen nagyon eredményesen érettségiztek, felvételiztek a 6 osztályos diákok.

1996-ban épületet váltottunk, amit igen nehezen emésztettek meg a dolgozók, diákok és

szülők és volt krúdysok egyaránt. Az új épület elfogadását nagyban segítette, hogy a fenntartó – ugyan két részletben, de – 2002 őszére elkészült a teljes felújítással, rekonstrukcióval, így már az új helyen is hangulatos, szép környezetben végezhetjük munkánkat, és folytathatjuk tovább a krúdys hagyományokat.

Közben jött és sajnos igen fiatalon örökre eltávozott egy újabb intézményvezető, Hoppál Béla, aki a rekonstrukció megvalósításáért nagyon sokat tett, és rendkívüli energiával és szeretettel vezette 5 éven át – 1997 és 2002 között – az intézményt.

Iskolánk – hál’ istennek – napjainkban is nagyon népszerű, aminek a háttérében a jelenleg is magas színvonalon folyó oktató-nevelő munka, a lelkiismeretesen dolgozó, kiemelkedően jó szakmai felkészültségű pedagógusok és technikai dolgozók munkája húzódik.

Az öt évvel ezelőtti, 30. évfordulóra még Hoppál Béla igazgató úr írta a köszöntő és visszatekintő sorokat. Két éve hiányzó alakjára emlékezve, az öt évvel ezelőtti záró gondolatait idézem: „A 30 év valóban nem nagy idő, de a változatos krónikát olvasva mégis eltűnődhetünk azon, hogy mennyi mindent felölelt. Önként vállalt, vagy kényszerű megújulásokat, akart, vagy elviselt változásokat. Az állandóságot csak az iskolába életet hozó, ciklikus változásokat biztosító sok-sok diák jelentette. Az első nemzedékek krúdysainak gyermekei már itt ülnek padjainkban. Megnyugtató visszaigazolás ez, hiszen valódi »iskolafenntartóink«, a diákok hűségesek maradtak. Örülünk, hogy bizalmukat kiérdemeltük, utódaikat sokan ránk bízák.”

Igazgató úr gondolatai ma is igazak, annyi kiegészítéssel, hogy az első krúdysok gyerekei azóta már leérettségiztek, így már ők is volt krúdysként gondolnak vissza az immáron harmincöt évet megélt alma materre. Reméljük, az itt eltöltött 4, illetve 6 év alatt diákjainkban felhalmozódott érzelmi muníció elegendő lesz ahhoz, hogy tíz-tizenöt év múlva gyermekeik középfokú iskolaválasztásakor egy gimnázium jöhessen csak szóba, a KRÚDY.

Egy öt évvel ezelőtt érettségiző diák – Kiss Gábor 12.A osztályos tanuló – ballagási beszédeben az alábbi gondolatokkal búcsúzott szeretett iskolájától... „És Önt, Kedves Krúdy Gimnázium, aki keblébe zárt minket, elvarázsolt, rabbá tett, és megengedte, hogy második otthonunkká fogadjuk. Ön már harminc éve babusgatja diákjait, harminc esztendeje zárja magába az ittfeledett hangokat, pillantásokat, a nehéz-boldog percekét, az emlékeket, hogy mindig legyen egy – talán két – hely, ami meséskönyvként tárul fel, ha visszatérünk.”

Megköszönöm mindenkinek a bizalmat és a munkát, aki a Krúdyban és a Krúdyért dolgozott és dolgozik, a Krúdyban tanult és tanul, aki segítette és segíti az itt folyó igényes munkát, és aki ránk bízta gyermeke tanítását-nevelését. Kívánok mindannyiójuknak jó egészséget, hosszú életet, hogy a 40, sőt 50 éves évfordulón is együtt emlékezhessünk majd.

*Sallai Judit
igazgató*

Nosztalgiazás

*Mottó: „Csupán az emlék, az szépít tovább,
te hulló csillag: család ifjúság.”*

(Bárdosi Németh János: Krúdy Gyulának)

I.

A sifon mélyéről (Időjáték fotókkal)

Szól(t) a rádió (1974-ig)

*Mire gyülekeztünk...? Ki tudja már...
(talán Varga Edina, Bakó Brunci, Matya,
Barabás Bea, Gál Szabolcs?)*

Egy régi ballagás ... már krúdys blúzban

*Lebuktunk?
(Ejnye nagyon régiek. Most írjátok a házit?)*

TŐLE kaptad?

Falhoz állítva az utolsó biosz tagozatosok

Hogy bánsz a Nyírség aranyával?!
(őszai almaszedésen)

Boldog nomádok

Lövészklub a pincében

Hírnévalapozók

Szolid szalagavató

Szelíd duhajok

A munka hősei - tízóraiznak

Sportnap

Ezt csináljátok utánam!

Haj! De régen volt!

A hetvenes évek divathullámai (midi-mini-Sasson frizura)

„Idő, idő... futós idő...”

*Műhelymunka
a szakközepes időkből
(Lászlófi Zoltán a humorgyáros)*

Vajon hol a tömegközéppont?

*Diák és tanár, már csak vendégségben
(25 éves évfordulón)*

Gondolatok a könyvtárban

Krúdy-történelem névtáblákon

1969-1974

1974-1990

1990-1996

Most

II.

Arcok és vallomások

(Régi krúdysok emlékeznek)

Mottó: „Tündéri távlat lesz a messzeség”

(Juhász Gyula)

A 6-os

Becsengetés után Balogh Emil tanár úr – szokásához híven – pontosan érkezett a matekóra-ra. Kinyitotta a naplót, lapozott benne egy párat. Azután, mint aki nem hisz a szemének, alaposabban megvizsgált egy bejegyzést, majd mosolyogva felnézett:

– Balla mester, ennyire tudja a történelmet?

* * *

Hányszor lesz az ember életében krúdys? Azt hiszem csak egyszer, de az örökre szól. Még csak azt sem lehet mondani, hogy a kezdete pontosan meghatározható, hiszen a beiratkozás csak egy formáság, az elhatározás sokkal hamarabb megszületik. Ballagáskor pedig mindenki búcsúzik – „...búcsúzunk és elmegyünk a mi időnk lejárt...” – majd nyíltan vagy titkokban minden alkalmat megragad, hogy visszatérhessen. Ha máshogy nem, lélekben – vagy e-mail-

ben. Csak meg kell nézni a bejegyzéseket az iskola honlapján. Frissen végzettek ugyanúgy bejelentkeznek, mint a több évtizede érettségizettek, a Nyíregyházán maradtak a fővárosban tanulókkal vagy az Egyesült Államokban élőkkal váltják egymást.

Persze naivság lenne azt állítani, hogy mindennap, minden perc erről szól, azonban gyakran váratlanul, máskor nagyon is tudatosan működik. Számptalan alkalommal fordult

elő velem, hogy amikor találkoztam valakivel, akit korábban nem ismertem, amint kiderült – mert valahogy mindig kiderült – hogy ő is a Krúdyba járt, mindig sokkal barátságosabban, oldottabban folytatódott a beszélgetés. A krúdys múlt, mint egy közös klubtagság ismeretlenül is közelebb hozza egymáshoz a klubtagokat.

Az utóbbi néhány évben úgy alakult, hogy egyre többször találkozom a krúdys szellemmel (ráadásul a TV-ben is olyan ismerősen hosszú léptekkel járt, és mintha a lepedő alól is ismerős szőke hajfürtök villantak volna ki).

Négy éve egy határozott, kedves hangú fiatalember hívott fel, és segítséget, támogatást kért a 24 órás kosármeccshez. Tarcsay Ákos volt, az akkori DÖK elnök. És amikor eljött hozzám, az egész helyzet kísértetiesen hasonlított ahhoz, amikor 1983-ban Diczkó Jóskával nekiláttunk az első Krúdy–Zrínyi Kupa szervezésének, csak akkor én ültem az asztal másik oldalán. Akkor mi kértünk, és a mai napig emlékszem rá, mennyire fontos volt nekünk, és milyen nagyon örültünk annak, hogy sikerült.

Nagyon örültem annak, amikor a nagyobbik fiam úgy döntött krúdys szeretne lenni. Még jobban örültem, amikor az is lett. És amikor elmentem az iskolába, nem hittem a szememnek: szinte csak ismerős arcokat láttam. Azt tudtam, hogy a minket tanító tanárnők és tanár urak közül többen most is tanítanak. Azt is, hogy egykori diáktársaink is vannak a tanári karban. Azt is tudtam, hogy a fiam több barátja is ide jár. Azt azonban nem gondoltam, hogy ennyi volt krúdyssal fogok találkozni, akik hozzám hasonlóan szülői mivoltukban térnek vissza a suliba. Azt hiszem, mindennél jobban kifejezi az egykori iskolánkhöz való ragaszkodást, hogy gyermekeink révén is visszatérünk. És bárkivel beszélgetek erről, mindenkinek büszkeség ragyog a szemében.

Két éve újból valódi krúdysnak érzem magam. krúdys szülőnek. Szívesen mentem el a karácsonyi ünnepségre, ahol majd leesett az állam attól, milyen csudákat tudnak a gyerekek. Zéneltek, énekeltek bájosakat és kedveseket, színdarabokat adtak elő olyan komolyan és átéléssel, hogy arra a rövid időre az ebédlő igazi színházzá változott. A 35 éves születésnap alkalmából rendezett műsor szintén csupa „nagy dobással” volt tele: mai és egykori tanítványok muzsikáltak, jobbnál jobb verseiket és prózáikat adták elő. Az a délután is felért számomra egy időutazással.

* * *

És, hogy miért hatos?

A múlt héten üdvözetet kaptam. Tóth Imre tanár úrét, aki egy rövid folyosói beszélgetésen tett bolhát Gergő fiam fülébe: kérdezze meg, miként szereztem az egyetlen hatost, amit ő valaha is adott.

1983. április 1-jén – nem először fordult elő, hogy – késve estem be a történelem órára. Természetesen nem felejtettem el az iskolaköpenyemet felvenni, hiszen Tóth Imre tanár úr kitüntetésű figyelmében részesült, és bizton felelésre számíthatott, aki nem viselte az akkor papíron talán még kötelező, de lassacskán kikopó ruhadarabot. Amikor beléptem, a köszönésem és bocsánatkérésem fogadása után legnagyobb meglepetésemre megállított:

– Balla, magán köpeny van!

Először nem tudtam mire vélni a dolgot, csak miután szétnéztem vettem észre, hogy rajtam kívül senkin nincs az undok ruhadarab, még a tanár úr sem viseli megszokott barna köpenyét. Ekkor még nem jutott eszembe milyen nap is van.

– Maradjon itt a táblánál, most akkor maga felel: Empiriokriticizmus.

Azt sem tudtam eszik-e vagy isszák, de az egész helyzetben volt valami „bolondos”, így aztán vettem egy mély lélegzetet, és a szót szétdarabolva fogtam hozzá mondandómhoz, aminek valószínűleg semmilyen köze nem volt a kérdéshez.

Miután befejeztem, a helyzet komolyságához illően a tanár úr szavazásra tette fel a kérdést:

– Ki szavaz arra, hogy egyest kapjon?

Senki.

– Kettes?

Néhány kéz emelkedett fel.

– Hármas?

Valamivel többen, és ekkor valaki bekiabálta: – Kapjon hatost!

Kérdés nélkül mindenki felemelte a kezét. Tóth Imre tanár úr pedig akkurátusan elővette Pax típusú golyóstollát, és egy csinos hatost írt be a naplóba.

Balla Attila

Volt krúdys diák visszaemlékezései

Amikor 1977-ben először átléptem a Krúdy Gyula Gimnázium kapuját izgatott voltam és rendkívül boldog, hogy én is az oly sokat emlegetett nagy krúdys családnak tagja lehetek. Akkor, 15 évesen még nem is sejthettem, hogy ez a jóleső érzés egész életre szóló lesz. A felsőbb évesek szerető gondoskodása, építő jellegű jó tanácsai, vidám, érdekes, tanulságos történeti szinte elvarázsoltak. Számomra akkor azok a történetek csodába illően hangzottak, és alig vártam, hogy velem is megtörténjenek hasonló „csodák”. Az almamáterben eltöltött négy év végül is „csodák” áradatát ontotta rám.

Tanáraink odaadó gondoskodása, rendkívüli pedagógiai érzéke, kimagasló szakmai tudása, embersége inspirált bennünket a küzdésre, lelkesített az újabb és újabb sikerekre. Általuk tanultuk meg jobban tisztelni az embertársainkat. Mi, diákok akkoriban olyan egyformák voltunk, bizonyára nem csak a kötelezően viselt iskolaköpeny miatt.

Emlékezetem szerint mindenkinek volt a másikhöz – legyen az tanár, vagy diák – egy kedves szava, informatív kérdése. Bizton állíthatom, hogy ezt nem csupán megszokásból, udvariasságból tette.

Most, mikor írom e sorokat, szinte tömegesen törnek fel az emlékeim, melyek közül csak néhányat említek:

A felejthetetlen Sóstói erdőt, ahol a biológia gyakorlatokon betéve, szinte kórusban mormoltuk a növényrendszertan fellelhető egyedeinek nevét.

A férgék, kétéltűek kellemetlen tapintásától többen viszolyogtunk, de ott, akkor, azokon a híres biológia órákon még azt a kellemetlen érzést is feledni tudtuk, hiszen kínos lett volna

gyengeségünk társaink előtt, és sokáig hallgathattuk volna Hengsperger tanár úr építő jellegű megjegyzéseit.

Mai napig érdekes számomra, hogy legkedvesebb tanárain nem az általam jól művelt tárgyak oktatói közül kerültek ki, hanem azok közül, akiknek úgymond „dolga” volt velem. Valamennyiükre azóta is nagy-nagy szeretettel és tisztelettel gondolok vissza. Szinte hihetetlen, hogy több mint 20 év elteltével – találkozásaink alkalmával – még szinte jobban emlékeznek csínytevéseinkre, mint mi magunk, ami azt igazolja, hogy igazán figyeltek ránk.

Köszönet érte. Szerencsére közülük néhányan még most is tanítanak.

Soha nem felejttem el a „Frédi” büféjében két forintért vásárolt tízórait, ami egy kifliből és iskolatejből állt. Szinte túlélési harcot kellett vívunk a kígyózó sorokban állva, nap mint nap az éltető falatokért.

Jó osztályközösség lévén, érettségi után fájó szívvel váltunk el egymástól, szomorúan hagyva el a biztonságot nyújtó kiváló iskolát. Szerencsére számtalan életre szóló barátság, felejthetetlen szerelem született, minek köszönhetően többen rendszeresen azóta is találkozunk. Ötévente élvezettel szervezzük az érettségi találkozókat, melynek külön érdekessége, hogy az előkészületek alkalmával több ízben nyolcan-tizen összegyűlünk, és mint annak idején – szinte ismét tizenévéssé válva – elevenítjük fel emlékeinket, mintha csak tegnap történtek volna. Úgy gondolom, aki egyszer krúdys volt, az az marad örökké. Szinte a világ minden táján vannak közülünk, és a diákként megtapasztalt segítőkészség egymás iránt, több tíz év elteltével, most is jelen van.

Nem véletlen tehát, hogy kislányom iskolaválasztása szinte már a születésekor adott volt.

Krúdys anyukaként belépve az iskola épületébe (annak ellenére, hogy nem a régi) feltörnek bennem a diákkori emlékeim, ismét magával repít a fiatalság, vidámság, felerősítve bennem életem egyik legszebb négy évének pozitív érzéseit.

Köszönet mindazoknak, akik a „krúdys” szellemiséget ígező tüzet a mai napig nem hagyták kialudni.

Mihalikné Csorbák Erika

Egy kis nosztalgia (Emlékvillanások)

Ha ifjúságom legszebb pillanatait kellene felelevenítenem, minden bizonnyal a leggyakrabban felmerülő emlékek krúdys énekkari élettemmel lennének kapcsolatosak. Ezeket szeretném most megosztani másokkal is.

Az először elővillanó kép, az első énekkari próbán való részvételem. Általános iskolai tapasztalataim alapján egy hihetetlen fegyelemmel próbálók, a karvezető legkisebb rezdüléseit is nyomon követő társaságot vártam, akik az esemény szellemének megfelelő impozáns teremben próbálnak. Ehhez képest egy piciny szobácskába léptem, amelyben a meleget egy ócska kis olajkályha szolgáltatta, amely kénye-kedve szerint ontotta a meleget, vagy egyáltalán nem fűtött. A szoba bútorzatát egy pianínó és éppen csak annyi szék alkotta, ahányan voltunk. A tagság, pedig meglehetősen öntörvényű emberekből állt, akiket rendre és fegyelemre szoktatni nem volt könnyű munka. Hiszen a kórus magját a krúdysok képezték, de voltak páran más iskolából valók, sőt főiskolások, esetleg már dolgozó felnőttek is. De valamennyiükben volt egy közös vonás, és ez az éneklés szeretete. A beszélgetés, hangoskodás csak addig tartott, amíg Mester fel nem emelte a palcáját, mivel ezután már csak az lett fontos, miként tudjuk legjobban, legszebben elénekelni az éppen aktuális művet.

A másik összetartó erő a kórusvezető, a Mester, Gebri József tanár úr. Első hallásra szokatlan volt ez a megszólítás, de kétségtelen, hogy Gebri tanár úr kiérdemelte. Finom, visszafogott stílusa, mégis állandó mozgásban, szervezésben levő alakja, sokszor kicsit a művészekre jellemző szórakozottsága kivívta mindannyiunk tiszteletét és szeretetét. A kórus és Mester... sok időt töltött együtt, de sohasem éreztük, hogy egy körünkön kívül álló tanár lenne velünk. Mert talán a legfontosabb az, hogy az éneklés, a közös fellépések, ha nem is egy homogén baráti társaságot, de mindenképpen egy együtt munkálkodó, egymáshoz csiszolódo, közös örömkön, esetleg bánatokon megosztó közösséget teremtett. Az énekkar barátságok, szerelmek helyszíne is volt.

Második kép. Teljes menetfelszerelésben várunk az állomáson mind a hatvanan, hogy elutazzunk a váci énekkari találkozóra. Múlik az idő, lassan indul a vonat, de még nem izgulunk, hogy nincs Mester, mivel ő többnyire amúgy is késik. Kissé tanácstalanok is vagyunk, hogy felszálljunk-e esetleg nélküle, arra gondolva, hogy később majd utánunk jön. Végül aztán a peronon állva nézünk a távozó vonat után, mikor kényelmesen sétálva jön felénk Mester. Közli a kissé méltatlankodó társasággal, hogy programváltozás történt, mely szerint Vác helyett Gergelyugornyára utazunk bevárni egy hivatalos küldöttség érkezését, akiknek el kell játszanunk „az egy hete már ott táborozó általános iskolás kórus” szerepét. Talán az elmúlt időket is jól jellemzi az a sürgés-forgás, ami a fogadást előzte meg. Csak régi filmekben láthatunk hasonló jeleneteket, ahogy a tábor sosem látott tisztaságba és virágba öltözött. A hangulat viszont varázslatos volt, mikor este a holdfényben a Tisza parton andalogva többszólamú dalokat, vagy a zongoránál ülve ma már klasszikusnak számító Illés, LGT számokat énekeltünk.

Harmadik kép. Hatalmas örömkialtás fogadja a bejelentést, miszerint részt veszünk a belgiumi kórustalálkozón. Néhány hitetlen ember, köztük jómagam is kissé szkeptikusan hallgatja a hírt, ismervé Mester örök, a realitásokat kissé túlszárnyaló lelkesedését, na és persze nem felejtettük még el gergelyugornyai váratlan akcióját. Néhány kreatív ember máris új szóösszetételt alkot: Bulgium. A szó önmagában hordozza annak lehetőségét, miszerint Belgium helyett majd Bulgáriába

A Mester, Gebri József tanár úr

megyünk. Prófétaí látnokság jellemezte őket, ugyanis abban az évben „csak” Bulgáriába jutottunk el.

Ezzel az úttal kapcsolatos emlékfelvillanások: egy függőhídon állva énekeljük kedvenc bolgár nótánkat a Slana padna ganye-t, miközben a híd szokatlanul nagy amplitúdóval leng ki a már talán túlságosan is jókedvű társaságnak köszönhetően; a lenyűgöző nagyságú és szépségű bolgár templomban Kodály Adventi énekét zengjük el.

Negyedik kép a belgumi Neerpelt. Az emlék ma is megborzongat. Akik hasonló élményben nem vettek részt, azok szinte el sem tudják képzelni, milyen az, amikor egy kisváros egész évben egy rendszeresen megrendezett eseményre készül, és az utcákon járva minden erre emlékezteti az embert. Milyen érzés az, amikor egy hatalmas csarnokban különböző nemzetiségű fiatalok egymás kezét fogva együtt énekelik Beethoven Örömdóját. Talán ott éreztem először, hogy Európához tartozunk.

És végül utolsó képként megjelenik előttem az a karácsonyeste, mikor Mozart Requiemjét énekeljük az évenként megrendezett karácsonyi koncerten, ahol rendszeresen előadunk egy-egy ismert oratóriumot a nyíregyházi főiskola énekkarával és a szabolcsi szimfonikus zenekarral együtt. A szoprán szólót Andor Éva, a basszust Polgár László éneklé, aki kissé ideges, mivel még nem túl gyakran lépett fel.

Azóta sok-sok év telt el, és valahányszor koncerten vagyok, vagy valahol kórusműveket adnak elő, mindig összeszorul egy kicsit a szívem. Hiszen az éneklés, a zene hihetetlen boldogságot jelentett az életemben, s a hiánya szomorúvá tesz.

De örömmel tölt el, valahányszor azt látom az egyre gyakrabban előforduló krúdys rendezvényeinken, hogy diákjaink, ha talán más formában is, de kezdik visszacsempészni életünkbe a zenét, az együtt muzsikálás örömét.

*Ákos Zsuzsanna
tanárnő, egykori krúdys diák*

Tanárportré

Olthatatlan szenvedéllyel

Emlékképek egy testnevelő életútjáról

Tatos István élő tanárlegenda. A nyolcvankettedik évében is szálfagyenes, szellemileg és fizikailag is remek kondícióban lévő egykori krúdys testnevelő nemzedékek hosszú sorának volt példaképe, sportra, egészséges életmódra, játékoságra szoktató nevelője. Az idős mester fél évszázada búcsúztatta első – akkor még nagykállói – ballagó diákjait. Nemrég ezekkel az öregdiákokkal – ahogyan ő fogalmaz – „torkuk szakadtáig” nótáztak, s felemlgették a régen múlt időket. A „Sport Erdemérem Ezüst Fokozatával”, a „Kiváló tanár” címmel, s a várostól kapott „Életmű díj” mellett számos más elismeréssel kitüntetett pedagógussal eltűnődve, meg-megállva, nosztalgizva suhantunk át, ezeken a becsületben be-aranyozódott éveken.

Sokan mondják, semmit sem változtam. Az egykori diákjaim annál többet. Némelyiküket már meg sem ismertem,

Tatos Pista bácsi mesél

annyit változtak az idők folyamán. Egykori csinos tornász lányok megasszonyosodtak, fiatal fiúk megöregedtek. Az első nagykállói osztályomba járt Pucsok József, a fővárosi Sportkórház igazgatója, s Papp Sándor, a veszprémi egyetem professzora. Ők a legismertebbek. De amint telt az idő az ötven éves érettségi találkozón, a szemek csillogásából szép lassan visszajöttek az arcok, megelevenedtek az emlékek. Sok diákom volt a 46 év alatt, mert bizony annyi ideig dolgoztam a pedagógus pályán.

1947-ben kezdtem Nagykállóban. A városi főszolgabíró, Nánássy István csábított oda, aki mint nagy futballrajongó, ismert engem a helyi csapatból. Újfehértón születtem, hatgyermekes család gyermekeként. (A hetediket, egy kislányt elveszítettünk.) Az újfehértói fiúk ügyes labdarugók hírében álltak, volt, hogy hatan is átjártunk a kállói együttesbe játszani.

Nagyon szerettem Nagykállót, pedig komoly kellemetlenség is kapcsolódik a városhoz. Az egyik edzésen olyannyira megrúgtak, hogy fél szememre elveszítettem a látásomat. A futballkarrieremnek ezzel vége is szakadt 1949-ben. De amint mondani szokták: nem minden rossz jön ártalomra. Ahogyan magamat ismerem, még ötvenéves koromban is teljes erőbedobással fociztam volna, ha nem történik ez a baleset. De így minden energiámat az iskolai sportéletnek szentelhettem, s főlvállalva Nagykálló sportját, tornáztunk, úsztunk, atletizáltunk, röplabdáztunk. Mindenbe belefogtunk, a gyerekek rajongtak az edzésekért. Remek sportolók nevelkedtek Nagykállóban, kézilabdában és kosárlabdában kenterbe vertük Nyíregyházát.

1950-ben nősültem, két gyermekünk született, s a feleségem nem hagyott békét, hogy telepedjünk át Nyíregyházára. A lehetőségre sem kellett sokat várni, Csorba József kállói kollégám igazgató lett az egykori Királyi Katolikus Gimnázium jogutódjában, a Vaspári Pál Gimnáziumban, s magával hozott engem is. Régi sporttársi barátság fűzött össze bennünket, spartakiádokra jártunk együtt abban az időben, amikor a falusi sportot rendkívül kedvelték és támogatták. 1956-tól 1969-ig vettem részt a gimnázium munkájában.

A Krúdy Gimnázium úgy lépett be az életembe, hogy már a körúton laktunk akkoriban, amikor új középiskola létesült a közelben. Azt hittük, hogy ez az intézmény fogja vinni tovább a Vasvári nevet, s a közelsége is nagyon kecsegtető volt. Az új gimnázium aztán hosszú távra második otthonommá vált. S bár 1982-ben nyugállományba vonultam, 1994-ig óraadóként visszajártam ide, s az is előfordult, hogy teljes óraszámomban kellett a testnevelést vinnem tovább.

A Krúdyban a kosárlabda volt a fő sportágam, s a 70-es évektől majdnem mindig ott voltunk az országos kosárlabdadöntőn. Háromszor nyertünk országos bajnokságot, s tucatszor álltunk a dobogó többi fokára.

Hogy honnan is gyökerezik a sport, a mozgás iránti olthatatlan szenvedélyem? Mindig szerettem versenyezgetni. Faluhelyen a fiúk igen gyakran keltek birokra, húzódkodtunk az eperfán, de minden más helyzetben megtaláltam a versenylehetőséget. Emlékszem, amikor gazdálkodó édesapánk messze vitt bennünket a házunktól, futóversenyt rendeztünk hazáig, úgy, hogy minden testvéremnek adtam némi előnyt. Természetesen bíztam az ügyességemben. A polgári iskolát Hajdúhatházon végeztem, s ott is igyekeztem kitűnni a többiek közül. A nyíregyházi tanítóképzőbe kerülve Bársony Sándor testnevelő vett a szárnyai alá, akit a lustábbak nem nagyon szerettek, de én alig vártam az óráit. Sportköri tag lettem, s az ötödév végén elszántam magam a Testnevelési Főiskola elvégzésére is. Valahogyan az utolsó pillanatra maradt a jelentkezésem, s egy expressz levélváltást követően „estem” be a felvételire. Kerecsi tanár úr, Kerecsi Endre nagyon hamar beválasztott a „Kerecsi Vándorcirkusz” tagjainak sorába. 1942-ben ezen a néven látványos sportbemutatóval látogattuk a frissen visszacsatolt Erdélyi felvidéki és délvidéki településeket. Szertorna, asztalugrás - 30 fős csapatunk mindenfélével szórakoztatta a hálás közönséget, mintegy két esztendeig. Feledhetetlen élmény volt, már csak azért is, mert nagy szeretettel fogadtak bennünket. Homokzsákokkal, súlyzókkal, asztalugrásokkal erősítettünk a turnékra, s mindezek úgy megizmosítottak, hogy birkózásban sem nagyon akadt ellenfelem. Pedig nem voltam technikás játékos, ott mutattak meg néhány fogást a főiskolán a na-

gyobbak, de meg tudtam fogni az ellenfelemet, felemeltem, s mindjárt oda is vágtam. Aztán lassan elsajátítottam a sportág elemeit, s háromszor nyertem országos főiskolai bajnokságot egy olyan területen, amelyet soha előtte, s persze azóta sem műveltem.

A második főiskolai év végén Tusnádfürdőre vittek bennünket úgynevezett „építőtáborokba”, ahol rendszerint lövészárkokat építettünk. Végül nem sok „hasznát” vették a honvédeink, mert az a vidék egyetlen lövés nélkül esett el. Innen vonultattak be Horthy beszédét követően, Sopronban kellett jelentkeznem. Minden közlekedési eszközre felkérérdzkedtem, amíg megérkeztem a laktanyához. Onnan Várpalotára, majd Lühneburgba sodort a háború. 1945-ben megpróbáltunk amerikai fogságba kerülni. Keelben egy néger katona egymagában le is fegyverezte a századunkat. De ki akart akkor már ellenszegülni? A fogságból egy németül jól beszélő, főiskolás társam, egy sváb fiú menekített ki bennünket egy másik zónába, végül Münchenen és Pockingon át elindultunk hazafelé. 1945 tele olyan kemény volt, hogy az Alpokból vissza kellett fordulnunk Pockingba, ahonnan végül vonattal érkeztünk Magyarországra 1946. január 6-án. Az addigi utazgatásainkat cigarettával finanszíroztuk. Volt egy aranyhegyű tollam, azon rengeteg értékes cigarettát vásároltam, s mindenütt azzal fizettem. Egy dobozért egész bőrfelszerelést adtak. Tavasszal újrakezdtek a tanulmányinkat, de a harmadik év szinte azzal telt, hogy a romokat hordtuk a Vérmezőre. 1947-ben diplomáztam, s ezzel vissza is érkeztünk Nagyikállóhoz. Először idegenkedtem a kicsi, sáros településtől, az ősz meglehetősen vigasztalan képpel fogadott. Aztán szép lassan beilleszkedtem, s 1950-ben családot alapítottam.

Szóval rátérve a pedagógus évekre, a kosárlabdát azért választottam, mert azt télen-nyáron lehetett üzni, s a gyerekek szerették, mint játékos formát. A szertorna viszont az erőnlétet biztosította, abban a sportágban lehetett igazán szép izomzatot fejleszteni, arányos testalkatot formálni. Ahhoz viszont már kevésbé fűlt a tanulók foga, mert a korlát húzta a bőrt, a gyűrű kicsavarta a vállakat. De megpróbáltam a gyakorlatokat élményszerűvé tenni, s mindig bemutattam azokat, hogy példával járjak elől, s felébresszem a hiúságukat.

Nagy sportversenyeket nem tudtunk látogatni, nem is nagyon voltak ilyenek, de a falusi spartakiádok szervezésének köszönhetően bejárhattuk az egész országot. Nagy élményt jelentett az egy vidéki gyerekeknek, hogy a pesti Astoriában, vagy a Béke Szállóban aludhatott. Még nekem, mint tanárnak sem volt ilyesmire soha fizetésem. Felkészülni, utazni, mindez remek dolog, hazafelé jövet általában lógattuk az orrunkat. A felkészülésre viszont nem sajnáltuk az időt és energiát, mert mindig azt vallottam, hogy a győzelemnél jobb érzés nincs, még ha csak pillanatokig tart is az egész.

Számomra mindig fontosabb volt az élményszerzés, mint az, hogy élsportolókat neveljek. A versenysportnak azért sem vagyok a híve, mert önsanyargatásnak tartom. Legyen a sport hobbi, annyit csináljunk belőle, amennyi jólesik, mert a játék, a mozgás örömenél nincs semmi fontosabb.

A Krúdy-kupa egy sajátos politikai helyzetnek is köszönhetette a létrejöttét. Akkoriban nem igen támogatták március 15. megünneplését, még tanítási szünetet sem mindig adtak hozzá. Akkor azt találtam ki, hogy sportversennyel ünnepeljük meg ezt a napot. A versengés először csak a nyíregyházi iskolák között zajlott, aztán az egyik öregdiák felvetette, hogy ők is szívesen visszajönnének, s hívtam hozzájuk ellenfél csapatokat. A kupa kibővült, de a végén visszajárt annyi öregdiák, hogy nem volt szükség az idegenekre. Több is lett ez, mint sportverseny, felért egy osztálytalálkozóval is. Mára sajnos egy kissé ellaposodott, sok öregdiák teljesen kiöregedett, s a látogatottság is lecsökkent. De mindig a közösségi élmény táplálta, mindaz, amelyeket a kirándulásokon, versenyeken, utazások során szereztünk. Mindegy, hogy a tanuló mely közösség tagja, csak a pártásai között legyen. Az én sportolóim még ma is emlegetik a két hollandiai utat, pedig a tőlünk idősebb ellenfelek sorra elpüföltek bennünket. De az élmény örökre megmarad, magam is akkor ültem repülőgépen először, s azóta sem.

Az órai anyag gyakorlatait még 72 évesen is be tudtam mutatni, pályafutásom alatt soha

nem fordult elő, hogy visszakoztam volna. Különösebb titka nincs, születési adottságnak mondhatnám. Soha nem híztam el, holott mindig azt ettem, amit szerettem. Persze nem volt káros szenvedélyem, a cigarettáról egy pillanat alatt lemondtam. Hogy érdekes példát mondjak: a hadifogságban is mindössze 4 kilót fogytam, míg mások negyven-ötvenet veszítettek a súlyukból. A csuda tudja hogyan, pontosabban azért is, mert nem zsír volt rajtam, hanem kidolgozott izom. Gimnasztika, szekrényugrás, szaltó, formagyakorlatok – ezek a főiskolai bemutatók nem múltak el nyomtalanul. Meg aztán az is segítségemre lehetett, hogy mindenfélét csináltam: futballoztam – Csanádi Árpád egykori sportminiszter is abban a csapatban játszott –, röplabdáztam, kosárlabdáztam, birkóztam, a fiatal Horthy Miklós előtt öklöztem, sokféle sportágot űztem. Az erőnléthez elég volt az órai bemutató, a saslengést bizony nem kis megterhelés bemutatni minden osztály előtt. Előfordult, hogy helyettesítésekkel együtt heti 48 órát tanítottam, fiúkat, lányokat, vegyesen. Délután torna, röplabda, kosáredzés, reggel hétkor eljöttem hazulról, s este kilenckor keveredtem haza. Időnként a feleségem nehezményezte is, hogy keveset voltam velük. A fiúkat igyekeztem rávenni, hogy adjanak magukra. Hogy állsz meg egy lány előtt, ha kimész a strandra? – kérdeztem. A torna nagyon szép alakot ad, tessék hát tenni érte!

A rám jellemző eleganciát kérdezed? Az nem volt kérdés egy pillanatig sem. A külsőre egy pedagógusnak mindig adnia kell. A gyerek a rosszat és a jót is meglátja. De a tanítóképzős testnevelőm e tekintetben is példaképemül szolgált, nem csak ő maga volt elegáns és hibátlan, hanem a gyakorlatai is. Talán túlságosan is tökéletes sportembert képét mutatta, többekben éppen ezzel keltett visszatetszést. Időnként engem is zavart, hogy nem tudtam leutánozni a teljesítményét.

Természetesen igyekszem nézni a sporteseményeket, de a mai hazai sportban azt nem szeretem, hogy nem magyarok játszanak magyar csapatban. Én Mező Ferencről, az „Olimpiai játékok története” című könyv szerzőjétől még azt tanultam, hogy az ókori játékok vesztét is az elfajulás okozta. Amikor már nem is az eredmény számított, hanem minden egyéb. Ma sem hallani másról, csak a pénzről, meg a doppingszerekről. Sajnos mindennek már kevés köze van a játékhoz.

A család és a sport? A fiam kosarazgatott ugyan, de nem lett szakmabeli. A négy lányunkamból kettő viszont táncművészeti főiskolát végzett, az egyik a Madáchban táncol, a másik éppen most volt egy németországi tánckörúton. Karácsonyra küldött egy naplót, amelyben mindenről részletesen beszámol.

A kert az én igazi hobbim, sőt az orvosom is. A sógoraim mezőgazdászok voltak, járogattam segíteni nekik, s közben sok mindent eltanultam tőlük. A gazdálkodó édesapám mellett megszoktam a kerti munkát, nyáron aratásnál, hordásnál mindig kivettem a részem, nem volt számomra idegen a dolog. Az egyik sógorral vásároltunk egy kétezer öles kertet, s betelepítettük almafákkal. A halála után minden rám maradt, de az alma értékesítéséhez nem volt igazán érzékem. Egyszer még a fiannak is át akartam adni a gazdaság gondját, de ő csupán egy évig bírta, s megint nekem kellett kezembe vennem a szerszámot. Az alma után meggyel próbálkoztunk, de áll ott mostanság diófa is, vagy tíz, amit – képzeld! – hetven évesen ültettem. Szőlő, málna, minden megterem. Hogy segítségem van-e? Harmadmagammal művelem, rajtam kívül van még egy fűnyíró és egy rotációs kapa is. De nem tagadom, most már sok egy kicsit. Persze télen hamar rám tör az unalom, s akkor szemlét tartok. Mert egy helyben ülni soha nem szerettem, a kertben sem ültem le még soha. Amíg egy kicsit is bírom, nem hagyom parlagon a földet: szeretem, gyönyörködöm is benne, mert az is nevelés, s ráadásul a növény nem is felesel vissza sohasem.

*Az emlékezést hallgatta, terelgette, lejegyezte
Matyasovszki József
volt krúdys*

NYELMŰVELŐ MUNKÁNK A 2003/2004-ES TANÉVBEN

Eredményeink

- I. Az „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny megyei döntője, Nyírbátor
Raizer György 2. hely
- II. Az „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny országos döntője, Sátoraljaújhely
Raizer György különdíj
- III. „Anyanyelvünkről – anyanyelvünkért” Lőrincze János emlékverseny, Balatonalmádi
Szabó Kornélia 3. hely
- IV. Péchy Blanka emlékverseny, Budapest
Szövegjelölés:
Raizer György 1. hely
- I. „Szép magyar beszéd” verseny megyei döntője, Nyírbátor
Szabó Kornélia 1. hely
- II. „Szép magyar beszéd” verseny országos döntője, Győr
Szabó Kornélia 1. hely,
Kazinczy-érem
- III. „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny megyei döntője, Nyírbátor
Kristofori Szilvia II. hely

- IV. Anyanyelvi pályázat 2003, Budapest, Nemzeti Kult. Örökség Minisztériuma
Dr. Durucz Istvánné - Raizer György: „Diáknyelv - diákszleng a XXI. század elején”
A pályadíjat nyert munkát 2004. júniusában a Tiszta Könyvkiadó, Bp. megjelenteti

- V. A Kazinczy-alapítványi Bizottság a Krúdy Gyula Gimnázium Nyíregyháza beszédművelő körének vezetőjét a helyes és szép beszédre nevelés terén végzett példamutató munkájáért és a kör tagjait a Magyar Rádió „Beszélni Nehéz!” című adássorozatban való eredményes részvételéért **KAZINCZY - JUTALOMBAN** részesíti
Budapest, 2003. július 31.

A jutalmat (szakkönyveket) a tanévnyitó ünnepségen kapták meg a tanulók: Raizer György, Gergely Katalin, Szabó Kornélia, Kristofori Szilvia, Gergely Márta

VI. Anyanyelvi szakmai táboraink 2004-ben:

Csongrád, augusztus 3-9 között:

Raizer György

Szabó Kornélia

Kristofori Szilvia

Győr, augusztus 14-19 között:

Nádasi Eszter

Erdély-Moldva júl. 20-aug. 3.

Dr Durucz Istvánné

VII. A Duna Televízió a „Nyelvörző” című adássorozatban való rendszeres és eredményes nyelvápoló munkálkodásért többször részesültek diákjaink jutalomban a 2003-2004-es tanévben.

Nyíregyháza, 2004. május 25.

*Dr Durucz Istvánné
a beszédművelő kör vezetője*

A „Szép magyar beszéd” verseny 39. országos döntőjén

Az idén az országos döntőt 2004. április 23-25. között rendezték meg Győrött, a nyelvvelés fellegvárában.

A versenyre 63 gimnáziumi, 59 szakképző iskolai és 21 határainkon túlról érkező tanuló jutott a megyei, illetve helyi döntőkből.

Anyanyelvünk legszebb tavaszi seregszemléjén a Kazinczy Ferenc Gimnázium aulájában megkoszorúztuk a névadó mellszobrát.

A győri Városháza gyönyörű dísztermében az iskola igazgatója köszöntötte a versenyzőket, a felkészítő tanárokat, s a bíráló bizottság tagjait.

Fehér József, a Kazinczy Társaság elnöke mondott felemelő ünnepi beszédet: „Közel 90 esztendeje állnak a nyelvi örökös *végvárai*: Széphalom-Győr; megérkeztek a régi kipróbált *vitézek*: a bizottság; itt van a: *derékhad*: a tanárok; s a *közvitézek*, a versenyzők készen állnak a megméretetésre; és mindig van gondoskodó *hadtáp*, a gimnázium dolgozói, tanulói.

A verseny két kategóriában – gimnazisták illetve szakképzősök – két különböző helyszínen zajlott.

Az első nap délelőttjén a szabadon választott szöveget olvasták fel a versenyzők. Mindenkét meghallgatva megállapítottuk, hogy a mezőny kiegyenlített, szép, tiszta artikuláció és erőteljes orgánium jellemzi főként a fiúk szövegtolmácsolását.

Délután a Beszélni nehéz! szokásos írásbeli feladatát oldották meg a versenyzők.

Megtekintettük Győr város nevezetességeit, este pedig a „Győri balett” színes összeállításában gyönyörködött mintegy 300 vendég.

A verseny második napján a kötelező szöveg bemutatására került sor. Ezúttal Szende Aladár: „Péchy Blanka, a nyelvvelő” c. írását kapták kézbe a tanulók, amely a 110 éve született

mozgalomalapító Péchy Blanka előtti tisztelgést is jelentette. A műfaja emlékbeszéd, mely az értelmezés mellett a szív, a lélek, érzés, közvetítését is megkívánta. Ez utóbbival bizony néhányan adósak maradtak a versenyzők közül.

A pannonhalmi kirándulásról visszatérve meghallgattuk Dr. Deme László egyetemi tanár előadását nyelvünk szerepkörének, helyzetének, jövőjének legidőszerűbb kérdéseiről, aki Bessenyeink ismert szavaira emlékeztette a hallgatóságot: „Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.”

Ezután a bíráló bizottságok összegezték a 39. országos döntő tapasztalatait. Összességében szép eredmények születtek.

Április 25-én a Városháza dísztermében került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre. Dr. Benczédy József elnök zárszavában az anyanyelv további szolgálatára kérte a Győrbe mindig visszatérő tanárokat, s a jövőt képviselő új nemzedék tagjait.

Ezután a Kazinczy-érmek átadása következett. A Szép magyar beszédért Kazinczy-érmet kapott Szabó Kornélia, a Krúdy Gyula Gimnázium tanulója is. Hosszú, folyamatos felkészülés eredménye ez a díj, amely Péchy Blanka által létrehozott anyanyelvi verseny legnagyobb elismerése. Szívből gratulálunk!

Ünnepi hangulatban, a Szózat közös éneklésével zárult a 39. Kazinczy-verseny országos döntője, amely az utolsó anyanyelvi verseny volt az Európai Unióhoz való csatlakozásunk előtti napokban.

Folytatjuk nyelvápoló munkánkat, s minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy ne szoruljon második helyre a magyar nyelv a mindennapi érintkezésben, hiszen „egyetlen batyunk, botunk, fegyverünk az anyanyelv”.

*Dr. Durucz Istvánné
Kazinczy-dijas tanár*

Péchy Blanka, a nyelvművelő

(Szende Aladár írásából)

A „Szép magyar beszéd” országos döntőjének kötelező szövege

Színművészsbe oltott nyelvművelő volt, modern utóda azoknak a Thália-papoknak, akik valaha a magyar nyelv felemelése érdekében járták az országot, és – mint Déryné – a magyar nyelv ügyével egyben a magyarságért is küzdöttek.

Nem volt „céhbeli” nyelvművelő; intelligenciája azonban megóvta attól, hogy a műkedvelés szintjén rekedjen meg.

Amikor ugyanis elhatározta – mégpedig életre szólólag –, hogy (mint írja) „titkokkal teli témába ártotta magát”, azaz a beszédkultúra szolgálatának szentelte éveit, szövetségre lépett a nyelvészekkel, kalauzokul választva őket a titkok felderítésében. Fondorlatos, sérülékeny, sőt makrancos szerkezetű jelenségként tapasztalta meg a nyelvet. Titkaiba akart behatolni, rejtjelmeit kifürkészni, miközben mélységesen megszenvedte a „beszélni nehéz!” élményeit. Szenvedése szenvedéllyé vált: a titkokba hatolás szenvedélyévé.

A nyelvművelőnek szükségszerűen emberművelőnek is kell lennie. Akik ismerték Péchy Blankát, bizonyára meg vannak arról győződve: pedagógiai hatásokra és eredményességre törekedett. Nem véletlen, hogy nevelői hajlama akkora erővel fordította érdeklődését a fiatalság felé, hogy abból országos mozgalom sarjadt ki. A nyelvművelő Péchy Blanka a közlésnek nemcsak referenciális (értelmi), hanem etikai (erkölcsi), voltaképpen pedagógiai követelményét is vallotta.

Péchy Blanka a nyelvművelésnek egyedülálló, autonóm jelensége. Azzal, hogy életprogrammá vállalta a magyar beszédkultúra fejlesztését, a közéletiség szintjére emelte a helyes és tiszta magyar beszéd ügyét; olyan fokon, amelyen ez közügyé emelkedett.

Új ünnepek naptárunkban?

Az idegen szavak használatáról már sokat olvashattunk lapunkban. Olyan jelenségről szeretnék most írni, amelyről alig-alig szólnak: az idegen ünnepek magyarországi terjedéséről, meghonosodásáról.

Egy fiataloknak szóló magazinban láttam egy cikket, mely azt boncolgatta, hogyan lehet a legjobban „halloween-ezni”! Halloween. Furcsa volt leírva látni ezt a szót. Igen, ismerem: egy-egy amerikai filmben hallottam már ezt a kifejezést. Mindenszentek előtt, október 31-én ünneplik ezt a napot. Jelképe egy kifaragott tök, melybe a gyerekek mécseseket raknak. (Ilyen és ehhez hasonló tárgyakat egyre többet lehet kapni az üzletekben.) Ilyenkor a kislányok felöltöznek vicces vagy ijesztő jelmezekbe. Bekopogtatnak a szomszédokhoz, akik ajándékokat, édességet, esetleg pénzt adnak cserébe.

Nem értem, miért kellene nekünk ezt a napot ismernünk és ünnepelnünk. Miért kell nekünk népszerűsíteni a külföldről beáramló nálunk gyökértelen hagyományokat? Persze, illik tudni más népekről is. Ismernünk kell a nagy nemzetek nyelvét, kultúráját. Csak azt tartom elfogadhatatlannak, ha a saját nyelvünk, kultúránk, ünnepeink elé helyeződnek. Ha mi nem tanuljuk meg történelmünket, mások nem teszik meg helyettünk. Szerintem nem szabad minden újításnak behódolnunk. Ragaszkodnunk kell értékeinkhez, mert így tudjuk megőrizni az utókor-nak.

A nyáron láttam egy plakátot, mely felhívta a fiatalok figyelmét arra, hogy az „Independence day-en” hol érdemes bulizni. Mi ez a név? Mit keres ez itt? Miért kell ezt megünnepelnünk? Úgy tudom, sokan értetlenkedtek: miért erőltették ránk november 7., a nagy októberi szocialista forradalom megünneplését. Az más?

Az amerikai kultúra szokásai tőlünk meglehetősen távol állnak, mégis jobban ismerjük, mint számos európai népét.

Én nemcsak attól félek, hogy megint egy idegen nemzet történelmét kell tudnunk, hanem attól is tartok, hogy egy másik ország ünnepeit előbb-utóbb a magunkénak kell tekintenünk, miközben nemzeti ünnepeinket, a mieinket, egyre inkább elhanyagoljuk.

S ezzel együtt: a megszokott mákos bejgli helyett sütőtök pite lesz, a hagyományos paprikást felváltja a sült pulyka, és a savanyú káposzta ideje is lejár, majd tőzegáfonya- szosz kerül az asztalra? Bekerül piros betűvel a naptárba a Hálaadás napja? És akkor már nem bevásárolni, hanem shoppingolni fogunk a szupermarketekben? Talán rémeket látok?

Úgy gondoltam, jogos a félelmem, hiszen elég csak a Valentin-nap térhódítását említenem. Külföldi filmekben látni, hogy a magyarokat úgy festik le, mint szenvedélyes, indulatos embereket, akik nagyon tudnak szeretni. Az év minden napján, nem csak egy divatos időpontban!

Számomra a Bálint-nap szokásai semmitmondóak, hivalkodóak, giccsesek. A szerelmesek látványosan igyekeznek felhívni magukra a figyelmet. Szerintem a szerelem két ember magánügye. Nem „kirakattéma”, újságok oldalaira és rádióműsorok üzenetrovataiba való.

Hiszem, hogy vannak még hozzám hasonlóan gondolkodó fiatalok: az anyanyelvi táborokban és találkozókön ezt tapasztaltam. Örülnék, ha ők is, mások is segítenének megőrizni hagyományos értékeinket, így nemzeti ünnepeinket is.

Szabó Kornélia
11.D

Sokadszor az idegen szavakról

Köznyelvünkbe rengeteg idegen szó szivárog be. Több-kevesebb eredménnyel harcolunk ellenük, keressük a magyar nyelvű megfelelőjüket, pályázatokat írunk ki, és egy-egy sikeres magyartás után büszkék vagyunk leleményes honfitársainkra. Sajnos, gyakran szélmalomharcnak tűnik ez az igyekezet. Egy augusztus 20-i rendezvényen a műsorvezető így reklámozta az egyik tánciskolát: „Szeptembertől ingyen beiratkozhattok, hiszen az oktatás free mostantól!”

Tudom, a szakszavakkal más a helyzet. Baj akkor van, ha egy idegen szó beépül a köznyelvbe, és más jelentéssel kezdik használni, mint ami az eredeti, elsődleges értelme. Egy kedves, számítástechnikával foglalkozó barátom hívta föl a figyelmemet egy kifejezés sajátos használatára. A *hacker* – mint magyarázta – olyan, az IT-biztonság (az informatikai forradalom által hozott új információs lehetőségek: világháló, villámposta, SMS stb.) terén jártas ember, akinek elsődleges célja a különféle információs rendszerek vizsgálata, és a gyártók vagy a felhasználók figyelmeztetése a hálózat esetleges hibáira, sérülékenységére. A rendőrség és a sajtó „kétfényes” tudósításaiban viszont más jelentést találunk. A *hacker* az informatikai gazember. Mint mondta: ez a jelenség nem csak a honi nyelvhasználat gondja, hasonlóval a német és az orosz sajtóban is találkozhatunk. Tehát egy szónak két, majdnem ellentétes jelentését egyszerre használjuk. Felmerül hát a kérdés, mi a megoldás az efféle helyzetekben. Az egyik talán az lehetne, ha tekintettel lennének az ilyen kifejezések eredeti jelentésére, vagy ha magyartított kifejezést használnának. Tudom, nagyobb számban és gyorsabban özönlenek be a – főként angol nyelvű – szakkifejezések, mint amilyen ütemben lefordítják őket, de ha nem hívjuk fel rájuk az érintettek figyelmét, akkor tovább romlik a helyzet.

S a rövidítésekről még nem is szóltunk A rövidebb elnevezéseket szívesen használják az emberek, így megmarad az SMS, a DVD, a HI-FI, és még sorolhatnám. Rohan a világ, nehezen értett szavak rohannak el mellettünk, és mi gyakran csak állunk meglepve, mert nem is tudjuk, mit jelentenek.

„Ne »valahogy«, hanem pontosan értsük egymást!” – hallottuk nemrégiben az egyik előadótól Csongrádon, az ifjúsági tagozat táborában. Ennek megvalósulását segíthetné, ha mindannyian törekednénk arra, hogy az idegen szavak magyar megfelelőjét használjuk, s az idegen nyelvek tanulására szánt időnek legalább a töredékét anyanyelvünk jobb megismerésére fordítanánk, hogy beszédünk érthetőbb, szókincsünk gazdagabb legyen!

Kristofori Szilvia
11.D

A fenti két cikk megjelent az Édes anyanyelvünk c. folyóiratban az Anyanyelvápolók Szövetsége Ifjúsági Tagozatának hírlevelében.

Gratulálunk!

DR. DURUCZ ISTVÁNNÉ

„Juventus ventus”

Diáknyelv-diákszleng a XXI. század elején

A pályázat szerzője Kazicz-díjas magyartanár, a nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium eredményesen működő beszédművelő köreinek vezetője, aki már korábban is nemegyszer részt vett az NKÖM és az Anyanyelvápolók Szövetsége által meghirdetett pályázatok valamelyikén. A több mint hetven oldalas dolgozatnak, amelynek anyaga láthatóan az iskola tanulóitól származik, terjedelmi kötöttségek miatt csak alig harmadát közöljük, a kihagyásoknak megfelelően átszámozva a bemutatásra kiszemelt fejezeteket (Tisza Könyvkiadó Bp.)

Grétsy László

Évkönyvünk a pályadíjat nyert munka rövidített változatából mutat be részleteket. Szeretettel gratulálunk Magdi néninek!

A diáknyelv-diákszleng helye a magyar nyelv rendszerében

A magyar nyelv értelmező szótára szerint: a diáknyelv a diákok beszédmódja, *csoporthelye*, amely a köznyelvtől főleg tréfás, játékos szóképzésben és az iskolai élet fogalmainak elnevezésében különbözik.

Az iskolai – és társadalmi – élet szoros összefonódása miatt a diáknyelvben már nemcsak az iskolai élet szavai szerepelnek, hanem a nemek kapcsolatára, a szórakozási módokra, a divatra, a távközlésre, a közlekedésre, az utazásra, a külső-belső emberi tulajdonságokra, tehát az élet minden területére utaló kifejezések, megnevezések.

A társadalomban a diákok az életkoruk alapján alkotnak külön csoportot. A fiatalok nyelvhasználata az 1960-70-es évekig viszonylag egységes volt. Ez a nyelvi egység azonban a '80-as évekre felbomlott. Ahogy az iskolák tananyagukkal együtt átalakultak, megváltoztak a fiatalok szórakozási formái, a dohányzás, az alkohol- és drogfogyasztás más-más szlengváltozatokat alakított ki, főleg a városok diákcsoportjainak nyelvhasználatában. Tehát az egyenlőtlen társadalmi fejlődés valamint a kontraszelektív következtében ma már nem beszélhetünk egységes ifjúságról, csupán egymástól elkülönülő csoportokról. (...)

A diákszleng létrejöttének feltétele egy olyan beszédközösség, melynek tagjai intenzív beszédkapcsolatban állnak egymással; a szlengbeszéd együtt jár a könnyed viselkedésmóddal, világszemlélettel, velejárója a harsányabb beszédstílus, a kirívó öltözködés, hajviselet, a feltűnősködés.

Bizonyos, hogy a fiatal korosztály az, amelyik leginkább mint sajátját használja a szlenget, saját életstílusának, életszemléletének kifejezőjeként.

A diákszleng a felnőttek nyelvénél sokkal játékosabb, szellemesebb, árulkodik a diákság gondolkodásmódjáról, érzelemvilágáról. Elárulja azt, hogy milyen ifjúságunknak a munkáról, a tanulásról, a jövőre való felkészülésről a felfogása. Igaz az ősi latin mondás: „Beszélj, hogy lássalak!”

A nyelvvel való játszás formái

A nyelvvel való játszásnak sok formája van a diákszlengben. A következőkben e formák közül mutatunk be néhányat:

1. Játszi szóképzés

A legváltozatosabb nyelvi alakulatok kétségtelenül szóképzés útján jönnek létre. A diáknyelv legjobban kedveli a játékos, kicsinyítő-becéző, a maguk alkotta mesterkélt, torzított vagy kölcsönvett képzőket.

Igeképzés:

bokázik: túlzottan tisztelettudóan viselkedik

belebüfizik (az órába): beleszól a tanár beszédébe

szambázik: ólálkodik, vmi körül téblábol, kering

telegüzül(i a papírt): teleír

parázik: izgul

Névszóképzés:

szúnyi: nagyon kicsi (pl. egy szúnyi hely)

ropilábú: vékony lába van

furmányos: nagyon ravasz

kicsengető: (tízperces) szünet

csicsergő: árulkodó

halandó: diák (nem pedig tanár)

összbőgés: az utolsó közös nap az iskolában, búcsúzás

zakkanás, tanyálás, taknyolás, zakózás: esés

2. „Rendhagyó” szóösszetételek

Célja leginkább a jelentéssűrítés: szinonimák cseréjével; azonos előtaggal illetve azonos utótaggal.

diliház: iskola

kantár: fiúkollégium

sóbánya, kőfejtő, tudományverde: iskola

törzsfőnök: ofő

nyelvtan, nyelvlecke, nyelvjáték, franciaóra:

csokolódzás

puskaérzékelő (-detektor): a szem, ami állítólag a tanár hátán van...

szerелеmláda: a Bálint-napi üzenetek gyűjtőhelye

sikerfőzőcske: a siker receptje

kőbunkó: nagyon tuskó

Pistike-kategória: ide tartoznak azok a dolgok, amiket sehova sem lehet beszorolni

áramszünet: lyukasóra

pofagyalu, bunkofon, marokrecsegő, zseb-

csörgő, pofaberetva: mobiltelefon

táposcsirke: gyorséttermi élelmiszert evő gyerek

lopóautó: a tilosban parkolót elvontató kocsi

3. Jelentésváltozás

Nevek érintkezésével jön létre. Fajtái: jelentésbővüléssel névátvitel, névátvitel jelentésszűküléssel; gyakori átvételi forma, hogy megváltoztatják a szavak használati és hangulati értékét.

felügyeleti szervek: a tanárok
toborzás: beiskolázás, felvétel hirdetése
karó: egyes
hattyú: kettes
tevehát: hármas
kisszék: négyes
aki átlát a falon: az osztályfőnök
képtelen: arcátlan
tortúra: tanulmányi kirándulás
csendélet: üres a terem
délutános műszak: a késők

meggyűrűz: a Krúdy rajtuk hagyja a nyomát
civilek (a tornateremben): akik nem öltöztek át
hegyi beszéd: osztályfőnöki szóbeli megro-
vás, szónoklat
háztáji: krúdys (az adott iskolabeli)
zsír: nagyon jó
gyökér: undok
csíra, búzacsíra, papír: gyenge, silány
csontra: nagyon

4. Szójátékok

Legtöbbször úgy keletkeznek, hogy homonimákat vagy szinonimákat meglepő, sokszor ellentétes jelentéssel cserélnek fel. Szavakat vagy szólások egyes részeit eltorzítják; vagy csupán nyelvi formai játékot, rímjatekot üznek. Gyakran csak az írásképet változtatják meg, különféle jellemző tulajdonságok kifejezésére. Célja a humorkeltés, olykor jellemzés, kiemelés, kritika.

re-mail-m: remélem (hogy írsz válaszlevelet)
susmus: SMS, hangutánzó, hangulatfestő
mumus: MMS
sátor alján, új helyen: Sátoraljaújhelyben sátoztáborban
össze(-vissza)esküvés: a verébavatón
Valamit generált... nem generált... de generált!... degenerált.

Szó(lás)ferdítések

A szóferdítésnek legtöbbször a játékos, érdekes hangzás (ami színesebbé teszi a diákok szürke életét) vagy bizonyos asszociációk (rossz illetve jó tapasztalatok) kifejezése a célja.

A szóferdítéssel, torzítással gyakran erőltetett alakulatok is keletkezhetnek úgy, hogy a szó értelmét elveszik, illetve pejoratív jelentéssel cserélik fel.

forténelem: történelem (az íráskép hasonlósága alapján)
kenivájsz: nagyon ügyes, keni-vágja a dolgot
intercici: InterCity
bambalínó permamente: az állandóan bambuló gyerek
megspórál: megspórol
digitál: diktál (ha már elektronikus világban élünk)
festi a falat az ördög: festi az ördögöt a falra
meghúzódtott a hajcimpám: meghúzódtott a hajam
mennyből az anyja; azannya! (kiejtés szerint): a csodálkozás hangja
Óperen-ciános-tengeren túl: kissé szennyezett...
UFO-ofő, ufonauta: osztályfőnök

Egy kis történelem:

Hun volt, hun nem volt...: a magyar kezdetek

Tas, alkoss, gyarapíts! – mondta Árpád.

Nem Töhötöm. Álmos vagyok – hangzott a felelet.

Elpusztult az aranybullát tojó tyúk: meghalt II. András

Hej, tatárok, tatárok! Hoztok is, (de inkább) bifsztek is, az Anjouk mindenségit!

Az ország három tagba szakadt, s megtanultunk Isztambul is.

Húzd rá, Kóczi!

Buda már rég oda volt, mikor kifogtuk a bécsi szelet a Habsburgok vitorlájából...

Nagy Katalin szólt: Mennem kell. Szent Péter vár.

Vlagyimir Iljics azt mondta: Jól illik ez a lening rád...

Kun Béla pedig sürgönyt kapott tőle: Hát maguknak egy szikra távírójuk sincs?

Kodály is figyelmeztetett: Kállay kettős politikát folytat...

Az új szindarabokat itthon viszont vasfüggöny mögött játszották...

És természetesen – mint minden – magyar találmány a manó-méter, amit lidércnyomás mérésére fejlesztettek ki (mértékegység: szellem/m²).

5. Szókapcsolatok, szólásszerű kifejezések

Egyes szavak, kifejezések gyakori együttes használat következtében sokszor nagyobb nyelvi alakulatba tömörülnek.

nem mindegy, hogy egyöntetű vagy ön egy tetű; a Kossuth szó is hasonlít a vasúthoz, mégse keverjük össze: nem mindegy, hogy idd ki vagy vidd ki

bámul, mint Horthy lova a díszökre: nagyot néz

szellőztesd a hónaljadat! : jelentkezz!

Szókék közt a legsötétebb vagyok: én vagyok a legkevésbé buta, a „legkevésbé szöke” szöke

egy kicsit beszél magyar: mondják arra, aki nem tudja kifejezni magát

nyáladdzunk előre: lapoz(zunk előre)

kíméljük az ufókat! : ne mondj ilyen hülyeséget!

csontra hízik (szó szerint): fogyasztja magát

ott gurull! : rosszkívánság a lépcsőn feljövő tanárnak

hiperaktív magológép: nagyon tanuló diák

6. Képtartalmú szavak, kifejezések

A diáknyelv, diákszleng legkreatívabb vonulata. leggyakoribb fajtái a szóképek: metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, hasonlat, szimbólum.

az óra visszafelé jár: elkezdődött a visszaszámlálás az év vége felé

Tojásfejűek klubja: az okos diákok fóruma

virtuálisan megveregetjük a válladat: (az interneten keresztül) képzeletben megveregeti a vállát

a jó kozmetikus: az osztályfőnök, aki kozmetikázza a bizonyítványt

hegymászók (a diákok): egyszer fent, egyszer lent

a szállás az állomástól 100 méterre, függőlegesen felfelé: meredek hegyoldalban a szállás

a labda nem fáradt el: egy napig játszottak vele a 24-órán

háromfogásos lekváros kenyér: egyszerű éték

sítábori himnuszok: tréfás csatakiáltások
zsebre vágtam a kabalabárdomat: elszalasztottam a szerencsét
a hangulat végig a csúcson volt (a sítáborban a hegytetőn)
papírmentes kapcsolat: internetes kapcsolat

Nyelvünk jelene és jövője

Komolyra fordítva a szót, gyakran felmerülő kérdés: értékes nyelvváltozat-e a diáknyelv? E kérdésre a legjobb választ Grétsy László tanár úr adta meg, aki írásaiban, előadásaiban kiemelte, hogy figyelemre és megbecsülésre méltó a diáknyelv, de nem szabad hagyni beszenyneződni, mert akkor elveszti vonzó arculatát, s így értéke is nagymértékben csökken.

A diáksághoz kötődő anyanyelvi kultúra folytonos változásban van, s bár kétségtelen, hogy sok argó kifejezést készségesen befogad, számtalan idegen szót vesz át (manapság különösen az angolból), és előszeretettel alkalmazza a napjainkban lábrakelt divatszókat, de nyelvünk megújulásában, felfrissülésében nagy szerepet játszik. A játékos kedvű, fantáziadús nebulók sok értékes, szellemes szót, kifejezést létrehozhatnak. (...)

Meggyőződésem, a mai fiatalok nem rosszabbak, mint mi voltunk annak idején, csak mások, mert teljesen más az a világ, amely őket körülveszi. A játékra, zenére, friss észrevételre fogékony fiatalokért a felnőttek tartoznak nagy felelősséggel.

Köszönet mindazoknak, akik akár „mail”, akár „susmus” akár egyéb formában vették a fáradságot, hogy immár hetedik kötetünk „Új jelenségek a magyar nyelvben” megszülessen.

Tanulság: Szépen beszélni és írni nagyon nehéz, de **tuti**, hogy megtanulható!

Alliteráló vigasz
Egy-egy

b aki
ármikor
ecsuszhat

Boldog kitartást!
Maklári Magdolna (Dr. Durucz Istvánné)
(M M Mester)

A diáknyelvről diákszívvél

A Krúdy Gyula Gimnázium diákjaként – mondhatni – igen szoros kapcsolatban állok a diáknyelvvél. Nap mint nap használom, szókinccse, stíluselemei jelentős hatást gyakorolnak nyelvi kultúrámra. Ez azonban fordítva is igaz. Aki ugyanis használ egy nyelvet, az nemcsak változik ezáltal, hanem maga is változtatja, formálja a nyelvet.

Korábban – bár sok cikket, könyvet olvastam erről –, fel sem tűnt nekem, milyen más ez a világ, mennyire másként beszélek iskolatársaimmal, mint a felnőttek között. Annyira természetes, annyira a mindennapi életem részévé vált ez a nyelvi környezet (megjegyzem, valószínű a legtöbb diákban nem tudatosult mindez). Most, ennek a pályázatnak az írása során vettem észre, hogy egész külön kis nyelvünk van nekünk, fiataloknak, s bár (többnyire) mindannyian az anyanyelvünket, annak szavait használjuk, szinte egy szótárra van szüksége annak, aki meg akarja érteni beszédünket.

Az iskolában – az általánostól a felsőfokúig – éri az embert a legtöbb – jó vagy rossz élmény, ez alatt a jó néhány év alatt igen ingergazdag környezetben van. Ráadásul az ember agya ebben

a korban a legfogékonyabb az új dolgok iránt, ekkor képes a legtöbb új információt befogadni, és nem utolsósorban ekkor a legalkotóbb, leggondolatgazdagabb a gyermek. Nincs hát mit csodálkozni azon, hogy mennyi szellemes, humoros értelemmel bővítjük egy-egy szó jelentését, mennyi új kifejezést, szókapcsolatot alkotunk magunk is. Alkotunk, mert ezt a nyelvet – mint az összes többi a világon – a tényleges, mindennapi használói alkották és alkotják ma is, változtatják, frissítik, igazítják az adott (társadalmi) helyzethez, s amit a diáknyelv nyújtani tud – jót s rosszat egyaránt – az szinte kizárólag a diákok munkája.

Többek között az elkülönülési vágy *is* szerepet játszhatott a diáknyelv kialakulásában. A használói a legváltozatosabb szóképzési módokkal alkotják az újabbnál újabb kifejezéseket, amelyek a felnőttek szókészletéből hiányoznak. Élvezik, hogy ezáltal egyedivé teszik nyelvüket, és hogy esetenként nem is értik a felnőttek, hogy mit is beszél az ifjúság (ebben is hasonlít az argóra).

Sok felnőtt elköveti azt a hibát, hogy a fiatalokkal már mindjárt az első találkozás(ok) alkalmával a „saját nyelvükön” akar beszélni, hogy ezáltal a bizalmukba férközzön. Ez azonban a legkevesebb esetben jár eredménnyel. A diákok ezt a túlzott nyelvi készséget bizalmaskodásnak tekintik, és a felnőtt épp a fordítottját fogja tapasztalni, amit szeretett volna. A diáknak nem imponál ez a viselkedés, bezárkózik, gyanúsnak tartja, hogy mennyire a „kedvében akarnak járni”. A bizalmat előbb ki kell érdemelni.

Komoly viták tárgya is lehet egy tanár szófordulatainak minősítése. És ami a legérdekesebb, szüneteken kívül – azaz az órákon – is működésbe léphet a gépezet. Hadd említsek egy érdekes példát. Az egyik tanár óra közben a következőt mondta (jópofiskodni akart): „sinen van, mint József Attila”. Az osztály nagy része (már akik felfogták, hogy miről van szó) ezt hallván szó szerint felhőrdült, és nemtetszésének adott hangot. A tanár megkérdezte: „Mi az, talán nem tetszik?” Hát, mondtuk neki, nem igazán, ez azért kicsit meredek. A dolog ennyiben maradt. A beszólást felírtuk, megcsillagoztuk és „elfelejtettük”. A szótárunkba sose került be. (Megjegyzendő, egy durvább lelkületű osztály lehet, hogy „kapcsiból beszédte” volna.)

Ha viszont egy tanár valóban elmés megjegyzéseket tesz (és emberségesen nevel, oktat!), van humorérzéke, azt nagyon könnyen befogadják a diákok, és a szólásmondásait sajátjukká teszik. (Észre lehet venni, hogy a diáknyelv a szomorú fogalmakra nem fogékony – de hát fiatalok, legyenek is vidámak!)

A diákokkal szemben – s rendszeresen belül – azonban korántsem lép fel ilyen komoly cenzúra. Ez a különleges szűrő sok mindent beenged, aminek jobb lenne, ha kint maradna. Rengeteg nyelvi hiba, helytelen szóhasználat, fogalomzavar lepi el a diáknyelvet annak köszönhetően, hogy ha valamelyik diák elkezd használni egy hibás kifejezést, a többi általában gondolkodás nélkül megy utána. Például sok (szándékos) „elmondást”, amit szintén vicces beszólásnak szánnak (behalok), minden további nélkül elfogadnak, s ennek használatát aztán már természetesen tekintik. Ez is fokozza az igekötő-használatban való bizonytalanság terjedését. Megdöbbenő számomra az igekötők gyakran szinte véletlenszerű használata, aminek folytán ezek legfontosabb, értelemmódosító szerepe egyszerűen eltűnik. Bizonyos szövegek környezetben, amikor egy szó jelentése nyilvánvaló, akár a legelképesztőbb igekötőket is képesek használni anélkül, hogy ez a legkisebb félreértést is okozná (szétpusztít/elpusztít, felves/megves, legyaláz/meggyaláz). Itt az igekötőnek már semmi szerepe sincs, csupán egy felesleges kolonc az ige nyakán. A hibás alakulatok gyakori használata, főként, ha nem is tudják pontosan, mi is lenne a helyes forma, azt eredményezheti, hogy a rossz szóalak rögzül (bevállal), és válik uralkodóvá. Ezek az alakok általában az érdekes, jó hangzás miatt terjednek, s nemcsak az igekötők világában. Sok idegen szó használata, aminek jelentésével nincsenek tisztában, majdnem olyan mértékben elterjedt, mint egyes időszakos szavaké. Sok mindenre rámondják, és itt, ahol a jelentés egyértelműsítésére már valóban szükség van az igekötőre, azok pontos alkalmazása halálfontossá válik. Mert azzá kell válnia, hiszen másként a szó jelentése kétségessé

válna (béinvesztálja az ajtót – bezárja; felinvesztálja a levelet – feladja; átinvesztálja a labdát – átadja). Mellesleg megkérdeztem néhány gyereket, és fogalmuk sem volt róla, hogy mi az invesztál szó jelentése (beruház).

Ezeknek a felkapott szavaknak az elfajzott változatai a „mindenes szavak”. Ezek számomra misztikus erővel bírnak, azért, mert rejtélyesnek tűnik a szereplésük; hirtelen tűnnek fel a ködből, és rövid idő után ugyanilyen hirtelen tűnnek ismét a feledés homályába. Ezek megint csak jó hangzású szavak (zsír, hulladék), s ez lehet egyedül az ok, amiért olyan gyakran használják őket. Amit tudni kell róluk az, hogy minden (kevésbé fontos) kérdésre ezzel a szóval történik a felelet, sőt ideiglenesen egyes indulatszók szerepét is átvesszik. Szótári jelentésük teljesen változó, az viszont fontos, hogy nem durva, bántó jellegűek.

Igen meglepő fogyatékosága a diáknyelvnek a minőségzavar. Értem ezalatt azt, hogy sok számomra fontos jó értelmű szót negatív jelzőként használnak. Érdekes volt, amikor egy kisebb vita, hecckampány végén azt mondták nekem: „Szép vagy, de a ló sem csúnya állat”. Éreztem, hogy ez valami sértés, gúnyolódás akar lenni, de egyáltalán nem éreztem magam megbántva. Nem tudom, mi csúnyát találhat valaki egy lóban. Megpróbáltam utánakérdezni, de értelmes választ sehol se kaptam. Valamivel jobban értem, miért használják a „csíra”, „gyökér” szót rossz értelemben. A csíra – ami az életképes magnak élő növényvé válásában az első lépcsőfokot jelenti –, nagyon sérülékeny, gyenge, ezért mondják a puhány, gyenge, gyáva alakokra. Hasonló a helyzet a „gyökér” szóval is. Ez a szerv – amely nélkül egyetlen növény sem képes élni, tehát létfontosságú –, a földben található, koszos, van akinek nem is tetszik, így kaphatta a ‘rossz’, ‘undok’, ‘gyáva’ értelmet. („aljanépe” – ahogy a gyökér legelső a szervek között, úgy te vagy a legalantasabb az emberek között?)...

A bővítő szerkezetek mellett természetesen rengeteg rövidítéssel is élnek a fiatalok. Ezeket akkor használják, ha nem cél a szemléletesség, hanem csak a közlendő minél rövidebb, minél gyorsabb, minél olcsóbb (SMS) továbbítása. Az írásban ez igen eredeti alakokat eredményezhet (+oldító), viszont gyakran kétértelműséget okoz, a megértés rovására megy (pl. a teló jelenthet teleszkópot és telefont is). Ezzel együtt az ilyen rövidítések fantáziátlanok (szóvég levágása+i), unalmasabbá teszik a nyelvet.

A legnagyobb baj azonban nem a magyar szavak háza táján van, hanem az idegen elemekkel. Korábban az orosz (klassz), később a német (fritz, fater), most pedig az angol nyelvi hatások jelentik a legnagyobb veszélyt. Ez elsősorban az újabbnál újabb információs eszközök terjedésének tudható be, és annak, hogy a diákokban is él egy jókora adag sznobizmus (azt hiszik, ha idegen szavakat használnak, akkor okosabbnak, „menőbbnek” fognak tűnni). És a legszörnyűbb az egészben az, hogy a felnőttek, akiknek a feladata lenne a fiatalok – nyelvi – kultúrájának a csinosítása, a legfontosabb dolgot hanyagolják el: az anyanyelv oktatását, az anyanyelv közösség- és létfenntartó szerepének tudatosítását.

Megdöbbenő az adat, hogy ma a diákok többet tanulnak idegen nyelvet mint magyart. Egy héten jó, ha egy nyelvtanórát tartanak, és emellett egy idegen nyelvből 3-4 óra is szerepel az órarendben; s ha még hozzávesszük a különórákat is...!

Így aztán nincs mit csodálkozni az idegen nyelvek betörésén, inkább azon, hogy még mindig ennyi új magyar elem van a nyelvünkben. Nekünk, anyanyelvápolóknak pedig az a feladatunk, hogy erősítsük ezt a magyar nyelvi játékoságot az idegennel szemben, védjük a durva, trágár kifejezésektől, és a mi (diák)nyelvünket anyanyelvünk kimeríthetetlen kincseshányájává tegyük.

Raizer György 12. B

A fenti szöveg részlet Raizer György „Diáknyelv – diákhang a XXI. század elején” című pályadíjat nyert munkájából.

Szívből gratulálunk!

„DIÁKÍRÓK” PÁLYÁZAT

2003/2004

Mottó: Ki vagyok én?

Díjazott művek

HENGSPERGER KINGA 12. D

Száguldás

Az ébresztő csörgésére Saci, a 16 éves lány fáradtan kászálódott ki az ágyból. Miután elkészült, fogta az iskolatáskáját, s leballagott a konyhába. Az édesanyját még köntösben találta ott, a reggelit készítette.

– Szia!

– Jó reggelt! Ott van az asztalon a narancsléd.

– Nagyon finom, köszönöm – mondta, miután belekortyolt. Tudta, hogy ez az utolsó alkalom, hogy megkérdezze.

– Hát, én már csak ilyen profi szakács vagyok. Csak én tudom kitölteni a juice-t, hogy ilyen finom legyen. Bökd ki, mit szeretnél? – mosolygott az asszony.

– Hogy én! Semmit! Hogy kérdezhetsz ilyet? – fakadt ki a lány, de rögtön meg is bánta, mert az anyjának igaza volt.

– Na jó! Szóval Laci, a legmenőbb srác az osztályban kapott egy vadi új BMW-t a papájától a 18. születésnapjára, és ma este elmennek megünnepelni, és engem is hívtak, és én nagyon szeretnék elmenni, és szeretném megkérdezni, hogy elmehetek-e? – hadarta el egy szuszra kívánságát.

A nő elkomorodott, és határozottan kijelentette:

– Nem. Megbeszéltük, hogy nem barátkozol többet velük. Ami a múltkor történt...

– De anyu...

– De semmi anyu. Apád is ezt mondaná.

– Mit mondanék én? – jött be csoszogva a férfi.

Miután meghallgatta őket, feleségével értett egyet, s a hangja szigorúnak hangzott:

– Már egyszer megegyeztünk. Még jól emlékszem, amikor beállított hozzánk a rendőrség, mert a te úgynevezett „barátaid” összetörték a diszkó berendezését, és úgy kellett elhoznunk titeket a kapitányságról.

„Persze, tudhattam volna, hogy ez lesz” – gondolta magában dacosan Saci, miközben a suliba ment.

„Hogy érthetnének meg. De mindegy, akkor is elmegyek!”

Az iskolában megbeszélték az időpontot és a helyet, ahol találkozni fognak.

Elérkezett az este. Izgatottan és csendesesen készülődött, tudta, hogy a szülei már alszanak. Nem igazán akarta becsapni őket, de úgy tervezte, hogy egy-két óra múlva már itthon is lesz, és

a szülei meg sem tudják majd. Bebeszélte magának, hogy ez nem is buli, csak lemegy egy kicsit beszélgetni a haverokhoz.

Kiosont a hátsó ajtón, és elindult az utca végére. Már a sarkon vártak rá az új kocsiiban. Beült a barátaihoz, akik már kezdték jól érezni magukat. Kezébe nyomtak egy üveg sört, és a kocsi elindult. Saci a szüleit már el is felejtette, lehullott róla az összes rossz érzés, a lelkifurdalás, már csak a buli volt.

A kocsi vadul száguldott végig a kihalt, sötét utcán. Amerre ment, mögötte sorra gyúltak ki a házak ablakai, s a fényben megjelentek a lakók rosszálló pillantásai. Volt, aki utánuk is kiabált, de feleslegesen, hiszen az autó akkor már messze járt, s a zene, mely csak úgy dübörgött a kocsi felhúzott ablakain keresztül, betöltötte az egész utcát.

– Oltári ez a szám – mondta Pali, aki az anyósülésen ült Laci mellett, s még hangosabbra csavarta a rádiót.

Hátul Saci és két barátnője, Julcsi meg Eszter vadul viháncoltak, vihogtak, elől meg azt próbálgatta a két fiú, hogyha Laci elengedi a kormányt, vajon be tudja-e vennie a kanyart. Sikerült az „akció”, de csak azért, mert az anyósülésen ülő fiú röhögve elkapta a kormányt, s az utolsó pillanatban elrántotta jobbra.

A házak kezdtek lemaradozni, s a távolban egy fénypont jelent meg, amely egyre növekedett. Laci ráismert a helyre, ahol jártak, s így szólt:

– Na, skacok, szerintetek át tudok még siklani a vonat előtt?

Válaszra sem várva bevágott balra a vonat elé. Másodpercek alatt történt az egész.

Saci hátul sikoltott, a többiek elnémultak, még a zene is elhallgatott, helyette szívük zakatolt, dübörgött egyre hevesebben, hogy majd kiugrott a helyéről.

A következő pillanatban az autó lefékezett, de már a sín túloldalán. A feszült csendet egy hang törte meg. Laci nevetett:

– Át.

A többiek is megkönnyebbülten lélegeztek fel, vad gratulációkba kezdtek, éljenezték egymást. Csak Saci meredt maga elé némán. Julcsi és Eszter összecsapták tenyerüket a lány feje felett. Ez a csattanás mintha évek óta tartó kómából ébresztette volna fel. Lepergett előtte az élete, és kiábrándítóan kevés igazán boldog emléke jelent meg, melyben önmaga volt. Egy olyan lány szerepelt „élete filmjében”, aki túl fiatalon akar felnőni a nagyvilághoz, s vadul hajszolni azt. Egy pillanatra egyszerre látta magát kívülről és belülről. Szüleire gondolt, akik csak jót akarnak neki. Majdnem tragédia lett abból, hogy nem fogadott szót nekik egy kis ostoba buli miatt. Mintha mély álomból ébredt volna, s kifakadt:

– Neked teljesen elment az eszed! Az oké, hogy te azt kezdesz a saját életeddel, amit akarsz, de légy szíves, az enyémről ne te dönts.

– Beléd meg mi ütött? – fordult hátra Laci a lányhoz.

De ezt Saci már nem hallotta. Kilökte az ajtót, s félrelökve a meglepődött Esztert kivágódott az autóból, s elindult gyalog hazafelé. Amikor a sínekhez ért, megállt, először körülnézett, majd átszaladt rajta.

SZILVÁSI VIRÁG 9. D

Egy skizofrén varjú elmékedései

Egyszer volt, hol nem volt...Ha-ha! Élt ezek szerint egy varjú, de az is lehet, hogy nem. Sok a varjú erre felé...Ne! Kérlek hagyj abba!...Várj, még csak most kezdtem. Szóval Ő volt a varjú. Bizony. De valami nem hagyta nyugodni .Itt van, ... igen. Ez egy város. Ő egy varjú. Fekete. Mint az összes varjú. Ha-ha! Látod, erről beszélek. Nyáron meleg van és zöld, télen hideg van és szürke... Errefelé... ez van. Igen-igen. Tél van. Szürke. Holnapra megfagyok. És? Potty... bumm! Talpakat fel!... Hát ez nagyon elegáncsos! Ha-ha! De hát én csak egy varjú vagyok. Aztán majd meglátjuk. Így csinálják ezt a varjúnépek...NEM! Figyelj. Gondolkoztam ezen. Elmegyek innen. Itt hagyom az egészet, mert... mert... van szárnyam! Látod? Egyszerű! Két szárnyam van!... Persze-persze! Mint az összes többinek!... Ne mondd ezt kérlek! Haragszom rájuk! Utálom őket!!! Mit keresnek itt?!! Hát tényleg nem látják?

Hagyjanak békén!... Ha-ha! Most lázadsz? Egy varjú a világ ellen? Egy idióta varjú a világ ellen! Ha-ha!... Ne csináld ezt velem!... Azt hiszed érdekelsz valakit?... Te tényleg azt hiszed? Szegénykém!... Nincs igazad! ...Hagyj békén! Én egy értékes varjú vagyok!... Na és miből áll ez? Na? Ó, ó, ó! Nem tudod? Na látod! Erről beszélek. Gyerünk! Mutasd meg nekik!...Mit? Á...ne haragudj!... én egy szimpla kis varjú vagyok... igazad van...Neeeeeeee!!! Nem akarom!!! Elmegyek!... Ha-ha! Elmész. Értem. És mire jó ez neked? Ja! Persze! A lázadó varnyú! Nagyon ügyes vagy! Ettől biztos sokkal jobb lesz. Persze.... Hagy békén!!! Hát nem érted? Ez itt semmi! Nézz körül! Nyár zöld, tél szürke. Ha-ha! Esik a hó. Ennyi.Semmit nem ért senki! Semmit! És nem is zavarja őket! Ez rettenetes!... Mit is csinálsz te? Ugyanazt. Ha-ha! Megint hülye vagy! ... De én akarok mást! MÁST!!! Nagyon akarok!... Kevés vagy varnyek!... Nem igaz!... Nézz már magadra! Fekete vagy. Pont mint a többi.... Nem igaz! Én én vagyok. Más!... Na, és mi az a más? Hoppá! Mit akarsz varnyú koma?... Ó, ó, ó! Nem tudod?.... De igen!... Újat akarok... és sokat.... És szépet!... Kevés ez nekem. Ez eddig bármi.... Igazad van.... NEEEEEM! Nincs igazad!.... Meg tudom csinálni, mert én én vagyok!... Ha-ha! Csináld csak!... Mit?... Na?... Na? Erről beszélek. Ez így nem elég kicsi varjú- lelkecskédnek. Értem én. És mit akarsz akkor?...Na?...Varnyúcska!...Ha-ha! Mondd meg szépen mit akarsz!... Ha-ha! Erről beszéltem. Látod hogy igazam van?... Nincs igazad...Vagy,...nem nincs igazad. Nem és nem. Elmegyek. Ez lesz a legjobb... Na és hová mész? El. Nem tudom. De nem maradok itt.... Jó. Nagyon ügyes. Azt hiszed máshol jobb? Ha-ha! Nyár zöld, tél szürke. Így megy ez... Látnom kell. Meg kell próbálnom! Hagy békén! Kérlek hagyj magamra! Ha-ha! Nem lehetsz ennyire korlátolt varjú! Nem erről beszéltél eddig? Benned több van, nem?... Miről beszélsz?... Hát tényleg nem látod?... Nem. Mondd el és hagyj! ... Hogy hagyhatnálak, haver? Én vagyok!... Nem! Hazudsz!... Hogy hazudnék? Ugyan már barátom. Ez van. Én vagyok...Sosem voltál a barátom!...Te tudod... Menj el!!!... Nem lehet....Mí az, hogy nem lehet?... Nem látod? Én vagyok!... Nem igaz! ÉN VAGYOK!!!

CZENE ILDIKÓ 10. C

Ki vagyok ÉN?

Vad, mely menekül untalan
Jámbor állat, mely csak némán áll
Szembe néz, vagy csak naivan vár
Számító ember, ki ölve-nevet gondtalan ?!

Gyermek, mely őszinte gyilkosul
Kamasz, mely az értelmet keresi
Felnőtt, ki a bátrakat neveti – s nyugalmat kedveli –
Idős, ki őket látván könnye hull!?

Tisztességes, ki másokért létezik
Vagy ki annak mutatva él,
Hogy milyen tisztességesen fél
Ki tisztességért tisztességtelenül cselekszik!?

E világban nem egy „én” akarok lenni
Hanem – küzdve – EN lenni, s annak
maradni!!

Pályázaton kívül

FÁBIÁN TAMÁS 10. D

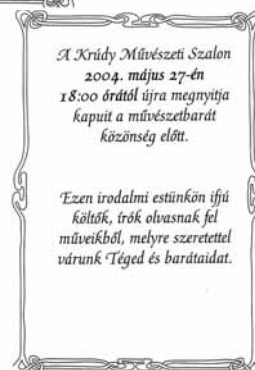
Valahol a szivárvány közelében

Valahol a szivárvány közelében,
túl az időn, s túl a léten,
van egy hely, hol a tűz melegében,
láthatod az arcod, amint boldog éppen.

Valahol a szivárvány közelében,
sötét éjben, zúgó térben,
halk kopogás hallatszík a szélben,
egy szív dobog valahol, értem.

Láttad már egyszer egy kopott képen,
a szépség tükrét a lelki mélyben,
szép percek ezek egy boldog létben,
valahol a szivárvány közelében.

*A szerző 2004. május 27-én mutatkozott
be zsongéival a Krúdy Művészeti Szalonban
ifjú alkotótársaival együtt. Gratulálunk!*

VÁLOGATÁS DOLGOZATOKBÓL

Gondolatmozaikok a 2003/2004-es tanév magyar dolgozataiból

Mitológia, Odüsszeia

„Az istenek, akik minél inkább próbálnak istenek lenni, annál inkább emberibbek lesznek: kicsinyesek, beképzelték, önzők (...)

Itt van mondjuk Zeusz, aki a kicsapongó férj, Héra pedig a féltékeny feleség szimbóluma. Aphrodité a nő, aki mindig szép és tetszetős akar lenni. Hermész, az örökké furfangoskodó ravasz ember. Ám minél több mítoszt olvasunk, annál több és több tulajdonságunkat ismerjük meg, és ismét odajutunk, hogy az ember kiismerhetetlen. Tehát a mítosz maga az ember. Az ember pedig nem más, mint az érzelmek (szerelem, gyűlölet, a küzdelem, a gyávaság, az irigység, a megbocsátás és a szabadságvágy) alakba öntött élő szobra.”

Hory Gergő
9. D

„Persze lehet szövegetni, ahogy tisztességes görög asszonyokhoz illik. Azt hiszem, a szövésség nem egyszerű munka, hanem művészet. Szívesen megnézném azt a képművet, amibe Kalüpszó beleszólt az érzéseit Odüsszeusz távozása után. (...)

Mindig is ez volt a nők baja. Inkább a szív, mint az ész. És mégis milyen szép ez. Ha a nők logikusabbak lennének, elveszne a titokzatos varázsa, a sebezhetőség, a gyengeség. ...

Mit is érne az élet, ha nem lenne torokszorítás és gyomorkaparás? És hidegrázás és nevetésírás párnába fűrt fejjel? Ha minden nap csupa logika lenne?”

Szilvási Virág
9. D

„Odüsszeusz élete során mindenféle típusú nővel találkozik. Törékeny, ifjú szüzzel Nauzikaá személyében. Nem egyszer hatalommal rendelkező, tapasztalt asszonyokkal, akik akár a mai eredményes üzletasszonyoknak is megfelelhetnének. Ugyanúgy sikeresek, saját erővel, vagyonnal rendelkeznek, és ugyanúgy magányosak, akár Kalüpszó és Kirké. Majd a szépséges és »jóeszű« Pénélopé, a hűséges, tiszta asszony, aki hisz a házasság szent kötelékében. És ott van Odüsszeusz kedves, öreg dajkája Eurükleia, aki Odüsszeusz életének első szakaszát, a gyermekkorát kísérte végig. Ő egy igaz, tisztelnivaló asszony, aki képes értékeket átadni az ifjúságnak. A mai jólelkű, süteményt sütögető nagymamákhöz hasonlítható, akik soha nem felejtik el gyermekeik létének rezzenéseit.

Felesége csodálatos asszony, aki végig kitartott mellette, nevelte fiát, vigyázott vagyonára. Az idők folyamán egy erőskezdő, szívében sokat túrt, megerősödött asszonnyá vált. Odüsszeusz láthatta, hogy vannak még hűséges nők, az alvilági rossz hírek ellenére is. Kirkétől, akinek legyőzéséhez isteni segítségre volt szüksége, Odüsszeusz megtanulhatta, hogy ne becsülje alá a

»gyengébbik« nemet. Kalüpszó annyira szerette, hogy megalázkodott előtte, mindent megbocsátott és megadott neki, méltatlan eszközökhöz is nyúlt, csakhogy maga mellett tudhassa. Odüsszeusz megfigyelhette, hogy a szerelem vakká tesz, és minden méltóságot és tartást elveszít a szerelmes, legyen isten vagy bármilyen érző lény.»

Füle Judit

9. D

Az ember tragédiája

„Istennek hatalmában állna irányítani az embert, de mégis hagyja szabadon dönteni. Olyan a műben, mint egy jó apa: hagyja önállósulni fiát, és csak akkor avatkozik be, amikor feltétlenül muszáj, vagy az ember életveszélyben van (úr, utolsó szín) (...)

Isten helyett egy másik istent nyújtott Ádámnak, a tudást, hogy pótolja a hiányt. De a mű végére kiderült, hogy Istent semmi sem tudja pótolni az ember életében (...)

Mindebből azt a következtetést vontam le, hogy ÉN, mint ember, egy kozmikus természet-fölötti harcba csöppentem bele, melynek - ha akarom, ha nem - része vagyok, és amelynek végkifejlete már kezdetektől el van döntve. Nekem, az embernek kell választanom, ahogy Ádám is tette, hogy melyik oldalra állok.

Tehát ezért élünk?...

Nos, ez is egy válasz a sok közül"

Erdős Zsuzsa

11. C

„A nyolcadik szín kacér Évája a mai feleségek egy típusát idézi. A férjét megkopasztani vágyó nőt, akinek boldogsága a férje boldogtalansága, és más férfiak boldoggá tétele.»

Gergely Márta

11. C

„Az ördög hitetlenkedése minden emberben megtalálható. Úgy vélem, lakik bennünk egy gyermeki Ádám és egy cinikus Lucifer.»

Szabó Kornélia

11. D

József Attila: Flórának

„... a költő a reményt látta meg Flóra szépséges alakjában... Az alaphelyzetben a költő elmereng a szelemről... s a szerelemtől tüzes szív képére Balassi mintájára az izzó szén képét hozza fel... A költő felülteti versbéli önmagát az égbe, s onnan tekint le az immár szépséggel telített világegyetemre. A »zöld ég« talán a mindenség újjászületését, az életet jelképezheti... A csillagfellegek is »fecsegnek«, átérzve a költő lelki állapotát beszélnek úgy, mintha egy szerelmes szerelmetes szavakat csacsogna párjának. A nem üres úr a konkrét sík mellett József Attila szívének táját is szimbolizálhatja, melynek sivatagában új, nemes érzelmek fakadnak... egy egészen jelentéktelennek tűnő kis világban is meglátja most az univerzumot, hiszen Flóra lelkének tükrében... világokat látott meg, olyan világokat, ahol a szépség az eszmeideál, s a gonosz emberiség nem létezik...

A Duna ebben a képsorban maga az élet. Szágulva sodor magával mindent, de mégsem válik rombolás eszközévé, mint a »villogó dinnyék«, a »piros almák« és a »zöld paprikák«

mind boldogan ringatóznak ebben a sárga árban. Minden út eleve elrendelt, de a költő most ezt is boldogan tapasztalja meg »bólintva mindenre«, hiszen itt most minden tökéletes... A hűvös, »fehérhabú zöld eget« felváltja a Flórához hasonlatos tüzes ég. A költő számára így a nő válik az éggé; akárhová néz, őt látja, akármire gondol, őrá is gondol.”

Darvasi Péter

12. D

„Talán nem is a nőnek szólt, hanem az életnek írt köszönetet a csodás érzésekért... A vers második szakaszában egy fiatalkori emlékét hasonlítja az elképzelt örök szemlélődéshez... Kell egy lélegzetvételnyi idő, amikor az ember mindenről megfedekeznek. Nem része semmi apróságnak, csak a világnak. És ekkor fedezheti fel, hogy kivétel nélkül minden, amit lát: szép. Talán mindannyian emlékszünk egy -egy ilyen mély pillanatra... Már nem számít, hol ér véget az élet. Már nem számít, hol kezdődik a halál, mert a földöntúli lét az e világi szemlélődés. József Attila elérte már azt, amire vágyott. Elérte a szerelmet, és üveggömbbe zárta, hogy nézegethesse.”

Sinka Fruzsina

12. C

„József Attila a magányba fuldokló, elveszett lélek mintaszobra. Minél kétségbeesettebben küzdött, sóvárgott azért, hogy elfogadják, hogy befogadják, hogy szerethessen és viszonzzeressék, annál elérhetetlenebbé vált számára az emberi világ... Flórának című verse a szerelem csodájának és a halál felett aratott győzelmének világgá kiáltása...”

A következőkben a költő eljátszik az elmúlás, a túlvilági lét gondolatával. A lélek végleg elhagyja a meggyötört, fáradt testet, majd felszáll a magasba, fel a csillagok közé a »nyugalom partjára«, ahonnan már csak szemlélőként nézi a világokat. Innen nézve minden szépnek látszik, az eddig taszító, embertelen világ most virágként pompázik és a szomorú gyermekkor képei sem taszítóak többé. Egy dunai áradás emlékképe bontakozik ki előttünk. Egy nyári pillanatkép (vagy álomkép?) ez, mikor a munkátlan gyermek érdeklődve, s örömmel figyel a árral sodródó ágat, dinnyét, almát. Majd megszólal az éhező kisgyermek, aki szinte eufórikusan kapkod minden szépség, kincs után. Visszatérve az álomból az ég felé fordul a tekintet, mely megkapó kékségével most Flóráért szép, hozzá illik.”

Kőröczki Krisztina

12. C

Juhász Gyula szerelmi lírája

„A tavasz másodszeri említése már túlmutat a természeti jelenség konkrétságán, s jelképes értelmet nyerve azt az életrészt jelenti, amelyben a szerelem megszületett, s amikor még esélye látszott annak, hogy több lehet plátói rajongásnál... A szőke mező metonímiája, a kinyíló ég metaforája, a sóhajtó rét megszemélyesítése kevésbé Anna képét, sokkal inkább a költő lelki állapotát tükrözi. Juhász Gyula nem tudja már milyen volt Anna, nem arra a színésznőre akar emlékezni, aki észre sem vette őt; Juhász Gyula azt a nőt akarja érezni, akinek az arcképe szentképpé formálódott a lelkében. A valóságos Anna elérhetetlennek bizonyult, de az Anna-szentkép megidézhető bármikor.

Ha kész a szentkép, az imádság sem maradhat el. Ezt is papírra veti a költő 1926-ban, Anna örök címmel. Mintha Szűz Máriához szóló fohász lenne, úgy zárja le egy imádságból vett formulával a verset. Az imádságra emlékeztet a vers azzal is, hogy mindvégig következetesen a megszólításos formára épül... Az elfakult arckép, az elmaradó emlék, az elmosódó körvonalak

az elszuhanó hang mind azt igazolja, hogy a költőben változatlan élénkséggel élnek az emlékek, s emiatt nyugtalan a lelke. Felejteni, megnyugodni akar, de ez nem sikerül, mert valószínűleg nem is akar felejteni igazán... A megismételt »ne hidd« minden korábbi állítást megkérdőjelez, s utat enged az áradó vallomásnak...

Anna jelen van minden pillanatában, s meghatározza életét, amely azért elhibázott, mert Anna nélkül kell megélnie. A Madonna-arcú lidérc végérvényesen beköltözött lelkébe. Pedig ekkorra már éltek ott a költő teremtette más démonok is: a sikertelenség vagy a háttérbe szorítottság...

Rozgonyi Judit
12. C

Vitatkozó, gondolkodó krúdysok **(Részletek a kétszintű érettségi szellemében írt dolgozatokból)**

(Reflektálás egy aktuális témára)

„A legokosabb század a 18.” vallották a felvilágosodás gondolkodói. A 20. sz. még okosabb, mondjuk mi. „Minden társadalmi baj, szenvedés fő oka a tudatlanság.” – mondták a 18. századiak. Mit gondolsz te? Érveld mellette, ellene!

„Az a szellemi erő, amelynek birtokában voltak, amely hirtelen szabadult fel belőlük, egy kissé elvakította őket... A szenvedés soha nem fog eltűnni a földről, mert míg boldogság létezik (s örökké fog), addig »fekete társa« is jelen lesz. Az értelem csak segít elviselni a nehézségeket, hiszen tudja, minden szenvedés csak átmeneti állapot. Segítségével képesek vagyunk egyetemesebben látni, s észrevenni a minden helyzetben ott pislákoló remény szikráját.”

Apjok Ágnes
11. C

„A tudatlanság még ma is fontos szerepet játszik a társadalomban, hisz ez szolgálja ki éppen a hatalmon lévő rendszert. És erre szükség is van minden államformában, még a »szent« demokráciában is. A mai hatalmaknak fogyasztókra van szükségük, egy nyájra, amelyre támaszkodhatnak és kiszolgálhatják Őt. Tehát nem mondhatnánk, hogy sokat fejlődtünk volna ezalatt a 200 év alatt. Ellenérvként talán a demokráciára való törekvések hozhatók fel, ami azt mutatja, hogy azért próbálkozunk.”

Kerényi Edmond
11. C

„Nem tagadom, a 20. század serpenyőjébe igen nehezen találtam olyan súlyokat, amelyek némiképp kiegyenlíténék a mérleg nyelvét. Úgy gondolom, hogy amíg saját embertársaink máságát – s itt most nemcsak a szexuális orientációs kérdésekre, hanem a testi és lelki másásra is gondolok – nem tudjuk tolerálni, addig mindig megbukunk a legokosabb század »pályázatán«.”

Bábolnai Péter
11. D

*„Így minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész:
Róma ledűl, s rabságba görbed”
(Berzsenyi Dániel)*

Mit gondolsz erről? Érvelj mellette, ellene friss uniós állampolgárként is!

„Akármilyen szövetséghez is tartozzon egy ország, nem befolyásolhatja a szilárd erkölcsöt, csak azt, amely már a társadalom szennyétől labilissá vált. Berzsenyi idézetét olvasva sokan – vele ellenkezve – azt gondolják, hogy az erkölcs nem fontos, a kisiklás bármikor jóvá tehető, nem kell rá vigyázni, a nagy rohanásban nem is lehet....

Úgy vélem, hogy egy ország, ha már feladta a teljes önállóságát, legfőbb értéke a szilárd erkölcsi norma marad.... Vannak olyan országok, ahol például a tiszteletlenség a fiatalok körében sikk, mások a magánéletüket szabadosan élik, stb. Reméljük, ezen államok nem hozzák szövetségünkbe a romlást, mert a kór »halálos« lehet. Az erkölcsi autonómia megtartása legyen személyes érdekünk. Ne engedjük elveszni, mert ez az országunk »talpköve« és remélem, minden magyar otthoné is.”

Gergely Márta
11. C

„Magyarország 2004 május elsején belépett az Európai Unióba. Egy szövetségbe, mely azért jött létre, hogy ne dűljön több háború Európa földjén. Persze itt is, mint minden csoportosulásban, vannak vezetők. Mindig fennáll annak a kockázata, hogy valaki megerősödik. Sokkal erősebb lesz, mint a többiek. És ha nem a »tiszta erkölcs« vezeti majd azt az országot, az államfő egy kész birodalmat kap országá helyett. Nem kellene egyesíteni a fizetőeszközt. A közgazdaságon sem kellene változtatni, hiszen a szövetség épp arra jó, hogy az európai nemzetek fiai mindenhol érvényesülni tudjanak az öreg kontinensen.

Nagy szükség van a »tiszta erkölcsre«, »mely ha megvész«, nemcsak Róma, hanem egész Európa »rabigába görbed«.

Berzsenyi állítása tehát nem vesztett jelentőségéből, sőt! Ma talán érvényesebb, mint valaha.”

Mészáros Mária
11. C

Érettségi dolgozat 2003/2004

A költészet feladatának értelmezése Petőfi Sándor műveiben

Az 1800-as évek elején olyan kor köszöntött a világra, mely egyesítette magában a középkor áhítatos rajongását, a reneszánsz emberközpontúságát és életszeretetét, az antik kultúrák és a klasszicizmus magasztos eszméinek tiszteletét. Megszületett a romantika. A „Szabadság! Egyenlőség! Testvériség!” hármas jelszava nyomán tűz borította el Európát. A nacionalizmus eszméjének hatására az eddig hatalmas birodalmak által összefogott és elnyomott kis népek fellázadtak. Egy dolgot akartak: szabadnak lenni, hogy azokat, akik egy nyelven beszélnek, egy nemzethez tartoznak, ne válassza el országghatár. Lengyelek és olaszok, csehek és magyarok kelttek fel, de fegyvert ragadtak a franciák és osztrákok is, hogy legyőzzék azokat a hatalmakat, amelyek idejétmúlt és merev rendszerükkel megfojtják a fejlődést. Azonban az 1820-as években Magyarországon ebből még semmit sem lehetett érzékelni, a szabadság nagyon távoli álmom volt. Még a magyar kultúra és nyelv ügyéért vívott harc is csak az 1825-27-es országgyűlésen indult meg ténylegesen.

Mégis, már születőben voltak az új kor eszméi és az új kor vezető egyéniségei. 1823. január 1-jén jött világra közülük is az egyik legnagyobb. Tót származású szüleitől a Petrovics nevet örökölte, de magyar volt első perctől fogva. Nem csoda, hiszen már édesapja is öltre ment, ha tótnak nevezték, a fiú pedig Petőfi Sándor néven az ország egyik legjelentősebb, és egyúttal legkedvesebb költője lett.

Ahogy nagyanyáink mondanák, nehéz ember volt. Csupa tűz, csupa lelkesedés, de hirtelen haragú ifjúvá serdült, aki egy rossz szóért a legjobb barátait is meg tudta gyűlölni. Végletesen gondolkodott, legyen szó magánéletéről vagy politikáról. Fogékony elméjét korán „megfertőzte” a szabadság eszméje, és mivel maga is módos, de azért paraszti családból származott, ismerte a nép minden nyomorúságát. Karizmatikus egyéniségével szinte arra termett, hogy megmutassa magát, és emberek ezrei kövessék lelkesen. Politikailag a radikális csoportosulás elveit ismerte el, és részt vett a szervezőtevékenységben is, de elveit, költő lévén, verseiben fejtette ki, bennük olyan utat mutatott, amelyet egyedül helyesnek gondolt.

Ha nagyon pesszimista hangulatban volt, mint például a Nem súlyod az emberiség ... című vers megírásakor, nem tartotta nagyra az emberiséget. Nem gondolta felemelkedésre, fejlődésre méltónak, csak arra, hogy megzabolázzák gonoszságát. Ez azonban ritka, múltó rosszkedv volt, Petőfi a világ jobbítását tartotta elsődleges céljának. Ezt a nézetét számtalan versében kifejtette. A Sors, nyiss nékem tért ... című vers is ilyen ars poetica, de megható önvallo-

más is egyben. Tiszteletet ébreszt, ahogy a csupa láng és hevület fiatalember szenvedélyes odaadása, hazaszeretete megszólal, de megjelenik az emberiség szeretete, az emberiségért való önfeláldozás is.

Nagyon érdekes és megható, ahogy ez a hirtelenkedő, huszonéves fiatal ostorozza és gúnyolja a kivárákat, tespedőket és ugyanakkor milyen szeretettel ábrázolja az elnyomottakat. Erre és a költőknek szánt feladat megfogalmazására a XIX. század költői című műve az egyik legjobb példa. A költő-létet kemény és fáradságos munkának tartotta, számára az, aki csak saját érzéseit írta le, az nem is volt költő. Nagyon jól megérezte, hogy olyan idők következnek, mikor minden egyes emberre szükség van, mikor a magyarság olyan hosszú és nehéz úton indul el, mint egykor a zsidók, mikor elhagyva Egyiptom földjét hazát kerestek. Akkor lángoszlop volt Mózes népének vezetője, Petőfi szerint ez a feladat most a költőkre hárul. A költőknek ki kell tartaniuk a nép mellett, mindegy, hogy milyen nehézség jön. Keményen elítéli nemcsak a konzervatív ellenfeleket, de a visszahúzó, tehernek számító gyáva, lusta embereket is. A költők feladatának pedig nem a magasból irányítást tekinti, hanem az együtt küzdést, a közös sors felvállalását. Megveti a hamis prófétákat, akik el akarják takarni az igazságot, akik abba akarják hagyni a harcot. Szerinte a költőknek és minden embernek addig kell menni tovább, míg már nem lesznek éhezők, míg nem lesznek elnyomottak és tudatlanok. Petőfi volt annyira reális, hogy tudja, talán sokára érik el ezt a célt, de ez nem jelent semmit, főképp nem azt, hogy el lehet csüggedni, hogy fel lehet adni a harcot. Elég fizetségnek tartja a belső elégedettséget és a nyugodt lelkiismeretet, az ebből adódóan nyugodt és szép halált.

Petőfi nem is lenne romantikus költő, ha alapvetően nem hinne az emberekben, bár ebben szerepet játszik az a jellemvonása, hogy el sem tudja képzelni, hogy más nézeteket valljon bárki, mint ő. Így fogadta rögtön barátságába a pályakezdő Arany Jánost, akit a Toldi elolvasása után minden erény birtokosává tett, és lelki társává fogadott. Az Arany Jánoshoz című üdvözlő versében neki is kifejti a költészettel, a költő-léttel kapcsolatos elveit. Ebben a versben a költőket nem harcosnak, a népért mindennel szembenállónak tekinti, csak olyan embereknek, akik képesek a szegényeket megvizsgálni, fáradalmaikat enyhíteni, és sorsuk felhős egén egy kis kék darabkát felragyogtatni. Ezt a szemléletmódot, ezt a magatartást sem tartja kevesebbnek, mint a harcosat. Petőfinél ritka az ilyen szelíd hang. Nemcsak az elnyomó hatalomra, a bűnösökre dühös, időnként szeretett népe ellen is kikel, mint például a Dalaim című versben. Először büntudatosan vallja be, hogy jókedvében, a borozgatós estéken időnként elfelejtkezik a haza és az emberiség nagy dolgairól. Azonban a sajnálat és a részvét hangjai mellett egyre jobban felerősödik a harag. Jobbító szándékú ugyan, de igazi düh. A tehetetlenekre dühös, a hiába várakozókra, hiszen a nép, ha szabadságot akar, magának kell kivívnia, a költő is lelkesít, és harcol, de csak a nép mellett, nem helyette. Petőfi kirohanása jogos és természetes, mert hiába tesz ő meg mindent, mint költő, a legnagyobb feladat nem az övé, de nem is lehet.

A tehetetlenség érzése elkésérítette, néha annyira, hogy még ő, a legnagyobb lelkű hazafi is legszívesebben feladta volna a harcot, költőként más érzéseket énekelt volna meg. Így érezhetett a Miért kísérsz ... című verses megírásakor is. A hangja már nem szenvedélyes, hanem szomorú és lemondó. A hazaszeretete megmaradt ugyan, de már belefáradt a harcba. Minden ember úgy érezhetné, eleget tett már a hazáért, de az ő lelkiismerete tovább munkál. Úgy gondolja, ha már megadatott neki a költői tehetség, nem pazarolhatja el, élnie kell vele, bármennyire szeretne polgár lenni, sorsa másra rendelte. Ezen vers végén ugyan még nem derül ki, de a költő ellen tud állni az ifjúság, szerelem csábításának, s folytatja nagy munkáját.

Hitvallását legjobban egyik legrövidebb verse fejezi ki. A Szabadság, szerelem! című versben az értékek sorrendje élet, szerelem, szabadság. Igazi romantikus szemléletmódot mutat a vers, és az az elképesztő, hogy Petőfi eszerint akart, és tudott élni. Ezért történhetett, hogy a sokévi várakozás után végre elvehette Juliskáját és győzött a szerelem, de győzött a szabadságszeretete is, hisz boldogságát odahagyva elindult a harctérre.

Még egyszer megpendül a lantja. Az év végén című vers már csendes, búcsúzó hattyúdal, melyben a harc előtt még utoljára ki akarja dalolni minden örömét, bánatát, ifjúságát, életét, hogy elindulhasson a háborúba, ahol már nem költői, hanem emberi kötelességét teljesíti.

Megérzésesei nem csálnak, holtan marad a segesvári csatatéren, bár sokáig újra és újra fel-támad a hír, hogy életben van. Hősi halála emberi példaképpé avatja, a nemzet hőse lesz. Nem-csak emberként mutat példát, fiatal költők egész nemzedékei választják példaképüknek. A közéleti költészetnek, mely már Zrínyi Miklóstól kezdődik és egészen Adyig és még tovább tart, Petőfi a legnagyobb alakja. Gondolhatnánk légvárakat kergető, heves ifjúnak is, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül emberszeretetét, hazaszeretetét, hatalmas lelkesítő erejét. Költé-szete egy használni, jót tenni akaró, a közért élő költő pályájának jellemző képe.

Gaál Gabriella

12. C

Gondatmozaikok érettségi dolgozatokból

Kosztolányi Dezső Boldog, szomorú dal című művének elemzése

„Ha ezidáig valamikor meghallottam Kosztolányi Dezső ne-vét, mindig azonosítottam őt egy elegáns, nyakkendő-s férfi ké-pével, valamint felidéztem magamban a kisiskolából jól ismert »szí-nes tintás« verset .Mostanra rá kellett döbennem, hogy Koszto-lányi nem csupán egy költő , aki olyan áhitattal ír néhány versé-ben, hogy az olvasó vele ámul ... Kosztolányi maga a költő.”

Hortobágyi Eszter

12. C

„...bár minden lehetséges téren sikeres, sikereiben mégsem talál rá a boldogságra . Mindezen sikerek számára nem jelentenek túl sokat, hiszen azért, hogy mindezt elérje, fel kellett adnia koráb-bi elképzeléseit, az élet különlegességébe vetett hitét.

Mert minden ember kisgyermekkorban csodálatosnak, kalan-dosnak, mesébe illőnek képzeletét majdani életét. Arról álmodozik, hogy milyen gazdag és híres lesz, esetleg tűzoltó vagy katona ... Talán egész gyermekkorában költőnek képzelte magát, de ahogy álma beteljesült, rádöbbsent, hogy nem is ezt, nem is így akarta. ...

Mint a mesebeli Pán Péter, ő sem akart felnőni igazából. A felnőtt lét – akármennyire is ka-pálózik ellene az ember – végül is a lenyugodást, a helyhez kötődést... és a felelősség felvállalását jelenti. Hát ki az, aki mintegy önszántából igába hajtja a fejét!?! ... Mint minden ember, Kosztolányi is ezt tette, bár ő maga ekkor tudomást sem vett erről. Csak évek múltán tört föl be-lőle ... az elfojtott keserűség, a maró önvád, hogy álmait feladva belenyugodott az elkerülhe-tetlenbe, és meg sem próbált harcolni ellene (...)

Kosztolányi tudja, hogy mit várnak el tőle, és ennek megfelelően éli életét, holott tisztában van azzal, hogy pont azok az elvárások, a mindenkinek megfelelni akarás az, ami megfosztotta kincsétől, a fiatalságától ... Így vagyunk ezzel mindannyian. A gyermekből felnőtté, felnőttből időssé válás minden ember életének legnehezebb időszakai közé tartozik. Vannak akik vi-

szonylag könnyebben elfogadják, s vannak, akik csak látszólag hódolnak be, a felszín alatt mindig lázadók maradnak. Ilyen volt Kosztolányi is, akinek halálakor egy látszatra felnőtt gyermeket temettek a föld alá.”

Fülesdi Eszter
12. C

„De mi is lehet a kincs, amelynek hiányában minden más apróságnak, sőt egyenesen értelmetlennek tűnik, még maga a lét is? ... A válasz talán a múltban a gyemekkor boldog, felhőtlen idilljében keresendő. Gyermekként a költőnek is voltak álmai, nagy álmai, melyek az örege-déssel lassan halványultak, majd végleg eltűntek. A gyermek, akinek minden olyan egyszerű és olyan bonyolult egyszerre, képes olyan dolgokat megálmodni, elképzelni, melyekre a felnőtt ember már képtelen. Talán az álmok, az elveszett ifjúkori álmok jelentik a kincset, amely, melynek nagysága minden más értéket maga mögé utasít. Kosztolányi ennek ellenére már képtelen ezen ábrándokat felidézni, már nem tud újra gyermekké lenni. Minél inkább küszködik, minél magasabbra nyújtózik, a kincs annál elérhetetlenebbé válik, annál messzebb kerül tőle (...)

Az itthon nem nyújt és soha nem nyújthat megelégedést, teljes boldogságot egy igazi poétának. Teljességet csak az otthon égi világa adhat számára. Ezt a világot csak kevesen ismerik, így csak kevesen érezhetik át, amin a költő most keresztülmegy. Minden próbálkozása, hiábavaló, szárnalmas küzdelem. Aki az itthon világában él és abból kiszabadulni képtelen, annak nem nyílnak meg az otthon kapui ... Ám a költő nem török meg: tovább kutatja rendületlenül az élet értelmét, az otthon zárt kapuinak elveszett kulcsát.”

Kőröczki Krisztina
12. C

„A kincs több mindent jelenthet. Kifejezheti, hogy az ember a tökéletességet sohasem kaphatja meg, így az örök keresés maga a kincs. Ez a »kozmosz« keresés pedig azért válik oly jelentőssé, hiszen ezáltal leszünk emberek. A tökéletlenség jellemez minket, így ezért élünk. (...)

A gyermek képes az általa felépített világot megváltoztatni, s képes e közegben igazán boldog lenni. Kosztolányi számára lehet e kincs ennek az álmodozásnak a képessége. Ezzel a tulajdonsággal a felnőttek már nem képesek élni, talán már nem is lelhető fel bennük, s csak a költő sóvárog ezután. (...)

»Itthon vagyok itt e világban,
s már nem vagyok otthon az égben.«

E két sor kifejezi ... a kincsről való lemondást, s talán Kosztolányi is belátja, hogy nem lehetséges a vágyott tökéletességet elérni. Az ember nem képes egyszerre mindkét világhoz tartozni. Igazából csak e mindennapi világ adatott meg számunkra...

Pastrovics Norbert
12. C

„A villany az ő korában már nem számított luxusnak, de talán ezzel utal a modern költők világára, akik már nem a pislákoló gyertyafénynél róják a sorokat. Ezt a képet viszi tovább a 19. sor is, amely munka közben láttatja a költőt. Megjelenik előttem a szoba, amelyben Kosztolányi az íróasztalnál ül, és látom, ahogy a tömény füstben szinte magától táncol a toll a papíron.”

Czakó Ágnes
12. D

„A Felnőtt lét pénz és hírnév-hajhászatával a szürke földre költözött, pedig szíve leghőbb álma, hogy örökre a »mennyei kastély ... arany konfenti-záporában« (Hajnali részegség) éljen (...)

Habár én nem vagyok sem ismert, sem elismert, mégis számon merem kérni az iskolától, az oktatási rendszertől – tudom feleslegesen –, de legfőképp az időtől, hogy a gyermekkor tündér-álmát miért veszi el tőlem! Ha nem akarok felnőni, miért kell mégis? Miért nehezedik rám anynyi döntés súlya? Miért kell keserűen kijózanodni minden magyaróra után csengőszóra? Miért nincsen még több időm gyerekek lenni? Sajnos, tudom, hogy ez a világ rendje, és így van jól. De a »szárnyas idővel« dacolva én mégis meg akarok őrizni magamban valamit a színes tintákból, a rút varangy rubin szeméből, az égi bálból és a kistrombitából.”

Szoboszlai Kitti

12. D

Mikszáth Kálmán egy szabadon választott művének elemzése

„... A vén Mátrától egészen a Kopanyica völgyéig minden a bacsa hatalmát énekli, így Olej tekintélyességét már megjelenése előtt érezkelheti az olvasó.

Látszólag túl kifejtettnek tűnő történetek ágyazódnak a műbe, melyek azonban hihetetlenül fontosak Olej jellemének megismerése szempontjából. Megismerhetjük többek között a fogatlan, vén anyajuh történetét, az érte mindent megtevő fiatal Olejt, s ezáltal még érthetőbbé lesz az állatok iránti mindent elsöprő szeretete. Elénk tárul a főhős kemény férfi büszkesége, jellemének mogorva, s talán műveletlenségéből fakadó érzéketlen volta. Ezt érzékelteti a temetés kegyetlen tömörségű leírása is: »Boris meghalt, oda van, vissza nem tér többé..., a temetés után – Olej – kifizette a papot és a kántort. »Meghalt, fáj, de az élet megy tovább...«

Egy újabb történet Olej lelkének érzékenyebb oldalára is rávilágít. Hiszen a bacsa úgy érzi, hogy felesége árnya folyton ott suhan a fák közt ... A suttogó, titokzatos hang pedig végigzeng a lég miriád atomjain, az erdön, a patakon, s egyenesen Olej szívébe zeng. Ez a hang – mely a későbbiekben is fontos szerepet játszik – még szeretetteljes, szelíd és édes. (...)

Az ismeretlen egy siheder, aki már első cselekedetével – nem emeli meg a kalapját köszönéskor – vérig sérti a tisztelethez ragaszkodó zord Olejt. A feszültség még erőteljesebbé válik, hiszen a vadász beszélgetés közben letegezi a bacsát. Olej szemei már vérben forognak, hiszen még a nótárius is kendnek nevezte. Önkéntelenül, haragra gyúlva fakad ki belőle: »Mi is légyen hát a becsületes neve és állapota?« Ez az ingerültség a vadász szavainak hatására – akiről kiderül, hogy Taláry Pál herceg – ijedségbe csap át. Az elsápadó Olej mérge félénk dadogássá alakul, melyet csak a herceg nevetése vág el. Az eddig csak magában átkozódó Matyi is jéggé fagy, s egyedül csak a naiv Anika nem hiszi el, hogy a csalfán udvarló fiatal-

ember maga a nagyságos talári herceg. Nevetése a felismerés után zavarba csap át, s miután az akol padlásán a létráról a hercegnek tisztelgő zászlót megpillantja, ijedtsége óriásira terebélyesedik. Szégyellni kezdi eddigi viselkedését – játékosan megpofozza a férfit, bujkál –, mígnem a herceg kedves, vágyakozó szemeiben és búcsúzó szavaiban megnyugovásra talál: »De ne legyek én előtted soha herceg, Anika. Te pedig hercegnő leszel előttem mindig ... mindig...« Anika pedig mintha félálomba zsibbadna a robogó hintó után nézve (...)

Nehéz is elhinni, hogy a gőgösnek látszó úr egy naiv parasztlányba beleszeret. Ezért érheti magát az olvasót is váratlanul Taláry Pál herceg ajánlata. Felajánlja Olej számára az aklot. Mikszáth többször is részletezi a mű során, hogy mennyire fontos a főhős számára az akol. Az életénél is fontosabb. De a lányát is feláldozná érte? A csönd az, amely mindent kifejez. A bacsa meginog ... Az egyik oldalon ott a hatalmas föld, állatok, vagyon, a másik oldalon pedig a lány, az emberek tisztelete. Élete álmát vagy becsületét és egyetlen gyermekét válassza-e? Egy rebegő, halk »soha« a felelet. Miután a herceg tovább győzködi, mintha valami elszakadna a főhősben. A válasza: »...cselekedett volna anélkül...« Ez az a pont, ez az a válasz, amely felér egy beleegyezéssel. Az elégedett herceg távozása után viszont a fájdalom és önvád hatalmasodik el Olejen... Éjjel félrebeszél, máját és szívét maró sárkányokkal álmodik. Majd jön a reggel. A természet és az ember egyensúlyának nyoma sincs. A derűs reggelben a kétségbeesett, néma bacsa indul útjára... Az erdő fái közt suhanó feleség árnyának hangja most szemrehányóan, vádlón kiált... A bacsa pedig nem bírja tovább. Cselekszik. Elküldi Matyit a nemleges válasszal a hercegre. Még minden javíthatónak tűnik (...)

A tűz martaléka lesz minden, ami számára az életet jelentette. Talán így próbál meg vezetni azért a bűnéért, amelyre nincs megbocsátás. Örülként menekül szörnyű tette helyszínéről, de az égő akolról leszakadó fekete pernye utoléri. Akárhová is menekül, múltja vele marad, mint egy kötél, amely szorítja, fojtogatja nyakát, lelkét az idők végezetéig. És örökké megmarad a fekete folt is, hisz a múlt kitéphetelen az életből, része annak... mindörökké.”

Czibere Viktória

12. C

Mondikálások

A két évvel ezelőtti évkönyvben a cím magyarázataként a következők szerepeltek:

A szót – „mondikál” – Tamási Árontól kölcsönöztük, aki a Bölcső és bagoly című művében ezzel illeti a patakcsörgedezést, a valamit kibeszélő kedves csobogást, a csacsogó, de semmi „értelmeset” nem mondó hangokat. Így nevezzük mi is az aranyköpésekkel rokonítható, de azoktól eltérő, fajsúlyosabb, sokszor szellemesebb elszólásokat, az eredetieskedő kísérletekből fakadó melléüteseket, tiszteletreméltó nekibuzdulásokat, a tanár tetszését vadászó vagy csak az önkifejező kísérleteket. Találunk tücsköt-bogarat összeházasító képzavarokat, képzelet-, tehetségszülte szótalálmányokat, végig nem gondolt gondolatficamokat, poénizű szellemeskedéseket, a tanárnak derűs percet vagy bosszúságot okozó sorokat, tehát mondikálásokat.

Most azokat olvashatjuk, melyek ebben a tanévben eljutottak a szerkesztőhöz.

* * *

„Amit eddig leírtam, egy kicsit csúnya, helytelenül van megfogalmazva, de olyan gyorsan törtek fel a bennem rejlő gondolatok, hogy nem tudtam magam követni, muszáj volt egyből papírra vetni elmélkedéseimet.” (a műfaj mottója is lehetne)

A Biblia témaköréből (9. d):

„Az almáktól rájönnek, hogy mi teszi az embert emberré, »ruhát« vesznek magukra, és elbújdosnak.”

*

„Isten most már óvatosabban nevel, ugyanis felismerte, hogy az ember kényes fajta és nehéz kezelni. Ezért »veti be« Jézust, és ezért kegyelmez meg Ninivének. A gonoszt visszaszorítja, ám minden emberben ott van, és figyel.”

*

„A teremtés csúcására, mint habot a tortára helyezi az embert.”

*

„Isten haragja lecsapott az emberre víz formályában.”

*

„Isten megbüntette Évát a szülés fájdalomával és a nők hátratólt helyzetével.”

*

Egyéb forrásokból:

„Egyetlen erős érzelemről, indulatról van szó e két versben ... a leírhatatlanul csodálnivaló hitves képekbe öntéséről.”

*

„Tisza Kálmán = Jókai Mórt apja halála után ő veszi kezei közé, és taníttatja tovább.”

*

„Richardot halálos ítélete alól Haynau fejjörcsei mentik fel, mert Haynau nem akar a világgal foglalkozni, csak a feje érdekli.”

*

„Jónás megjárta a cethal gyomrát, hetekig gyalogolt, fáradzott.”

*

„Ady Párizsban szívta magába a felvilágosodás (!) új eszméit az őszi széllel együtt.”

*

„atléta Chriszti – a barokk eszménykép magyarul: Jézus atlétája (athleta christianitatis – a kereszténység bajnoka)

*

„Az attikai tragédia szerkezeti egységei: prologosz, heparkosz, krosszosz, tragikosz”

*

„Egy dolog biztos, ha folyóvíz volnék, soha többé nem kellene dolgozatot írnom.”

EU-san

Tanár-diák meditációk

Éljen május 1-je! (?)

Amikor 1989-ben ledőlt a berlini fal, és nem sokkal később a német egységesítés is napi-rendre került, minden német úgy gondolta, hogy a nap, amikor ők újraegyesülnek, legyen ünnepnap. Nosza, rögtön neki is láttak a nagy-nagy ünnepségek szervezésének, de nem németek lennének, ha ezt a „spontán” nemzetegységesítést nem gondolták volna ki jó előre.

Először is, mivel az ünnepeket ősre tervezték, ki kellett választani a napot. Ez azonban egy kis gondot okozott, hiszen a német huszadi századi történelem jó néhány őszi dátumához fűződik rossz emlék. Így rászabadították a történészeket, hogy keressenek egy olyan napot az őszi időszakban, amikor nem történt semmi rosszemlékű dolog. Végül is találtak egy semleges időpontot, ez lett az egyesülés dátuma, és ma is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Nekünk nem volt ilyen szerencsénk, hiszen egyesülésünk dátumát nem mi választottuk, hanem kollektív módon, az összes csatlakozó ország készen kapta, május egy és pontum!

Egyes vélemények szerint az Unióban aljas gazdasági, pénzügyi érdekek, mások szerint pedig csak humanitárius szempontok motiválták a döntéshozókat. Valaki azt mondja, azért nem január 1., mert így is öt hónapot spórolt meg velünk az Unió, valaki szerint pedig azért, mert ismerve a csatlakozó országok egészségügyi ellátásának színvonalát és az itt élő emberek várható élettartamát, sokkal üdvösebb, ha április végén álldogálnak kint a nagy éjszakában. Megint mások szerint a nyugati döntéshozók abban reménykedtek, hogy a csatlakozás hírére újból fénylő tekintetű, kipirult arcú, lelkes felvonulók tízezrei lepik el a kelet-európai városok utcáit, talán még munkaversenyt is hirdetnek. Ez a látvány talán még a nyugatiak kedvét is meghozza a szavazáshoz a közelgő uniós parlamenti választáson. Hát nem így lett...

*Bruxelles
EU-parlament*

Azonban, hogy visszatérjek az eredeti témához, a mi május elsejünk vajon mit mondhatnak el magukról? Vajon szerencsés vagy balszerencsés napja-e a magyar történelemnek május 1.?
Nézzük csak a kronológiát... (a teljesség igénye nélkül)

* * *

1562. máj. 1-jén Nagy György és Gyepesi Ambrus székely nemesek vezetésével kitört a közszekelyek fölkelése. Ennek oka az volt, hogy az addig nemesi kiváltságokat élvező közszekelyek fokozatosan jobbágysorba süllyedtek. A 40 ezer főnyi székely sereget azonban fejedelmi hadak levették, Balassa Menyhért seregét pedig török segítséggel távartották Erdélytől. János Zsigmond a két székely kapitányt karóba húzattatta, a többi vezetőre súlyos várfogságot szabott ki.

1622. máj. 1-jén kezdődő kolozsvári országgyűléssel kimondatta Bethlen Gábor, hogy a jövevények (morvaországi anabaptisták) mentesüljenek minden adó alól és vallásukat szabadon gyakorolhassák.

A bécsi udvar halogatása miatt Kanizsa ostroma csak **1664. máj. 1-jén** kezdődhetett meg. Köprili Ahmed nagyvezér szükséghídon már május közepén átkelt a Dráván és a török fősergessel Kanizsa felmentésére sietett. A nagy túlerő elől Zrínyi Miklós Új-Zrinyivár felé hátrált.

1670. máj. 1-jén Zrínyi Péter letartóztatásának hírére a felvidéki fölkelők tályai gyűlése elhatározta a fegyverletételt. A Felvidéket Spork tábornok vezetésével császári seregek árasztották el.

Rákóczi egri táborából **1705. máj. 1-jén** bocsátotta ki újabb katonai szabályzatát, a Hadi Edictumot és a várparancsnokok számára készült Instructiót.

1711. máj. 1-jén a majtényi síkon letette zászlóit a császári főparancsnok előtt, s fegyvereit megtartva hazaoszlott.

1784. máj. 1-jén rendelte el II. József az első népszámlálást Magyarországon.

1845. máj. 1-jén Metternich fölszólította Széchenyit, hogy vállalja el a helytartótanács közlekedési osztályának vezetését.

A magyar kormány **1848. máj. 1-jén** úgy döntött, hogy teljhatalmú királyi biztost küld Jelacic megfékezésére.

1854. máj. 1-jén megszüntették az ostromállapotot Magyarországon, amit 1848-ban rendeltek el.

Az udvar kénytelen volt összehívni a birodalmi tanácsot, amelyet **1860. máj. 1-jén** nagyszámú magyar arisztokráciával is kibővítettek.

1890. máj. 1-jén először került sor Magyarországon a munkásosztály nemzetközi ünnepének megtartására. Mintegy 60 000 főnyi tömeg vonult a Városligetbe, s határozatba foglalták fontosabb követeléseiket. Itt hangzott el először a magyar mozgalomban a „háromszor nyolc” jelszó: nyolc óra munka, nyolc óra szórakozás, nyolc óra pihenés. Megünnepezték május 1-ét a vidéki városokban is.

1895. máj. 1-jén mégis több fölvonulásra került sor, s a tüntetőket karhatalom verte szét.

1899. máj. 1-jén megnyílt a szakszervezetek első országos kongresszusa, amely a szervezkedés kiterjesztését, a szakszervezetek központi irányítását tűzte feladatul.

1904. máj. 1-jén Budapesten több mint 50 000 munkás rendezett tüntetést, Debrecenben általános sztrájk volt.

1915. máj. 1-jén az emigrált jugoszláv vezetők megalakították a Jugoszláv Bizottságot, amely a délszlávok egyesítését és független államának megeremtését tűzte ki célul.

1917. máj. 1-ét, a háború megkezdése óta először, ez évben ismét megünnepezték a munkások. Mind a fővárosban, mind vidéken gyűléseket, tüntetéseket tartottak, rokonszenvüket fejezték ki az oroszországi munkásokkal, követelték a béke mielőbbi megkötését, a választójogot, a gazdasági helyzet gyors javítását. 1918. máj. 1-ét a hatóság intézkedései ellenére meg-

ünnepelték a munkások, sok helyen nemcsak felvonulást rendeztek, hanem beszüntették a munkát is.

1919. máj. 1-ét a LXXX. sz. rendelet munkaszüneti és ünnepnappá nyilvánította. Budapestet a legjobb művészek bevonásával soha nem látott módon földíszítették, s hatalmas tömegek vettek részt a fölvonulásán. Délután majálisokat rendeztek. Hasonlóan zajlott le az ünnep vidéken is. Este a kormányzótanács rendkívüli ülést tartott. Itt két álláspont alakult ki: a kormány mondjon le, illetve a döntést bízva a munkásokra.

A főváros munkássága 1920. máj. 1-jén munkabeszüntetéssel tüntetett az ellenforradalmi kormány ellen. (A büntető törvényszék gyorsított eljárással számos halálos ítéletet hozott.)

1930. máj. 1-jén Csongrádon 2000 munkanélküli tüntetett a közmunkák megindításáért.

Nos, ezek a fontosabb dolgok történtek a magyar történelemben a május elsejei napokon, mindenki eldöntheti maga, vajon milyen óment is jelentenek ezek a történések. Viszont abban biztos vagyok, nekünk magyaroknak nem lesz piros betűs ünnep az Unióhoz történő csatlakozás még jó ideig.

Egyrészt túl sokat vártunk rá, és éppen ezért túl sok veszteséggel járt számunkra. Másrészt szerintem ezen tíz ország nem ugyanúgy teljesítette az elmúlt tizennégy-tizenöt évet. Nálunk nem volt háborús veszély, és nem határolt minket egyszer sem demarkációs vonal, nem tologattuk tíz éven át a szükséges gazdasági reformokat, nem engedtuk szabadjára a nacionalista indulatokat, saját erőnkől fizetjük ki államadósságunkat, és Kelet-Európában egyedülállóan – furcsa leírni – stabil és jól működő politikai rendszerünk van.

Vajon a többiek hajráztak jól, vagy megint nekünk kellett várni a lemaradókra a kapuban? Megint mi hoztunk áldozatot valakiért?

Mindenestre ne aggódjunk az uniós csatlakozás miatt. Európa sokkal lóg nekünk, és ha egy kicsit is ügyesek vagyunk, a kamatokat is behajthatjuk rajta.

*Tar Ferenc
tanár*

Az Unio ifjú polgára vagyok

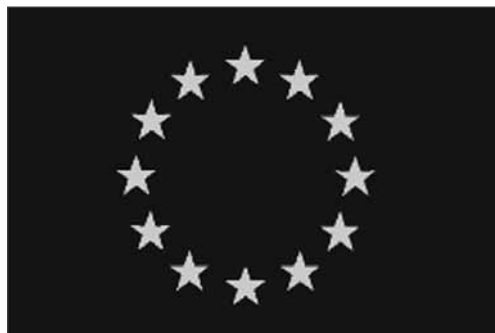
(Válogatás emelt szintű dolgozatokból)

„...Már szinte minden középületen kint lobog az uniós kék zászló. Mi ugyan nem kaptunk saját magyar csillagot, mely igazán nekünk ragyog, de így is elégedettek vagyunk. Ami persze érthető, hiszen a világ élvonalába tartozó nagyhatalmak »fogadtak minket örökbe«.

Gyakran hallottam a médiában; »Megyünk Európába«. Én úgy érzem, az uniós szövetség nélkül is itt élünk több mint ezer éve, és nem hiszem, hogy gazdasági mutatókon múlna az, hogy kié Európa.

A történelemben mindig arról beszéltek, hogy békét, fejlődést akarnak, azonban ezért csak most tettek valamit. Helyesnek tartom azt, hogy a közös európai gyökereket összefonjuk, hogy együtt boldoguljunk.

Azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy mennyi értéket viszünk ebbe a szövetségbe. A saját nemzeti kultúrát nem cserélhetjük fel az európaival. »Azért ne hidd,

mintha isten bennünket arra alkotott volna, hogy a föld minden gyermekének egyforma testvé-
rük, s a föld minden tartományainak egyforma polgárunk legyünk«. Kőlcsey Ferenc ezeket a
szavakat intézi útravalóul Kőlcsey Kálmánhoz, és én, európai uniós állampolgárként is vallom
nézeteit. Hiszen nem felelhetjük el magyarságunkat, történelmünket, anyanyelvünket. »Tel-
jes birtokában lenni a nyelvnek, melyet a nép beszél: ez az első és elengedhetetlen feltétel.«

A történelem bebizonyította azt, hogy egyedül nagyon nehéz boldogulni, a pénz hatalma
nem tehető semmissé. A nyugati államok eseményei mindig hatottak ránk; politikánkra, iro-
dalmunkra, gondolkodásmódunkra, segítették a nemzet öntudatra ébredését. De az évszázá-
dok, és az azokon átívelő történelmünk eseményei megtanítottak minket a haza, a szülőföld
szeretetére. »Ez, melyhez minden szent nevet egy ezredév csatolt.«

Bízom a jövőben, hiszem, hogy Isten meghallotta a Himnusz szavait:

»Hozz rá víg esztendőt
Mebűnhődte már e nép
A múltat és jövőndöt.«

Kristofori Szilvia
11. D

„...ezért fel kell tennem magamnak a kérdést: mit is jelent ez nekem? Az elmúlt hónapok-
ban a média rengeteget foglalkozott a csatlakozásunk jelentőségével. Ami engem egy kicsit za-
var, az az, hogy mindig csak az Unió előnyeiről hallok, mintha az hátrányokkal nem is járna, és
bennem a túl sok egyoldalú információ gyanakvást ébreszt. Biztos, hogy ez kell nekünk? Biz-
tos, hogy ez az egyesülés a gazdasági jólétet, támogatottságot és nem a függetlenség teljes el-
vesztését eredményezi?

Hazánk választás előtt állt, és döntött. A dilemma a nagy esemény után is megmaradt; vajon
jól döntöttünk? A helyzet kísértetiesen hasonlít az államalapítás előtti körülményekre. Itt állt a
Kárpát-medencében egy kicsiny nép. Kiszolgáltató helyzetben. Akkor egyértelmű volt Géza
számára, hogy a kereszténység felvétele a fennmaradást, de egyben régi értékeinek megtaga-
dását jelenti a magyarságnak. Tulajdonképpen nem is volt más lehetőség, a helyzet eleve nyúj-
totta a megoldást is.

Nézetem szerint Magyarország ma sem áll más helyzetben, mintha ugyanaz a történet pe-
regne le 1000 év elteltével, csak kicsit máshogy, más szereplőkkel, más alapproblémákkal. Ak-
kor a szomszédos nagyhatalmak általi megsemmisüléstől, ma a gazdaságunk összeomlásától
kell félnünk. Igen, a közös a két időszakban a lépés kényszere.

A magyar ember előtt nem ismeretlen a dilemmázás fogalma. Szinte minden kor felveti ne-
künk a kérdést, hogy »Most merre tovább?« És nekünk választani *kell*. Nem menekülhetünk el
a felelősség elől. Mert minden döntésünkkel meghatározzuk gyermekeink és az utánunk kö-
vetkezők életét. Ezt a felelősséget az öreg Toldi, Arany János hőse is erősen érezte vállain (Tol-
di estéje).

Lassan teljessé válik a kép előttünk, mert nemcsak fizikai, hanem gazdasági, kulturális hó-
dítás is létezik. Mi már mindegyiket átérteltük, és most is éljük. Az öreg Toldi nagyon szimpatikus
nekem óvatossága miatt. Mindketten attól tartunk, aminek a történelem rendje és folyása sze-
rint be kell következnie: a jelenlegi értékrendet, amit jónak és fontosnak gondolunk, fel fogja
váltani egy új, aminek előnyei felől kétségeink vannak. Nagyon remélem, szívből, hogy az ag-
godalmaim alaptalanok.”

Erdős Zsuzsa
11. D

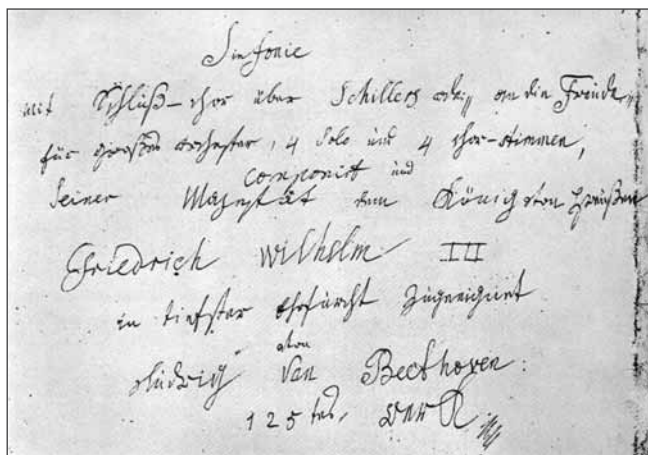
„...2004. május 1-én ugyanolyan nehezen keltem fel az ágyamból, mint ahogy szoktam. Nem hozott lázba az a tudat, hogy én az »Unió ifjú polgára lettem«. Nem vettem részt semmilyen éjszakai utcabálon, vagy felvonuláson. Nem vagyok híve a hangos összejöveteleknek.

Ezt az egész »csatlakozási herce-hurcát« feleslegesnek tartottam, így inkább egyedül gondoltam át, mit jelent magyarnak lenni, mit jelent európainak lenni. Az előbbi kérdésre könnyebb válaszolni, hiszen oly sok magyar költő, író megfogalmazta, s nekünk csak válogatni kell, melyikükkel értünk egyet, melyikkel pedig kevésbé. Elég, ha csak Vörösmarty Szózatát idézem: »Itt élned, halnod kell.« – mondja. De vajon az, aki külföldön él, az nemzeti öntudatából annyit veszített-e, hogy elfelejt magyar lenni? Véleményem szerint nem feltétlenül. A veszélye azonban kétségkívül nagyobb, mint itthon, a Kárpát-medence »védőfalai« között. Már Berzsenyi is látta, milyen nehézségekkel kell szembenéznünk, ha nem akarunk elveszni »a történelem süllyesztőjében«. A magyarokhoz című ódájában múltunkat dicső példaként állítja elénk, melyet követni kell.

»Romlásnak indult, hajdan erős magyar!« Mi hát a teendő? Wass Albert regényeiben és publicisztikáiban megtalálhatjuk a választ. Tudnunk kell, ezeresztendő történelmünkkel rászorgáltunk arra, hogy emelt fővel álljunk minden más nép előtt, és hogy büszkén mondhassuk: magyarok vagyunk. Az író maga is ezt tette, még a tengeren túl is. Haláláig azért küzdött, hogy a határainkon túl élő honfitársainkat is a magyarság szerves részének tekintve szellemi egységet alkotva velük, felismerjük a lélek örökkévalóságát. Ahogy Berzsenyi írta: »Nem sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat.« Várom tehát az Uniótól a szellem szabadságát.

Mit jelent az európaiság? Mindenkinéket mást. A kultúra, a műveltség hazájában otthon lenni. Talán az öreg kontinensen élve magaménak is tudni egy kicsit a görög vagy római kultúrát. Éppen ezért büszke vagyok európaiságomra. Mintha Édesanyám Magyarország lenne, a tanító mesterem pedig ez a csodálatos földrész, Európa.”

Szabó Kornélia
II. D

Európai himnusz - Ludwig van Beethoven IX. szimfóniájának kórustételét, az Örömódát választották az Európai Unió hivatalos himnuszának. Képünkön Beethovennek a műhöz kapcsolódó kézirása látható

Európai ünnepnap - Az Európai Unió hivatalos ünnepe május 9-e, az ú.n. „Schuman Nap”. Ezen a napon hirdette ki a francia külügyminiszter a mai Európai Unió előfutárának tekinthető Európai Szén- és Acélközösség megalakításának, és a német-francia együttműködés megkezdésének tervét.

KÖNYVEK – FILMEK – CSILLAGOK

(Kulturális barangolás tanári vezetéssel)

In Memoriam Rejtő Jenő

Nem is oly rég történt, hogy négy-öt tanár (nem feltétlenül magyar) összehajolt, és arra a lehangoló következtetésre jutott, hogy a lánglelkű ifjúság immár Rejtőt sem olvas. Elérkezett a vég.

Pedig Rejtő Jenő regényei mélyen kimerítik a szórakoztató irodalom fogalmát. Oly mélységekig, hogy a szórakoztató irodalom egyik óriásának számít. Groteszk, nemegyszer abszurd humora a múltba tűnő évtizedekben nemcsak az alig olvasók, de az irodalmi inyenecsek körében is hallatlanul népszerűvé tette. Rejtő Jenő (1905-1943), közismert írói álnevén P. Howard élete egyébként maga is legendás történet, pont olyan, mintha maga az író találta volna ki. Hosszú, valószínűtlenül sovány, kopaszodó férfi volt. Miután elment a kedve a színészségtől, becsavarogta Nyugat-Európát, majd potyautasként Észak-Afrikába indult. Itt, a francia gyarmatokon a különböző kocs-mákban megismerkedett az idegenlégió gyanús alakjaival, s állítólag maga is felcsapott légionistának, de hamarosan megszökött. Huszonnyolc évesen hazatért, s első könyveinek sikere után a Nova Könyvkiadó tanácsára választotta az angolosan csengő P. Howard nevet. Nyaranként az Andrassy úti Japán kávéház teraszán írta szorgalmasan regényeit. Ő is csak kéziratra kapott pénzt, de úgy, hogy soronként fizették. Nos, ha Rejtő a kávéházban ivott egy feketét, akkor az elkészült szövegből letépett pár sort, ebben már benne volt a borraival is. A főpincér átment a Novához, és beváltotta, a kiadó pedig a papírfecnit hozzáragasztotta az eddig küldött anyaghoz. Ha az író ruhát csináltatott, akkor a szabónak három-négy elkészült oldallal fizetett, és akkor a szabó ment el a Novához, és kapta meg ott a munkadíjat. Azután a súlyosan beteg író elvitték a tűzvonalba, a Voronyezs környéki télbe, ahol ezen az éven az ötven fokot is elérte a hideg. A visszavonulás poklát, amely január 12-én kezdődött, már nem érte meg. 1943 újjév napján halt meg.

E rövid időszak alatt írt légiós regényeket, Piszkos Fred történeteket, egyéb kalandregényeket, egyfelvonásosokat ... Mesebonyolítása a váratlanra épül telve áradó képtelenségekkel. Történeteit lehetetlen komolyan venni, hisz ezek tulajdonképpen a divatos ponyva paródiái. Emellett műveiből árad a bizonyosság, hogy élni ígéretes kaland és a mese törvényei szerint nincs legyőzhetetlen akadály. Erre utal a csempészegyesülés neve is: „Mindennek Van Hátára De Megkerüljük”. Hősei kikötői vagányok, balegyenesekről híres matrózok, csempészek, állástalan málhahordók, kofák, légionáriusok, banditák ... nagyjából a társadalom alsó fertálya. Intézik üzleti és lovagias ügyeiket, futnak razziák és egyéb üldözők elől. Félig-meddig, vagy egészen törvényen kívül állnak, ám a barátság, hűség, bajtársiasság, becsület éppoly fontos része életüknek, mint a miénknek.

Kész, népszerűségnek örvendő receptek felhasználásával könnyed kézzel kevert ki a „hozávalókból” valami egészen sajátosan rejtői „íz”: „Végy két ifjú, szerető szívet, törd meg, forrald fel a szenvedélyeket, hintsél a tetejébe egy kis édes egyházi áldást, és jól megfőzve vagy félig sületlenül bármikor feltálalhatod az olvasónak.”

Hangulatai ritkán fennkölték, hősei éppen nem eszményiek, művei kétségbeejtően nélkülözik a mély filozofikumot. Bár akad kivétel is, melyben Fülíg Jimmy a lét és nemlét kérdésein borong:

„Szomorú dolog asz, ha valaki meghal ... Ha az ember jön a túlvilágról, és látja, hogy a Dokkok, kikötők, raktárházak, örömök és pofonok meg minden ép ojan mint volt ...

Én sose gondoltam arra, hogyha meghalok, akkor szüneteljen a forgalom és átalakítás miatt zárva legyen a napfény. Én nem kívántam, hogy szűnjön meg az óceán és a Buszkó Mocsing ne hazudjon ... És mégis ... Esz ety nagy tanulcság volt.”

Rejtő Jenő a magyar irodalom egyik fantasztikus képességű nyelvi zsonglőrje, akinek katedra járna – ha lenne ilyen – a Nyelvi Humor Tanszéken. Pár „odavetett” mondattal oly pontosan idézi meg a flegma, hiú, érzélgős vagy cinikus alakjait, ahogy egy jó karikatúrista ábrázolja portréalanyát. Piszkos Fred például – mint nevéből is kitűnik – teljesen piszkos volt. Szakadt, fekete, magas nyakú, hosszú ujjú gyapjúinge, többszemélyes nadrágja évtizedes darabok. Ha néha felrántotta kályhacsőszerűvé merevült nadrágját, mint elegáns klubfotel tulajdonosa hónaljig merült bele.

„– Piszkos Fred beugrott a hidról!

Össze-visszakiabálnak.

Ni! ... Ott úszik! Elérte a fiút! ...De körül uszonyok villognak itt is, ott is ...

Már itt is vannak. A látszólag vén, keshedt Kapitány úgy hozza fel a fiút a karján, mintha pehelyből lenne ...

– Amit értem tett ... kezdi a herceg Piszkos Fred felé.

– Mit fecsegsz? – mordult rá a vén medve. – Füttyölök rád. Ha annyit bajlódtam egy üzlettel, azt nem adom a cápáknak. Érted?

Dünnögve a kabinjába ment, és kiivott egy üveg rumot. Hiába! Ez ilyen ember!

A cápák szájából kilopja az ennivalót, ha üzletről van szó, de szíve nincs a kutyának egy csepp sem. Az biztos. Valaki azt mondja, hogy két cápa úszott már a fiú felé, de amikor megláták a Kapitányt, csüggedten visszafordultak ...

Ezt a történetet az óvatos cápákról még évek múlva is mesélték a kikötőkben, és mindenki elhítte.”

„Valaki mesélte, hogy nemrég Alaszkában látták, ahol játékbárlangot nyitott az örök hó birodalmában, és állítólag az aranyásók komoly formában foglalkoznak a gondolattal, hogy meglincselik. De mire kivitelre kerül a sor, a Kapitány már bizonyára messze jár, mert olyan éles az esze, mint a borotva.”

Rejtő stílusgyakorlatait Queneau, a népszerű Stílusgyakorlatok szerzője is megirigyelhetné:

GYÁSZJELENTÉS

A Gustav Bahr (Man for man) – expedíció résztvevői őszinte szomorúsággal tudatják, hogy a Fülíg Jimmy néven közismert, polgári nevén ismeretlen, kb. 25 éves fiatalember, aki eddig meg nem állapított helyen született, felderíthetetlen módon elhalálozott. Fentnevezett hűségével, bátorságával és korszerű felvilágosultságával önfeláldozóan szolgálta az expedíció ügyét.

EMLÉKÉT MEGŐRIZZÜK!

* * *

MEGEMLÉKEZÉS

Mi, Őfelsége San Antonio Főherceg, a Boldogság Szigetek uralkodója kegyesen megemlékezünk hűséges alattvalónkról, az elhunyt

Fülig Jimmyről,

aki uralkodója iránti őszinte ragaszkodásának, önfeláldozásának számos bizonyosságát adta. Ezért neki a II. osztályú Hűség Érdemrendet és szigetünk állampolgárságát adományozzuk, továbbá az 193. januárjában megkötött rendőri kiadatási egyezményből külön záradékkal e hívünket kivételnek mondtuk, és a személyére vonatkozó megkereséseket nem vettük figyelembe, azokat két díszes albumba kötve levéltárunkban helyeztük el. Néhány őszinte emberi tulajdonsága miatt kegyeinket bírta.

BÉKE HAMVAIRA!

* * *

VIGYÁSZ - JELENTÉS

Idevigyászon mindenki, ha elszámolása vagy más dolga volt evvel a

Fülig Jimmyvel.

Annak most megadták. Elkészült.

A Gyarmatoknak Szingapuri Klubvilága gyászjelenti, hogy a Hűséges Almák (nem esnek fejükre a fájuktól), továbbá a Kés vagy Bevételi Társaság mint tagját, a Mindennek Van Határa De Megkerüljük csempészegyesülés mint titkárát megtört szívvel elintéztetnek veszi. Emlékét néhány pasas, aki nem tetszett neki, élete végéig ápolni fogja. Eszt a gyászjelentést a világ számos főhelyén kifüggetik a lebujsokban, hogy cimborái ne keressék, adósai nyugodtan alhassanak és hitelezői gyászolhassák. Hűséges menyasszonya, Pepita Ophéliea siratja minden este nyolc órakor a Velő Tanyán. (Az úri közönség táncol.)

Halottakról vagy jót, vagy semmit!

Rómeó és Júlia a pillanat hevében születő, lelkeket egygyé ötvöző, sírig tartó szerelme is feltűnik, csak talán lényegesen kevesebb lírai ihlettel:

„A kórboncnok ... a futballbíró ifjú és elhízott nejének udvarolt valami régi vidám históriát mesélve, amikor még a kezdő boncnok poétikus időszakában minden hullafoltot fojtogatásnak néz az ember. Hol vannak ezek a régi szép idők?

A futballbíró neje mosolygott. Mindig mosolygott, inkább a szájsarka rögzítésével, mint vidáman, mert olyan buta volt, hogy egyszerű tömondatokat sem értett, és ez ellen használta az általános derűt.”

Néha komor sorstragédiák szele süvölt fel a regények lapjain: *„A rakhmári Grand Hotel ócska kis bódé volt..., de rádiókészüléke volt, szinte kéthavonta új napilapok érkeztek, és Leila, az arab démon táncokat lejtett.*

Ezt a műsorszámot kissé népszerűtlenné tette az a tény, hogy Leila (az arab démon) ötvenedik életévét már régebben betöltötte. A kor és egy ideges bennszülött zsebkése mély nyomokat hagyott az arcán. Így aztán Leila (az arab démon) alig táncolt, és a szórakozást illetően leginkább arra szorítkozott hogy egy tamburaszerű, irhával bevont hangszert ütögetett. Ezt is csak addig, amíg a vendégek határozott állásfoglalása nem kényszerítette hallgatásra. Ilyenkor egy távoli sarokba kuporodott, és démoni érzékenységében megsértve, szomorúan pipázott. Este segített a sérülteket kötéssel ellátni.”

A kikötő alvilágában éppúgy megoszlik a társadalom, mint a „civilizált” világban. A szingapúri bűnözők elitje a jobb társadalmi körök mintájára klubokban tömörült. Nagy paródia ez! A klubok előkelőségét itt jogerőre emelt években mérik. Ha elosztjuk az összbüntetést a tagok számával, akkor megkapjuk az előkelőség végeredményét.

„A Játékos Halak, ahogy a hamiskártyásokat hidegvérük és gyerekes foglalkozásuk miatt

hívják, egyenként négy év börtönnel az alvilág erkölcsi proletárjai. A Kivégző Asztaltársaság tagjai tizenheten százötven évvel már jobb embereknek számítanak arrafelé. Aztán ott van a Kés vagy Bevételei Társaság. Ezek középen vannak. Tizenkét tag összesen hétszáz év börtönnel.

A felsőbb ezrek klubjában tagnak lenni olyan, mint a lordság. A legidősebb fiúgyermekre száll az atya kitöltött összebűntetése. Ezért a szövetségük a Hűséges Almák néven közismert ... Mert nem esnek messze a fájuktól. Az atya büntetése a fiú bűnlajstromát díszíti. Van itt olyan ősi család, hogy kínaiban is ritka...

Igazán megközelíthetetlen, közrettegésnek örvendő társaskör a Serény Múmiák. ... Mind a két múmia igen serény. Ha nyomukban van a rendőrség, idejében eltűnnek. Ha valamennyi bűncselekményüket letárgyalná, és az előre látható halálos ítéleteket átszámítaná 15 évi börtönre (a letöltött vizsgálati fogsággal együtt), akkor a British Museum legrégebb múmiájának életkorát kapnák végeredménynek."

Az alvilág a klubalapításon túl a névadásban is jeleskedik, hisz a kikötőkben a legnagyobb fokú modortalanság jele lenne az újonnan felbukkant idegen múltjáról vagy nevééről faggatózni. Így a kikötők népe neveket ad, és mindig találót. Ez lett a sorsa Galambnak, mert nem kereste a verekedést, nem káromkodott, hölgyismerőseinek virágot küldött, ritkán alaptalanul feltékenykedő férfitársait pedig előzékenyen maga szállította a kötözőhelyre. Schultheiss, az Ikek egykoron két egyforma példányban idegesítette a világot, de miután egyikőjük egy heveny lövöldözés következtében elhalálozott, már csak a név utalt rá, hogy egykoron ketten voltak. Tuskó Hopkins is zömök termetéről és paprikaformájúvá zsugorodott orráról kapta a nevét. Cefi, a Drót a kikötő küldönce volt, Tanúpipőke, a tisztességtelenségben megöszült férfiú jutányos áron vállalt hamis tanúaszt, Fülíg Jimmy, a hírhedt kikötői jassz pedig gyakran vonta a fent említett határokig a száját.

A törvényen kívüli világban is éppúgy feltűnnek a formaságok rabjai, mint a törvényen inneniben:

„– Vannak papírjaid?

– Nincsenek.

– Akkor megfelelsz a feltételeknek. Akarsz velünk jönni?

– Köszönöm. ...Elfogadom ...

– De biztos, hogy nincsenek papírjaid?

– Egy szál sincs.

– Ezt majd igazolnod kell. A kapitány régimódi ember, köti magát bizonyos formaságokhoz."

A tengerek népe muzikális: *„Harmadik vagy negyedik srófolásra a zongora ...halk csuklással muzsikálni kezd. Legtöbbször a »Tamara, terólad álmodok, ha bealkonyul csendben a mi öreg sumbawai fegyenctelepünkön« kezdetű slágert. Ezután a művész a zongorára könnyökölve bús citerázással kíséri a dalt, és kisüstön főtt, közkedvelt alt hangján énekel."*

A késlökálók úri közönsége – előéletéből kifolyólag – kész jogász:

„– Kitartás! A kocsmáros azt mondta, hogy amíg nem hoz orvost, hagyjam bent a kést, mert különben elvérzek...

– De én sietek, kérem! ... Kés nélkül mégsem mehetek éjjel haza!

– ...Ha szurkált, uram, hát viselje a következményeket.

– Hohó! Azért, mert magába szúrnak egy kést, még nincs joga hozzá, hogy megtartsa. Ez önbíráskodás! Hála Istennek, van még jog a világon!"

A kikötők népe a térben igen jól elboldogul, az időben kevésbé:

„– Marseille közelében volt valaha. Ott tartották fogva Monte Christót és egy öreg abbét, aki mindenféle holmit készített a cellájában. A lepedőjére írt, az ágy lábából vésőt csinált ...

– A Sing-Singben ilyen nem fordulhatott elő – szóltam közbe – kímélni kellett a berendezést.

– Ez régen volt – mondta Yvonne...

– Úgy van – bölintott Hopkins –, ez az új igazgató most rendet csinált."

A baráti kötelék e világban majdnem minden más érzést háttérbe szorít, s a baráti segítség minden helyzetben kincset ér. Ezt bizonyítandó álljon itt Csülök és Tuskó Hopkins két jelenete.

„– Szervusz, Csülök!

– Tuskó! – kiáltottam örömmel. – Téged az ég küldött. Nincs lakásom, és mindössze tíz frankot kaptam a kapitány viharkabátjáért.

– Nem tesz semmit, fiam! Nem tesz semmit, fel a fejjel – mondta, mert mindig bizakodott, hangosan és szélesen. – Nincs semmi baj!

– Számíthatok rád?

– Hülye vagy? Barátok közt ez nem kérdés!

– Szóval?

– Elisszük a tíz frankodat, azután majd csak lesz valahogy. Gyere!

Ilyen ember volt. Hűséges barát, és izig-vérig áldozatkész...”

...

„– Senki Alfonz leszerel! – és halk, férfias sóhajjal hozzátettem: – Elveszi Yvonne-t!

Hopkins körülnézett, azután ezt súgta:

– Ne törődj vele! Azért megy a leány Senki Alfonzhoz, mert így akarja leplezni, hogy téged szeret.”

A csavargók többsége igyekszik divatosan öltözködni. Hopkins viszont végletesen mentes e ficsúros allűröktől, gyakran ing helyett is csak félrecsúszó ingmellet visel a kabátja alatt. Még a nadrágját is kölcsönadja egyszer (igaz, kialudott tarifa ellenében), ám talpig asztalkendőbe burkolózva kegyetlenül csalódnia kell:

– Egy nadrág és egy jó barát örökre elveszett számomra. A nadrágért kár. Alig hétéves még. Na mindegy. Nem a ruha teszi az embert. Beérem majd egy rosszabbal is.

Ha látták volna valaha Tuskó Hopkins nadrágját, akkor most kalapot emelnének ez ember igénytelensége előtt.

A piperkőc Fülíg Jimmy a másik véglet. Először is gyakran mosdott, amin az emberek nem győztek csodálkozni. Másodszor: szerette a gyönyörű, színes kabátokat, ingeket, bőr lábszárvédőket, magasra ágaskodó ellenzős sapkákat. „Felső zsebéből egy selyem zsebkendő csücske kandikált ki, és nyakából egy kifogástalan, finom mivű kerékpárátételen nyeles pápaszem, úgynevezett lornyon függött, amit csak igen előkelő és igen idős úrhölgyek viselnek. Egyik kezével evett, a másikkal a lornyont tartotta, és a korsónak támasztott könyvet olvasta, ami figyelemreméltó teljesítmény, ha figyelembe vesszük, hogy Fülíg Jimmynek kitűnő szeme volt, viszont a lornyon üvege erősen nagyított. De az ember néha kénytelen kisebb-nagyobb áldozatot hozni az úri látszat kedvéért.”

A kikötő népe már nem gyerek. Még kissé babonás ugyan, de már kezdi megválogatni, mi-
ben hisz. A déli tengerek népszerű kísértetében például igen. „Ki ne látta volna a Zöld Pofát? Közismert kísértet, az arca füstszínű, orra helyén sötét folt, két szeme sárga fénnel pislog, mint a világítótorony lámpája, hosszú pléhsípot fúj, és csontujjai mereven billegnek a likakon. Továbbá koporsószerű fekete ruhában jár, barokkszegélynek tűnő penészdísszel. Ki ne látta volna a Zöld Pofát? Végre is nem gyerekek ülnek éjszaka a Velő Tanyán?”

Záruljon ezzel a mese – „az életből merítve” – gyermekeknek és bohó lelkű felnőtteknek abban a reményben, hogy aki egyszer elolvasta e műveket, soha nem felejtí el alakjaikat, hisz az igazi mesealakok örök életűek. Pizskos Fred, Fülíg Jimmy, Csülök, Pepita Ophélie, a vörös Vaszics vagy Csont Muki lehet, hogy mindmáig fel-feltűnnek Sanghajban, Marseille-ben vagy Rio de Janeiróban, mint egy-egy Bolygó Hollandi, s hajójuk csak akkor fut végleg zátonyra, ha mi már végleg elfelejtettük őket.

Prokób Ildikó
tanárnő

Lelkünk arcai – „Passio” és „Trója”

Mel Gibson. A rettenthetetlen. A világsztár-rendező, aki meg merete rendezni nagy álmat, a „Passiot”, aki mert egy bolgár színésznőt szerződtetni Mária szerepére, akinél arámi nyelven beszélnek a zsidók és latinul Pilátus, aki 10 percig merete mutatni a római korbács húst felszaggató, véres látványát; aki nemtelen, félelmetes és szép kámzsás lényként merete szerepeltetni a Jézust végig kísértő „Gonoszt”; aki nek filmje botrányízű szenzációt ígért, és mégis nézők ezreiből – köztük bőrdzsekis és piercinges fiatalokból – tudott áhítatos csendben ülő, megrendült lelkeket varázsolni.

* * *

Brad Pitt. Akit látva, már évekkel ezelőtt elhittem, hogy vannak emberek, akik csak a szenvedélyek viharában tudnak élni. S most, a Trója megnézése után úgy gondolom, mást el sem tudnék képzelni Akhilleuszként. A dacos, élet-halál iránt közönyös, senkit sem tisztelő halhatatlanság helyett a dicsőség halhatatlanságát választó szöke félisten megrendítő metamorfózisát látjuk a filmen. És ez a fontos. Lényegtelenne válnak az Iliásztól való eltérések, mert a film üzenete, Akhilleusz átváltozása a fontos. A kegyetlen harcosban az ölés közönye, majd az őrjöngő fájdalomtól fakadó bosszúvágy; hazához-néphez-családhöz nem tartozó gögös magány olyan fokú belső békévé szelídül, amelyben ott van a szeretet kozmikus ereje. A halálba hanyatló, Paris nyílvevesszőitől eltalált Akhilleusz megleli nyugalalmát, és ezt suttogja Briszéissznek: „Te voltál a háborúban a béke”. Hogy ezt érezze és ki is tudja mondani, ahhoz rengeteg áldozat kellett: a trójai papnő szerelme, a bibliai patriarcha módján tiszteletreméltó trójai király, Priamosz alázata, a tökéletes férfieszményt megtestesítő trójai ellenfél, Hector legyőzése és halála. És kellett a harcosként becsült és szinte testvérként szeretett, gyöngédséggel féltett Patroklosz halála. A halál árnyékában egy görög félisten lelkében megszületik a tisztelet a trójaiak iránt, mert a gyűjtogató, szobrokat döntő görögök szívében csak vandál indulat, mohó hatalomvágy, kéjes gyilkolás dúl. Ahogy a megtisztult lelkű Akhilleusz a földre hanyatlik Apollón csarnokának négyszögletes terében – élet-halál klauzaturájában – szinte a „Pieta” Krisztus-teste jut eszünkbe.

* * *

Érdekes, hogy ez a különböző kultúrából, vallásból, történelemből merítő két szuperprodukció valahogy mégis ugyanazt adta a nézőknek: mély megrendülést és az ebből fakadó tiszta nyugalmat. Miért? Mert mindkettő a szeretet és megbocsátás csodáját hirdeti, az egyetlen csodát, amely megadja az emberi léleknek a sorssal és halállal való megbékélést...

*Tóth Józsefné
tanárnő*

Láttuk a szerelem istennőjét

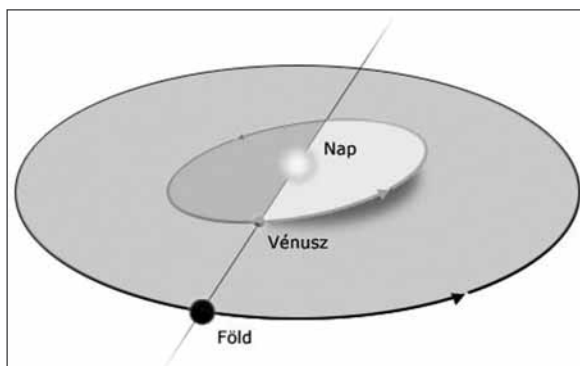
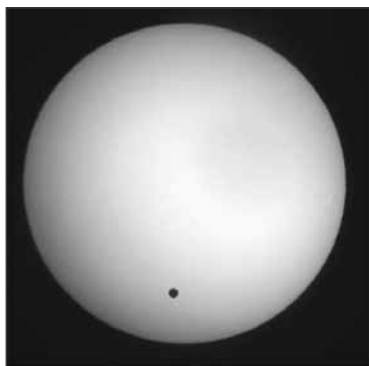
1963. május 8-án ballagási ajándékként kaptam *Az ember és a csillagok* című könyvet (Gausser-Sztrókey), amelyből igen sok új ismeret köszönt rám annak ellenére, hogy egykori iskolám csillagász szakkörében a megfigyelésen kívül a csillagászati ismeretekkel is elég behatóan foglalkoztunk. Ebből a könyvből tudtam meg, hogy 1999. augusztus 11-én Magyarországról is látható lesz az a teljes napfogyatkozás, amelyet bekövetkezte óta életük jelentős csillagászati eseményeként tartanak számon, akik láthatták. Az ilyen rendkívüli, ritkán előforduló különlegességek persze kiszolgáltattak az időjárás kénye-kedvének, ezért óriási izgalommal vártam azokkal együtt, akik elutaztak az országnak abba a keskeny sávjába, ahol ez látható volt. És sikerült. A hajnali záporosó, az azt követő erősen felhős reggel, a nagyon lassan derülő délelőtt még szemtelenkedtek kicsit, de mire Fonyódra értünk teljes volt a napsütés, és felhő még hírmondónak sem maradt. A harminchat évnyi várakozás kellően felcsigázza az embert, de hogy milyen csodálatos volt az a pillanat, amikor bekövetkezett a várva várt teljesség, az nem is próbálom leírni, azt csak érezni tudtam.

Ugyanebben a könyvben olvasható *A Venus, az Esthajnalcsillag* című fejezetben a következő:

„A Venus is időnként elhalad a Nap korongja előtt, akár a Merkúr. Legközelebbi átvonulását a ma élő emberiségnek talán még a fele sem érheti meg, mert erre csak 40-50 év múlva, a XXI. század elején, 2004-ben és 2012-ben kerül sor.”

Józan emberi számítás szerint erre is volt esélyem, de a sors és az időjárás kifürkészhetetlen (különösen akkora távolságból). Ma már tudjuk, sikerült látnunk ezt a né-hány órán át megfigyelhető jelenséget is. Pedig Medárd napján volt, előtte, utána felhős napok, illetve felhők között bujkáló Nap. A teljes napkorongot mutató fénykép 9 óra 42 perckor készült, az ú.n. III. fázist mutató részlet 13 óra 03 perckor.

Miért ilyen érdekesek ezek a jelenségek? Talán azért, mert rendkívül ritkán láthatók. Különleges helyzetet kell egymáshoz képest elfoglalniuk az égitesteknek. A Föld 365,25 nap alatt tesz meg egy fordulatot a Nap körül, a Vénusz 224,62 (földi) nap alatt. Az egyirányú keringés

miatt a Vénusz 583,9 naponként lekörözi a Földet. Ha a bolygók keringési síkjai egybe esnének, minden ilyen alkalommal átvonulna a Vénusz a Nap korongja előtt, azonban a két sík $3,4^\circ$ -os szöget zár be egymással. Ezért általában nem egy egyenes mentén van a lekörözés óráiban a három égitest. Ha azonban ez az esemény olyankor következik be, amikor mindkét bolygó a keringési síkok metszésvonalában van (vagy ahhoz nagyon közel), akkor – amint az június 8-án is történt – a Vénusz pontosan a Föld és a Nap közé kerül. Az esemény periódusa 243 év, ezalatt négy átvonulás történik, amelyek 8 és 121,5, valamint 8 és 105,5 évenként követik egymást (júniusban illetve decemberben). A Magyarországról legközelebb megfigyelhető átvonulás 2247. június 11-én lesz.

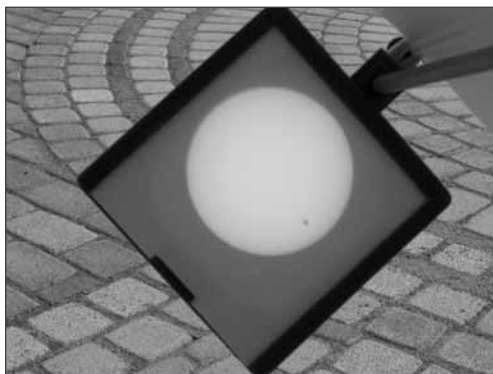
Akik kíváncsiak voltak, és megnézték az átvonulás pár pillanatát, azok láthatták, milyen parányi a Vénusz a Naphoz képest. És akik a múlt év májusában a Merkúr átvonulását is megemlézték, talán emlékeznek arra, hogy csak egy pici pötty volt a napkorongon. Átmérője a Vénusz átmérőjének felét sem éri el, a tőlünk való távolsága pedig nagyjából kétszerese volt a júniusi Föld-Vénusz távolságnak, így átmérője negyedakkorának sem látszott, ezért területe a Vénusz korongjának 16-odát sem érte el. Természetesen, csak a két belső bolygó esetében látható átvonulás. Ha majd a távoli (?) jövőben egy szerencsés űrutas a megfelelő pillanatban jutna el a Marsra, ő megfigyelhetné a Föld átvonulását, ha lenne nála egy napszűrővel ellátott távcső, vagy egy olyan, amelyhez a kivetítéshez alkalmas ernyő van csatlakoztatva.

* * *

És legközelebb mit nézhetünk meg? Csak a Merkúr átvonulásai fordulnak elő viszonylag gyakran. A Vénuszé legközelebb 2012-ben Észak-Amerikából lesz látható. Talán valaki éppen akkor ott lesz, és ha látja is, akkor elmondhatja, hogy ritka szerencsében van része, kétszer lát egy ilyen eseményt. Aki úgy gondolja, hogy szeretne teljes napfogyatkozást látni, elkezdheti a fogyatkozásokra vadászókkal való kapcsolatfelvételt. Magyarországon ugyan csak részlegesnek napfogyatkozás lesz 2006. március 29-én, de nincs messze Törökország, ahol teljes lesz, és utazási irodáik, szállodáik már elkezdték szervezni a vendégvárást.

Ha nem csak a rendkívüli csillagászati eseményekre vagyunk fogékonyak, akkor is láthatunk szépségeket az égen. Csak nézzünk fel a derült, nappali égre, és a legszebb kék színben gyönyörködhetünk. Vagy menjünk ki a városból, ahol este erős a fényszennyezés. És keressünk egy nyugodt helyet, ahonnan a nyári csillagképek vibráló, fénylő csillagai mesélhetnek nekünk is olyan meséket, melyeket az ókori ember gazdag fantáziája hagyott ránk

*Tóth István
tanár*

KRÚDYSOK A NAGYVILÁGBAN

Mentünk, láttunk, ...megérkeztünk, avagy élmények a 8. Európai Ifjúsági Zenei Fesztiválról

Hmmm. Ébredés. Sötét van. Mi ez a zaj? Ja, a buszon vagyok, és ez itt körülöttem a Piccoli Archi vonószekerek. Megmoccanok, minden tagom belesajdul. Igen, ez itt egy emberi kar, de nem az enyém. Még a lábamat sem tudom letenni az ülésről, mert alattam is alszik valaki. A kis szemfüles: tényleg kényelmesebb lehet hálósáokban a busz padlóján aludni, mint a két ülés kartámlája között, érdekesebbnél érdekesebb testtartásban. Még jó, hogy csak ezt az egy éjszakát kell a buszon töltenünk, holnap már a decini szálláson alszunk, Csehországban, és másnap átlépjük újra a magyar határt.

Azért jó volt ez az út, mindenestre izgalmas. De most tényleg, olyan unalmas lett volna ez az egész, ha nem a szlovák-magyar határon derül ki, hogy zenekarunk legifjabb tagja lejárt érvényességű útlevelel rendelkezik (vissza kellett fordulnunk a határról, de a probléma hamar megoldódott, mert a hegyeshalmi pályaudvaron letett kis barátnőm már másnap este csatlakozott hozzánk, Lipcsében), vagy ha nem válik köddé hirtelen a prágai szállásunkon előre kifizetett reggelink, vagy ha esetleg a fesztiválszervezőktől kaptunk volna egy kísérőt Malmöben és Koppenhágában, hogy ne tévedjünk el állandóan, vagy ha netán néha meg is hirdették volna a koncerteket, amiken felléptünk, és ha a fesztivál szervezői nem ott, Svédországban közlik velünk, hogy a fesztivál egy

nappal rövidebb, mint amennyiről előzőleg tájékoztattak bennünket... Ez csak azért volt érdekes, mert így a hajó- és hídjegyet, a decini szállást, a vonatjegyeket, az étkezéseket, vagyis mindent át kellett szervezni egy nappal korábbi időpontra, és mindezt Malmöből, angolul, 24 óra alatt... Hála karmesterünk (Nándi bá') kitűnő szervezőkészségének és fia bámulatos angol nyelvtudásának, minden problémát sikerült megoldani.

Mindezt a pár „apróságot” figyelmen kívül hagyva, számomra csodás élmény volt ez az utazás... Rengeteg szép emlékekkel tértem haza. Prága, Lipcse... az én városom. Itt élt Bach, a nagy zeneszerző. Az ő nevét viselő, hatalmas zeneiskola egyik vonózenekarával alkalmunk volt együtt koncertezni. Erről az estéről mélyen megmaradt bennem egy kép a koncert utáni állófogadásról. Egy 19. századi, szépen díszített, bár kissé elhanyagolt házban voltunk, és az egyik szobában álló kimunkált kandalló, ill. a rajta álló gyönyörű gyertyatartók a bennük égő gyertyával a 100 évvel ezelőtti, rég elfelejtett bálók romantikus hangulatát árasztották. Mi ott beszélgettünk nagyestélyiben, és én annyira szerettem volna keringőzni, de nem volt kivel... Csak ez az egy dolog figyelmeztetett, hogy a 21. században élünk...

A lenyűgözöttség érzése a Balti-tengeren jelent meg újra... még soha nem láttam a tengert. És igen, akkor, ott, a hajón hirtelen megértettem azt, hogy a tengerészeknek miért esik nehezükre mindig partra szállni. A végtelen víz világa egy másik dimenzió.

A hosszú út után végre elértük utunk célját, a 8. EIZF színhelyét: Koppenhágát(Dánia) és Malmöt (Svédország). Ezt a két várost és nemzetet a kb. 10 km hosszú Öresundsbron híd köti össze a tengeren. A résztvevők a malmői táborban kaptak szállást, és mivel mi nem vállaltuk a tengerparti sátrazás rizikóit, ezért egy közeli szállodát választottunk lakhelyül. Itt tartózkodásunk alatt két koncertünk volt. Először Koppenhágában, egy német énekkarral léptünk fel a St. Holmes templomban, ahol az a nagy megtiszteltetés ért bennünket, hogy játékunkat hazánk dániai nagykövete, Róna Ottó is támogatta jelenlétével. Ezután Koppenhága nevezetességeit tekinthettük meg Hás Péter - kulturális attasé- vezetésével.

A második koncertünket a svéd kisvárosban, Höörben adtuk, ezúttal albán előadók társaságában. A közönségünk tizenéves gyermekekből állt. Érdekes módon ők bizonyultak a legérdeklődőbbeknek turnénk alatt, bár ezt nem is csodálom, hiszen Nándi bácsi pedagógiai hozzáértésével mindig gondoskodott a gyerekek figyelmének ébrentartásáról.

A Fesztivál záróhangversenyét, amelyet a híres dán vidámparkban, a Tivoliban tartottak, sajnos elmosta az eső, akárcsak a nyitókoncertet.

Hajnalodik. Nos, apró számvetésem végén el kell, hogy mondjam, hogy az út során, mint viszonylag új zenekari tagnak, alkalmam nyílt megismerni a zenekar tagjait is. Mit is mondhatnék... nem bánom, hogy velük utazom. Az elmúlt héten egy jól összeszokott társaságot ismertem meg. Ahogy most, a hajnali félhomályban végignézek az alvó tömegben, minden álmos arcról, beazonosítható lábról és karról eszembe jut egy-egy anekdota. Mennyit neveltünk.... és mennyit hülyéskedtünk... régen nevettem ennyit... olyan fáradt vagyok... igen, azt gondolom, megérte eljönni.

*Erdős Zsuzsa
11.c*

Csodás észak

„Még egy ajánlat maradt az idei nyárra, de ez biztos nem érdekli Önt, mivel Svédországban lenne a szállás.” – mesélte apa, amit a telefonban hallott, miután arról érdeklődött, hová mehetnének még nyaralni. Ezek után egy délután alatt eldöntöttük, megyünk. Másfél hét múlva útra is keltünk.

A rostocki kikötő lélegzetelállító élményt nyújtott! A hatalmas óceánjárótól kezdve a hadihajón keresztül az óriási kompok között cikázó, aprónak tűnő vitorlásokig mindenféle vízi járművet lehetett látni. A komp több emeletes parkolójába 400-500 autó is befért. A nap simogató sugarai enyhítették a hűvös szél kellemetlen hatását. 5 órás hajókázás után Trelleborgból folytattuk utunkat. Négyen vagyunk testvérek, így összesen hatan ültünk a hét személyes autónkban, ami a csomagokkal együtt már igencsak szűknek bizonyult. Éjszaka a két kistestvérem osztozott meg a hátsó 3 személyes ülésen, a harmadik tesóm a földön aludt, én pedig a középső ülésen. Anyukám a navigátor szerepét szokta betölteni, apukám pedig vezet, amíg bír. Másnap egy óriási hídon haladtunk át, ami alatt egy fjordot pillantottunk meg. Meg is álltunk, sétálgattunk és figyeltük az alattunk elterülő sötét vizet. Csak hazafelé derült ki számunkra, hogy ekkor léptük át a svéd-norvég határt. Norvégiában órákig haladtunk folyamatos kocsisorban jó esetben 70-90 km/h-s sebességgel. Jellemző volt az ottani emberekre ez a nyugodtság, mi is átvettük néhány órára. Végül 2500 km és 47 óra után megérkeztünk a szállásunkra, egy kis svéd faluba, Storlienbe.

Végtelenül nyugodt, hegyekkel szegélyezett táj vett minket körül. Kirándultunk a környéken, igazi északi hangulatot teremtett a ködben a hegyi tavak látványa. Meg is mártóztunk az egyikben, körülbelül 15 fokos lehetett. 100 méter úszás elég is volt belőle, a buborékokat apró kavicsoknak éreztük a bőrünkön.

Eltúráltunk a Menyasszonyfátyolnak nevezett vízeséshez, aminek vize 50 m-es magasságból bukik az alatta elterülő éjfékete színű hegyi tóba. Svédország legnagyobb vízesését sem hagyhattuk ki, ami szintén nem volt messze lakhelyünkötől. A Tannforsen lélegzetelállító látványt nyújtott! A hatalmas mennyiségű víz nagy robajjal zúdult a mélybe. Előtte, pedig a nap gyönyörű szivárványt varázsolt az elpárolgott vízcseppek segítségével. A közeli étteremben megkóstoltunk egy helyi specialitást, egy szendvicstre emlékeztető ételt, amiben rénszarvas hús volt.

Az 1463 méter magas Snashahögarna csúcsra is sikerült feljutnunk, annak ellenére, hogy a

Fenyőtűkőr

Tannforsen vízesés

szúnyogok támadása kissé megnehezítette dolgunkat. Egy kristálytisza vizű patak medre mellett haladtunk felfelé. Egy idő után azonban el kellett térnünk ettől az iránytól, és jó időbe telt, mire rájöttünk, hogy a turistajelzés náluk igen sajátos. A helyes útvonalat kórákások jelezték, amelyeket eleinte elég nehéz volt felfedezni, az amúgy is köves terepen. Csodálatos volt a csúcsról körülnézni, amerre csak a szem ellátott hegyek és tavak látványa váltotta egymást. Az erős, hideg szél miatt azonban némi kalóriapótlás után elindultunk lefelé egy másik úton. Így némileg nehezebb volt, mivel a kötörmelék minduntalan kicsúszott a lábaink alól. De megérte, mivel így eljutottunk a már felfelé kinézett hófolthoz. Július vége ellenére a hegyen hógolyókkal hajigáltuk egymást.

A szállodához tartozó szaunát is felkerestük, ezután pedig pihenésképpen minden este a teraszon napoztunk. Erre bőven volt időnk, mivel a nap még este 10 után is sütött, sőt, még éjfélkor sem volt teljesen sötét.

Elhatároztuk, hogy ha már Svédországban vagyunk, nem hagyjuk ki a norvég táj szépségeit sem. Fjordok, fenyők, erdők, hegyek, mélységek, csend, nyugalom... Ezekkel a szavakkal lehetne jellemezni a következő három napunkat. A hihetetlenül tiszta vizű fjordok tényleg lélegzetelállítóak voltak, úgy, ahogy korábban a tévében, képes könyvekben láttam. Fenyőerdők szegélyezték, volt köztük türkiz és szinte fekete színű is. Az apály-dagály jelenséget is megfigyelhettük, ebből tudtuk megállapítani, hogy tónál vagy fjordnál vagyunk. A domborzati viszonyok miatt az aszfaltot néhol kiegészítették kompjáratok, amelyek közül néhányat csak sietve sikerült elérni. Első este a vennesundi kempingben vertünk sátrat. Utólag csodálkozom, hogy ahogy elsőre összetakoltuk a sátrat, az kibírt állva egy éjszakát. A nap még éjjel negyed 12-kor is látható volt a horizont felett, ahol megvilágítva a felhőket és a tengert, nyugalmat, szépséget árasztott.

Másnap 3 komppal is közlekedtünk, és az egyik kikötőben, az átlátszó vízben medúzákat és tengeri csillagokat is láttunk. Rengeteg sirály kísérte a hajókat táplálék reményében. Ezen a napon is elképesztő természeti csodák mellett haladtunk el. Norvégia egyik leghíresebb hegysege a Hét nővér, ami hét egymás melletti hegyből áll, amelyeket gleccserek által kialakított völgyek választanak el egymástól. Hatalmas méretek jellemeztek mindent. Az egyik kilátóhelyen több száz méter magas-

A gleccserek munkája

Svartisen gleccser

Utunk legelragadóbb megállóhelye

ról néztünk az alant elterülő fjordra, amelyben apró pöttynek látszottak a hajók. Egy-egy hegy az égig ért, csúcsa már a felhőkbe veszett, ezzel olyan látványt nyújtott, mintha füstölne. Több hosszú hídon is átkeltünk. Az egyik ilyen előtt találkoztunk utunk során az egyetlen magyarral, aki meglepetésünkre egyedül vágott neki ennek az északi útnak. Este Kilboghamban, a Polarsirkelen kempingben aludtunk. A sátorállításban már tapasztaltabbak voltunk. Még szerencse, mert az eső egész éjjel szakadt, de így egy csepp víz nélkül megúsztuk.

Következő nap átléptük az Északi sarkkört. Éppen egy kompon utaztunk, és a parton egy földgömb jelezte a képzeletbeli vonalat. Beléptünk az északi hideg övbe. Itt tárult szemünk elé, a Svartisen gleccser, amelynek csak leglentebbi nyúlványait láthattuk, ezek leértek egészen a tengerszintig. Szinte elképzelhetetlen volt, milyen hatalmas hómező lehet a hegyeken túl, a magasban.

Ezek után következett számomra nyaralásunk leggyönyörűbb látványa. Egy megállóhely, ahonnan már a nyílt tengert lehetett látni, végtelen volt. Néhány sziget volt körülöttünk, amelyek közül mindegyiken magas hegyek nyújtózkodtak az ég felé, oldalukon zöldellő mezők terültek el. Szavakkal hiába is próbálom leírni a tájat és a hatást. Ezen a helyen kagylókat is gyűjtöttünk a tengerparti kövek között.

Egy hídon átkelve csodálatos fotótémát fedeztünk fel, amiben egyébként bővelkedett ez a három nap. A vízben tükröződött a szemközti hegy képe. Fantasztikusan tiszta kép volt, első ránézésre nehéz eldönteni, hogy nem fejjel lefelé van-e a fotó.

Bodo város előtt kelet felé fordultunk, és utunk legészakibb szálláshelye felé vettük az irányt. Ezen a helyen hajnalban 6 fokot mutatott a hőmérő, még akkor is, ha augusztus eleje volt, úgyhogy nem aludtam túl jól. Érdekes volt, hogy itt télen nagy hidegek szoktak lenni, az utak mégis nagyon jó minőségűek. Fantasztikus táblákat láttunk, amelyeken egy-egy város távolsága több mint 900 km volt. A hely szellemét idézték a rénszarvasok átkelésére figyelmeztető ábrák.

Dél felé ismét átléptük a sarkkört, de ezúttal már szárazföldön. Az emlékmű mellett számtalan kőhalomra lettünk figyelmesek, és hamarosan ki is derítettük, hogy ezeket az itt járt emberek, társaságok építették. Mi is készítettünk egyet, bővítve ezzel az emlékekkel teli parkot.

Svédországból Dániába a 16 km hosszú, Öresund nevű hídon keltünk át, amely magasabb, mint a Golden Gate, és Malmöt és Koppenhágát köti össze. A vége eltűnik a tenger alatt, és alagútként folytatódik.

A dániai Gedserből komppal keltünk át Rostockba. Egy sirály mellénk szegődött, akit egész úton a szendvicseinkkel etettünk. Eközben apának sikerült néhány képet készítenie. A dán partok, amelyeket szélerőművek szegélyeztek, még Németországból is látszottak.

Ezek után már „csak” 1300 km volt hátra hazáig, a 7000-ból.

Természetes szimmetria

*Szigeti Lilla
10.D*

A sirálytetetés

Irodalmi, művészeti, történelmi emlékek nyomában

Amióta az eszem tudom, foglalkoztatott az, hogy akiről irodalom vagy történelem órán tanultam, hogyan éltek, milyen tárgyak vették őket körül, milyen tájat éreztek a magukénak. S persze tudom, hogy mindez csak hipotézis, de ha útra kelek, talán én is megérinthesem azokat a falakat, kinézhetek azokon az ablakon, ahol elődeink is.

Amivel elsőként szembesülhet az ember, az szűkebb pátriájának irodalmi és történelmi hagyományai, s sokáig csak álmodozik arról, hogy a nagyvilágban is ilyen szemmel nézzen szét.

Az első utak a határon túlra, a szomszédos országokba vezettek. Tudatos tervezés volt mindegyik. Zólyomban Balassi Bálint emlékét kutattam, s csalódottan állapítottam meg, hogy hiába. Selmecbányán Petőfi és Mikszáth nyomát kerestem, s akkor értettem meg, hogy mennyire igaza volt a nagy palócnak, itt csak felfelé vagy lefelé közlekedik az ember, vízszintesen sohasem. Nagyszombaton a Pázmány Péter alapította egyetem épületébe, sajnos nem tudtam bemenni, de a mellette álló barokk templomban gyönyörködhettem. Kassán Márai Sándor szülőházát láthattam, és II. Rákóczi Ferenc rodostói házának tökéletes másolatát, melyben minden eredeti, sőt néhány tárgy a fejedelem ügyes kezét hirdeti. Podolinba csak Krúdy miatt mentem, de soha sem felejttem azokat az izgatott pillanatokot, mikor beléptem a magával ragadóan egyszerű iskola kapuján, s a Szinbád írójának nyomait kerestem. Már-már csalódottan jöttem el, mikor hihetetlen magasságban egy emléktáblára lettem figyelmes. Elszorult a szívem. Csucs a én olvasatomban olyan volt, mint egy kis tündérmű, de Ady helyett Octavia Goga használati tárgyai voltak kiállítva. Nekem nem maradt más, mint a kastéllyal szemben lévő vasúti sínpár, ahol az I. világháború idején a frontra szállított katonák ezreit nézhette fájó szívvel és még fájóbb lélekkel a költő. A kirándulások alkalmával szívbemarkoló, hogy mennyire együtt élünk a történelmünkkel.

Nyugat-Európába városai közül elsőként Párizsba vezetett az utam, Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós emlékét kutatva. Persze végigsétáltam a Saint Michelen, s izgatottan vártam, hogy a szél nekem is súg-e valamit? Elmentem a Rodin múzeumba, s ott értettem meg, a szobrok csak arra várnak, hogy a róluk lefaragott felesleg „maradványát” megértsük, közel engedjük magunkhoz. Álltam a Diadalív árnyékában, és Győr nevét kerestem. Az Invalidusok dómjában a nagy Napóleon előtt is tisztelegtem, de nem is tehettem volna másként, hiszen a hatalmas szarkofág miatt vagy felnézünk rá, vagy fejet hajtunk neki.

A Louvre maga volt a képzőművészet eszenciája. Mindenkit láthattam, aki csak számított. De így szemtől szemben minden más volt. Mona Lisának még sejtelmesebb volt a mosolya, az írnok, akiért rohanva jártam be a múzeumot, még magabiztosabban sugározta, hogy az írás ismerete minden tudást fölülmúl, a samothrákái szárnyas még hitelesebben hirdette, hogy a szabad-

Diadalív

Stratford

ság a legfontosabb. S az imá-
dott impresszionistáim a
d'Orsey-ban Monet, Manet,
Renoir... képekben sok
olyan pillanatot fedeztem
föl, amelyek az én életemnek
is vélt vagy valós élményei.
Versailles-ben szakadó eső-
ben gyalogoltam a Kis Tri-
anon kastélyig. A szél több-
ször kicsavarta a kezemből
az esernyőt, de nem adhat-
tam föl, látni akartam kívül-
belül azt az épületet, ahol
nemzeti történelmünk meg-
határozó szerződését aláír-
ták. Nem mintha Párizssal

betelhetne az ember, csak a kényszerűség miatt, de folytatva utam, az öreg kontinenst már-már elhagyva értettem meg a Calais-i polgárok összetartozását hirdető szobrot.

Átkelve a Csalagúton szinte elsőként a doveri fehér sziklákat pillanthatja meg a sziget-
országba érkező, amely a bevándorlóknak az új lehetőségeket és a reményt jelentette. Lon-
donban a Szent Pál székesegyház tetejéről gyönyörű panoráma tárult elé, s boldogan pil-
lantottam meg a Globe színház tankönyvi képekről jól ismert körvonalait. S követve Shakes-
peare mestert, szülővárosában, Stratfordban is töltöttem egy kis időt. A város olyan, mint egy
kis ékszerdoboz, s a mester szülőháza igazi zarándokhely, ahol a világirodalom legnagyobbjai
tették tiszteletüket. A városka az Avon folyó partján épült, s a kikötőben a szokásos hajókon túl
a legismertebb bronzba öntött shakespeare-i alakokkal találkozhatunk. Minden látogató ki-
élheti gyermeki ösztöneit, mert bátran fotóztathatja magát velük. Ettől jobban már csak a Ma-
dame Tussaud's-ban tobzódhatunk, ahol Napóleontól egy terepasztal fölött kérhetünk taná-
csot, felszólalhatunk Georges Bush mellett az amerikai kongresszuson, sőt Churcillel akár szí-
varra is gyűjthetünk.

Londonban járva persze eszembe jut Széchenyi István is, aki angliai tapasztalatait igyeke-
zett hazai földön kamatoztatni.

Visszatérve az öreg kontinensre, Belgiumon áthaladva egy rövid időre Brüsszelben állok
meg, ahol a főtéren közelében Bartók Béla szobra áll, de sajnós nincs idő, a szívem Leuven felé
húz, ahová a történelem viharaiiban került az első magyar vers, az Ómagyar Mária-siralom.

Nem tudom kihagyni horvátországi utam legszebb pillanatait sem. Kicsit megpihenve Fiu-
me egyáltalán nem nyugalmas kikötőjében, utam Zadaron, Trogiron, Spliten át Dubrovnikig
vezet, ahol Déry Tibor is élt, sőt A befejezetlen mondat egy fejezetében örökítette meg a cso-
dálatosan szép várost. Közben a lábamat a tenger vize nyaldossa, s távol, lelki szemeimmel
Olaszországot látom, ahová ezen a nyáron megyek keresve, kutatva az irodalmi, a művészeti és
a történelmi emlékeket.

*Páll Csilla
magyar-történelem
szakos tanár*

„...*elmondani nem tudom, mert mindezt látni kell.*”
(Szörényi – Bródy: *Good-by, London*)

Utazásélmények, avagy hová tűnik időnként tanárod az énekóráról? II. (*Hot-dog halawával és szusival!*)

Mindjárt az elején sietek leszögezni, hogy a fent említett receptet azért nem ajánlanám ki-próbálásra, csak erős gyomrúaknak. Mindenesre talán gasztronómiailag is mérhető az a távolság, amit az USA, Libanon és Japán felfedezése jelent az utazó számára. Az időeltolódásról már ne is beszéljünk.

Az elindulás persze tartogat némi meglepetést. Manapság nem túl egyszerű meghódítani a „demokrácia fellegrát”. Az amerikai vízumért rendesen meg kell küzdeni. Olyannyira, hogy a nagykövetség munkatársai csak rögtönzött koncertünk után hajlandóak elhinni, hogy egyelőre nincs szándékunkban az USA-ban letelepedni, beérjük pár koncerttel az államokban. Az Amerikai Kóruszövetség meghívólevele láthatóan nem hatja meg a „szőrösszívű” munkatársakat és mivel CD lemezünk nincs kéznél, kénytelenek vagyunk élőben produkálni magunkat a követség alkalmazottainak nagy-nagy örömeire, no meg a többi vízumigénylő derűtségére. Pechemre egy volt tanítványom is ott vigyorog a hallgatóság között. Miután tanári méltóságom romokban hever, a vámvizsgálat procedúrái már nem tudnak kihozni a sodromból, pedig kétszer is levetetik velem a cipőmet, hátha lépfenével szeretném megkínálni a gyanútlan amerikaiakat.

Miután elhárulnak az akadályok a beutazás előtt és landol a gépünk Bostonban, némileg elbizonytalanodunk. Valóban az eredetileg tervezett útvonalon repültünk, vagy véletlenül mégis Osakaban ért földet a gép? A reptérről kilépve a látvány sem igazán győz meg arról bennünket, hogy az USA-ban vagyunk. Akár lehetnénk Japánban is. Ilyenkor aztán el lehet gondolkodni a globalizáció „áldásos” hatásain. Mi az, ami egyénivé-egyedivé tesz egy nemzetet? Nem biztos, hogy a „felhőkarcoló-építészlet” ragadja meg leginkább a lényegét. Persze látványnak nem rossz ez sem. Mindjárt bele is vetjük magunkat az „aszfaltzsungelbe” egy vadiúj Ford terepjáró nyergében. Az amerikai álmom egy része máris a miénk, hiszen 4000 lóerő mozgatja csinos „kis” autónkat. A rádiót egy igazi amerikai „road-muzsikát” játszó adóra irányítjuk, és egyre jobban érezzük a televíziós sorozatokból ismert országúti „feelinget”. Meg-

lehetősen szabadjára vagyunk engedve, hiszen kísérőt nem rendeltek mellénk, egy térképpel a kézben irányítjuk magunkat az újabb koncerthelyszínek és állomások felé. Szűk napunk marad New York felfedezésére is. Egy eredeti Hot-dog elfogyasztása a Brodwayn és máris a King-Kong által híressé tett Empire State Building tetején találjuk magunkat. Kétségtelenül a legkényelmesebb és legolcsóbb módját választjuk a város felfedezésének, hiszen innen minden látható. Szó szerint minden, hiszen a WTC letarolt ikertornyai helyét is jelölik a kilátó térképén. A koncertek kellemes meglepetéssel szolgálnak, a hallgatóság figyelmes és láthatóan meglehetősen tájékozott a kórusmuzsikában, még a fiatal korosztály is. Persze nem csoda, hiszen az USA-ban van a világon az egyik legnagyobb piaca az „a capella” zenének. Egyébként is erős a különböző iskolákban a sport és a zene tanítása. A tantermi felszereltségről pedig ódákat lehetne zengeni. Egy meglehetősen átlagos zeneterem kellékei csak felsorolás szintjén: 25 számító-gép hálózatban különböző zeneszerkesztő szoftvekkkel, fejhallgatóval és zongorabillentyűzettel. A tanár érintőképernyős monitoron mutatja a feladatot a diáknak, egyénileg de csoport-szinten is képes kommunikálni az osztállyal. Az Internet használata már alap, mindenütt ott van. Persze – hozzáteszem – azért nem kell azt gondolni, hogy ezzel egy csapásra megoldódik a művészeti oktatás minden problémája. Hiába a technika, ha képtelen tisztán énekelni a kórus, nem ér az egész semmit. A vendéglátók kedvesek, előzőekenek, talán kicsit sznobok is, de feltétlenül egytől-egyig igazi amerikai hazafiak. A magánházak nagy részén az év minden napján ott lobog a nemzeti színű zászló. Érdekes, hogy náluk ezt nem szégyellik. Ha már itt tartunk, az Újvilágban minden bizonnyal találkozhatunk magyar honfitárral is. Velünk is így történt és a sok kedves emlék közül, különösen az egyik idekívánczok. Boston melletti kis településen vendéglátónk egy középkori házaspár négy gyermekkel. Két idősebb fiú és egy fiatal lány ikerpár, örökbefogadták őket. A fiúkat még 5-6 éves korukban Magyarországról, a lányokat Észtországból. A srácok azóta felnőttek, szakmát tanultak, rendes amerikai lett belőlük. Magyarul már elfelejtettek, talán néhány szóra emlékeznek, de nem szívesen beszélnek. Két nap alatt alig tudunk néhány mondatot kihúzni belőlük. Aztán a papával történő kisebb összezördülés után – jellemzően a kocsi-val volt valami probléma – halljuk ám a magyar szót, jó hangosan, félreérthetetlenül. A fiúk persze máig magyarul káromkodnak, jó ízesen, mert – ahogy mondták – angolul azt nem lehet rendesen.

Néhány ezer kilométerrel keletre a Földközi-tenger partján, Libanonban már tavaszodik február végén. Oda tartunk koncertezni, és szokás szerint mindjárt az út elején borzalmas hely-

zetbe kerülünk. Egyik társunk nem találja az útlevélt, mindez a repülő indulása előtt 5 órával derül ki. Olga azonban nem olyan lány, aki kétségbeesik, bármilyen reménytelen helyzetben is legyen – elvégre krúdys volt –, és Guinness rekordot érdemlő gyorsasággal szerzi be új útlevélt. A teljesség kedvéért említtem meg, hogy az eset ráadásul vasárnap délután történt. A gépet az utolsó pillanatban érte el, már csak rá vártunk, élünkön a magyar kultuszminiszter-

rel. Ez egyszer legalább nem egy politikusra kellett várni. Libanon a Csontváry képeiről jól ismert hangulattal fogad minket. Persze az amerikai kultúra ide is betört, de ezen túl érezhető a múlt sajátos, minden modernizmuson átáramló levegője. Byblos történelmi korokat idéző hangulatos utcái, a hagyományos arab vendégszeretet hamar magával ragadja az embert, és sokáig emlékezetes marad az „Al Bustan” Fesztivál keretében adott koncertünk is.

Aztán február 26-án immár hatodik alkalommal indultunk útnak a felkelő nap országába az együttessel, hogy koncerteket adjunk, mesterkurzusokat tartsunk a japán zenerajongóknak. Utunk már-már szokatlanul problémamentesen indult, útlevelünk nem vészett el, csomagjaink rendben és sértetlenül megérkeztek a tokyoi reptérre velünk egyetemben. A 14 órás, londoni átszállással megtett több ezer km után azonban még várt ránk egy kis belföldi utazás. Busszal indultunk

tovább a tokyoi belföldi reptérre, ahol újra gépre szálltunk és repültünk majd 3 órán keresztül egészen a szigetország déli csücskéig Miyazakiba. Így elmondhatjuk, hogy ez alkalommal saját repülési rekordunkat döntöttük meg, hiszen egy nap alatt kb. 17 órát voltunk levegőben. Természetesen megérkezésünkkor a szokásos fogadtatásban volt részünk. Japán „mamánk”, Fukiko Gotoda várt bennünket és tartott velünk az elkövetkező két hétben. A hagyományosnak mondható koncertek mellett Miyazakiban egy merőben új, eddig tőlünk szokatlan feladattal kellett megbirkóznunk. A városban 7. alkalommal megrendezett „a capella” fesztivál meghívott előadóiként adtunk koncertet – ez eddig akár megszokott is lehetne –, ám ez alkalommal a versenyen részt vevő együttesek produkcióját is mi értékeltük két japán szakemberrel együtt, mint zsűritagok. Az új kihívás bár nagyon érdekes és tanulságos volt, feltehetően mégsem tartozik majd a továbbiakban a legkedveltebb feladataink közé. Inkább maradunk a pódiumon mint előadó, mint értékelő, szakértő zsűri szerepében. Bár úgy tűnik, hogy az idő haladtával lassan szembe kell néznünk ezekkel a feladatokkal is. Sajnos azonban az idei szigetországi utunknak fájdalmas emléke is marad. A koncerteket szervező testvérpár egyike, Sumio Gotoda ottlétünk alatt elhunyt. A japán mentalitásra talán jellemző, hogy testvére Fukiko csak több mint egy héttel később, utunk vége felé, a temetés előtt két nappal mondta el a szomorú hírt. A keleti emberekre jellemző nyugalommal és szinte mosolyogva, ezzel is jelezve, hogy emiatt mi ne legyünk szomorúak.

Utunkat visszafelé még megszakítjuk Londonban egy koncert erejéig, majd március 15-én érkeztünk haza, majd másfél hónapos távollét után.

*Szilágyi Szilárd
tanár*

Vikingek a Krúdyban, avagy élménybeszámoló a dán diákok idei látogatásáról

Ez tetszett nekik.

ke... Egyébként a mi kedves északi barátainkat sokkal inkább izgalomba hozta egy butik a plázában, mint egy múzeum. De nem kell ahhoz Dániába menni, hogy az ember hasonló dolgokkal találkozjon.

Ám az igazán értékes pillanatok azok voltak, amikor le tudtunk ülni egymással beszélgetni. Dán, magyarral. És értettük egymást. Ez a legcsodálatosabb ebben az egészben, ennek a csere-diák programnak pedig, többek között, ez is a lényege. Ilyenkor döbbenhetünk rá, hogy nem hiába ülünk angolórán. Na de beszéljünk inkább arról, hogy milyenek is ismertük meg a „dánokat”. Leszögezném, hogy az alapján amilyenek én láttam legjobb dán barátomat, Peter Moerk-öt, nem lehet kiismerni egy népcsoportot. Egy népcsoportot egyébként sem lehet megismerni. Vannak sajátos tradicionális szokások, de egy közösséget akkor sem lehet egy kalap alá vonni. Itt egyének vannak. Viszont több éves tapasztalat, hogy a Krúdy Gyula Gimnáziumba érkező dán diákok nem szeretik a Túró Rudit. Így volt ez Peterrel is, aki ha a Túró Rudit nem is, minden mást, amit elé raktunk, egy szemvillanás alatt eltüntetett, anyukám nagy-nagy öröme.

Egyébként barátságos, vidám, mindenek előtt pedig igencsak feltűnő személyiségnek ismertem meg, igaz ezzel nem volt egyedül az osztályában. Gondolok itt arra, hogy gyanútlan járókelők méltán hihették azt, hogy az Eötvös Cirkusz turnézik a városban, mikor barátaink a főtér közepén elkezdtek nagy erővel helyből hátra szaltóztatni, vagy éppen csak kézen-állni. Peter barátom a 8-as buszon is próbálkozott hasonló attrakciókkal elkápráztatni a többi utast, de még időben sikerült felvilágosítanom afelől, hogy a buszon található rudakba az emberek általában a lábuk helyett a kezükkel szoktak belekapaszzkodni.

De, hogy kissé tisztább képet adjak ezekről a dolgokról, tudatom, hogy ez a nagy

Egy lábúzódás, egy ujjtörés, egy könnyebb agyrázkódás, sok-sok nevetés, móka és kacagás, végül pedig a fájdalmas búcsú. Röviden így lehetne összefoglalni a dániai Ringe városából érkező diákok ez évi látogatását. De most nézzük kicsit közelebbről a történeteket.

Kezdhetném a hivatalos programokkal, de úgy gondolom, aki ezt az írást olvassa, azt nem fogja meghatni egy beszámoló a Hortobágyról, a Múzeumfaluról vagy a Kossuth térről. Hogy mit ne mondjak, bennünk sem hagyott igazán mély nyomot a magyar szürke-

A helyzet magaslatán

Megy az ugró-bugri

mozgékonyság annak köszönhető, hogy ezek a diákok egy olyan speciális bentlakásos iskolában tanulnak, ahol kiemelkedően magas óraszámban részesülnek zene, illetve tornaórákból (a testnevelő tanárok Kánaánja). Így már gondolom, nem olyan meglepő írássom első mondata, hiszen ez az aktív élet nem balesetmentes.

Kiváló képességüknek először a tornateremben tartott bemutató műsoron lehetünk szemtanúi. A műsor előtt igazgatójuk, akit rejtélyesen mindenki csak

‘Phil’-nek hívott (talán mert ez a neve), közölte velünk, hogy a produkció csak egy részlete lesz az eredeti műsorunknak. Ennek ellenére nekem rendesen leesett az állam, mikor ezek az északi szökecségek úgy ugráltak össze-vissza, mint szöcske a fagyiban.

Komolyabbra fordítva a szót, egy olyan dologról szeretnék beszélni, ami a mi közösségünk-től, vagy legalábbis tőlem eléggé idegen. Az alkoholfogyasztás és a dohányzás természetesen kemény megrovásokkal járt. De az, hogy 16-17 éves diákok között legyen egy-kettő aki, ha valamelyikőjüket rajtakapja egy ilyen tiltott tevékenységen, rögtön elárulja azt az igazgatónak, szerintem nem szép dolog. A szabály, az szabály, de mégis bizalmatlanul élni egymás mellett nem lehet túl jó.

Mindezek közepette nagyokat beszélgettünk, és ki-ki saját anyanyelve rejtelseibe vezette be a másikat. Így teltek élményekkel teli napjaink, miközben vésszen közeledtünk a búcsú

Csoportkép a debreceni egyetemen

pillanatához. Utolsó nap az iskolában ebédeltünk, ahol bécsi szeletet tálaltak elénk. Illetve csak tálaltak volna, hogy ha nem csak a vendégek részesültek volna eme mennyei ambróziából. De sebj, minket laktatott a tudat, hogy legalább dán barátaink jóllakhatnak, illetve a mi éhségünket az is csillapította, hogy nézhettük őket evés közben.

Már csak pár perc volt az indulásukig, mikor búcsúajándékok és e-mail címek cseréltek gazdát, és néhányan bevásároltak az útra... Eközben eltűndtem, hogy vajon elérte-e ez a program a célját. Vajon sikerült-e kialakítanunk bennük egy pozitív, hiteles képet iskolánkról, és országunkról? Szerintem igen.

Ha pedig bármelyikük is iskolánkat elhagyván azzal a megkönnyebbült tudattal dőlt volna a busz ülésének, hogy végre megszabadult ettől a Túró Rudi zabáló bandától, annak sajnos csatlódást kell, hogy okozzak, mert hogy jövőre megyünk...

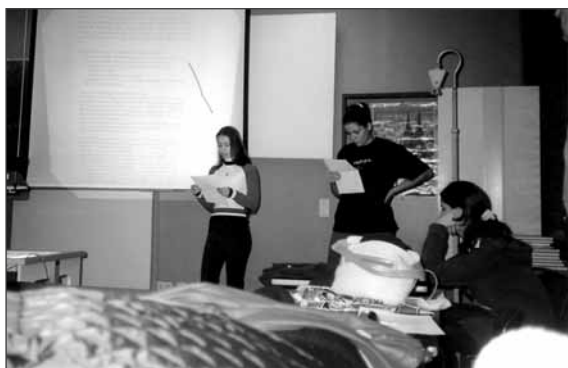
*Hory Gergely
6/III*

Német-magyar; magyar-német találkozások

Soha sem fogjuk elfelejteni azokat a csodálatos napokat, amelyeket mi, krúdyosok Németországban töltöttünk. Újdonság volt számunkra a gyönyörű hegyek látványa, a tiszta utcák és a mérhetetlen kedvesség, mellyel a német diákok fogadtak minket.

Amikor megérkeztünk Erkrathba, a Düsseldorf melletti, nagyjából Nyíregyháza méretű kisvárosba, kezdeti szorongásaink hamar feloldódtak. Az első néhány napot a családokkal töltöttük, de esténként összegyűlt a fiatalok kis csapata egy-egy koktélozásra vagy biliárdpartira, A külhonban töltött napok alatt családtagként bántak velünk a német szülők. Megismertünk egy másfajta kultúrát, mentalitást, finom és tipikus német specialitásokkal kényeztettek minket a családok

Sok érdekes programon vettünk részt a párjainkkal és tanárainkkal együtt: meglátogattuk Aachen romvárosát, láttuk a kölni dómot és a Neandervölgyi Múzeumot is. A dóm látogatásakor megmászunk 510 lépcsőfokot „lejártuk” a lábunkat, de megérte, hisz a „csúcson” felejthetetlen látvány tárult szemünk elé. Végigsétáltunk Németország leghosszabb bevá-

***Komoly pillanatok,
csapatunk uniós felkészültségét igazolják a szereplők***

Burg Eltz mesebeli kastélya

sárlósétányán, ahol senki sem tudta megállni, hogy el ne költsön 10-20 Eurót. Az aacheni városrész csemegékkal szolgált a történelem faktos tanulók számára: láttunk római kori fürdőt, különböző „varázsos” hangulatú épületrészeket is. Többek között megcsodáltuk Burg Eltz mesebeli kastélyát, mely hűen tükrözi a középkor divatját. A szerencsések közülünk újra kisgyermekké válhattak – ha csak egy kis időre is – Movie World, „játékgépeiben”.

Nem lenne hiteles a beszámoló, ha kihagynánk a németországi út legkellemesebb részeit: az esti sétákat, a rengeteg beszélgetést a német diákokkal és az önfelelt bulizást a szórakozóhelyeken.

E néhány nap alatt őszintén megszerettük partnereinket s a többi német diákot is. Élményekkel telve hagytuk el az erkrathi iskola kapuját, s mikor elindult velünk a busz visszafelé, az vigasztalt bennünket, hogy néhány hónap, és márciusban újra találkozhatunk újdonsült barátainkkal.

* * *

... Aztán végre eljött a „nagy nap”: megérkeztek a Krúdyba a német diákok. Baráti ölelések, örömricsaj, hangos találkozás... Az érkezés napján részt vettek a március 15. ünnepélyünkön. A szavakat ugyan nem értették, de élvezték a látványos rendezést, meglepte őket a diákok fegyelmezett viselkedése, a nemzeti érzés kisugárzása.

Történt azonban egy szörnyű tragédia is, amíg a cserediákok Magyarországot látogatták. Az egyik estén autóbalesetet szenvedett négy diák és az egyik krúdys diáktársunk, az életszerető, tehetséges Vasas Dávid életét vesztette. Egy német vendég, s egy magyar diák is megsérült, s az értékes napokat kórházban kellett tölteniük. A nehéz órák emléke ma is kísért, ahogy a pszichológus vezetésével próbáltuk közösen felfogni, lelkünkben, tudatunkban elhelyezni a történeteket. Megrázó volt tapasztalni az élet törékenységét, kiszámíthatatlanságát.

Mindez sajnos rányomta a bélyegét a cserediákok Magyarországon töltött napjaira. Azért jó házigazdaként megpróbáltuk emlékezetessé tenni számukra az itt töltött időt. Közös programként meglátogattuk a Diósgyőri várat, a gödöllői Grassalkovich kastélyt. Fővárosunk nevezetességeit is megmutattuk nekik, így a Mátyás templomot, a Hősök terét, a Terror Házát, a Parlamentet és nem utolsósorban a Westend üzletlabirintusát is. A szálláson töltött estéink gitározással, énekléssel és véget nem érő beszélgetésekkel teltek.

Néhány nap alatt összeforrt a kis csapat, a s talán örökre szóló barátságok is köttetek a program eredményeként. Örülök, hogy részt vehettem benne.

*Debrőczki Edit
11.A*

Még együtt

TUDNAK VALAMIT

Veni, vidi, vici

Gyönyörű győzelem Győrött. Nem a 2004-es Kazinczy verseny kitüntetettjei, nem is versenyzők, hanem az anyanyelv győzött. Ennek a rendezvénynek a keretében immáron 39. alkalommal mutatta meg a magyar nyelv sokszínűségét és minden szépségét.

Majd másfél száz diák gyűlt össze a történelmi városban, Arabonán, hogy Péchy Blanka színművésznő nemes kívánságát teljesítse, „folytassa”, amit ő elkezdett. A nyelvművelés nagyművésze kijelölte számunkra az utat, amelyen járni érdemes. Hiszen valóban szépen és igényesen beszélni nagy feladat, de ezáltal többek, értékesebbek leszünk. Számomra a hétvége legemlékezetesebb és egyben legmeghatóbb eseménye a záróünnepség volt. Vasárnap pontosan 10 órakor megszólalt a győri városháza dísztermének orgonája, és valamennyi jelenlevő nyelvpópol elkezdte énekelni a Himnuszt. Ezután Dr. Benczedy József elmondta ünnepi beszédét, melyben szó esett hazánk európai uniós csatlakozásáról, és ezen belül az édes anyanyelvünket fenyegető veszélyekről.

Majd elérkezett az a pillanat, amire már én is nagyon régóta vártam. Hirtelen lepörgött a szemem előtt minden fontos esemény, ami az eredményhirdetést megelőzte: a sok gyakorlás, készülődés, és a verseny. Átfutottak az agyamon azok a fáradtságos, de érdekes órák, amelyet a felkészítő tanárnőmmel, Dr. Durucz Istvánnéval töltöttem. Láttam magam előtt az utazás előtti izgatott perceket: ruhák, csomagok hevertek szerte-szét, a nagy zűrzavar közepette azt hittem, hogy soha nem fogok Győrbe megérkezni. Végül felsejlett a közelmúlt: a Bartók Béla Művelődési Ház színpada, ahol az előző napokon szerepeltem.

Ez a gondolkodási idő elég is volt ahhoz, hogy a bemondó, Török Annamária a Kazinczy emlékéremben részesülők névsorában elérkezzen az sz betűig. Ekkor lehajtottam a fejem, úgy vártam az eredményt. Nem mertem elhinni, hogy az én nevem el fog hangzani. De így lett. A közönség a felkészítő tanáromnak és nekem tapsolt. Ez volt a munkánk jutalma.

Az érem és a sok értékes könyv átvételekor úgy éreztem, ennél nagyobb kitüntetést nem kaphatok. A Kazinczy-díjban részesülő színművésznő, Ráczevey Anna ezt meg is fogalmazta. Elmondta, mennyire büszke, hogy ezt a nyelvet beszélheti. Ezt az édes anyanyelvet, ezt az édesanya nyelvet.

Köszönöm a szervezőknek, hogy lehetőséget adtak nekünk, résztvevőknek. Remélem, hogy a 40. alkalommal megrendezett verseny is olyan örömet fog szerezni az ottlevőknek, mint ez nekem.

A vonaton a boldogság és a kimerültség érzése ötvöződött bennem. Fáradtan roskadtam le az ülésre, s halkán ezt mondtam: jöttem, láttam, győztem.

*Szabó Kornélia
11.D*

Ha hagyjuk, hogy megérintsen...

A versenyekről gyakran tértem haza negatív tapasztalatokkal. A szóbelik hangulata nagyon feszült, a zsűri pedig olykor nem is figyel. Az írásbelik személytelenek tudnak lenni a borítékos „titkosítással”, ráadásul a feladatok sem olyanok, amiken igazán el lehetne gondolkozni, nem adnak lehetőséget a kibontakozásra. Az Arany János Országos Irodalom Verseny döntőjéről, amit Esztergomban szerveztek meg, viszont csupa jó élménnyel tértem haza.

Tavaly év végén kaptam egy listát, amin hét mű szerepelt, ezeket a nyáron el kellett olvasnom. Volt közöttük egy Arany ballada: A honvéd özvegye; két dráma: Csokonaitól a Karnyóné, Heltaitól A néma levente, és négy regény: Móra Ferenc: Aranykoporsó, Fejes Endre: Rozsdatemető, Hemingway: Akiért a harang szól, Jókai Anna: Napok. Különböző korok problémái és emberei jelennek meg a művekben. Amikor elkezdődött a tanítás, minden szerdán műértelmező beszélgetésekkel készültünk Birkó Sándorné tanárnővel a megméret-

etésre. Az elődöntő novemberben volt. Egy feladatlapot kellett kitölteni. Minden műhöz hét kérdés tartozott, valamint az egyik megadott címhez kapcsolódóan több művet érintő értekező fogalmazást kellett készíteni. Februárban kaptam meg az értesítést arról, hogy bejutottam az országos döntőbe. Nem tudtam, mire számítsak, folyamatosan készültem, és azt éreztem, én ezt nem tudom megcsinálni, nem vagyok elég jó. Így indultam neki a háromnapos versenynek Esztergomban.

Több nagyon meghatározó élményt szereztem, miközben folytak a szóbelik, és lezajlott az írásbeli. Első éjszaka a Duna parton sétálunk, néztem a vizet, fekete színe volt a sötétben, felszínén tükröződött az egész égbolt, és szép csendben mosta a part szikláit. Úgy tűnt, csak néhány méterre van a túlsó oldala, hogy át tudnék sétálni a hullámokon. Olyan távoli volt minden probléma, az a perc még most is úgy tűnik, végtelen volt... Második este Magyarország már az Európai Unió tagja volt, ezért lepett meg egy kicsit, hogy amikor átsétáltunk Párkányba, kérték az útlevelet mindkét szer, oda és visszafelé is. Jó hangulat volt mindkét városban, koncertekkel és utcabálokkal. Ilyenkor volt idő lazítani, és ismerkedni a többiekkel. Jól éreztük magunkat együtt, nem egymás ellen folyt a verseny, megbeszéltük a művekhez kapcsolódó gondolatainkat, de nem loptuk el a másik ötletét. Volt egy élményem, amelynek lényegét kevesen értik meg. Utolsó nap eljött a szóbelire Jókai Anna, ő kérdezett regényéből. Nagy lelkesedéssel fogadtuk, én hálát is éreztem iránta, mert a Napokkal sokat adott nekem. Szerényen fogadta a nagy tapsot, majd elindult, hogy helyet foglaljon a zsűri asztalánál. De az asztalnak az a vége volt közel hozzá, amibe belelógott egy nagyra nőtt szobanövény. A zsűri minden egyes tagja megkerülte a színpad felől a hosszú asztalt, ám Jókai Anna azzal a nemes egyszerűséggel, mire csak az igazán nagy emberek képesek, félretolt pár levelet, és átbújt az akadály alatt. Valami megfogott ebben a jelenetben.

A három nap hamar elment. Feszített tempóban, de jó hangulatban telt. Az esélytelenség kétségeivel ültem a vonatra, és csak most kezdem elhinni, hogy a „kis OKTV”-én ezüst diplomás lettem.

Ajánlom az olvasó fiataloknak (14-16 évesek!) ezt a versenyt, mert emberileg gazdagít, és jó újjgyakorlat az OKTV-re. Nem kell hozzá más, mint kitartás a felkészüléshez, és gondola-

tok, amik jönnek maguktól, ha hagyjuk, hogy megérintsen minket az, ami a betűk mögött van. A véleményed lehet tárgyhoz ragaszkodó, vagy elvonatkoztató, mindegy csak fogalmazd meg, és indokold! Mindenki kellemes élményeket szerezhet, aki szereti a magyar nyelvet és irodalmat.

Számomra jó próbát jelentett más versenyekre is a négy szóbeli forduló, hiszen gyakorolhattam, hogyan kell szépen és választékosan megszólalni, szavakba önteni a gondolataimat. Az írásbeli témája Móra Ferenc Aranykoporsója volt. „Álarcok.” Ehhez a szép metaforikus címhez kötődve kellett fejtegetni. Ízelítőként néhány sor a befejezésből:

„Számomra úgy tűnt, hogy a császári család élete maga volt egy hatalmas aranykoporsó. Kívülről nemes és fényes, gazdagságot, és gondtalanságot ígér, mindent, amit egy átlag ember el tud képzelni az uralkodók életéről. De valós helyzetük az aranykalitkába zárt kanáriéhoz hasonlít. Ha megfelel az elvárásoknak – szépen énekel, kedves, gazdái örömet találnak benne – akkor megkap minden törődést. Ha egy császár jól bánik a néppel, van kenyér és cirkusz, akkor közkedvelt, a nép támogatja, és nem váltják le. Ahogy a madár alárendeltje gazdáinak, úgy az uralkodó a birodalma és a nép érdekeinek. A koporsó persze erősebb kifejezés a kalitkánál (...) Egy álarcot viselő ember halálával két embert temetnek, egyet, aki valami miatt megszületett az eredetiben, és egy másikat, akit nagyon kevesen ismertek. Az aranykoporsó is csak egy koporsó, amiből nem lehet szabadulni. Így zárhatnak minket a körülmények egy olyan ember bőrébe, akik nem mi vagyunk. Az uralkodó is csak egy ember. Aranykoporsó, uralkodó... kívülről fénylik, belülről ugyanaz...”

Nádasi Eszter
9.D

Mikor kezdődik a tanítás? avagy készülünk az OKTV-re

„Téged is lehet még látni? Mi van veled? Hol voltál eddig? Hogy sikerült az OKTV?” Efféle kérdések özöne fogadott az iskolában, amikor egy április végi nap délelőttjén, az előző napi biológiai verseny után kissé másnaposan betévedtem az Eprekert utca 64. szám alá. Elég furcsa érzés volt három hét kihagyás után újra belecsöppenni ebbe a nyüzsgő forgatagba, amit mi csak iskolának hívunk.

Csak lassan idéződött fel bennem, hogy a tanítás fél nyolckor indul (és akkorra már célszerű bent lenni az osztályteremben), de az órarend legnagyobb része is mélységes homályba burkolódzott a fejemben. Látva, hogy az élet itt sem állt meg, az iskolai életbe való visszarázódás gondolata is felötlött bennem, azonban ezt hamar elvettem: két hétre? Minek?

Egyébként sem volt túl sok időm ezeken a dolgokon tanakodni, mert valahányszor beléptem az osztályba vagy kilép-

tem a folyosóra, mindig akadt olyasvalaki, aki nem hallotta még, mi történt a kémia vagy biológia OKTV döntőjén, és minden alkalommal becsületesen végig kellett mesélnem az egészet. Szerencsére azért nem voltam egyedül: a kémiaversenyről Balázst is kérdezhették. Az iskolából ketten jutottunk be ugyanis az OKTV harmadik fordulójába, Krámos Balázs és jómagam. Nem mondom, eddig is kellett tanulni, de a döntőre való felkészülés azzal kezdődött, hogy minden egyebet „el kell felejteni”. A fejünket átalakítottuk egy hatalmas üstté, amiben az ez idáig felhalmozott tudás idevágó részét felfrissíteni és új ismeretekkel fűszerezni vált szükségessé.

Napirendünk egyébként nem sokban változott, ugyanúgy bejártunk az iskolába, mint eddig, csak éppen második otthonunkká ennek egy néhány négyzetméteres része, a kémiaszertár lett (és a csengőfrászt is sikerült igen rövid idő alatt elfelejteni).

Az órákon érdekességként vagy „apró betűs” részként emlegetett, illetve egyetemi szintű elméleti anyagra építve szükségessé vált a gyakorlati munka (kvalitatív és kvantitatív analízis) fortélyainak elsajátítása is. Osztályfőnökünk (és kémiatanárunk), Oláh Krisztina tanárnő olyan köteg recepttel lepett meg minket az első napokban, hogy az még Horváth Ilonának is becsületére vált volna. Először kissé hitetlenkedtem, vajon végig tudjuk-e majd csinálni az egészet, de reggel nekiültünk, délután felálltunk, és egyszer csak a végére értünk.

Addig azonban sok nehézséggel kellett megküzdenünk. Megtapasztalhattuk többek között a magyar középiskolák „kiváló” tanszerellátását immár a kémia vonatkozásában is, amikor egy-egy anyag nem éppen „irodalmi” viselkedést tanúsított. Ami fehér kellett volna legyen, barna volt, aminek pezsegni kellett volna, hallgatott, aminek oldódnia kellett volna, csapadékot adott, így az „ismeretlen anyagok azonosítása” című fejezetben gyakran valóban – még a feladat összeállítója előtt is – ismeretlen anyagokkal kellett dolgoznunk.

A labormunkának sok olyan velejárója is van, ami sok emberben talán visszatetszést kelt. Így a kezünk egy idő után kezdte a szivárvány egyre több színét magára ölteni. Egy salétromsavas vagy ezüst-nitrátos kémcső megérintése hetekre szóló színélményt nyújtott.

De a buszon legalább mindig volt ülőhelyünk, és a „jódzsból” otthon már egy szó nélkül tudta mindenki, hogy aznap is kémiázni voltam. Füzeteim pedig a mai napig őrzik a kémiaszertár sajátos légkörét, mélyen cellulózzrostjaik közé beszívva.

Ezen a rögös, de szép úton jutottunk el a döntőig, ahol nemcsak az ember tudását, de lélekjelenlétét is alaposan próbára tették. S mondhatom, nem hiába fáradoztunk: Balázs huszonegyedik, én pedig 15. helyezettként tértem haza.

Másnap aztán elkezdődött az egész előről, csak éppen a biológiával. Ez a verseny is olyan, mint a kémia: valami köze van a középiskolás anyaghoz, de a fordulókön egymás után haladva a szükséges ismeretek mélyülnek, és előtérbe kerül a genetika, majd az ökológia és a növénytan. A döntőn való részvétel alapos felkészülést igényel, a hazai jellegzetes növénytársulásokból, védett állatokból - növényekből. A mikroszkópos vizsgálatoknál, metszetkészítésnél jó szemre és jó kézügyességre is szükség van.

Szerintem a biosz OKTV döntője is hasonlóan sokszínű és érdekes, mint a kémiáé – akár csak egy töltött káposzta –, s a két tantárgyból szerzett ismereteket a másik versenyen is nagy-szerűen fel lehet használni. Például a kémián az első kategóriának a pepozin hatásának vizsgálata volt a feladata – amit inkább élettanból szokás tanulni –, a biológia OKTV-n pedig a talaj vegyületeinek kémiai úton való azonosítása volt a feladat. talán ennek az összjátéknak is köszönhető, hogy biosz döntő-helyezéssel (23.) tértem haza.

Nagy élmény volt részt venni ezeken a versenyeken, az itt szerzett tapasztalatokon sokat okultam, és igen örülök, hogy az idén én is elvihettem a Krúdy híret az ország minden részéről érkező tanároknak, diákoknak.

Raizer György

12.B

OKTV - Fizikából?!

Szerintem a versenyek legunalmasabbika. De megérte bejutni, mert kegyetlen jó büfé volt, ingyen!

A kezdetben lelkes, majd egyre unalmasabbá váló felkészülés után április 24-én, szombaton reggel (Felhaborító! Tanulmányi verseny hétvégén!) álmosan elutaztam Debrecenbe. Ott nagy nehezen rátaláltam a verseny helyszínére (természetesen a meghívón megjelölt 5. villamosmegálló helyett a 7.-nél volt).

Lassan összegyűlt a 20 versenyző a végső megmértetésre. Az ember tipikus szemüveges zseniket várna, ehhez képest egy-két kivételtől eltekintve egész „jófej” társaság gyűlt össze, akikkel nemcsak a Maxwell-egyenletekről lehetett beszélgetni. Az ismerkedést nagyban segítette a már említett büfé.

A résztvevők nemek szerinti megoszlása felemás érzésekkel töltött el. A 100% férfi 0% nő arány nagymértékben növelte az önbizalmamat, és megerősített hitemben, miszerint az erősebb nem az okosabb is. Viszont, szívesen segitettem volna, ha egy „kislánynak” nehézsége támadt volna a feladat megoldásában.

A verseny azonban hamar letörte kezdeti lelkesedésünket. A megnyitón közölték, hogy „a mérést számítógéppel végezzük”. (Tudniillik, a harmadik forduló egy összetettebb mérési feladatból áll.) Tök jó – gondoltam – legalább a pontosság nem rajtam múlik. Aztán amikor a terembe léptünk, kiderült, hogy a számítógép csak stopperóráként szolgál, amit a szóköz billentyűvel lehetett indítani, megállítani. A feladat kiábrándító volt, nem részletezném, aki kíváncsi, nyugodtan keressen meg.

Mivel a versenyről ki lehetett menni, a sikertelen próbálkozások között egyre gyakrabban látogattuk a büfét. Minél kevesebb idő volt hátra a 4 órás versenyből, annál inkább úgy éreztük, most már végre jó úton járunk, és ha még kicsivel több időnk lenne, be is tudnánk fejezni. Persze többnyire kiderült, hogy az mégsem a helyes út.

Letelt az idő, még utoljára a büfébe indultunk, hogy feltankoljunk a „hosszú útra”, közben megbeszéltük a verseny problémáit.

Tök jó, hogy ilyen sokszínűek az emberek. Nem volt két egyforma elképzelés, vagy eredmény. Sőt, az igazán jó az, hogy a mai napig nem tudok többet az egészről! Egy héttel később közölték, hogy ennyiedik vagyok, de hogy mi volt jó, vagy hogyan kellett volna megoldani, az, akárcsak a többi versenyző helyezése, titok maradt.

Összességében nagyon tetszett. Mindenkit biztatok, hogy próbálja ki egyszer :-)

*Virga Gábor
12.A*

* * *

(Gábor szerényen elhallgatta, hogy az „ennyiedik vagyok”, az országos 12. helyet jelenti. Gratulálunk!)

Európa kapujában...

2004. május 1-jén végre megérkeztünk, persze ez így nem egészen pontos, hiszen csak egy héttel később lépte át lelkes kis csapatunk a nagy múltú Merlin színház küszöbét. De már más volt a belváros, más volt Pest, s talán már más volt Nyíregyháza, s szeretett iskolánk is, amit elhagytunk. Ekkor még talán csak számunkra volt bizonyos: „Más óra ez, más táj szele, izzóbb nap süti fejünk. Más csillagokhoz, más álmok fele fordul az égbolt velünk.”

Bár a Pünkösdi havi derűt ború váltotta föl, mégis nekünk már valami többet jelentett a szélben a nemzeti színek mellett lobogó zászló, rajta a csillagokkal, amelyek ebben az esős időben valahogy még szebbnek, ragyogóbbnak tûntek.

Az ország többi részén milyen idő volt? Nem tudjuk, csak azt, hogy a több száz iskolából és tanulóból a döntőbe jutott másik 19 csapat tagjai is hasonló reményekkel vágtak neki az utazásnak, nem is sejtve, hogy milyen élményekkel térnek majd haza.

A verseny az Európai Unió Kommunikációs Közalapítvány rendkívül színvonalas szervezésében folyt. Nemcsak tudásunkat tehetjük próbára, de megismerkedhettünk Európa népeinek zenéjével, táncával, irodalmával, és sok más művészi és kulturális értékeivel, s igen, gyakran kacsintottak vissza ránk egy-egy feladat mögül magyarságunk jellegzetes ismertetőjegyei, vonásai is.

Hiszen itt vagyunk Európában mi is, s Északkelet-Magyarország kis képviselői valahol elérjük, hogy a jelenlévő sok rendkívüli ember fülét megüsse Nyíregyháza, s híres szülöttjének, Krúdy Gyulának a neve is. Rendkívüli emberek, hiszen hisznek egy eszmében, egy célban, amelynek mi is, a fiatalság is részesei vagyunk.

Hogy mi hajtott bennünket? A földj, az ajándékok, esetleg a lógás a suliból, vagy tanáraink? Tóth Imre tanár úr ösztönzése, segítsége, Páll Csilla tanárnő ügyelő szeme, osztályfőnökünk, Gergely Tibor segítőkészsége, de jól esett a könyvtáros néni, a portás néni és osztálytársaink biztató szava is.

S hogy mit nyertünk ezen a napon a szép 9. helyezésem, a rengeteg ajándékon kívül? Megismertünk embereket, akik már sokat tettek, vagy tenni fognak azért, hogy belássuk azt, hogy „az idő is tapasztalatcserét javasol”: a magyarság és más népek, saját s társaink tapasztalatainak cseréjét. Egy ilyen kalandon vehettünk részt mi is a május 7-ei pénteken.

Cozma Nastasia: a fárasztó út után alig fújhattuk ki magunkat, s máris egy tesztet kellett kitöltenünk, ami alapján mi is bekerültünk a legjobb 12 csapat közé. Nagyon sajnálom, hogy később a népművészeti feladatnál nem sikerült felismernünk nagyanyáink százéves fánksütőjét. A kamerától egy kicsit zavarban voltunk.

Kozslai Péter: a versenyt megnyitó beszédek után, közelebről is megismerhettük a zsűri tagjait, hiszen mi is helyet kaptunk a 12 kék asztal egyikénél. A szóbeli bemutatkozásunk egyéddire sikerült, s hiába voltunk az irodalmi fordulóban a legjobbak között, sajnós lecsúsztunk a játékbanmaradást jelentő 8. helyről.

Kiss Máté: a fogadtatás megkapó volt; külön névkártya, reggeli és ebéd is várt ránk. A színház varázslatos hangulatot biztosított, s jó érzés volt látni, hallani a verseny során felbukkanó híres színészeket, politikusokat, múzeumok-, intézmények igazgatóit. A táncosok és a zenészek is oldották a fényképezőgépek sűrűjétől feszült légkört.

Négyesi Márk: az egyik feladatban pechünkre egy nehéz évszámot kaptunk, talán ha tudjuk, most más érzésekkel írhatnánk a döntőről. A benmaradó 8 csapatból hamarosan már csak 3 szállt harcba a mesés pénzüsszegekért s a győzelemért. A kiélezett küzdelemben végül a megosztott 2. helyben állapodott meg két csapat, ők a pénzt is testvériesen elosztották.

Kató Simon: jutott idő egy kis városnézésre is, de a döntő feszült pillanatairól azért mi sem

maradhattunk le. A közön-
ség soraiból izgultuk vé-
gig a színes feladatokban,
fordulatokban gazdag haj-
rát. Majd ajándékokkal
megpakolva, elcsigázot-
tan érkeztünk haza, s már
egy cseppet sem sajnál-
tuk, hogy a bécsi jutalom-
út helyett ránk csak ez a
fárasztó visszaút várt.

S ha az élményeken kí-
vül mást nem is, elmond-
hatjuk, hogy Európa ka-
puját átlépni: „Jó mulat-
ság, férfi munka volt!”

Az EUKK országos döntőjébe jutott 10.B osztály csapata

Életmód és mentalitás Magyarországon (1867-1914)

(Zanzásított pályázati szöveg)

A könyvekben csak azokról emlékeznek meg, akik valamilyen rendkívüli dolgot vittek végbe. Uralkodók, hadvezérek, diktátorok, politikusok, elnökök, feltalálók, forradalmárok jelentik a történelmet a köztudatban is. Mindeközben megfélekedünk arról, hogy ha nem élnének rajtuk kívül sok millióan, értelmét vesztené minden tettük. A társadalom tehát a történelem igazi résztvevője. Éppen ezért érdekes, hogy kik és hogyan éltek egy adott időszakban, milyen hierarchiák alakultak ki, hol laktak, mit viseltek az emberek, és még számtalan más kérdés, amelyek megválaszolásával közelebb jutunk egy adott kor igazi arcának megismeréséhez.

A dualizmuskori oktatás fő célja az alpművelés lemaradásának csökkentése és a felsőoktatás európai szintre emelése. 1868-ban született az első közoktatási törvény Eötvös József javaslatára. Mindenki számára elérhető volt a hatosztályos népiskola, ahol írást, olvasást és a négy alpműveletet tanították. Magasabb szintet képviseltek a nyolcosztályos polgári iskolák. Az alpműveltséget a reáliskolákban és a gimnáziumokban lehetett megszerezni. Az érettségi társadalmi rétegmeghatározó jegy volt, és egyben forrása privilégiumoknak: a választójognak, az egyéves önkéntes katonai szolgálatnak. Ezt nem mindenki tudta megszerezni, hiszen az egymásra épülő oktatási rendszer sok helyen zsákutcába vezetett (pl polgári iskolából csak kereskedelmi iskolába vitt az út).

Több egyetem és főiskola alakult. A paraszti és munkásszarmazásuk aránya egynegyed volt a tanulók közt, ők a bölcsész- és teológiai karokat látogatták. A jogi és orvosi karok hallgatói az „úri” középosztály, a polgárság és a polgári értelmiség soraiból kerültek ki, a Műegyetemé a polgárságból. Elitképzés egyedül az Eötvös Kollégiumban folyt.

A dualizmus korának településszerkezete kettősséget mutat. Egyfelől az ipari forradalom következtében felgyorsult az urbanizáció, másfelől az ország még mindig falusias jellegű maradt. A városiasodás mértéke régióként eltérő volt. Míg Máramarosban, Ungban, Beregben csupán 10% a városiak aránya, addig Csongrádban, Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyében 2/3, de Hajdú, Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megyében is elérte az 50%-ot.

1873-ban egyesítették Pestet, Budát és Óbudát. Budapest királyi székváros rangjára emelkedett, az európai nagyvárosok között a hatodik helyre került. A városkép is teljesen átalakult. Megszaporodtak a többemeletes kőházak, megjelennek a pályaudvarok, raktárak, áruházak, gyárak. Kiépül a vízvezetékrendszer, a csatorna- és úthálózat, a belvárosban fényes üzleteket, szállodákat, éttermeket, kifelé haladva gyárakat találunk. Itt a legtöbb a lehetőség a művelődésre, a társadalmi helyzetnek megfelelő szórakozásra, oktatásra, azonban a közegészségügy nagyvárosához képest elmaradt.

A vidéki városok csak komfortfokozatukban különböznek a fővárostól, jellegzetes vonásuk a főtér a tornyos városházával, a tükrös szálloda-vendéglővel és a takarékpénztárral. Egy-másra emlékeztettek a bérházak, laktanyák, iskolák, kórházak, pályaudvarok. Kialakultak a regionális központok, több megyeszékhely fejlődése lendületet vett a közlekedésben elfoglalt szerepe miatt.

A mezővárosok két-három egymásba tolt település egységét jelentik, az 1880-as években a következőket foglalja magában: belső, városias mag (emeletes-zártsoros épületek); földszintes-zártsoros kisvárosi lakónegyed; hézagos sorú, földszintes negyed; falusias beépítésű városnegyed; tanyavilág (közigazgatásilag és fejlődését tekintve is ide sorolandó)

A falvak képe tájegységenként igencsak eltérő képet mutat, legjellemzőbb az „egyutcás” magyar falu. Ennek széles utcájára kiülnek a házak, amelyek mögött a kert és a mezőgazdasági épületek helyezkednek el. Az utca közvetlen, a vize kút, a fényt petróleumlámpa adja. A sokszor kocsmaként is szolgáló vegyesboltba csak sóért, gyufáért, petróleumért, szerszámokért jártak.

Magyarországon a polgári átalakulás nem játszódott le teljes mértékben, ezért együtt élt a feudális rend maradványaival. A birtokosság nem volt egységes, arisztokráciára, középbirtokosságra, kisbirtokosságra és a dzsentrikre tagolódott. A parasztság is differenciált volt, a skála a terményfölöslegét piacra vinni tudó paraszttól a nincstelen zsellérekig terjed. A polgári struktúra csúcsán a nagypolgárság állt, őket követte a közép- és kispolgárság. A munkásság a századfordulóra egységessé vált.

A birtokos arisztokrácia (kb 200 család) tartotta kezében gazdasági és politikai hatalmat. Hercegi, bárói, grófi ranggal rendelkeztek, birtokállományuk 1000 hold fölötti (már tőkés nagybirtok). Hivatásként egyedül a politikai pálya jöhetett szóba. Fényűző életmódot folytattak, de ezt nem vagyonuk, hanem személyes kapcsolataik alapján tették. Saját kastélyaikban, kúriáikban éltek, amelyeket szépen gondozott angolpark vett körül. Öltözködésüket szigorú előírások szabályozták. Otthon kerülték a fényűzést, a hölgyek angol szabású szürke kosztümmöt viseltek, de ha valamilyen eseményen megjelentek, ruháikkal, családi ékszereikkel elkápráztatták a közönséget. A férfiak ruházódását az elegancia jellemezte, követték az angol divatot. Sportjaik a lovaglás, korcsolyázás, vadászat, tenisz. Az arisztokrácia nagyon merev, kaszt-szerű osztályt alkotott, a rangjuk a csoporton belül is határokat vont.

A birtokosi réteg legalján helyezkedtek el a **dzsentrik** (néhány ezer család), akik nem tudták megtartani birtokállományukat. Elhatárolódtak a nemességtől és a katolikus arisztokráciától. Társadalmi súlyuk nagy volt személyes kapcsolataik révén. Ragaszkodtak a nemesi élet-

módhoz annak ellenére, hogy anyagi fedezetük nem volt rá. Hagyományaiknak megfelelően csak valamilyen „úri” foglalkozást vállaltak, mint például vármegyei hivatal, politikai pálya, esetleg papi, katonatiszti hivatás. A korabeli társadalomra nagy hatást gyakorolt a dzsentri modora, életstílus.

A **nagypolgárság** (100-150 család) soraiba bankárok, gyárosok, nagykereskedők tartoztak, céljuk a minél nagyobb haszonszerzés. Szerepük a gazdasági életben jelentős, nem a politikában. Részt kívántak venni a társasági életben, életmódjukban az arisztokráciát követték, akik azonban nehezen fogadták be őket. A férfiak megőrizték polgári életmódjukat, értékrendjüknek megfelelően sokat és precízen dolgoztak. Egyszerűen öltöztek, hisz ehhez az életmódhoz nem illett a feltűnő ruházat. A hölgyeket azonban kinézték az arisztokrata társaságból az ősi nemesi származás hiánya miatt, ami arra készítette őket, hogy még az arisztokrata nőknél is nagyobb ruhatárat tartsanak. 1900-as évek elejétől ők a hangadók a lóversenytéren, a korzón, a Stefánián, a színházi és operai premiereken, s a Gerbaud-ban.

A középosztály nem egységes osztály, hanem különböző rétegek gyűjtőhelye. Ilyen volt az „**úri**” **középosztály** is, amely egyesítette magában a feudális eredetű nemesi és polgári elemeket. Tagjai közt csupán a külsőségek jelentettek egységtudatot. Mindenekelőtt három kritériumnak kellett megfelelni annak, aki be akart lépni soraikba: 1.: a nemesi cím, a földbirtok, vagy valamilyen állami-törvényhatósági hivatal, mindezek hiányában tisztos polgári vagyon, 2.: diploma vagy érettségi bizonyítvány, amely egyéves önkéntes katonai szolgálatra jogosít fel, ezáltal 3.: párbajképessé tesz. Ezen kívül voltak életmódbeli alapkövetelmények is, mint például a háromszobás lakás, a cselédek, a háromfogásos ebéd, színházak, kaszinók, divatos fürdőhelyek látogatása, úri magatartás, stb. Az öltözködést szigorú szabályok határozták meg. Életkortól, foglalkozástól, alkalomtól függően mást és mást kellett viselni.

Az alsóbb néprétegekbe sorolhatók a kispolgárság, a munkásság, a parasztság. Ezen belül is komoly eltérések vannak, életmódjukban, szemléletükben mégis viszonylag kevesebb az eltérés. A **kispolgárok** szoba-konyhás lakásban éltek, hogy a lakbért fizethessék, ágyrajárókat, albérlőket kellett tartaniuk. Használati tárgyaik az urakénak olcsóbb, szegényes kiadásai, ruházatuk a középosztályi divat leegyszerűsített változata, konfekcióöltöny és keménykalap.

A **munkásság** a körüti bérház hátsó, függőfolyosós részének lakásaiban vagy a külvárosi ház udvari lakásaiban élt. Életkörülményeik hasonlóak a kispolgársáéhoz, csak attól egy fokkal rosszabbak. Akinek a szoba-konyhán kívül még egy helység rendelkezésére állt, szalonnak próbálta kialakítani, és a berendezést kispolgári környezetből vásárolta. Ruházkodásánál fontos megemlíteni, hogy még nincs külön munkaruha, e célra használt ruhát alkalmaztak. Szórakozásuk a munka utáni egy-két óra kocsmá, a szervezett munkások dalegyletbe, hétvégenként pedig kirándulni jártak.

A **parasztság** leggazdagabb rétegét az 50-200 holdat birtokló gazdák alkották, akik meghatározták a helyi politikai, gazdasági és közösségi életet, őket követték az 5-40 holdas gazdaságok. Az 5-10 holdas kisbirtokkal rendelkező családok kénytelenek voltak munkát is vállalni nagyobb uradalmakban. Az agrárproletárok egyik része idénymunkákkal biztosította megélhetését (summások, napszámosok). másikat a kubikosok, a csoportba szerveződött földmunkások. A cselédek voltak a legkiszolgáltatottabb helyzetben.

A parasztszok vidéken, hagyományosan vályogból v. fából készült, háromszobás házakban laktak. A berendezés festett puhafa bútorokból állt, amelynek stílusa a reneszánsz mintára ment vissza. A XIX. sz. végére ezeket felváltják a szakiparos által készített barna, pácolt bútorok. Az átalakulás az öltözködést is érintette. Elkülönült egymástól a hétköznapi és az ünneplő ruha, ez utóbbi díszesebbé vált. Elterjedt a kék posztódmány, a cifraszűr, a párta helyét a főkötő vette át, megsokasodtak az alsószoknyák.

Megfigyelhető, hogy a divatirányzatok fentről lefelé terjednek, az arisztokratáktól átveszi a középosztály, azoktól a kispolgárság végül a parasztság. De mire a folyamat végigér a láncola-

ton, a stílus annyira leegyszerűsödik és átalakul, hogy tipikus paraszti jelleget öltve népművészetté minősül. A társadalom minden rétegében a ruházat az életkor függvényében is változik. A fiatalok világos, az idősek sötétebb ruhákat hordtak. Az előkelőbb gyerekeknél a fiúk hátulgombolós rövidnadrágot, a lányok térdig érő, csipkés ruhát viseltek. A fiúk 14-15 éves korban kaptak először hosszúnadrágot és csak az érettségire öltönyt. A lányok már az első bál alkalmával megkapták a hosszú, fehér muszlin és tüll ruhát. Az alacsonyabb néprétegeknél nem volt külön gyermekdivat, azt hordták, amit a szülők, nagyobb testvérek ruháiból át lehetett alakítani. Egy-két folt nem számított, a „Szébb a tiszta, mint a cifra” elvet követték.

A nők egyenjogúságáig hosszú út vezetett. Arra, hogy megkapják a választójogot és a közgondolkodás is átfurmálódjon, a világháború utánig kellett várni. Elsőként 1848-ban, a Teleki Blanka intézetben tanuló lányok foglalmazták meg: „...kívánjuk: 1. Hogy az egyetemen a nők is tanulhassanak 2. Hogy ne legyenek olyan mondatok: Mindenki bír szavazattal, kivéven a nőket.” 1896 első félévétől engedélyezte Ferenc József, hogy nők is látogathassák az egyetem bölcsészeti és orvosi fakultását. Az első leánygimnázium az Országos Nőképző Egyesület szervezésében 1896. október 2-án nyílt meg. A társadalom azonban nem csak a nők felsőoktatásban való részvételét nézte rossz szemmel, hanem a női munkát is, (Bár ez kettősséget mutatott, mert a középosztálytól lefelé igenis sok nő dolgozott.)

A nemzetiségiek mozgástere a gazdaság területén egyáltalán nem volt korlátozva. Kialakult vállalkozói rétegük, megalakultak bankjaik, megizmosodott a nemzetiségi polgárság. Aki viszont Magyarországon úr akart lenni, annak magyarrá kellett válnia.

A román Albina és Viktória Bankok, valamint a szlovák Tatra Bank anyagilag is támogatta nemzetük elszakadási törekvéseit. A nemzetiségek érdekeit sértették a magyar beolvasztási kísérletek. Az 1868-ban kiadott nemzetiségi törvény nem elégítette ki őket, ugyanis kerületi autonómiákat és a nemzetiségiek kollektív jogainak elismerését akarták. A törekvések egyik fél részéről sem voltak jogosak, ez pedig az ellentétek kiéleződéséhez vezetett.

A zsidóság számaránya a századfordulóra ugrásszerűen megnőtt, a világháború előestéjén meghaladta az egymilliót. Mivel 1840-ig nem vehettek földet, az agrárnépesség szinte teljesen hiányzott körükben. Több mint felük iparral, kereskedelemmel és pénzügyekkel foglalkozott, így a kiegyezés utáni gazdasági fellendülés a németek mellett őket találta készenlétben. A zsidók több mint 2/3-a magyarnak vallotta magát, ellenben vallási és etnikai különállásukat megtartották. Egyre inkább kibontakozott az antiszemitizmus, amelynek legismertebb eseménye a Solymosi Eszter eltűnése kapcsán kirobbant tiszaezlári vérvádper.

*Szalaga Ágota
12.A*

* * *

(Ágota a Deák évfordulóra kiírt pályázaton különdíjat kapott. Gratulálunk!)

Lakókörnyezet és egészség Szűkebb környezetünk, a lakás

Manapság talán sokunkban felmerül, hogy – az egyre ijesztőbb méreteket öltő légszennyezésről hallva – talán jobban tenénk, ha több időt töltenénk otthonaink védelmében. Márpedig cseppet sem biztos, hogy a környezeti ártalmaktól ezzel egyszer s mindenkorra megmenekülhetnénk. Sajnos éppolyan ijesztően hangzik, ha megpróbálunk csak néhányat is felsorolni azok közül a vegyszerek közül, amelyek egészségünket veszélyeztetik – a saját otthonainkban.

A civilizált ember élete mintegy 85%-át zárt helyiségben tölti, ahol egy idő után elhasználódik, egészségtelenné válik a levegő. Ráadásul a berendezési tárgyakból, padlóból, falakból, szőnyegekől káros anyagok szabadul(hat)nak fel, s a jól szigetelt helyiségekben mennyiségük esetleg jóval meg is haladja az egészség szempontjából engedélyezett mértéket. Németországban néhány éve kerültek a figyelem középpontjába azok a néhány évtizede fel-

húzott épületek, melyek lakóinak változatos panaszaiért, gyakori betegségeiért, allergiás tüneteikért, alvási és egyéb zavaraiért a lakások légtérének nagyfokú kémiai szennyeződése a felelős.

Épületbetegségnek (sick building szindrómának) nevezi az orvosi szakirodalom azt a rendkívül tarka és szinte mindenkinél másként megnyilvánuló, egyre gyakoribb tünetegyüttest, amely a kötőhártya-gyulladásról a fejfájáson át az alvászavarokig, a meddőségtől az orrpolipóig vagy a szénanáthaszerű orrfolyásig a legkülönbözőbb formákban jelentkezhet. Még kilátástalanabb a helyzete azoknak, akiknek az állapotát többszörös kémiai túlérzékenység (MCS) névvel illetik, és akik ezt feltehetően szerencsétlen genetikai adottságaiknak köszönhetik. Náluk már a természetes környezettől idegen vegyi anyagok egészen kicsiny mennyisége is súlyos mozgásszervi tüneteket, bőrelváltozásokat, depresszióig mélyülő hangulatzavart idézhet elő.

Azonban van remény a túlélésre még a veszélyesnek, vagyis az egészségre ártalmasnak minősíthető lakásokban is. Egyes növények képesek megkötni a levegőben lévő káros anyagokat.

A növények károsanyag-megkötésének módszere fajoként, sőt fajtaként is eltérő. Egyesek a klorofill (növényi festékanyag) segítségével kötik meg a levegő szennyezőanyagait. Mások alkotórészeire bontják a káros anyagokat, s a keletkezett szén-dioxidot saját anyagcseréjükhez használják fel, akadnak olyanok, melyek a gyökereikön keresztül veszik fel. Más esetben a gyökérzónában található baktériumok végzik el a légtisztítást. Németország egyes kertészei már tálcára összeválogatva árulják a növényeket aszerint, hogy milyen káros anyagokat kötnek meg. A tálcán mindegyik szerepel. Úgyszintén már az új házak tervezésénél is figyelembe veszik a növények lehetőségeit.

Érdemes lenne elgondolkodni az elmondottakon, és a német példa alapján a fentiek figyelembe vételével kialakítani és megtervezni a hivatalokat, lakásokat, házakat, s ezáltal azokat nemcsak szebbé, de egészségesebbé is lehetne tenni. Márpedig saját érdekünk belátni, hogy mennyire szükséges minden lehetőet megtenni a szervezetünket hosszú távon akár súlyosan károsító vegyszerek ellen.

Bégányi Dániel, 11.b oszt.

* * *

Az Egészségügyi Minisztérium által kiírt környezetvédelmi pályázaton második helyezést ért el Dániel. Gratulálunk!

DÖK

DÖK-napló a 2003/2004-es tanévben

Mint minden évben a DÖK és a verebek számára, idén is a verébtábor keltett nagy izgalmat köreinkben. Nyár végén Telkibányán töltöttünk el 5 összefolyó napot, és reméljük, sikerült be-csempészni a táborba egy kicsit a „krúdys szellemet”, hiszen első igazi krúdys napjait töltöt-ték el itt a verebek. Ha máshol nem is, a tábortúznél csillogó szemeken láhattuk, hogy nem csak mi fáradtunk el, és hogy nem csak a mi fejünk kavargó a friss emlékekkel. Kiegészítőként, nehogy unatkozzunk a verébtanyán, egy kedves fiatal róka is meglátogatott minket, melynek „öröme” az ajtókat magunkra zártuk, és amolyan Róka-móka mulatságot varázsoltunk a sa-ját CD állományunkból. És persze, senki sem került közelebbi viszonyba a váratlan vendéggel.

Éppen hogy pihenhattunk két napot, ránk köszöntött az ősz, és első nap kis segítséget pró-báltunk nyújtani az iskolába érkező legifjabbaknak az eligazodáshoz, majd a fáradságunkért fornettil jutalmaztuk őket. Szeptemberben focikupát is rendeztek a vállalkozó szellemű osz-tályoknak a 11. a-s tanulók, majd 18-án őszi bálon vehettek részt a diákok. Sajnos, idén sem si-került Kerti partivá varázsolni az őszi bulit, hiszen már az évek tapasztalata szerint, ha mi a sza-badba tervezzük a mulatságot, mindig esik az eső. Így a rossz idő – természetesen – most sem került el minket, de az aulába odaképzeltünk minden hiányzó illatot, a tömeg pedig egy körbe fonódva táncolt a bál végéig. És persze a szeptemberből nem hiányozhat az egész épületben terjengő festékszag sem, mintha idén sokkal nagyobb aktivitást mutattak volna az osztályok. A teremdekorációs versenyt a 9. b nyerte meg, igaz sok osztály nem nagyon erőltette meg a kicsit végtagjait. Még dicséretet érdemel a 11. c, az ő munkájuk ugyan később készült el, és a 10. a, az ő teremdekorációjuk tudomásunk szerint még most sem került fel a helyére, de igyekeznek. És nem kell elfelejtkezni a többi elsős osztályról, a 10. b-ről, kik szintén igyekeztek.

Október nincs is már sok éve verébavató nélkül. Ez a nap az elsősöké, mondhatni ekkor vál-nak „igazi” krúdysokká, miután túlélik a vetélkedőket, megnézhetjük a produkciójukat, és megfogadják az „örökérvényű” esküt. Ezután pedig kipihenheték az izgalmakat és a fáradal-makat a Veréb bulin. Valamint itt a verébavató keretein belül adtuk át az Év tanárnője és az Év tanára díjakat, melyet idén Oláh Krisztina tanárnő és Chriszt Gyula tanár úr nyertek el a sul-i di-ákjainak szavazatai alapján. A hónapban egy délután itt maradtunk a pingpong megszállot-takkal, és volt egyéni, páros verseny, a versenyszellemüket pedig 6kg fornettil jutalmaztuk.

November elején a természetbe vágyókkal ellátogattunk egy hosszú hétvégére Bánkútra, ahol megközelítőleg 23km-t túráztunk Tar Ferenc tanár úr társaságában, és próbálkoztunk bográcsban főzni, küzdve a hideg és a fáradság ellen, de végül egészen jól sikerült a pörkölt és a túra is olyannyira, hogy miután hazajöttünk, követelték a következő túrát. Majd ellátogattak az iskola falai közé a JCI Nyíregyháza szervez képviselői, akik a Gyermek Jogainak napja al-kalmából 5 helyszínen 5 iskola szereplésével vetélkedőt szerveztek, melyben a krúdysok elő-kelő helyeken végeztek. Illetve ősszel Tóth Imre és Tar Ferenc tanár urak munkájából született egy Deák Ferenc vetélkedő, melyben a legjobbnak a 12. b bizonyult.

Decemberben mindenkit „meglepett” a Mikulás a krúdys követei által egy-egy szaloncu-korral. Szegény télapónak a háta majd' leszakadt a nagy zsák cukor alatt. (A szerepeket Veczán László, Varga Gergely és Maga Dávid látták el.) Majd az AIDS világnapja alkalmából megren-dezett vetélkedő után mindannyian készültünk a karácsonyra. Itt pedig szeretnénk megköszön-ni mindenkinek az adományokat az árvaház nevében, ugyanis minden egyes diák hozzájárult anyagilag a kicsik karácsonyi ajándékaihoz – az osztálypénzekből. Köszönjük az egyéb tárgyi támogatásokat is, ezeket mind becsomagoltuk, és elvittük 20-án Sóstóra, és kis műsor kereté-

ben át is adtuk. Majd a 2003-as tanévet a már hagyománynak számító karácsonyi klubdélutánal zártuk, melyre nem kis örömünkre sok osztály jelentkezett szívhez szóló műsorral. Köszönjük szépen tehát minden tanulónak és tanárnak, akik hozzájárultak a karácsonyi hangulat megteremtéséhez, illetve köszönet jár Szita Lacinak (11.a) a darabok összegyűrásáért, és „színe” viteléért.

Januárban régi „kérésnek” és „vágyakozásnak” tettünk eleget, és vásároltunk egy csocsóasztalt. Majd 22-23-án újra 24 órás útjára indulhatott egy sárga labda, és eltölthettünk 24órát együtt, különböző programokkal színesítve. És persze nem jöhetett volna létre a szabadidejüket feláldozó pedagógusok nélkül sem, így köszönjük nekik is a segítséget a diákság nevében! A DÖK értékelése pozitív volt, ellentétben más véleményekkel, igyekeztünk minél több támogatást beszerezni, és nem is szűkölködtünk az üdítőitalokban, tortákban, nyereményekben. A média képviselői is hosszabb időt töltöttek itt, például a Sunshine rádióban élő adásokat közvetítettek a suliból. Úgy láttuk, nem csak a kosárlabda forgott 24óráig, hanem a pingpong és csocsóasztalnál, valamint a társasjátékoknál is sűrűgtek-forgotak a diákok. És talán évek óta először most volt itt minden csapatból képviselő a 24óra befejeztével a záróünnepségen. Nos, mi így értékeltük, reméljük sikerült jó emlékeket szerezni a diákoknak, talán a krúdys „szellem” is belopózott közénk, és velünk volt végig. És hogy jövőre mi lesz? Majd meglátjuk.

Februárban a falakat szerelmes idézetek díszítették, és Cupido újra kézbesítette az üzeneteket. Itt, illetve tavasszal elmaradt egy buli (ugyanis 4-ből 3 volt idén) de nem hisszük hogy a 6/1-eseken kívül másokat kárpótolni kellene ezért a hiányért, ugyanis ekkor a felmérések szerint nagyon kevés, elenyésző igény merült fel egy táncos mulatságra. Így jövőre meggondoljuk, vajon szükség van-e a bulikra.

Tavasszal természetesen nem maradhatott el a már szintén hagyománynak számító 1848-as történelem vetélkedő, melynek szervezésében szintén a történelem tanáraink vették ki a részüket (Tar Ferenc, Tóth Imre tanár urak). Majd lehetséges hogy a sajnálatos tavaszi esemény miatt, lehet hogy nem, „pangás” következett. Áprilisban a bolondok napján minden osztály egy színben pompázhatott, majd Telkibányára látogattunk el túrázni. Áprilisban újra zöldDÖK voltunk, és a legtöbb papírt a legifjabbak után a 10.c gyűjtötte. A legtöbb elemet pedig a 11.c hozta. Ez után májusban Krúdy emlékére egy hét erejéig különböző programokra jöhettek el az érdeklődők. A Krúdy magyar versenyen az első három helyezést a 6/5, 6/2 és 10.a nyerte el, majd az érdeklődők megtekinthettek egy kellemes délutáni Krúdy-emlékműsort a 35éves iskola tiszteletére a Magyar munkaközösség szervezésében. Egy héttel később pedig „kerti bál” volt, ahol a nyarat köszöntöttük. Majd az utolsó napot az iskola udvarán töltöttük el csocsózással, focizással, kosarazással, pingpongozással, batikolással, az elvetemültebbek pedig szerepjátékkal.

Szeretnénk megköszönni mindenkinek a segítségét és a munkáját, akármennyire kevés is járult hozzá bármelyik rendezvényünkhöz, illetve a DÖKösökét, akik egész évben kitartóan segítettek. Majd Igazán köszönünk mindent Tar Ferenc DÖK segítőnknek, ki irányította és segítette az utunkat, valószínűleg néha nem kis fejfájásokat elviselve. Illetve szeretnénk köszönetet mondani a DÖK segítéséért az Iskola Vezetőségének, a Gazdaságiban a három segítőkész hölgynek, Csaba úrnak, Ibolya néninek, a portás és takarító néniknek, azoknak a tanároknak, akik ügyeletet vállaltak, és szabadidejüket áldozták a diákságért, valamint az iskola többi dolgozójának (többek között Attila bácsinak is). Tehát, köszönjük szépen a támogatást!

Az év alatt rengeteg ajándékot tortát, oklevelet, cukrot osztottunk szét, melynek számbavételére nem is tennék itt kísérletet. Reméljük, a diákok találtak a programjaink között kedvükre valót, mi mindenesetre igyekeztünk. Különben is a mi munkánknak az eredményét csakis az emlékeken lehet lemérni. „Azokat pedig már senki sem veheti el tőlünk”, mert a mieink maradnak mindörökre.

*Dávida Eszter
10. D*

Kreatív Kuckó

A krúdys életből havonta egy péntek délutánt az alkotásnak szentelünk a Kreatív Kuckóban.

Saját kezűleg készíteni valamit, alkotni...nagyszerű dolog. Ahogy a sok összefüggéstelen kellék, alapanyag elkezd alakulni, formát ölteni az az alkotás csodája.

Persze mindenki tud gyöngyöt fűzni, barkácsolni... elvben, de nagyon kevés ember mondhatja el magáról, hogy ki is próbálta, és ideje is van, hogy gyertyát öntsön vagy üveget fessen.

Alapanyagot kell venni, megfelelő helyre van szükség, utána takarítani is kell, hogy a munka közben felmerülő problémákat ne is említsem. Mert a könyvekben lépésről-lépésre le van írva minden, csak arra nem ad választ, mit tegyünk, ha túl sok lett a ragasztó?! vagy... Ráadásul egyedül nem is olyan élvezetes.

De péntek délután csak egy kis elszántságra van szükség, be kell sétálni egy terebe, ahol már ott van minden. Alapanyagok, a jó hangulat, a többi megy magától!

Senkinek sem kell attól tartania, hogy nincs kézügyessége, vagy nem elég kreatív. Van alapötlet, a technikát könnyen el lehet sajátítani, és mivel mindenki másképp látja a dolgokat, cserélődnek az ötletek, a tapasztalatok és segítség is mindig akad.

A végeredmény, pedig saját kezű munkáját dicséri.

*Csalmi Krisztina
10.D*

Már egy éve létezőnk...

Magamból kiindulva, a kortárs segítők nem is sejtették, mi vár rájuk a tanfolyam és a vizsga után. „Lógtunk” négy napot a suliból, és ráadásul még hasznosan is sikerült eltöltenünk azokat. A tavalyi (2002/2003) tanév nem volt túl mozgalmas számunkra, ami nem meglepő, mivel nem is nagyon lettünk „beharangozva”, csak az évszárón. És, remélhetőleg nem csak emiatt, ti, diákok sem halmoztatok el minket problémáitokkal.

Az idei (2003/2004) tanévet azonban már kemény munkával kezdtük. Érkezett ugyanis egy felkérés az ÁNTSZ-ből, hogy működünk közre az egyik rendezvényen, amit TÉR fesztiválnak kereszteltek, és az Arsenal nevű szórakozóhely előtt került megrendezésre. Különböző iskolák csapatai, köztük mi, krúdysok is segítettek az ÁNTSZ munkáját azzal, hogy tájékoztató standjainkon igyekeztünk minden tőlünk telhetőt kihozni magunkból, és felvilágosítást adni az érdeklődőknek abban a témában, amit csapatunk kapott. Szórólapokat is osztogattunk, ami nem volt túl sikeres. Ugyanis a VMK-ban szerveződő mazsorett táncosok anyukái nem voltak igazán kíváncsiak sem ránk, sem a szórólapjainkra. Mindez érthető, nem is ők voltak a célközösség, de sajnos, nagyon kevés fiatalal találkoztunk. Persze nem adtuk fel, és ha kissé körülményesen is, szétosztogattuk a lapokat. Este jót buliztunk a Bëlga koncerten, egy kicsit jobban megismertük egymást a csapaton belül, és felfrissítettük a tudásunkat, hogy ezzel is a ti segítségetekre lehessünk majd.

Decemberben az a megtiszteltetés ért minket, hogy megkaptuk a Zay Anna Egészségügyi Szakközépiskolától a kortárs segítők zászlóját, amit minden évben a legeredményesebben és legszorgalmasabban működő kortárs segítők iskolája kap.

A városi AIDS vetélkedő is nálunk, a Krúdyban került megrendezésre. A középiskolák öt fős csapataihoz kirendeltek „segítőnek” egy-egy kortárs segítőt, így mi is hozzájárulhattunk teljesítményükhöz, persze csak csekély mértékben. A csapatok az első helyért és a jutalom könyvekért, mi pedig egymással versenyeztünk, csapattagokként. Mindenki számára hasznos volt a vetélkedő. Gyarapítottuk tudásunkat, és jól is éreztük magunkat, ami nem utolsó szempont.

Májusban az ÁNTSZ ismét indított kortárs segítő tanfolyamot, amit minden résztvevő sikeres vizsgával zárt. Továbbra is bizalommal fordulhattok hozzánk és az „újoncokhoz” is.

2004-ben sikeres kortárs segítő vizsgát tett: Apjok Ágnes (11. c), Zalatnay Nóra (11. c), Formanek Csenge (11. c), Toldi Orsolya (11. c).

Mészáros Mária
11. C

Egy krúdys kiállítás képei

Egyik reggel az iskolába lépve igazi kiállítás fogadott bennünket.

Szebbnél-szebb képek sorakoztak az aulában, a diákok pedig nem győztek álmélnokdni, hiszen a művész, aki festette őket nem más, mint egy végzős krúdys diák a 12. A-ból:

Szerényi Szabolcs.

A rajzolást az általános iskolában kezdte megszeretni. Itt tanulta az alapokat, de a festés hobby maradt, csak egy-két csendélet és tájkép került vászonra.

Ezután a gimnáziumi évek következtek, a Krúdyban. **Dániel Péter** tanár

úr felfedezett egy fiút, akinek kezében szárnyal a ceruza. Segítségével – Szabolcs szerint – néhány év kihagyás után „újra” megtanult rajzolni magasabb szinten és a hobby szenvedéllyé vált. Így aztán nem maradhat üresen füzetlap vagy tábla, hiszen minden rajzolható felületet életre kell kelteni.

Mindegy, hogy a természet vagy egy szépen beállított fénykép adja az ihletet, de olyankor nincs nappal vagy éjszaka, míg a kép el nem készül.

„Az alkotás egyszerre munka és kikapcsolódás is, ami energiával tölt fel. Bár az elején még nincsenek helyükön a vonalak, a színek, de nincs annál nagyobb élmény, mint amikor az elkészült mű visszaadja az eredeti elképzelést.”

Ha a képzelet irányítja az ecsetet, az jobban kifejezi az érzéseket és magát az alkotót, de Szabolcs azt vallja, előbb meg kell tanulni a fényképszerű ábrázolást, tökéletesen lefesteni a valóságot, és csak utána jöhet a fantázia.

Alkotásai között szinte mindenféle technikát és sok különböző témát találunk. A nyár élénk színeiben pompázó Tisza, holdfényben magányosan álldogáló fa, vidám kacintást idéző mediterrán ablakok. Néhány elnagyoltnak tűnő vonallal megrajzolt gémmel, ami mégis mintha csak a pillanatra várna, hogy szárnyra kaphasson. Bár az emberi arc vonásait lehet talán a legnagyobb munkáival visszaadni, mégsem hiányozhatnak az élethű portrék egy kiállítás képei közül.

Képei művészlélekről árulkodnak, azért a valódi világ sem áll távol tőle. Ezért is lett matematika tagozatos. Válaszút előtt áll: tervei a műszaki egyetem felé vezetnek, de szeretne emellett komolyabban festeni, rajzolni.

Ki tudja – talán egyszer mégis egy igazi galériában csodálhatjuk meg Szabolcs alkotásait. Sok sikert hozzá!

*Csalami Krisztina
10 D.*

KÉPES-LAPOK MAGUNKNAK

Verébtábor

Felügyelet alatt

Erőgyűjtés

Ókadás

Lobog a tábortűz

Verébavató

Már felavatva

Apáca-show

Egy húron

A lelkes aprónép

Leleplezve

Emlékműsorok pillanatképei

Novella pályázat díjátadása
1. helyezett Veres Máté

Viráglányok Krúdy
(Fekete Sándor) körül

Karácsony

Ha gyertyát gyújtunk,
a megértés tüze ég

sonyi ének a 10. A előadásában

A karácsonyi ének ha valóra válna...

Családias hangulatban

24-órás kosár

Csak pontosan, lányok

Egyetértünk

Marci, labdára várva

Útban a cél felé

Bál

Báli hangulatban

Vacsorára várva

Garden Party

Dzsungeltánc

**A blockfluete négyes
ragtime közben**

**Szemelvények
régí krúdysok
műveiből**

**Merengő
Szabó Kornélia
díjnyertes novelláját
olvassa**

Ír dallam

**Evita-magyar hangja
Baranyi Beáta**

Party hangultban

Ünnepi pillanatok

Szalagavató

Szalagavató

Ballagás

A TANÉV ESEMÉNYEI

2003. augusztus

- 25. 9⁰⁰ Alakuló értekezlet
- 25-29. Verébtábor
- 26-29. Órarendkészítés
- 28. 9⁰⁰ Szakmai továbbképzések
- 28. 9⁰⁰ Osztályozó vizsgák, pótvizsgák, kibővített vezetői értekezlet
- 29. 9⁰⁰ Nevelőtestületi nyitóértekezlet

2003. szeptember

- 01. 7³⁰ Tanévnyitó ünnepély
- 01. Első tanítási nap
Tankönyvek, ellenőrzők, diákigazolványok kiosztása
Baleset- és tűzvédelmi oktatás
- 04-05. Tanulmányi kirándulások
- 11. 17³⁰ Tájékoztató a 6. és 8. osztályos tanulók számára induló
előgondozó szakkörökről, beiskolázásról
- 16. Diákközgyűlés
- 19. Őszi bál
- 19. OKTV és egyéb tanulmányi versenyre való jelentkezések leadása
- 19. Munkaközösségi munkatervek elkészítése
- 22-től Előgondozó körök indítása F.: iskolavezetés
- 23. Előrehozott osztályozó vizsgára való jelentkezések leadása
- 29- okt. 04. Látogatás a németországi Hochdahl Gimnáziumba
- 30-ig Tanterem dekorációjának elkészítése
- 30-ig Iskolai sportkör közgyűlése

2003. október

- 02. Tanterem dekorációjának értékelése
- 02. 17⁰⁰ Összevont szülői értekezlet 7. és 9. évfolyamok számára
- 02. 17³⁰ Szülői értekezlet a 7. és 9. évfolyamok számára
- 06. Megemlékezés az aradi vértanúkról
- 09. 17⁰⁰ Összevont szülői értekezlet
- 09. 17³⁰ Szülői értekezlet a felsőbb évfolyam tanulói számára
- 10. Verébatató (disco)
- 15. Filharmónia előadás
- 17. Megemlékezés az 1956-os forradalomról és szabadságharcról
- 17. Krúdy Prózamondó Verseny
- 18. Részvétel a városi ünnepségeken

- 21. Megemlékezés Krúdy születésnapjáról a Városháza dísztermében
- 20-22. Őszi szünet
- 27. Szünet utáni első tanítási nap
- 31-ig Felvételi tájékoztató elküldése a jegyzőknek

2003. november

- 06. Előrehozott írásbeli osztályozó vizsgák
- 06. 17³⁰₋ Pályaválasztási szülői értekezlet a 6. és 8.osztályos tanulók és szülei számára
- 15. Szalagavató
- 20. Előrehozott szóbeli osztályozó vizsgák
- 20. Osztályzatok szóródásának ellenőrzése
- 26. Filharmónia előadás
- 30-ig Nevelési értekezlet

2003. december

- 04. 17⁰⁰₋ Fogadóóra
- 05. Téli ünnepély
- 11. 15⁰⁰₋ Megbeszélés a munkaközösség vezetőkkel, közalkalmazotti tanáccsal
- 12-ig Hatosztályos jelentkezési lapok beadása
- 19. 15⁰⁰₋ Karácsonyi ünnepély
- 19. Az év utolsó tanítási napja (péntek)
- 20. Árvaházi gyerekek meglátogatása

2004. január

- 05. Első tanítási nap
- 15-ig Jelentkezés az emelt szintű érettségire felkészítő csoportokba (előzetes)
- 22. 14⁰⁰₋ – 23-án 14⁰⁰₋ig 24 órás kosárlabda mérkőzés
- 23. 14³⁰₋ Félévi osztályozó értekezlet
- 23. A DÖK napja, a félév utolsó tanítási napja
- 24. Alapítványi bál
- 27.-febr. 20-ig A végzős osztályokban az érettségivel, továbbtanulással kapcsolatos tájékoztatás
- 30. Írásbeli felvételi vizsga a hatosztályos tagozatra jelentkezőknek
- 31-ig A tanulók értesítése a tanulmányi eredményekről

2004. február

- 02. Pótfelvételi a hatosztályos gimnáziumba jelentkezőknek
- 07-14 Sítábor
- 13. A 6. és 8. osztályos tanulók jelentkezési lapjának beérkezése

- Érettségi jelentkezési lapok leadása
- 15. Valentin napi diákprogram
- 18. 15⁰⁰ Félévi nevelési értekezlet
- 19. 14 órától Írásbeli felvételi az általános tantervű osztályba (tervezet)
- 20. 11 órától és 12³⁰ órától Írásbeli felvételi a biológia és matematika tantervű osztályba
A felvételt követő 3. munkanapon betekintés a dolgozatokba
- 21-ig Felvételi jelentkezési lapok ellenőrzése 12. osztályosoknak
- 25. Kommunista diktatúra áldozatairól való megemlékezés
- 25-ig Érettségi jelentkezések elküldése az OKÉV-nek
- 26. 17³⁰ Szülői értekezlet
- 26. Pótfelvételi a négyosztályos gimnáziumi osztályokba

2004. március

- 10. Filharmónia előadás
- 12. 1848-as vetélkedő (DÖK)
- 12. Megemlékezés március 15-éről
- 15. Kosárlabda találkozó volt krúdysokkal a Krúdy Kupa keretében

2004. április

- 08-13. Osztályzatok szóródásának ellenőrzése
- 07. Szünet előtti utolsó tanítási nap
- 08-13. Tavaszi szünet
- 14. Szünet utáni első tanítási nap
- 14. Végleges felvételi jegyzék megküldése a felvételi központnak
- 16. Megemlékezés a holokausztról
- 23-28. Az általános iskolából felvett tanulók kiértékelése
- 28. Filharmónia előadás
- 29. Nevelési értekezlet (tervezet)
- 29. 17⁰⁰ Fogadóóra

2004. május

- 06. Negyedikes búcsúztató (sportolók)
- 07. 15⁰⁰ Osztályozó értekezlet a végzősöknek
- 08. 9⁰⁰ Ballagás
- 10. A végzős évfolyam bizonyítványainak, naplójának, anyakönyveinek lezárása, statisztikai adatok leadása
- 10. Magyar érettségi írásbeli
- 11. Matematika írásbeli érettségi
- 12. 14⁰⁰ Rajz, írásbeli érettségi
- 12. Fizika írásbeli érettségi
- 13. Kémia, írásbeli érettségi
- 14. Angol nyelv írásbeli érettségi

- 17-19. Közös írásbeli érettségi felvételi vizsgák
- 17. Központi mérés az alapkészségek megltéról a 8. és 10. évfolyamon
- 18. Központi mérés a 11. évfolyamos tanulók tantárgyi készségeiról
- 20. Német írásbeli érettségi

2004. június

- 01. Betekintés a 6/VI. és a 12. A írásbeli érettségi dolgozataiba
- 02. Betekintés a 12. B és a 12. C írásbeli érettségi dolgozataiba
- 02. A 6/VI és a . 12. A osztály dokumentumainak elküldése az érettségi elnöknek
- 03. A 12. B és a 12. C osztály dokumentumainak elküldése az érettségi elnöknek
- 09. Tanév végi osztályozó értekezlet
- 11. Utolsó tanítási nap
- 10-11-12. A 6/VI. és a 12. A osztály szóbeli érettségi vizsgája
- 14-15-16. A 12. B, 12. C osztály szóbeli érettségi vizsgája
- 18. 9⁰⁰ Évzáró ünnepély
- 18. 11⁰⁰ Tanévzáró értekezlet
- 19. Tantestületi kirándulás
- 21. 8⁰⁰-12⁰⁰ Beiratkozás

2004. augusztus

- 15-19. Verébtábor Sátoraljaújhelyen

VERSENYEREDMÉNYEK

2003/2004-ES TANÉV

OKTV

Matematika II. kategória

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

Lukucz Balázs	11.A	tanára: Koncz István
Hortobágyi Eszter	12.C	tanára: Ákos Zsuzsanna
Tóth József	11.A	tanára: Paluskáné Muri Erika
Spisák Tamás	11.A	tanára: Paluskáné Muri Erika
Darvasi Péter	12.C	tanára: Ákos Zsuzsanna
Csócsics Máté	11.A	tanára: Koncz István
Hengsperger Kinga	12.D	tanára: Paluskáné Muri Erika
Ravasz László	11.A	tanára: Paluskáné Muri Erika
Fülesdi Eszter	12.C	tanára: Ákos Zsuzsanna
Németh Viktória	11.D	tanára: Dr. Molnár Zoltán
Fábri Attila	11.d	tanára: Dr. Molnár Zoltán
Ködmön Éva	11.D	tanára: Dr. Molnár Zoltán
Pálosi László	11.A	tanára: Paluskáné Muri Erika

Döntőbe jutott

Lukucz Balázs	11.A	tanára: Koncz István	10.h
---------------	------	----------------------	------

Matematika III. kategória

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

Szalaga Ágota	12. A	tanára: Hamvasné Balogh Anikó
Balogh László	12. A	tanára: Háhn Ferenc
Makár János Zénó	12.a	tanára: Háhn Ferenc

Döntőbe jutott:

Szalaga Ágota	12. A	tanára: Hamvasné Balogh Anikó	33. h.
Balogh László	12. A	tanára: Háhn Ferenc	33.h.

Fizika

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

Virga Gábor	12. A	tanára: Dr. Molnár Zoltán
Szalaga Ágota	12.A	tanára: Dr. Molnár Zoltán

Döntőbe jutott

Virga Gábor 12. A tanára: Dr. Molnár Zoltán 12.h.

Kémia

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

II. kategória

Raizer György	12.B	tanáruk: Oláh Krisztina
Katona Bernadett	12.B	
Krámos Balázs	12.B	
Imre Ruben	12.B	
Sütő Zoltán	12.B	
Andrási Péter	12.B	
Madár Zsuzsanna	12.B	
Bégányi Dániel	11.B	tanára: Vad Mária

A II. fordulóra jutott:

Raizer György	12.B	tanáruk: Oláh Krisztina
Krámos Balázs	12.B	
Sütő Zoltán	12.B	
Katona Bernadett	12.B	
Andrási Péter	12.B	
Imre Ruben	12.B	
Madár Zsuzsanna	12.B	
Bégányi Dániel	12.B	tanára: Vad Mária

Döntőbe jutott

Krámos Balázs	12. B	tanáruk: Oláh Krisztina	21. h
Raizer György	12. B		15. h

Biológia

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

II. kategória

Raizer György	12.B	tanáruk: Sallai Judit
Kocsis Ivett	12.B	
Imre Ruben	12.B	
Sütő Zoltán	12.B	
Krámos Balázs	12.B	
Katona Bernadett	12.B	
Andrási Péter	12.B	
Duli Orsolya	12.B	
Kelemen Emese	12.B	
Sipos Dávid	12.B	
Béres Edit	11.B	tanáruk: Vad Mária
Tisza Éva	11.B	

Hegedűs Mónika 11.B
 Bégány Dániel 11.B
 Mihalik Noémi 11.D

I. kategória

Orosz Gergő 12.B tanára: Sallai Judit
 Rozgonyi Judit 12.C tanáruk: Gergely Tibor
 Udvari Attila 12.C
 Szerényi Szabolcs 12.A
 Takács Enikő 12.C

A II. fordulóra jutott:

II. kategória

Raizer György 12.B tanáruk: Sallai Judit
 Kocsis Ivett 12.B
 Imre Ruben 12.B
 Sütő Zoltán 12.B
 Krámos Balázs 12.B
 Katona Bernadett 12.B
 András Péter 12.B
 Duli Orsolya 12.B
 Kelemen Emese 12.B
 Béres Edit 12.B tanára: Vad Mária

I. kategória

Orosz Gergő 12.D tanára: Sallai Judit
 Rozgonyi Judit 12.C tanáruk: Gergely Tibor
 Szerényi Szabolcs 12.C
 Takács Enikő 12.C
 Udvari Attila 12.C

Döntőbe jutott:

Raizer György 12. B tanára: Sallai Judit 23. h

Informatika

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

I. kategória

Kótyuk Gergely 11.D tanára: Gergely Tibor
 Koselák Mihály 11.D tanára: Gergely Tibor
 Vaszkun Gábor 11.D tanára: Keresztessyné Takács Mária

Döntőbe jutott:

Kótyuk Gergely 11.D tanára: Gergely Tibor 35. h

II.kategória

Szamos Attila 12.A tanáruk: Keresztessyné Takács Mária
 Támba Miklós 12.A

Papp Dávid Zoltán	12.A	
Vaszkun Gábor	11.D	
Kocsis Ádám	11.D	tanára: Gergely Tibor
Fekete Sándor	11.A	tanára: Koncz István
Pálosi László	11.A	tanára: Koncz István
Koselák Mihály	11.D	tanára: Gergely Tibor
Fábri Attila	11.D	tanára: Gergely Tibor
Molnár Mihály	12.C	tanára:
Farkas Péter	11.A	tanára: Koncz István

Angol nyelv

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

Bégányi Dániel	11.B	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa
Hory Dávid	11.D	tanára: Vass Mihályné
Szabó Gergely	11.D	tanára: Vass Mihályné
Gonbkötő Kitti	12.D	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa

II. fordulóra jutott:

Bégányi Dániel	11.B	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa
Hory Dávid	11.D	tanára: Vass Mihályné

Történelem

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt:

Hory Dávid	11. D	tanára: Tar Ferenc
------------	-------	--------------------

Földrajz

Az I. fordulóból továbbküldhető dolgozatot írt és a II. fordulóra jutott:

Pesti Judit	12.B	tanára: Sallai Judit:
-------------	------	-----------------------

OÁTV

Angol nyelv

Megyei fordulóra jutott

Gazda Kristóf	7. D	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa
Sylvester Ágnes	8. D	tanára: Vass Mihályné

Országos döntőbe jutott

Gazda Kristóf	7. D	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa
---------------	------	----------------------------------

Országos versenyek

Arany János Irodalmi Verseny

Országos döntőbe jutott, ahol Ezüst Oklevelet kapott

Nádasi Eszter 9. D tanára: Birkó Sándorné

„Beszélni nehéz” jelölési verseny

Országos első helyezés

Raizer György 12. B tanára: Dr. Durucz Istvánné

Kazinczy érmet kapott

Szabó Kornélia 11. D tanára: Dr. Durucz Istvánné

Bod Péter Könyvtárhasználati verseny

Megyei Forduló

1.h. Raizer György 12.B tanáruk: Kalydy Zsuzsa
 1.h. Polonkai Éva 8.D
 2.h. Rábai Valéria 7.D
 3.h. Balázi Péter 9.A
 3.h. Szoboszlai Kitti 12.D
 3.h. Garai Márta 7.D

Országos döntőbe jutott

2.h. Raizer György 12. B tanára: Kalydy Zsuzsa

Gordiusz Matematika Verseny

Megyei forduló:

9 évfolyam:

1.h. Hajzer Gábor S. 9. D tanára: Paluskáné Muri Erika
 5.h. Kukucska Gergely 9. A tanáruk: Ákos Zsuzsanna
 7.h. Balázi Péter 9. A
 8.h. Kazinczi Ferenc 9. A
 9.h. Paragh Gábor 9. A tanáruk: Koncz István
 10.h. Szilvai László 9. A
 11.h. Andorkó Gábor 9. A tanára: Ákos Zsuzsanna
 12.h. Szabó Péter 9. A tanáruk: Koncz István
 14.h. Mirkó Zsolt 9. A
 15.h. Greksza Balázs 9. D tanára: Paluskáné Muri Erika
 17.h. Krajnyák Péter 9. A tanára: Ákos Zsuzsanna
 19.h. Újfalusi László 9. A tanáruk: Koncz István
 20.h. Nagy Dávid 9. A

10. évfolyam:

1.h.	Kövér Attila	10. A	tanára: Tóth István
3.h.	Lengyel László	10. A	tanára: Konczné Végh Leona
4.h.	Kórik Zoltán	10. A	tanáruk: Tóth István
5.h.	Czomba Csaba	10. A	
6.h.	Mészáros István	10. A	tanára: Konczné Végh Leona
7.h.	Koncz Gábor	10. A	tanára: Tóth István
8.h.	Tajdi Bence	10. A	tanáruk: Konczné Végh Leona
9.h.	Pálhalmi Orsolya	10. A	
11.h.	Szőköli Borbála	10. A	
15.h.	Krómer Péter	10. A	
17.h.	Kováts Viktor	10. A	tanára: Tóth István

11. évfolyam

1.h.	Ködmön Éva	11. D	tanáruk: Dr. Molnár Zoltán
4.h.	Koselák Mihály	11. D	
5.h.	Farkas Péter	11. A	tanára: Koncz István
6.h.	Pálosi László	11. A	tanáruk: Paluskáné Muri Erika
7.h.	Spisák Tamás	11. A	
8.h.	Fábri Attila	11. D	tanára: Dr. Molnár Zoltán
10.h.	Neuzer Renáta	11. C	tanára:
11.h.	Csoma Anikó	11. C	tanára: Tóth István
17.h.	Szita László	11. A	tanára: Paluskáné Muri Erika
18.h.	Németh Viktória	11. D	tanára: Dr. Molnár Zoltán
19.h.	Varga Gergely	11. A	tanára: Paluskáné Muri Erika

12. évfolyam:

1.h.	Makár János Zénó	12. A	tanáruk: Háhn Ferenc
2.h.	Balogh László	12. A	
4.h.	Virga Gábor	12. A	tanáruk: Hamvasné Balogh Anikó
5.h.	Szalaga Ágota	12. A	
8.h.	Halász Zsolt	12. A	tanára: Háhn Ferenc
9.h.	Darvasi Péter	12. C	tanára: Ákos Zsuzsanna
15.h.	Papp Dávid	12. A	tanára: Hamvasné Balogh Anikó
17.h.	Czékmann Attila	12. C	tanára: Ákos Zsuzsanna
18.h.	Czene Gábor	12. A	tanára: Háhn Ferenc

Az országos döntőbe jutott:

Hajzer Gábor S.	9. D	tanára: Paluskáné Muri Erika
Makár János Zénó	12. A	tanára: Háhn Ferenc
Balogh László	12. A	tanára: Háhn Ferenc
Virga Gábor	12. A	tanára: Hamvasné Balogh Anikó

Arany Dániel Matematika Verseny

Továbbküldhető dolgozatot írt:

Hajzer Gábor S.	9. A	tanára: Paluskáné Muri Erika
Szilvai László	9. A	tanára: Koncz István
Zalatnay Zsolt	9. A	tanára: Koncz István

Irinyi János Kémia Verseny

1/A kategória

8.h. Paragh Gábor 9. A tanára: Chriszt Gyula

1/B kategória

1.h. Tóth Luca 9. B tanára: Balogh Istvánné

2.h. Kovács Tamás 9. B tanára: Balogh Istvánné

2/A kategória

2.h. Kórik Zoltán 10. A tanára: Oláh Krisztina

2/B kategória

2. h. Esze Regina 10. B tanáruk: Oláh Krisztina

3. h. Kozslai Péter 10. B

Országos döntőbe jutott

Paragh Gábor 9. A tanára: Chriszt Gyula

Tóth Luca 9. B tanára: Balogh Istvánné

Esze Regina 10. B tanára: Oláh Krisztina

Kórik Zoltán 10. A tanára: Oláh Krisztina

Curie Kémia Verseny

Területi fordulójába jutott

Esze Regina 10. B tanáruk: Oláh Krisztina

Kozslai Péter 10. B

Agócs Éva, Tóth Adrienn, stb

Országos döntőbe jutott

12.h. Esze Regina 10. B tanára: Oláh Krisztina

Kitaibel Pál Biológiai és Környezetvédelmi Verseny

Megyei forduló

9. évfolyam:

2.h. Deák Beáta 9. B tanáruk: Gergely Tibor

4.h. Ábrán Szabolcs 9. B

5.h. Árokszállási Anikó 9. B

5.h. Fülöp Norbert 9. B

10. évfolyam:

1.h. Kozslai Péter 10. B tanáruk: Gergely Tibor

2.h. Esze Regina 10. B

3.h. Kató Simon 10. B

4.h. Négyesi Márk 10. B

8.h. Kótyuk Eszter 10. C

Országos döntőbe jutott

27.h. Kozslai Péter 10. B tanáruk: Gergely Tibor
 31.h. Esze Regina 10. B

Mikola Sándor Fizika Verseny

Megyei fordulójába jutott

Tejfel György 10. A tanára: Tóth István
 Paragh Gábor 9. A tanára: Chriszt Gyula

Varga Tamás Országos Matematika Verseny

II. fordulóra jutottak

7. évfolyam

Buzga Viktor 7. D tanáruk: Konczné Végh Leona
 Fehér Zsolt 7. D
 Molnár Boglárka 7. D

8. évfolyam

Fehér Mirjam 8. D tanára: Ákos Zsuzsanna
 Polonkai Éva 8. D
 Szathmári Eszter 8. D
 Tóth Brigitta 8. D

Országos döntőbe jutott

37.h. Molnár Boglárka 8. D tanára: Konczné Végh Leona

MEGYEI VERSENYEK

Ambrózy Géza Matematika Verseny

7. évfolyam

10.h. Molnár Boglárka 7. D tanáruk: Konczné Végh Leona
 11.h. Fehér Zsolt 7. D

8. évfolyam

2.h. Fehér Mirjam 8. D tanáruk: Ákos Zsuzsanna
 12.h. Blázsik Márta 8. D
 20.h. Szathmári Eszter 8. D

9. évfolyam

3.h. Hajzer Gábor S. 9.D tanára: Paluskáné Muri Erika
 4.h. Vári István 9.C tanára: Dr. Molnár Zoltán
 12.h. Sipos Roland 9.D tanára: Paluskáné Muri Erika

15.h.	Rudolf Zoltán	9.C	tanára: Dr. Molnár Zoltán
16.h.	Pásztor József	9.C	tanára: Dr. Molnár Zoltán
19.h.	Borsodi Brigitta	9.D	tanára: Paluskáné Muri Erika

10. évfolyam

12.h.	Zsíros Gergő	10.C	tanára: Ákos Zsuzsanna
-------	--------------	------	------------------------

11. évfolyam

2.h.	Csoma Anikó	11.C	tanára: Tóth István
7.h.	Ködmön Éva	11.D	tanára: Dr. Molnár Zoltán
13.h.	Németh Viktória	11.D	tanára: Dr. Molnár Zoltán

12. évfolyam

2.h.	Czékmann Attila	12.C	tanáruk: Ákos Zsuzsanna
6.h.	Darvasi Péter	12.C	
7.h.	Hortobágyi Eszter	12.C	
15.h.	Puskás László	12.C	
18.h.	Pataki Hajnalka	12.C	

Emelt szint

9. évfolyam

1.h.	Szabó Péter	9. A	tanára: Koncz István
2.h.	Kazinczi Ferenc	9. A	tanáruk: Ákos Zsuzsanna
3.h.	Kukucska Gergő	9. A	
6.h.	Balassai Boglárka	9. A	
7.h.	Szűcs Ádám	9. A	tanára: Koncz István
8.h.	Andorkó Gábor	9. A	tanáruk: Ákos Zsuzsanna
9.h.	Gyomlai Gergely	9. A	
10.h.	Zalatnay Zsolt	9. A	tanáruk: Koncz István
11.h.	Pálfi Attila	9. A	
13.h.	Szilvai László	9. A	
14.h.	Mecsei Boglárka	9. A	tanára: Ákos Zsuzsanna
15.h.	Mirkó Zsolt	9. A	tanáruk: Koncz István
16.h.	Újfalusi László	9. A	
17.h.	Paragh Gábor	9. A	
19.h.	Barta Attila	9. A	tanáruk: Ákos Zsuzsanna
20.h.	Elek Diána	9. A	

10. évfolyam

1.h.	Krómer Péter	10. A	tanára: Tóth István
2.h.	Szőköi Borbála	10. A	tanára: Konczné Végh Leona
3.h.	Kórik Zoltán	10. A	tanáruk: Tóth István
4.h.	Koncz Gábor	10. A	
5.h.	Kácsor Szabolcs	10. A	
6.h.	Tajdi Bence	10. A	tanára: Konczné Végh Leona
8.h.	Czomba Csaba	10. A	tanáruk: Tóth István
9.h.	Kövér Attila	10. A	
10.h.	Mészáros István	10. A	tanára: Konczné Végh Leona
11.h.	Balla Gergely	10. A	tanára: Tóth István

- 12.h. Lengyel László 10. A tanáruk: Konczné Végh Leona
 13.h. Pálhalmi Orsolya 10. A
 14.h. Losonczy Gergő 10. A

11. évfolyam

- 1.h. Lukucz Balázs 11. A tanára: Koncz István
 2.h. Csócsics Máté 11. A tanára: Koncz István
 4.h. Spisák Tamás 11. A tanára: Paluskáné Muri Erika
 11.h. Farkas Péter 11. A tanára: Koncz István
 12.h. Szita László 11. A tanára: Paluskáné Muri Erika

12. évfolyam

- 1.h. Balogh László 12. A tanára: Háhn Ferenc
 2.h. Szalaga Ágota 12. A tanára: Hamvasné Balogh Anikó
 7.h. Halász Zsolt 12. A tanáruk: Háhn Ferenc
 11.h. Czene Gábor 12. A
 12.h. Szamos Attila 12. A tanára: Hamvasné Balogh Anikó
 13.h. Makár János Zénó 12. A tanára: Háhn Ferenc
 15.h. Tamba Miklós 12. A tanáruk: Hamvasné Balogh Anikó
 17.h. Virga Gábor 12. A

Gregor Mendel Genetika Verseny

Emelt szint

- 1.h. Imre Ruben 12. B tanáruk: Sallai Judit
 2.h. Krámos Balázs 12. B
 3.h. Raizer György 12. B
 4.h. Kovács Gergő 12. B
 5.h. Kocsis Ivett 12. B

Alapóra

- 1.h. Nagy Gabriella 12. A tanáruk: Gergely Tibor
 1.h. Móré Regina 12. C
 2.h. Rozgonyi Judit 12. C
 8.h. Udvari Attila 12. C

Kabay János Biológia Verseny

Alapóra

- 1.h. Mihalik Noémi 11. D tanára: Vad Mária

Emelt szint

- 1.h. Bégányi Dániel 11. B tanáruk: Vad Mária
 1.h. Béres Edit 11. B
 2.h. Ambrusz Eszter 11. B
 3.h. Hegedüs Mónika 11. B
 4.h. Rácz Emese 11. B
 5.h. Fazekas Iлона 11. B

5.h.	Mult Eszter	11. B
6.h.	Emódi Andrea	11. B
7.h.	Tisza Éva	11. B
8.h.	Kisgáti Erika	11. B
9.h.	Hollós Enikő	11. B

Zrínyi Ilona Matematika Verseny megyei fordulója

7. évfolyam

8.h.	Molnár Boglárka	7. D	tanáruk: Konczné Végh Leona
14.h.	Buzga Viktor	7. D	

8. évfolyam

8.h.	Tóth Brigitta	8. D	tanára: Ákos Zsuzsanna
------	---------------	------	------------------------

Kalmár László Országos Matematika Verseny megyei fordulója

7. évfolyam

5.h.	Molnár Boglárka	7.D	tanáruk: Konczné Végh Leona
8.h.	Gombkötő Ádám	7.D	
16.h.	Buzga Viktor	7.D	
18.h.	Fehér Zsolt	7.D	

8. évfolyam

2.h.	Szathmári Eszter	8.D	tanáruk: Ákos Zsuzsanna
5.h.	Polonkai Éva	8.D	
10.h.	Fehér Mirjam	8.D	
11.h.	Tóth Brigitta	8.D	
14.h.	Orosz István	8.D	

Public Speaking Competition Angol Nyelvi Verseny

Döntőbe jutott

Mihalik Noémi	11. D	tanára: Vass Mihályné
---------------	-------	-----------------------

Középdöntőbe jutott

Hory Dávid	11. D	tanára: Vass Mihályné
3.h. Lukács Adrienn		

Legjobb előadói díj

Katona Lilla	10. C	tanára: Rák Tiborné
--------------	-------	---------------------

Közönségdíjat kapott

Bégányi Dániel	11. B	tanára: Keszthelyiné Nagy Zsuzsa
----------------	-------	----------------------------------

Édes Anyanyelvünk Nyelvhasználati: Verseny megyei döntő

2.h. Kristofori Szilvia 11. D tanára: Dr. Durucz Istvánné

„Deák Ferenc korában éltem” Országos Pályázat

3.h. Szabó Kornélia 11. D tanára: Dr. Durucz Istvánné

IV. Országos Mini Diákköri Konferencia

Földrajz szekció

2.h. Polonkai Éva 8. D tanára: Homoki Erika

Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok C jelű matematikai gyakorlatok versenye

10-11.h. Csoma Anikó 11. C tanára: Tóth István

Országos francia nyelvi verseny

2.h. Ajtay-Horváth Viola

SPORTEREDMÉNYEK

2003/2004

2003.09.16,18. Városi Atlétikai Diákolimpia

1. hely

Dobány Máté	11.A	200m fiú	V.kcs	24.3
Lakatos István	11.B	110m gát	VI.kcs.	18.6
Fábián Tamás	6/4	1500m	V.kcs.	4:46.2

2. hely

Dobány Máté	11.A	100m	V.kcs.	11.8
Bálint Márton	6/5	1500m	VI.kcs.	4:57.0
Szakács Milán	10.C	3000m	V.kcs.	11.09.9
Sinka Fruzsina	12.C	100m gát	VI. kcs.	20.1

Gerely leány csapat 16.13m
(Jenei Dóra 6/4, Farber Eszter 6/4, Raska Katalin 6/4, Székely Zsófia 6/4)

Vágtaváltó fiú 2:09.8
(Csócsics Máté 11.a, Dobány Máté 11.a, Tóth Bernard 6/3, Dávid Zoltán 12.a)

4x1500m fiú 21:03.3
(Lukucz Balázs 11.a, Szakács Milán 10.c, Bálint Márton 6/5, Fábián Tamás 6/4)

3. hely

Szigeti Lilla	6/4	800m	V.kcs	3:08.7
Szakmáry F. Dániel	9.a	Diszkosz	V.kcs.	31.92

2003.09.24. Megyei Ügyességi és Váltófutó Csapatbajnokság

2. hely

Vágtaváltó fiú 2:11.4
(Tóth Bernard 6/3, Dobány Máté 11.a, Csócsics Máté 11.a, Dávid Zoltán 12.a)

3.hely

Magas csapat leány III-IV.kcs 115cm
(Gucsza Magdolna, Komlóssy Krisztina, Martinovszky Fruzsina, Polányi Edit, Veczán Éva – 6/2)

Magas csapat leány V-VI.kcs 121.25cm
4x800m leány 12.52.0
(Sztankovics Eszter 10.b, Komlóssy Krisztina 6/2, Romanko Daniella 6/4, Szigeti Lilla 6/4)

**2003.10.9. Országos
Ügyességi és Váltófutó
Csapatbajnokság-
Budapest**

8. hely

Vágtaváltó fiú 2:08.80
(Tóth Bernard 6/3, Dobány
Máté 11.a, Csócsics Máté
11.a, Dávid Zoltán 12.a)

**2003.10.15.
A Városi Diáksport Egyesület értékelő
értekezlete**

A Gimnáziumi pontversenyben:

2. hely-Krúdy Gyula Gimnázium

Elismerést kapott: Dávid Zoltán 12.a

Fábián János testnevelő tanár

„Jó tanuló-jó sportoló” címet kapott: Dobány Máté 11.a

2003.10.17. Zrínyi Kupa Röplabda Torna (leány)

2. hely Krúdy Gyula Gimnázium

Országos Tájfutó Diákolimpia

1. hely Liskány Diána 12.b N18 E versenyszámban

Duatlon Diákolimpia

			Megyei	Országos
Sztankovics Eszter	10.b	V.kcs	1.	33.
Szakács Milán	10.c	V. kcs.	1.	13.
Komlóssy Krisztina	6/2	IV.kcs.	2.	33.

2003.10.28. Városi Futó Csapatbajnokság

100m	Szerényi Nikolett	10.b	15.2	Tóth Bernard	6/3	612.1
	Azizján Irén	10.b	14.3	Csócsics Máté	11.a	13.7
200m	Martinovszky Fruzsina		31.2	Kára László	6/3	27.4
	Sinka Fruzsina	12.c	32.2	Lakatos István	11.b	26.2

400m	Romanko Daniella 6/4	76.1	Balla Gergely 10.a	64.6
	Nánási Regina 12.c	79.3	Spisák Tamás 11.a	60.4
800m	Szigeti Lilla 6/4	3:03.2	Lukucz Balázs 11.a	2:32.5
	Gaiger Lilla 12.c	3:04.1	Bálint Márton 6/5	2:27.2
1500m			Sztercsa Tamás 9.b	5:38.1
			Szita László 11.a	5:15.0
3000m			Szakács Milán 10.c	10:46.2
			Markos Gábor 12.a	13:35.6
4x100m		59.4		48.2
	Sinka Fruzsina 12.c		Tóth Benard 6/3	
	Baranyi Beáta 11.a		Dobány Máté 11.a	
	Szerényi Nikolett 10.b		Csócsics Máté 11.a	
	Azizján Irén 10.b		Dávid Zoltán 12.a	
4x400m		5:19.4		3:53.1
	Komlóssy Krisztina 6/2		Spisák Tamás 11.a	
	Szalma Enikő 11.a		Dobány Máté 11.a	
	Sztankovics Eszter 10.b		Lukucz Balázs 11.a	
	Szigeti Lilla 6/4		Dávid Zoltán 12.a	
Összesítésben=75 pont		3. hely 99 pont		2.hely

2003.10.30. Krúdy Kupa Kosárlabda Torna

1. hely

Krúdy Gyula Gimnázium leány csapata	
Krúdy – Széchenyi	=90:37
Krúdy Gyula Gimnázium fiú csapata	
Krúdy ÉVISZ	=113:60
Sárospatak- Krúdy	=59:78

2003.11.12. Zay Kupa Leány Röplabda Torna

3. hely Krúdy

2004.01.17. Megyei Úszó Diákolimpia

1. hely:

Komlóssy Krisztina	100 m hát
	100 m pillangó
Koi Ádám	100 m hát
	200 m vegyes
Gergely Márta	100 m mell

Országos: 11. hely

2004.02.21. Megyei Sakk csapat Diákolimpia

1. hely: Leány csapat: Szoboszlai Kitti 12.d.
Orosz Anikó 10.c.
Rábai Valéria 7.d.

2. hely: Fiú csapat: Ravasz László 11.a
Greksza Balázs 9.d
Kövér Attila 10.a
Czuczor Zoltán 10.c
Fülöp Norbert 9.b

2004.03.01. Megyei Amatőr Leány Röplabda – 1. hely : Krúdy

2004.03.26. Megyei Mezei Diákolimpia

3. hely: V. kcs. Leány csapat:
Szigeti Lilla 10.d
Romanko Daniella 10.d
Czuczku Ágnes 9.b
Sztankovics Eszter 10.b
Kék Nikoletta 10.a

2004.03.31. Megyei Röplabda Diákolimpia

3. hely: V. kcs. Leány csapat:
Raska Katalin 10.d
Székely Zsófia 10.d
Bernáth Réka 10.b
Gulácsi Gabriella 9.b
Ladányi Lilla 9.c
Baráth Zsuzsanna 9.c
Gucsa Magdolna 8.d
Gulácsi Marietta 8.d

2004.02.07. Megyei Kosárlabda Diákolimpia Csenger

2. hely: IV. kcs. Leány csapat:
Ajtay-H. Viola 8.d
Gáspár Zsanett 9.c
Martinovszky Fruzsina 8.d
Vathy Andrea 9.c
Szödényi Annamária 9.b
Molnár Boglárka 7.d
Pályka Lilla 9.a
Pócsi Dóra 9.b
Baráth Angéla 7.d
Vasenszki Dóra 7.d
Szakadát Gyöngyi 9.c
Rábai Valéria 7.d
Veisz Brigitta 9.b

2. hely: V. kcs. Leány csapat:

Krisztián Györgyi 9.d	Jenei Dóra 10.d	Martinovszky Fruzsina 8.d
Csorba Kitti 9.d	Füle Judit 9.d	Vathy Andrea 9.c
Romanko Daniella 10.d	Farber Eszter 10.d	Szodényi Annamária 9.b
Kék Nikoletta 10.a	Gáspár Zsanett 9.c	Tiba Gabriella 11.b
Róka Zsófia 10.b		

2004.06.05. Országos elődöntő Eger = 2. hely: Krúdy

2. hely: V. kcs. Fiú csapat:

Imri Gábor 11.c	Berta Csaba 9.d	Tajdi Bence 10.a
Fábián Tamás 10.d	Horváth Tibor 9.d	Szokira Tamás 9.b
Balázs Péter 11.d	Csokonay Ádám 10.a	Pék Ádám 9.b
Makrai Márton 9.d	Mészáros István 10.a	Lukucz Balázs 11.a

2004.06.04. Országos elődöntő Eger = 3. hely: Krúdy

Eger Krúdy 76 : 73

Krúdy Budaörs 77 : 70

3. hely: VI. kcs. Leány csapat:

Lipóczki Krisztina 12.d	Baranyi Beáta 11.a	Kék Nikoletta 10.a
Szabó Zsuzsa 12.b	Tiba Gabriella 11.b	Róka Zsófia 10.b
Délceg Orsolya 12.d	Krisztián Györgyi 9.d	Jenei Dóra 10.d
Szokol Patrícia 11.a	Csorba Kitti 9.d	Füle Judit 9.d
Szabó Szonja 12.b	Romanko Daniella 10.d	Farber Eszter 10.d

1. hely: VI. kcs Fiú csapat:

Krúdy ÉVISZ 97 : 56

Krúdy Vasvári 91 : 78

Krúdy Zrínyi 93 : 73

Szamos Attila 12.a
 Darvasi Péter 12.c
 Joó Gergely 12.c
 Zsoldos Máté 11.a
 Hajdu Barnabás 11.d
 Balázs Péter 11.d
 Ligetfalvi Róbert 11.d
 Türk Olivér 11.d
 Imri Gábor 11.c
 Tajdi Bence 10.a
 Fábián Tamás 10.d
 Berta Csaba 9.d
 Makrai Márton 9.d
 Szokira Tamás 9.b

2004.04.27-28. Városi Atlétikai Diákolimpia

1. hely:

Bálint Márton	11.d	VI.kcs.	1500 m	4:47.6
Dávid Zoltán	12.a	VI.kcs.	200 m	21.9
Sinka Fruzsina	12.c	VI.kcs.	100 gát	21.4

2. hely:

Fiú 4x100 47.6
(Csócsics Máté 11.a, Dobány Máté 11.a, Spisák Tamás 11.a, Dávid Zoltán 12.a)

Spisák Tamás	11.a	VI. kcs.	400 m	56.9
Székely Zsófia	10.d	V.kcs.	gerely	22.72
Azizján Irina	10.b	VI.kcs	távol	432
Lakatos István	11.b	VI.kcs	110 gát	18.5
Szakács Milán	10.c	V.kcs	3000 m	10:30.8
Bálint Márton	11.d	VI.kcs	800 m	2:18.2
Szigeti Lilla	10.d	V.kcs	800 m	2:52.4
Baranyi Beáta	11.a	VI.kcs.	200 m	33.0

Fiú 4x400 m
(Bálint Márton 11.d, Spisák Tamás 11.a, Dobány Máté 11.a, Szakács Milán 10.c)

3. hely:

Dávid Zoltán	12.a	VI.kcs.	100 m	11.1
Leány			4x400 m	
(Romanko Daniella 10.d, Szigeti Lilla 10.d, Czuczku Ágnes 9.b, Sztankovics Eszter 10.b)				

2004.05.5-6. Megyei Atlétikai Diákolimpia Debrecen

1. hely:

Azizján Irina	10.b	VI. kcs.	100 m	14.56
Dávid Zoltán	12.a	VI.kcs.	400 m	49.56
Bálint Márton	11.d	VI.kcs.	2000 ak.	7:42.83
Bégányi Dániel	11.b	VI.kcs.	3000 m	10:25.39
Veczán Éva	8.d	IV.kcs.	magas	135

2. hely

Lakatos István	11.b	VI.kcs.	110 gát	19.99
Jenei Dóra	10.d	V.kcs.	magas	135

Fiú 4x100 m 45.65
Fiú 4x400 m 3:39.59

(Tóth Bernard 9.d, Dobány Máté 11.a, Spisák Tamás 11.a, Dávid Zoltán 12.a)

3. hely

Zsoldos Máté	11.a	VI. kcs.	súly	11.91
Dobány Máté	11.a	VI.kcs.	100 m	12.19
			200 m	25.03
Balatoni Anna	8.d	IV.kcs.	magas	130

2004.05.19. Városi Futó Csapatbajnokság

100 m	Tóth Bernard	12.2	Czuczku Ágnes	13.9
	Csócsics Máté	13.1	Azizján Irina	13.8
200 m	Dobány Máté	23.7	Lakatos Dolóresz	30.8
	Lakatos István	25.2	Romanko Daniella	34.1
400 m	Lukucz Balázs	58.7	Sztankovics Eszter	77.5
	Spisák Tamás	55.5	Szalma Enikő	81.0
800 m	Sztercsa Tamás	2:25.6	Szigeti Lilla	2:52.0
	Szita László	2:31.8	Kis Éva	2:47.7
1500 m	Fábián Tamás	4:48.7		
	Bégányi Dániel	5:11.0		
3000 m	Szakács Milán	10:48.1		
	Pálosi László	12:07.4		
4x100 m		46.0		58.6
	(Tóth Bernard, Dobány Máté Spisák Tamás, Dávid Zoltán)		(Czuczku Ágnes, Lakatos Dolóresz, Szalma Enikő, Azizján Irina)	
4x400 m		4:02.5		5:01.9
	(Lukucz Balázs, Fábián Tamás Szakács Milán, Bálint Márton)		(Romanko Daniella, Szigeti Lilla, Sztankovics Eszter, Komlóssy Kriszti)	
<i>Összesítésben:</i>	115 pont	1. hely	79 pont	2. hely

2004.05.29-30. Országos Atlétikai Diákolimpia Budapest

2. hely:

Dávid Zoltán	12.a	VI. kcs.	400 m	49.44
5. hely:	Fiú		4x100 m	44.98
6. hely:	Fiú		4x400 m	3:34.07
	(Tóth Bernard 9.d, Dobány Máté 11.a, Spisák Tamás 11.a, Dávid Zoltán 12.a)			

2004.06.5-6. Országos Sakk egyéni Diákolimpia Debrecen

Orosz Anikó	10.c	22. hely
Kövér Attila	10.a	23.hely
Fülöp Norbert	9.b	25.hely
Ravasz László	11.a	12.hely

2004.06.5-7. Tenisz Országos Diákolimpia Balatonboglár

2. hely:	Pótor Zsolt	11.a
	Liptai Zétény	11.c

Felkészítő tanárok:

Atlétika, és Leány Röplabda:	Fábián János
Leány Kosárlabda:	Csoba Erika
Fiú Kosárlabda:	Kovács Tibor

Az osztályok rangsorolása a tanulmányi eredmények alapján

		<i>Tanulmányi Átlag</i>	<i>Kitűnő bizonyítvány év végén</i>
1.	10. A	4,7859	13
2.	12. B	4,7722	22
3.	10. C	4,7627	10
4.	6/7. D	4,7333	12
5.	9. C	4,7119	3
6.	11. C	4,7118	15
7.	6/8. D	4,7098	10
8.	6/11. D	4,6983	11
9.	12. C	4,6907	17
10.	10. B	4,6853	4
11.	11. A	4,6753	13
12.	12. A	4,6667	9
13.	6/12. D	4,6567	12
14.	6/9. D	4,6388	11
15.	9. B	4,5975	4
16.	11. B	4,5755	7
17.	6/10. D	4,5101	7
18.	9. A	4,4427	5

Az iskola tanulmányi átlaga: 4,6683

Kitűnő bizonyítványt kapott tanulók száma: 185

Végzősök érettségi eredményei:

12. C	4,8159	12. A	4,7576
12. B	4,6615	6/12. D	4,6303

A negyedik évfolyam érettségi átlaga: 4,7192

A Krúdy Alapítvány kuratóriumának szabályzata, a „Kimagasló tanulmányi munkáért” adható díj odaítélése tárgyában

A „kimagasló tanulmányi munkáért” díjat a Krúdy Gyula Gimnázium tanulója az alábbi feltételek esetén kaphatja meg:

A) Középiskolai tanulmányai során egy tanuló a díjat egy alkalommal kaphatja meg.

B) Csak az a tanuló kaphatja meg a díjat, akinek a bizonyítványa középiskolai tanulmányai során minden tanévben eléri a 4,5 átlagot és magatartása legalább jó.

C) Tantárgyanként a középiskolás évek alatt legföljebb 3 versenyeredmény vehető figyelembe (az állami nyelvvizsga versenyeredménynek számít).

D) Az a tanuló, aki az OKTV első tíz helyezettje között szerepel – a Nemzetközi Diákolimpiát is beleértve – automatikusan jogosult a díjra.

E) A D) pontban foglaltakon kívül tanévenként legföljebb 3 db díj adható ki.

A jelöltek besorolásának szempontjai: kategóriánként az elért legmagasabb pontszám számít.

I. csoport (az OKTV 11-12. évfolyam, ill. Nemzetközi Diákolimpia)

– 11-20. helyezés	60 pont
– döntőbe jutás	40 pont
– második fordulóra jutás	20 pont

A kétfordulós versenyek esetén a döntőbe jutásnak a második fordulóra jutás, második fordulóra jutásnak a második fordulóra továbbítás felel meg.

II. csoport (az OKTV-t helyettesítő versenyek - 7-8-9-10. évfolyam)

– országos 1-3. helyezés	60 pont
– 4-10. helyezés	45 pont
– döntőbe jutás	30 pont

III. csoport (egyéb országos kiírású ill. nemzetközi versenyek – a díj nem azonos a helyezéssel)

– 1-3. hely	40 pont
– 4-10. hely	30 pont
– döntőbe jutás	20 pont

IV. csoport (megyei, ill. területi kiírású versenyek)

– 1-3. hely	20 pont
– 4-10. hely	10 pont

V csoport (állami nyelvvizsgák)

– felsőfokú „C” típusú	60 pont
– középfokú „C” típusú	20 pont

Pontazonosság esetén az I-IV. csoportba tartozó helyezések dönt.

Nyíregyháza, 1999. november 4.

Krúdy Alapítvány Kuratóriuma

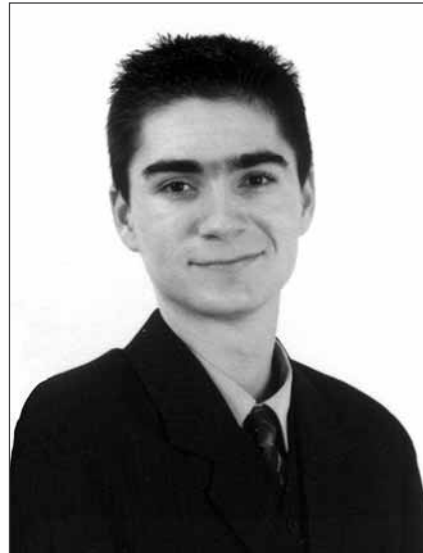
Raizer György 12. B
Krúdy Alapítvány kitüntetettje
„Kimagasló tanulmányi munkáért”

Virga Gábor 12. A
Krúdy Alapítvány kitüntetettje
„Kimagasló tanulmányi munkáért”

Szalaga Ágota 12. A
Krúdy Alapítvány kitüntetettje
„Kimagasló tanulmányi munkáért”

Balogh László 12. A
Krúdy Alapítvány kitüntetettje
„Kimagasló tanulmányi munkáért”

Gergely Katalin 12. C
Krúdy Alapítvány jutalomban részesítette

Liskány Diána 12. B
Krúdy Sportalapítvány kitüntette
„Kimagasló sportmunkáért”

Dávid Zoltán 12. A
Krúdy Sportalapítvány kitüntette
„Kimagasló sportmunkáért”

Szoboszlai Kitti 12. D
Krúdy Sportalapítvány kitüntette
„Kimagasló sportmunkáért”

Szamos Attila 12. A
Krúdy Sportalapítvány kitüntettje
„Kimagasló sportmunkáért”

Gaiger Lilla 12. C
Krúdy Sportalapítvány
könyvjutalomban részesítette

Papp Dávid Zoltán 12. A
Krúdy Sportalapítvány
könyvjutalomban részesítette

Jó utat!

Szeretettel köszöntöm Kedves Vendégeinket, Szülőket, Nagyszülőket, Kollégáimat, a Diákokat, és közülük is külön szeretettel a mai ünnepelteket, a Végzősöket!

Kedves Ballagók! Gondolom, jóleső érzés volt, hogy ma nem kellett hajnalban kelnetek, hogy díszbe öltöztessétek az iskolát, hiszen ma iskolatársaitok tették meg ezt, és éppen miattatok. **Nektek** öltöztették díszbe az Alma Matert, az osztálytermeteket, folyosókat, hogy az utolsó közös sétáton a bódító virágillat, a szomorkás hangulatú dallamok mellett az ünnepi pompát a csodálatos virágözön is emelje. Hiszen az iskolai ünnepek közül a legszebb és legmeghatóbb, legmeghittebb a BALLAGÁS.

Tudtátok és készültetek rá ti is, mégis most nehéz megélni, hiszen a lelkünkkel bármennyire is próbálunk a búcsúzásra, elválásra felkészülni, a megéléskor a lélek tudatosságát elnyomja a szív fájdalma, szomorúsága.

De higgyétek el, nemcsak Ti készültetek erre a napra szorongva, hanem szüleitek, tanáraitok, és itt maradó iskolatársaitok is. Nekünk is nehéz elfogadni aényt, hogy számunkra kedves, szeretni való, emberek búcsúznak most tőlünk.

Furcsa érzés lesz, hogy hétfőtől már nem nektek szól a csengő, nem kell időre órára menni, nem kell táblát törölni és jelteni a heteseknek, és nem kell feszülten várni, hogy az idegörlő naplólapozgatás végén a tanár végre kimondja a felelő nevét. Az osztálynapló bezárult, és az utolsó, csak nektek szóló iskolai csengetés is elhangzott, jelezve, hogy a 4, ill. 6 évi tanulmányaitokat itt a Krúdy Gyula Gimnáziumban befejeztétek.

És amikor most utatokra kell, hogy bocsássunk benneteket, a szülők, rokonok és tanáraitok is tele vannak izgalommal, aggodalommal, de sok-sok reménnyel, és bizakodással is, hogy amit itt és eddig kaptatok **lelki, érzelmi és tudásbeli municióként,** az sokáig ki fog tartani, és kellő alapot fog szolgáltatni a jövőben rátok váró kihívások, megmérettetések, próbatételek leküzdésére, az azokon való eredményes szereplésre, és becsületes helytállásra.

Amikor most egy holland szerző, Avril Johannes gondolatait, fohászat idézem, úgy gondolom, nemcsak tanártársaim, hanem szüleitek nevében is szólok:

Kedves Világ!

„A gyermekeink ma befejezik az iskolát. Egy ideig eléggé idegenül érzik majd magukat a bőrükben, ezért kérlek, bánj velük kesztyűs kézzel!

Tudod, mostanáig a szüleik mindig kéznél voltak, hogy ellássák a sebeiket, helyrebillentéséket megtépázott érzelmeiket. **Mostantól** megváltozik a helyzet. Valamennyiüket új kaland várja. Olyan kaland, amelyben háborúk, tragédiák és fájdalmak is előfordulhatnak. Útjuk egyengetéséhez rengeteg hitre, szeretetre, türelemre és megértésre van szükségük.

Így hát, kedves Világ, szeretném, ha gondoskodnál róluk. Fogd kézen és oktasd őket arra, amit tudniuk kell, de kérlek, lehetőleg kíméletesen!

Meg kell tanulniuk, hogy nem minden ember igazságos, nem mindenki méltányos, és nem mindenki őszinte. De mutasd meg nekik azt is, hogy minden gonosztevőre jut egy hős, minden ravasz politikusra egy kiváló és elhivatott vezető, minden ellenségre egy jó barát.

Időbe telik, de értesd meg velük, hogy a megszolgált fillér többet ér a talált tallérnál. Tanítsd meg őket emelt fővel veszíteni, hogy annál inkább élvezhessék a győzelmet!

Őrizd meg őket az irigységtől, ha lehet, és fedd fel előttük a csendes nevetés titkát. Segíts, hogy megbékéljenek Istennel. **Erősítsd** meg őket belülről, hogy állják a kudarc csapásait, és éleszd bennük a vágyat, hogy újra próbálkozzanak, amíg csak sikerre nem jutnak. **Vezesd rá** őket, hogy szelíden bánjanak a szelídekkel, és keményen a keményekkel.

Biztasd őket, hogy saját ítélőképességüket kövessék és ne a tömeget; hogy mindenkit

meghallgassanak, de **pergessék** át a hallottakat az igazság szűrőjén; hogy nevetéssel üzzék el bánatukat, de ne szégyelljenek könnyeket ontani sem. **Világosítsd** fel őket, hogy a kudarcból is fakadhat dicsőség, a sikerből pedig kétségbeesés.

Okosítsd ki őket, hogy megvessék a cinizmust, de óvakodjanak a mézesmázosságtól is. **Figyelmeztessd őket**, hogy eszüket és testi erejüket a lehető legjobb áron értékesítsék, de semmi pénzért ne adják el a szívüket és a lelküket.

Bírd rá őket, ha lehet, hogy ne másokhoz mérjék magukat, mivel mindig akadnak náluk nagyobbak vagy kisebbek. Inkább saját eredményeiket igyekezzenek túlszárnyalni.

Intsd őket arra, hogy időnként érdemes kockáztatni, de eljön a pillanat, amikor káros a vakmerőség.

Bánj velük finoman, világ, de ne kényeztesd őket, mert tűzben edződik a nemesacél. **Bátorítsd őket**, hogy rendíthetetlenül higgyenek önmagukban, mert ez az emberiségbe vetett hit alapja.

Bizony, nem keveset kívánok, világ, de azért próbáld meg, mire mész velük. **Hiszen olyan kedvesek ezek a fiatalok - a mi gyerekeink."**

Remélem, hogy az iskola falai között eltöltött évek tartalmasak, eredményesek voltak, és sikerült biztos alapokat jelentő tudást felhalmoznotok, sok kedves, biztató barátra találtatok, és esetleg a mindent felforgató igazi diákszerelmet is megismertétek.

Ezek az élmények, emlékek mindig veletek maradnak, és alapot adnak arra, hogy kiegyensúlyozott, szakmailag igényes és felkészült, humánus emberek legyetek. Egy hete, az EU-ós csatlakozással számotokra is megnyílt nagyobb lehetőségekkel próbáljatok meg élni, de bármerre is visz az utatok, ide Nyíregyházára, az Epreskert utca 64. szám alá, a Krúdy Gyula Gimnáziumba mindig szeretettel és érdeklődéssel várunk vissza benneteket.

Elsősorban osztályfőnökeitek számítanak rátok, akiknek a legeslegjobban fogtok itt hiányozni:

- a 12. A osztályban Tóth Imre tanár úr,
- a 12. B osztályban Oláh Krisztina tanárnő,
- a 12. A osztályban Prokob Ildikó tanárnő,
- a 12. D osztályban Barabásné dr. Deme Zsuzsa tanárnő.

Köszönöm lelkiismeretes, szeretetteljes munkájukat.

És végül kedves Ballagók a tarisznyátokba búcsúgondolatként és bizalomnövelőként a következő gondolatot szántam:

Egy idő után

„Egy idő után megtanulod a finom különbségtételt a kézfogás és az önfeladás között,
 És megtanulod, hogy a vonzalom nem azonos a szerelemmel, és a társaság a biztonsággal,
 És kezded megérteni, hogy a csók nem pecsét és a bók nem esküszó,
 És hozzászoksz, hogy emelt fővel és nyitott szemmel fogadd a vereséget, a felnőtt méltóságával, nem pedig a gyermek kétségbeesésével,
 És belejössz, hogy minden tervedet a mára alapozd, mert a holnap talaja túl ingatag ehhez.
 Egy idő után kitapasztalod, hogy még a napsugár is éget, ha túl sokáig ér.
 Műveled hát saját kertecskédet, magad ékesíted fel lelkedet, nem mástól várod, hogy virágot hozzon neked.
 És megtanulod, hogy valóban sokat kibírsz...
 Hogy valóban erős vagy.
 És valóban értékes.”

Kedves ballagó krúdysok - Jó utat!

Sallai Judit
 igazgatónő

Harmadikos búcsúztató

Kedves Ballagó Negyedikesek!

Sokan úgy tartják, a szeretet véges. Azt mondják, egy sokgyermekes édesanya nem képes ugyanúgy és ugyanannyira szeretni kislányait, kisfiait, mint az, akinek csak egy van.

Szerintem ez nem igaz. Ez a érzelem nem mérhető mennyiségben. Minél többet látok a világból, annál jobban meg vagyok erről győződve.

Hiszen nekünk ugyanolyan fontosak voltak a szüleink akkor is, amikor néhány évesen a játszótéren megismerkedtünk az első barátunkkal. Ugyanúgy szerettük családjunkat, amikor iskolások lettünk, és a tanárainkat is megkedveltük. Ugyanúgy szerettük édesanyánkat, édesapánkat, amikor nem osztottuk meg velük valamelyik titkunkat, mert csak a legjobb barátunknak mondtuk el azt. Ugyanúgy szerettük őket akkor is, amikor fellobbant a szerelem lángja, és teljesen elvakított bennünket. Ugyanúgy szerettünk, hiszen ez az érzés az évek során csak gyarapodhat.

Számotokra, kedves végzős diákok most kitárul a világ, újdonságok várnak rátok. Új emberek, új barátságok. Gazdagodjatok az elkövetkezendő kapcsolatokban! De sohase feledjétek a régieket! Hiszen eddigi életetek alapjait ezek alkották, amelyek most már a múltat jelentik. De tudjátok: múlt nélkül nincs jövő. S habár néha valóban nehéz megtenni, mégis adjatok még több szeretetet magatokból. Mert érdemes.

A boldogság nem jön egyik pillanatról a másikra. Tennünk is kell azért, hogy valóban sokat jelentsünk azoknak, akik nekünk sokat jelentenek. Márai Sándor szerint: „Aki szeret, fizet. Aki nem fizet, nem szeret jól, nem szeret helyesen, tehát nem szeret igazán.”

Ebben az iskolában olykor fáradságos életetek volt. Nem csak a kezdetekkor akadtak nehézségek, mikor igyekeztetek elfogadtatni magatokat. Meg kellett tanulnotok elfogadni. Elfogadni mindazt, amit a tanáraitoktól kaptatok. Ezután megismerni a tudást. Megismerni és tanulni. Talán ez volt a legnagyobb feladat. Hogy milyen sikerrel jártok ezen a téren, arról az érettségi és a felvételi vizsgák eredményei fognak tanúskodni. Mindezekhez erőt és sikert kívánok nektek!

Egy verssel bú-csúzó el töletek:

Reményik Sándor
Akarom

Akarom: fontos ne legyek magamnak

A végtelen falban legyek egy téglá,
Lépcső, min felhalad valaki más,
Ekevas, mely mélyen a földbe ás,
Ám a kalász nem az ő érdeme.
Legyek a szél, mely hordja a magot,
De szirmát ki nem bontja a virágnak,
S az emberek, mikor a mezőn járnak,
A virágban hadd gyönyörködjenek.
Legyek a kendő, mely könnyet töröl,
Legyek a csend, mely mindig enyhét ad.
A kéz legyek, mely váltig simogat,
Legyek, s ne tudjam soha, hogy vagyok.
Legyek a fáradt pillákon az álom.
Legyek a délibáb, mely megjelen
És nem kérdi, hogy nézik-e vagy sem,
Legyek a délibáb a rónaságon.
Legyek a vén föld fekete szívéből
Egy mély sóhajtás fel a magas égig,
Legyek a drót, min üzenet megy végig,
Es cseréljenek ki, ha elszakadtam.
Sok lélek alatt legyek a tutaj,
Egyszerű, durván összerótt ladik,
Mít a tengerbe visznek mély folyók.

Legyek a hegedű, mely végtelenbe sír,
Míg le nem teszi a művész a vonót.

Szabó Kornélia
11.D

12.A

Álom volt...

„Igazi életüket álmukban élik az emberek.” – mondja Krúdy Gyula.

Számomra ez a négy év „álmom” volt, amelyben igazi életemet éltem. És az én igazi életem része volt minden tanár és minden diáktársam. Vad, virgonc gyermeki léteimből ez a négy évnyi álmom juttatott el a felnőtté válás kapujába. Most visszagondolok a bejárt útra, melynek minden „köve” egy-egy emlék számomra. Olyan emlék, melyet nem lehet és nem is akarok kitörölni az emlékezetemből.

Nem akarom elfelejteni az órák hangulatát, az osztályfőnök anekdotáit, tanáraink pillanását, barátaim nevetését, a kirándulások és az együtt töltött szabad percek szellemét és a harmadfokú egyenletek megoldóképletét.

Remélem ez a kapu nem záródik be mögöttünk, s ugyanolyan szeretettel várnak minket vissza, amilyen szeretettel mi gondolunk erre a négy évre a Krúdyban.

Most azt kívánom, hogy hasonló IGAZI álmok várjanak ránk, melyek méltó folytatásai lehetnek az elmúlt négy esztendőnek, s mindannyian izgalmas „álmom-beszámolókkal” térhesünk vissza.

*Papp Dávid Zoltán
12.A*

12.B

Σ-ját írom...

A volt (?) 12. B-sekre szabott tesztkérdések következnek, hogy képeket kapjunk a Carpe Diem osztályról négyévi megfigyelés alapján:

1. Jártál felvételi előkészítőre (biosz-kémia)? a, igen, természetesen b, nem volt időm c, előkészítő? az mi? 2. Felvettek? a, igen, elsők között b, nem (hagyd abba a teszt kitöltését) c, épphogycsak 3. Verébtábor a, Gut b, Besser c, Gösser 4. Szereted a biológia-kémia tantárgyakat? a, igen! b, mostmár igen c, eddig igen... 5. Bánt, hogy nem ti nyertetek Verébatón? a, igen b, nem, így is tudom, hogy mi voltunk a legjobbak c, nem mi nyertünk? (ide jársz te?)	6. Kitűnők száma négy alatt átlagban? a, sok (min. 22) b, nagyon sok (min. 40) c, nagyon-nagyon sok (100-on felül) 7. Szünetben: a, megyek a büfébe b, megyek az udvarra c, tanulok a következő órára 8. Órai figyelemfok: a, Úristen! Nehogy én feleljek! b, Hadd én! Hadd én! c, Ööö... ez most milyen óra? 9. Továbbtanulsz? a, Persze, biosz-kémia! b, igen, egyéb c, remélem

Korrelációs vizsgálat:

- a, osztálykirándulásokon töltött napok száma
b, sör, bor, pálinka
/A: egyenes arány
B: fordított arány
C: nincs összefüggés/

Relációanalízis:

1. A szalagavató és szerenád végül nagyon jó lett, mert tudunk mi, ha akarunk (+ ha szorít a határidő)
2. Ballagásról senki sem késett el, mert ki gondolta volna, hogy pont Petőfi lesz érettségin!
3. A teremdekoráció máig nincs befejezve, mert már mind a 38-an a plafonon vagyunk.
4. Tanulmányi versenyeken igen szép eredményeket értünk el, mert nem vagyunk mi szakbarbárok.
5. Még fel sem fogtuk igazán, hogy vége, mert azért néhanapján még visszajövünk!

Reméljük, mindenkinek sikerült megoldania a maga módján e feladatsort, ha esetleg mégsem, osztálytalálkozón újra próbálkozhat!

Orsovszki Gergely, Havasi Péter, Kelemen Emese
12.B

12.C

Az utolsó nap egy negyedikes szemével

Utolsó nap. Az ember nem akarja felfogni, mit is jelent ez a két szó! Talán ha nem gondol rá, hogyha úgy tesz, mintha csak egy átlagos nap lenne, talán meg sem történik. Ezt nem gondolhatják komolyan! Hogy ők negyedikesek legyenek és ezek az utolsó közös napok?!? Ugyan, dehogy!

Hiszen néhány napja még a verébtáborban járták az esőtáncot! (hajnali fél háromkor!) A verébavatón még csak most kenték össze az arcukat, és az sem volt olyan rég, hogy azok a „galád” negyedikesek beálltak eléjük kajánál a sorba! Hogy fel voltak háborodva! Még csak most érkeztek haza az Emese panziós osztálykirándulásról, meg a szegediről, miskolctapolcrairól, szentendreiről, a sárospatakiról és persze a legjobb egriről, az utolsóóról.

Most büntudata van, hogy megemlítette megint maga előtt ezt az utolsó-dolgot! Bár azt a sok jelet, ami erre utal, nehéz lenne semmibe venni, akármilyen jó struccpolitikus is az ember, ugyanis a virágok átadását, az éjszakai szerenádozást, a ballagási próbát, a tablóképek ajándékozását nehezen lehet az átlagos kis hétköznapi életébe beleképzelni. Nem baj, nem adja fel, szorgosan próbálkozik!

Utolsó csapásként hat a tanárok előtti éneklés, ez szinte kivédhetetlen; a legrosszabb mégis az, amikor a nevelői előtt megállnak egy nagy körben, tovább énekelve és a szemben lévők elkezdenek sírni, ráadásul olyanok, akikről nehezen képzelni el az ember, és még a szívéhez is közel állnak! Megpróbál szenttelen arcot vágni, mikor ez csődöt mond, jön a szánakozó, de ezt sem tudja a torkát fojtogató sírás miatt rendesen kivitelezni. Pár pillanatig mogorva arcot vág, próbál bosszút állni a sírókon, hogy ide juttatták, de már nem bírja tovább, belőle is kitör a sírás, és kibukik belőle az érzés, hogy mennyire szereti ezt az osztályt és az egész iskolát és rádőbben, hogy ha nem struccpolitikázott volna, akkor erre hamarabb is rájön! Az utolsó órákat már ilyen nosztalgikus hangulatban tölti. Megpróbál mindent megjegyezni úgy, ahogy itt és most van, majd hazamegy és folytatja a bögést egészen addig, amíg bele nem nyugszik a megváltoztathatatlanba.

Fülesdi Eszter
12.C

12.D

Hisszük, hogy...

Ezekben a hetekben, mikor gimnáziumi éveink fejezete örökre lezárul, gyakran foglalkoztat minket, hogy mit tartogat számunkra a jövő. A tablónkon szívünknek oly kedves barátokat figyelve, eljátszunk a gondolattal, vajon milyen lesz a 2004-ben végzett 6/VI. 15 éves érettségi találkozója...

Az asztal körül bátortalanul mosolygó kosztümös, nyakkendős felnőtt nők és férfiak az idegennek tűnő arcokat kutatva régi padtársaik, barátaik vonásait vélik felfedezni. Zavartan ülnek egymás mellett, és életükről faggatják egymást. Jócskán találni sikeres embereket a társaságban, akik éltek az Európa kínálta lehetőségekkel: jogászokat, pénzügyi szakembereket, orvosokat, mérnököket, a tudományok doktorait. És milyen furcsa az egykori „hatperkicsiket” szülőként látni! Sosem tudtam elképzelni azt, ahogy egyszer a saját gyerkőceinket ráncigáljuk majd az oviba, és reggeli rohanásban igyekszünk meggyőzni őket, hogy a kék kiscipőt nem vehetik fel együtt a sárga szandállal! Szülőkként már értjük, valaha milyen nehéz volt velünk!

– Emlékeztek, mikor azt találgattuk elsősben, hogy tejet, vagy kakaót kapunk a nagyszünetben? – szólal meg egy hang. Az öreg, végtelen hosszú filmtekercs kockái egymást követve megállíthatatlan folyamként hirtelen elötörnek emlékezetünkől. A tekintetek felcsillannak, az addig kínosan feszengő egykori kamaszok újra egy gimnazista lelkesedésével egymás szavába vágva újabb és újabb vicces, és szomorú történetet idéznek fel. Az kirándulások hosszú éjszakáit, a magyar és a történelemóra örök harcát, az osztálydekoráció körüli vitákat, a szalagavató vidám próbáit, a nagy szökéseket a kisboltba, a karácsonyi műsorunk izzasztó pillanatait, kedves ismerősök gyászát, a sírásokat, nevetéseket, rég feledett szerelmeket, a nagy beszélgetéseket, az izgalmas 24 órákat, a „krúdysbulik” félhomályát, az 1998-ban, elsőként a gyönyörű új iskolába költözött Krúdy „kiskölykeinek” együtt átélt perceit, a mi közös perceinket. Mások számára csupán érthetetlen szavak ezek, nem érthetik a huncut kacsintásokat, az összekuncogásokat, az elejtett félmondatokat. Életeink másképp alakultak ugyan, de a gyerekfejjel hatalmas időként előtűnik tornyosuló 6 év örökre összeköt minket, amely visszatekintve csupán egy színes-zajos tovaszállt pillanatnak tűnik.

2004 májusában utoljára lépünk ki ballagó diákként a Krúdy kapuján. Régi iskolánk falai többé nem nyújtanak védelmet az élet viharai elől. Az iskolacsengő nem szól többé nekünk, szeptembertől új kalandok részeseivé válunk. A fenti jövőkép talán örökre a képzelet szüleménye marad, de hisszük hogy boldog, álmait valóra váltó régi hatperesekkel találkozunk majd 15 év múlva!

Juhász Gyula szavaival búcsúzunk tőletek itt maradó barátok, tanáraink, jó öreg Krúdy:

„Lehet, hogy gyenge még a hangunk,
Lehet, hogy léptünk bizonytalan,
De indulunk, a szépet, jót akarjuk,
S érezzük, hitünknek szárnya van.”

*Gombkötő Kitti
12.D*

Negyedikes búcsúzó

Szeretettel köszöntök Minden Kedves Jelenlévőt a tizenkettedik évfolyam nevében!

Régen tudjuk, hogy a mi „Krúdys időnk” is lejár egyszer, íme most eljött ez a pillanat. A búcsú, mely után talán még könnyet ejteni sem lesz időnk, máris a gyorsan közeledő, rejtelmes jövő felé kell tekintenünk.

Pedig még nem is olyan régen hevesen dobogó szívvel, tágra nyílt szemmel érkeztünk az első évnnyitóra, féltünk az újtól, az ismeretlentől. Majd hamar megbarátkoztunk, ismerőssé tettük az ismeretlent, és tartalmas, szép évek következtek. Nehéz lenne mindent elmesélni.

Nemcsak erős alapokat kaptunk a Krúdyban – melyek talán egy szebb és boldogabb világ építésében segítenek minket –, hanem megannyi gyönyörű élmény is szépítette az itt töltött időt: kirándulások, kosármeccecs, sok-sok jó hangulatú óra emléke kísér majd minket tovább. Persze voltak rossz pillanataink is... – s milyen bolond a mi világunk! Most még ezeket is visszasírjuk.

A mai nap az utolsó, az emlékezés, a búcsú ideje, mégis szép ünnep, mert most mindenki értünk van itt, együtt. De nemcsak most, mindig emlé-

kezni fogunk, milyen volt tizenhat-tizenhét évesnek lenni, milyen volt az iskola, mit is jelentettünk mi egymásnak. Bár az elmúlt idő visszahozhatatlan, de a szívünk tudja, érzi, hogy nincs vége, a barátság, a szeretet legyőzhet időt és távolságot, ha igazán erős.

Szeretnénk megköszönni mindenkinek, aki az itt töltött éveink alatt segített nekünk, tanított bennünket, jó szót szólt hozzánk, és kívánjuk a Krúdynak, hogy legyen még sok-sok jó és még jobb diákja.

Babits Mihály írja Örökkék ég a felhők mögött című hitvallásában:

„A hit az élet ereje: az ember, ha egyszer él, akkor valamiben hisz... Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”

Hiszek abban, hogy élni érdemes. Talán nincsen célja és értelme, mert cél és értelem emberi fogalmak: a világnak nincs rájuk szüksége. A világ több, mint minden emberi: hiszek a világban, mert eszem el nem éri.”

A költőtől is eltanulható „hites”, tartalmas életet kívánok végül mindannyiunknak: az itt maradóknak és az ideiglenesen elballagóknak is. Viszontlátásra!

Virga Gábor
12.A

A
GIMNÁZIUM
DOLGOZÓI ÉS TANULÓI
A 2003/2004-ES TANÉVBEN

Tantestület

Sallai Judit
ig.
biológia-földrajz

Dr. Szabó
Józsefné
ig.h.
német-orosz

Dr. Tóthné
Kéner Beatrix
ig.h.
magyar-történelem

Petrilla
Árpádné
gazd. ig. h.

Ákos
Zsuzsanna
matematika-
fizika-filozófia

Barabásné
dr. Deme Zsuzsa
német-történelem

Berczki
Szilveszterné
német

Beth Anne
Eisenhour
angol nyelvi lektor

Biczóné
Hajzer Ilona
német-technika

Birkó
Sándorné
magyar-történelem

Chriszt
Gyula
fizika-kémia

Csoba
Erika
testnevelés

Dobró
Tünde
angol-matematika

Fábíán
János
testnevelés

Farkas
István
testnevelés

Gergely
Tibor
biológia-földrajz-
számítástechnika

Hamvasné
Balogh Anikó
matematika-
ábrázoló geometria

Holló
Zsuzsa
német

Homoki
Erika
földrajz

Huszti
Györgyné
német-magyar-
orosz

Kajatin
Béla
angol-orosz

Kalydy
Zsuzsa
könyvtáros

Keresztessyiné
Takács Mária
matematika-
számítástechnika

Keszthelyiné
Nagy Zsuzsa
angol-orosz

Koncz
István
matematika-fizika-
számítástechnika

Konczné
Végh Leona
matematika-fizika

Kovács
Tibor
testnevelés

Dr. Molnár
Zoltán
matematika-fizika

Tantestület

Oláh
Krisztina
kémia-fizika

Páll
Csilla
magyar-történelem

Paluskáné
Muri Erika
matematika-fizika

Prokob
Ildikó
magyar-történelem

Rák
Tiborné
angol

Répási
Margit
magyar-oros

Spisák
Krisztina
angol

Szegedi
Erzsébet
német-oros

Szilágyi
Szilárd
ének

Tar
Ferenc
történelem-földrajz

Tóth
Imre
történelem-földrajz

Tóth
István
matematika-fizika-
számítástechnika

Tóth
Józsefné
magyar-oros

Tömösváry
Judit
angol

Vad
Mária
biológia-kémia

Vass
Mihályné
angol

Külső óraadók

Balogh
Istvánné
kémia-fizika

György
Gabriella
rajz

Háhn
Ferenc
matematika-fizika

Hogyinszki
Éva
filozófia

Papp
Sándor
német

Schmier
Péter
rajz

Áncsán
Angéla
pszichológus

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Gazdasági és technikai dolgozók

Gazdasági hivatal

Dobos
Mihályné

Filkó
Józsefné

Titkárság

Horváthné
Venczel Ibolya

Nádasy
Csaba

Gondnokság

Berez
Lászlóné

Bodnár
Istvánné

Dóka
Jánosné

Bardi
Józsefné

Bongárné
Bartha Éva

Kakuk
Mihályné

Lovas
Zoltánné

Majoros
Attila

Márfoldi
Györgyné

Nagy
Józsefné

Pataki
Miklós

Rác
Józsefné

Németh
Károlyné

Polyák
Ferenc

Reményi
Lászlóné

Szilágyi
Ildikó

Vanczák
Lászlóné

Varga
Tibor Istvánné

Soltész
Ferenc

Szűcs
Jánosné

Tamás
Mihályné

Büfé

Várnagy
Józsefné

Baráth
AngélaBaricska
DánielBíró
AnnamáriaBojti
IstvánBuzga
ViktorCzirják
ZsuzsaDudlák
TamásFehér
ZsoltFerenczi
MónikaGarai
MártaGazda
KristófGombkötő
ÁdámJuhász
LillaKarácsonyi
GyörgyiKovács
Nóra OrsolyaLudrik
BalázsLukács
PéterMagyar
TímeaMínya
RékaMolnár
BoglárkaPetics
MilánPregh
AndrásRábai
ValériaSereg
AndrásSivi
AnnaSzakács
KrisztinaSzatmári
Ágota FruzsinaSzeráfn
Ágnes KataSzláma
Bence AndrásTóth
PéterTóth
Péter ÁdámTörköly
Tamás MátéVarga
Nikolett JuditVasenszki
DóraVégh
Csaba JózsefZsíros
Gina

Ajtay-Horváth
Viola

Babici
Patrick

Blázsik
Márta

Bornemisza
Anna

Cseh
Beáta

Csonka
Réka

Dombrády
Gábor

Erfán
Ágnes

Fehér
Mirjam

Galambos
Ágoston

Gucsá
Magdolna

Gulácsi
Marietta

Kerekes
Nóra Csilla

Komlóssy
Krisztina

Lipták
Attila

Martinovszky
Fruzsina

Melczer
Roland

Nádasi
Máté

Orosz
István

Paluska
Balázs Márk

Petruska
Hedvig

Pocsai
Csaba

Polányi
Edit

Polonkai
Éva Katalin

Reha
Ágnes

Simon
Eszter

Sylvester
Ágnes

Szathmári
Eszter

Tóth
Brigitta

Tóth
Dávid

Tóth
Erika

Tóth
Zsófia Hajnalka

Veczán
Éva

Virányi
János

Andó
Gergely

Babicz
Barbara

Berta
Csaba

Borsodi
Brigitta

Cservenyák
Dóra

Csorba
Kitti

Erdi
Gábor

Füle
Judit

Görbedi
Virág

Greksza
Balázs

Hajzer
Gábor Sámuel

Horváth
Tibor Péter

Hory
Gergely

Huszár
Edit

Kára
László

Kerek
Dániel

Krisztyán
Györgyi

Lippai
Zoltán

Makrai
Márton

Móricz
Ákos

Nádasi
Eszter

Nagy
Adrienn

Nagy
Judit

Nevelős
Miklós

Oláh
Dávid

Petics
István

Rác
István

Sipos
Roland

Suller
Gergő

Svéda
Balázs

Szilvási
Virág Anna

Tóth
Beatrix Lujza

Tóth
Bernárd

Varga
Balázs

Virág
Anita

Andorkó
GáborArzenovics
ÁdámBalassai
BoglárkaBalácsi
PéterBarta
AttilaBóka
BélaElek
DiánaGyomlai
GergelyHadházi
TiborJuhász
EvelinJuhász
GyörgyKazinczi
FerencKorpai
KatalinKosztin
IstvánKrajnyák
PéterKruták
Zsófia AnettKukucska
GergőMecsei
BoglárkaMihalkó
PéterMirkó
ZsoltNagy
ÁgnesNagy
DávidPálfi
AttilaPályka
LillaParagh
Gábor GyörgySzabó
PéterSzakmáry
Ferenc DánielSzilvai
LászlóSzűcs
ÁdámTardy
ZoltánÚjfalusi
LászlóVeréb
SzabolcsZalatnay
ZsoltZsilkin
GáborZsíros
Gábor

Ábrán
Szabolcs

Árokszállási
Anikó

Bákány
Bernadett

Balogh
Tamás

Czíkó
Kitti

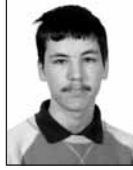
Czuczku
Ágnes

Csikós
Ádám

Deák
Beáta

Emri
Péter Soma

Fülöp
Norbert

Gaál
Balázs

Gulácsi
Gabriella

Hauser
Zsófia

Himer
Boglárka

Kaluha
Éva

Koncz
Tímea

Koncsos
Gábor

Kovács
Tamás

Lakatos
Dolóresz

Losonczi
Alexandra

Mátyás
Andrea

Nagy
Máté

Orosz
Kitti

Pék
Ádám

Pető
Anita

Pócsi
Dóra

Priksz
Dániel

Szabó
Zsófia

Szilágyi
Zsuzsa

Szokira
Tamás

Szödényi
Annamária

Sztercsa
Tamás

Tóth
Luca Ilona

Veisz
Brigitta

Balogh
Gábor

Baráth
Zsuzsanna

Czene
Mariann

Csabai
Szabina

Dospoly
Vivien

Enyedi
Péter

Erdős
Attila

Erményi
Péter Zoltán

Fadel
Nadin

File
Zsófia Krisztina

Gáspár
Zsanett

Görgényi
Judit

Horváth
Annamária

Imre
Katalin

Juhos
Attila

Kiss
Anna

Ladányi
Lilla

László
Dalma

Mádi
Judit

Márkus
Milán

Misák
Gabriella

Molnár
Tibor

Palásthy
István

Papp
István

Pásztor
József

Rudolf
Zoltán

Somogyi
Tünde

Szabó
Katalin

Szakadáti
Gyöngyi

Tóth
Krisztina

Vári
István

Vathy
Andrea

Vidoven
Edit Anna

Alexa
Ildikó

Bartha
Péter

Bihari
Gabriella

Csalami
Krisztina

Cserpák
Tamás

Dávida
Eszter

Fábíán
Tamás

Färber
Eszter

Fekete
Anita

Gagna
Noémi

Heim
Orsolya

Horváth
Lejla

Illés
Gábor

Jenei
Dóra

Juhász
Eszter

Katona
Botond

Kukucska
Patricia

Kulcsár
Gergő

Malakuczi
Júlia

Márkus
Barbara

Nagy
Ádám

Nagy
Emese

Raska
Katalin

Reichert
Dániel

Renyó
Róbert

Romankó
Daniella

Rozs
László

Székely
Zsófia

Szigeti
Lilla

Szilágyi
Ádám

Szőnyi
Zsuzsanna

Takács
Roland

Vágner
Nóra

Bacskai
BalázsBalla
Gergely PatrikBárány
PéterCzomba
CsabaCsikai
BarnaCsokonay
ÁdámDeák
LászlóGoneth
BélaHegedűs
MihályJáрку
DávidKácsor
SzabolcsKarsai
KrisztinaKék
NikolettaKoncz
GáborKórik
ZoltánKovács
ViktorKövér
AttilaKrómer
PéterLeányvári
AnettLengyel
LászlóLosonczy
GergőMészáros
IstvánMolnár
TamásNagy
MátéPálhalmi
OrsolyaSzamalovits
Tamás ZsoltSzántó
JuditSzepesi
GáborSzököl
Borbála NóraTajdi
BenceTóth
EnikőTóth
PéterVarga
Attila

Ázizján
Irina

Barkaszi
Zsanett

Beregi
Tímea

Bernáth
Réka

Cozma
Nastasia

Csatlós
Emese

Cseh
Tímea

Esze
Regina

Farkas
Zsuzsa

Fehér
István

Gerzsenyi
Judit

Hudák
Károly

Kató
Simon

Kiléber
Szilvia

Kiss
Máté

Kozslai
Péter

Négyesi
Márk

Németh
Zoltán

Róka
Zsófia Zsuzsa

Sós
Sándor

Székely
Viktória

Szerényi
Nikoletta

Szopkó
Péter

Szpaskij
László

Sztankovics
Eszter

Szűcs
Zsolt Tamás

Takács
Tímea

Tar
Mariann

Tóth
Dorottya

Varga
Ágnes

Vass
Máté

Zákány
Zoltán

Agócs
Éva

Badak
Károly

Bakó
Zsuzsanna

Barkaszi
Tamás

Bencze
Gabriella

Berez
Zsuzsanna

Blázsik
Réka

Bódor
Fruzsina

Czene
Ildikó Adrienn

Czuczor
Zoltán

Fekete
Judit

Göttlinger
Anita

Hegedűs
Ágnes

Jókay
László

Katona
Lilla

Komor
Bence

Koncz
Annamária

Kótyuk
Eszter

Liskány
Krisztina

Losonczy
Tamás

Naményi
Szabina

Orosz
Anikó

Polányi
Bence

Reményi
Emese

Répási
Éva

Szakács
Milán

Szoóh
Gabriella

Tiba
Ágnes

Tóth
Adrienn

Tóth
Zoltán

Töröcsik
Szilvia

Trencsényi
Márton

Zsíros
Gergő Tibor

Bábolnai
PéterBalázs
PéterBálint
MártonBezzegh
DávidBezzegh
RolandCsernák
GabriellaFábri
AttilaGaschitz
ÁgnesGégyény
TiborHajdú
BarnabásHorváth
AriánHorváth
Nikolett KyraHory
DávidKaróczy
CsillaKeller
HenriettaKeresztessy
TündeKocsis
AdriánKocsis
ÁdámKoselák
MihályKoszta
KrisztinaKótyuk
GergelyKödmön
ÉvaKristofori
SzilviaLeővey
KolosLigetfalvi
RóbertMihálik
NoémiNémeth
ViktóriaRák
BernadettSasvári
FruzsinaSzabó
GergelySzabó
KornéliaSzemcsák
PetraSzöllösi
ÁgnesSzűcs
DóraTóth
AdriennTóth
IstvánTürk
OlivérVaszkun
Gábor

Baranyi
BeátaBujdosó
IstvánCsák
Attila LászlóCsisztu
NóraCsócsics
MátéDebróczi
EditDobány
MátéEstók
TamásFarkas
LászlóFarkas
PéterFekete
SándorKertész
GáborKis
ÉvaKiss
ZsomborKozma
BoglárkaLukucz
BalázsMaga
DávidNagy
OrsolyaNagy
ZoltánPálosi
LászlóPerger
NóraPótor
ZsoltRavasz
LászlóSikolya
KingaSom
JánosSpisák
TamásSzalma
EnikőSzita
LászlóSzitás
ZitaSzokol
Patricia ÁgnesTóth
ÁdámTóth
JózsefVarga
GergelyVeczán
LászlóZsoldos
Máté

Ajtay-Horváth
Réka

Ambrusz
Eszter

Balla
Szabolcs

Bégányi
Dániel

Béres
Edit

Bögös
Zsuzsanna

Csernyik
Viktória

Domokos
Éva

Emödi
Andrea

Fazekas
Ilona

Ferkó
Enikő

Galgóczy
Erika

Gazdag
Gergő

Hegedűs
János

Hegedűs
Mónika

Hollós
Enikő

Iván
Zsófia

Kisgáti
Erika

Kiss
Gergely

Kovács
Krisztina

Lakatos
István

Mátyás
László

Molnár
Dávid

Mult
Eszter Ágnes

Nagy
Éva Livia

Novotni
Orsolya

Petráskó
Szabolcs István

Rác
Emese

Somlai
Gergely

Szabó
Gyula

Szabó
József

Szilágyi
Boglárka

Tiba
Gabriella

Tisza
Éva

Türk
Ferenc

Ács
Emese

Apjok
Ágnes

Balogh
Dénes

Bécsi
Gábor

Csoma
Anikó

Dusinszki
Judit

Erdős
Zsuzsa

Formanek
Csenge
Zsuzsanna

Fülöp
Angéla

Gergely
Márta

Hidegh
Lajos

Huczik
Henrik

Imri
Gábor

Jakab
Mariann

Kerényi
Edmond

Kocsis
Péter Miklós

Kukta
Ágnes

Lajti
Zsuzsa

Liptai
Zétény

Lukács
Adrienn Anett

Melles
Maximilián

Mészáros
Mária

Nagy
Beáta

Nagy
Éva

Neuzer
Renáta

Petrőczy
Anna

Pósch
Katinka

Ratkó
Borbála

Répánszki
Anita

Sipos
Ágnes

Szabolcsi
Ágnes

Szatmári
Tímea

Szőke
Ádám László

Takács
Dávid

Toldi
Orsolya

Varga
Ádám

Zalatnay
Nóra

Babály
Zsolt

Bernáth
Kinga

Czako
Ágnes

Czeglédi
László

Délceg
Orsolya

Dobány
Zoltán

Fekete
Gábor

Forgony
Mihály

Földesi
Bálint

Gombkötő
Kitti

Hengsperger
Kinga

Jászkovics
Barna

Jenei
Petra

Kiss
Aranka

Kiss
Ernő

Kiss
Mária

Kovács
Attila

Kovács
Marcell

Kovács
Péter

Lipóczki
Krisztina

Lippai
Zoltán

Madai
Péter

Orosz
Gergő

Pálóczi
József

Pólik
Anikó

Sajben
Eszter

Szabó
Éva

Szabó
Gabriella

Szoboszlai
Kitti

Vass
Ágnes

Zempléni
Zsuzsa

Zengő
Napsugár

Ádám
Dorotya

Áncsán
Márton

Bacsó
Norbert

Balogh
László

Czene
Gábor

Dávid
Zoltán

Fülöp
Tamás

Görgényi
Éva

Halász
Zsolt

Harangozó
Beáta

Ilku
György

Kákos
Tamás

Kántor
Adrienn

Kernács
János

Koncz
Sándor

Kujbus
Éva

Kun
Zsolt

Makár
János Zénó

Markos
Gábor

Nagy
Gábor

Nagy
Gabriella

Nagykovácsi
Róbert

Papp
Dávid Zoltán

Pék
János Dániel

Szalaga
Ágota

Szamos
Attila

Szerényi
Szabolcs

Szigeti
Pál

Szolnoki
Gergely

Tamba
Miklós

Virga
Gábor

Zajác
János

Zsíros
Róbert

András
Péter

Bacskai
Ildikó

Bánfi
Edina

Décsi
Melinda

Dézsi
Edina

Duli
Orsolya

Erdős
Renáta

Ferenczi
Tamás

Havasi
Péter

Huszti
Gábor

Imre
Ruben

Katona
Bernadett

Kelemen
Emese Éva

Kocsis
Ivett

Koi
Ádám

Koltai
Ildikó

Kovács
Gergő

Krámos
Balázs

Liskány
Diána

Madár
Zsuzsanna

Magyar
Viktória Gabriella

Midvicsuk
Sándor

Mohácsi
Zita

Mosolygó
Ágnes

Orsovszki
Gergely

Páll
Ágnes

Pesti
Judit

Pokoraczki
Adrián

Raizer
György

Runyó
Máté

Sipos
Dávid

Sóvári
Viktória

Sütő
Zoltán

Szabó
Szonja

Szabó
Viktória

Szabó
Zsuzsanna

Szopkó
Zsuzsanna

Torzás
Renáta

Baráth
ZoltánBiacs
ViktóriaCzékmann
AttilaCzibere
ViktóriaCsabai
MelindaCsiszér
AnikóDarvasi
PéterDoroscák
ErnaFülesdi
EszterGaál
GabriellaGaiger
LillaGere
AnitaGergely
KatalinGönczi
KatalinHortobágyi
EszterJoó
GergelyKertész
TamásKórózski
KrisztinaMikulás
EszterMolnár
MihályMóri
ReginaNagy
DénesNánási
ReginaÓnodi
Anikó ErikaParada
AttilaPastrovics
NorbertPataki
HajnalkaPuskás
LászlóRozgonyi
JuditSinka
FruzsinaSzegedi
CsillaSzilágyi
TiborSzoboszlai
BalázsTakács
EnikőTar
AngélaTar
IldikóTóth
RenátaUdvari
AttilaVámosi
NorbertVass
Zsuzsanna

Tartalomjegyzék

Tettük a dolgunkat	3
Az iskola története	5
The history of our school	6
Kurze Geschichte der Schule	7
ÉVFORDULÓK – MEGEMLÉKEZÉSEK	
125 éve született Krúdy Gyula	8
Születésnap ajándék névadónknak	9
Szó-kép montázs <i>Tisztelgő megemlékezéseinkről</i>	
I. Iskolai emlékműsor	10
Nem játszik megszabott kottára	10
A láthatatlan hegedűs	11
Krúdy: Új virágregék	12
II. Záróünnepély a Móríz Zsigmond Művelődési Házban	13
Krúdy Gyula: Anna-bál	14
III. A Krúdy Országos Novellaíró Pályázat díjazott művei	
Veress Máté: Vázlatok	17
Nagy Viktória: Álarc	22
Szabó Kornélia: A merengő	24
IV. Szinbád magánya	29
V. Elemző kísérletek a Krúdy-dombormű (?) rejtély megfejtésére	31
35 éves a Krúdy	
Született 1969. szeptember 1-jén	33
Nosztalgiazás	
I. A sífon mélyéről	35
II. Arcok és vallomások	40
.....	
A KRÚDY MŰHELYÉBEN	
Nyelvművelő munkánk a 2003/2004-es tanévben	49
„Diákírók” pályázat 2003/2004	
Hegsperger Kinga: Szárguldás	61
Szilvási Virág: Egy skizofrén varjú elmélkedései	63
Czene Ildikó: Kivagyok én?	64
Fábián Tamás: Valahol a szivárvány közelében	64
Válogatás dolgozatokból	
Gondolatmozaikok a 2003/2004-es tanév magyar dolgozataiból	65
Érettségi dolgozat 2003/2004	70
Mondikálások	75
EU-san	
Tanár-diák meditációk	77
Könyvek – Filmek – Csillagok	
In memoriam Rejtő Jenő	82
Lelkünk arcai – „Passió” és „Trója”	87
Láttuk a szerelem istennőjét	88

KRÚDYSOK A NAGYVILÁGBAN

Mentünk, láttunk, ...megérkeztünk avagy élmények a 8. Európai Ifjúság Zenei Fesztiválról	90
Csodás észak	92
Utazásélmények, avagy hova tűnik időnként tanárod az énekóráról II.	97

KÜLKAPCSOLAT

Vikingek a Krúdyban, avagy élménybeszámoló a dán diákok idei látogatásáról	100
Német-magyar; magyar-német találkozások	102

AZ IFJÚSÁG LAPJAI

Tudnak valamit	
Veni, vidi vici	104
Ha hagyjuk, hogy megérintsen	105
Mikor kezdődik a tanítás? avagy készülünk az OKTV-re	106
OKTV – Fizikából?!	108
Európa kapujában... ..	109
Életmód és mentalitás Magyarországon (1867-1914)	110
Lakókörnyezet és egészség	114

DÖK

Dök napló a 2003/2004-es tanévben	115
Kreatív Kuckó	117
Már egy éve létezőnk	118
Egy krúdys kiállítás képei	119

PRO MEMORIA

Képes-lapok magunknak	121
-----------------------------	-----

A TANÉV ESEMÉNYEI .....

Versenyeredmények 2003/04-es tanév	
OKTV	133
OÁTV	136
Megyei Versenyek	140
Sporteredmények 2003/2004	145
Az osztályok rangsorolása a tanulmányi eredmények alapján	152
A Krúdy Alapítvány kuratóriumának szabályzata	153
Kitüntetett diákok	154

ÜNNEPI PILLANATOK

Jó utat!	157
Harmadikos búcsúztató	159
12. A Álom volt... ..	162
12. B Σ-ját írom... ..	164
12. C Az utolsó nap egy negyedikes szemével	166
12. D Hisszük, hogy... ..	168
Negyedikos búcsúzó	169

A gimnázium dolgozói és tanulói a 2003/2004-es tanévben .....

1878-1933

„...Küixdeni, febragyogni,
gyöxni a vixen! Ex ax élet,
nem ax üldögélés a kikötőben!”

Kriey & una